LINO ALDANI

ECLIPSĂ 2000

Univers

Eclipsă 2000

Partea întîi

1

„Cheamă-l aici, Albenitz. Cheamă-l aici şi să terminăm, odată pentru totdeauna.“

Deocamdată ar trebui să începem cu sugerarea ambianţei, să înşirăm o sumedenie de mici amănunte, lucruri aproape neînsemnate, chiar dacă ambigue şi alunecoase, spre a da totuşi senzaţia de spaţiu închis, de univers ermetic, de ceva metalic şi rece, unde toţi se supun unor legi cu finalităţi necunoscute.

Sau, şi mai bine, ar fi poate cazul să mă lansez neîntîrziat în miezul povestirii. Cam aşa:

Mă numesc Vargo Slovic. Am douăzeci şi patru de ani şi sînt Colonist de rangul întîi la bordul *Terrei Madre…*

Numai că în felul acesta nu mai ştiu pe unde s-o apuc, risc să ratez orice şansă de a face lumină, în schimbul unui inutil fir conducător. Ca şi cum ţi-ar trebui, pentru a străbate Marele Coridor, ghidajul vreunei balustrade.

Aş mai putea începe cu descrierea navei, cu topografia ei care nu-i deloc simplă. Sau măcar să vorbesc despre Eugen Stoller, despre Wanda şi despre Nora Kereny. Pe Diana şi pe coordonatorul Pocar i-aş lăsa pentru mai târziu. La fel şi funcţionarea bazinelor hidroponice, structura elementară a unei celule-adăpost, pe Spitzer şi trista necesitate a turelor duble. Et caetera.

Mă numesc Vargo Slovic, mi se pare că asta am mai spus-o. Am douăzeci şi patru de ani şi sînt colonist de rangul întîi la bordul *Terrei Madre.* Mi-aş putea povesti viaţa în cincisprezece cuvinte, sau poate că nu mi-ar ajunge nici trei sute de cărţi microfilmate. Depinde de punctul de vedere, mai bine zis de punctul de referinţă. Cînd acesta lipseşte cu desăvirşire, nimeni nu poate deosebi ce-i important de ceea ce nu este.

Aici, pe *Terra Madre,* nu se întîmplă niciodată lucruri ieşite din comun. Totul se desfăşoară, dintotdeauna, calm şi ordonat. Eu m-am născut aici, la bord, ca tatăl meu şi ca tatăl tatălui meu. Ar trebui să mai cobori două generaţii, cam vreo sută douăzeci şi

cinci de ani în total, ca să dai de înaintaşul născut pe Pămînt, strămoşul care s-a bucurat de soare, de miresmele mării, de vuietul vîntului printre copaci şi stînci.

Pentru mine, toate acestea sînt doar imagini şi fantasme. Pentru mine, adevărat şi real e numai scrâşnetul surd al lungilor coridoare de metal, huruitul motoarelor atomice, frigul enervant din cabine şi din galerii. O realitate de neschimbat, congelată, pe care o voi transmite intactă fiilor mei, iar aceştia fiilor lor şi aşa mai departe, tot aşa mai departe pînă cînd această inevitabilă Călătorie Fericită va ajunge la capăt.

„Ţi-am mai spus, Albenitz. Cheamă-l aici şi să terminăm, odată pentru totdeauna

Problemele sînt trei la număr.

Prima: problema raportului dintre cuvânt şi concept.

A doua: problema raportului dintre concept şi imagine.

A treia: problema raportului dintre imagine şi fantasma imaginii.

Bunăoară eu, Vargo Slovic, m-aş putea târî ca un mărfar somnolent pe o linie sigură, cu traverse stabile, fixate prin buloane după toate regulile artei. Pace, seninătate, bunăstare. Acceptare. Dar aş putea şi să cobor prin abisala angoasă a disoluţiei, să urc din nou cu o zvâcnire ca de sulf şi mercur, să ţâşnesc apoi asemeni unui lăstar care a străpuns bulgării tari ai unui sol primăvăratic. Să trăiesc. Să mă afirm. Să neg pe cine mă neagă. Poate că nimeni nu cunoaşte mai bine ca mine fabula cu maimuţa, dobitocul acela scîrbos care se caţără din creangă în creangă pînă în vîrful copacului, de unde orizontul i se arată limpede. Tren, cale ferată, mercur şi sulf, maimuţă, lăstar, primăvară: imagini, cuvinte, fantasme ale cuvintelor, fantasme ale fantasmelor.

Nimic nu se întîmplă pe *Terra Madre,* niciodată. Orele de lucru, cenuşii, alternează cu cele de destindere, de lungă veghe monotonă; sînt orele pe care le petrec în celula adăpost, răsucindu-mă în aşternut şi rumegând gânduri nepotrivite. Ordinea, curăţenia, respectarea regulamentului. Şi mai ales eficienţa, dozată, controlată.

Nimic nu se întâmplă aici, niciodată. Sau şi mai bine: poate că, din cînd în cînd, câte un fapt neobişnuit mai bate în porţile conştiinţei. Trebuie doar să-l poţi recunoaşte. De pildă, săptămîna trecută: Vladimir Spitzer, colegul meu de locuinţă, a

plecat la spital. Nu ştiam să fi fost bolnav. N-am schimbat nicicînd vreo vorbă cu el, ca de altfel toţi ceilalţi, deoarece pentru fiecare din noi colegul de cameră e ca şi cum nici n-ar exista. Nu ştiu ce i s-o fi întimplat. Ştiu doar că săptămâna trecută, trezindu-mă, am văzut boxa lui Vladimir goală. Am chemat imediat Biroul Logistic, fiindcă în asemenea cazuri regulamentul e cît se poate de limpede, eşti obligat să anunţi imediat abaterea.

– Totu-i în ordine, colonist! a croncănit după puţină vreme vocea funcţionarului de serviciu. Vladimir Spitzer e la spital. Călătorie Fericită!

– Călătorie Fericită! am răspuns fără convingere. Mai ţîrziu, cînd după terminarea schimbului meu de muncă m-am întors în celula-adăpost, am găsit doi oameni de serviciu care tocmai luau obiectele personale ale colegului meu.

– Cum se simte? am întrebat absent.

Unul din cei doi a ridicat din umeri, făcînd o mutră ce voia să spună că el nu ştie nimic. Celălalt, în schimb, a dat din cap fără nici o speranţă.

– La urma urmei, ce are?

Iarăşi o strâmbătură şi încă un gest de descurajare. Înainte de a pleca, şi-au făcut de lucru lîngă panoul metalic al uşii de la intrare. Am văzut cum luau plăcuţa cu numele lui Vladimir Spitzer şi în locul ei, lîngă a mea, puneau alta.

Rămas singur, mai că mi-a venit cheful să mă duc imediat să citesc numele. Apoi ana renunţat. Ce importanţă ar putea avea numele colegului din moment ce orice discuţie cu el şi orice contact sînt imposibile? Un nume e mai puţin decît nimic. Bătrân ori tînăr, gras ori slab, un coleg de cameră nu-i decît un obiect fără importanţă. Un coleg nu vorbeşte, nu rîde, nu mănîncă. Stă nemişcat zi şi noapte, abia respiră, întins în boxa lui închisă ermetic. Dacă vrei, poţi să-l studiezi ore în şir prin capacul de plexiglas, te poţi distra numărîndu-i genele, firele de păr, firele din barbă, apoi să-i examinezi cu o lupă porii pielii unul cîte unul, cutele buzelor, ridurile, creţurile de pe mîini, totul. Tot ce rămîne neacoperit de salopetă. Dar n-ai afla niciodată ce culoare au ochii lui. Pentru că un coleg e ca un mort, doarme liniştit, absent, visează vise dintr-o altă lume, într-o sferă de realitate ce rămîne pentru observator de nepătruns. O, da, poţi să-i vorbeşti, dacă vrei. Unii o fac, unii au acest viciu. Uneori noaptea e lungă, cartea plictisitoare, ţigările terminate. Iar insomnia împunge ca un arici cu mii de ace. Pe coridoarele navei nu-i suflet de om,

Sala Contemplaţiei e pustie şi ea, şi te simţi asaltat din toate părţile de un fel de nebunie a frigului şi a tăcerii. Cîte unul îşi pierde atunci controlul, trage perdeaua nişei şi începe să vorbească, să discute cu un coleg surd şi mut, cu o fantasmă neclintită, fie şi spre a-i azvîrli insulte şi ameninţări absurde.

Eu n-am făcut niciodată aşa. Vladimir Spitzer mi-a fost coleg de cameră timp de doi ani şi poate că i-am aruncat vreo privire distrată în serile* cînd se face schimbul de ture, în clipele acelea puţine ce preced momentul suspendării hipnotice. El, însă, poate că mă cunoştea bine, poate că mă studiase de nenumărate ori, îndelung. Dar asta mă lasă absolut indiferent.

Vladimir Spitzer e un verde.

Eu, Vargo Slovic, sînt un roşu.

2

„De acord, Albenitz. Convocaţi-l şi treceţi-l prin ciur, povestea asta începe să mă calce pe nervi."

Albenitz Benito Jorge, coordonator de rangul întîi, o piesă foarte importantă pe tabla de şah, în legătură directă cu Supremul. Are o faţă mică, triunghiulară, dinţi galbeni şi ascuţiţi, de rozător, ceva între castor şi veveriţă...

Sala Contemplaţiei. Un ecran semicircular, enorm, din perete in perete. Scaunele, comode, cu rezemătoare moi pentru cap şi braţe, sînt dispuse în rînduri ordonate într-un uşor amfiteatru. Ca la teatru.

Odată, prietenul meu Eugen Stoller a încercat să mă facă să reflectez la meschinăria spectacolului. Nu-s decât puncte luminoase, zicea, un nor de granule sclipitoare şi nişte diamante ce strălucesc ceva mai tare decît restul. Eugen e un cinic, sau cel puţin se amuză jucînd acest rol. Adevărul este că vederea stelelor, a spaţiului exterior negru şi profund, presărat cu făcliile acelea care par foarte apropiate, reci şi avertizatoare, îl fascinează chiar şi pe cel mai insensibil membru al echipajului.

Cine a construit nava ştia asta. Cine a proiectat această înspăimîntătoare fereastră de o sută optzeci de grade trebuie să fi fost un mare psiholog şi un estet sublim. De obicei sala se umple pînă la ultimul loc. Uneori, însă, la orele târzii ale serii, cînd luminile de pe coridoare se schimbă în albastru pal ca să-ţi

dea iluzia nopţii, uneori, spuneam, sala e aproape pustie. Mai rămân doar grupuri mici, ici-colo, mai ales pe marginile sălii, şoapte misterioase colindă pe sub bolţile înalte, iar în penumbră îndoiala capătă proporţii gigantice, mii de dogme se prăbuşesc, ajunge o privire, o ironie, timbrul unei voci care apasă ultimul cuvînt, ajunge o pauză.

– Călătorie Fericită! îţi urează vecinul la despărţire. Călătorie Fericită!

– La revedere, prieteni. Pe curînd.

– Pe curînd. Călătorie Fericită!

Deseori salutul sună fals şi gol. O batjocură. Noi nu vom vedea niciodată Pămîntul Făgăduinţei. Poate că, dacă totul va merge cum s-a prevăzut la început, dacă nava are să-şi menţină ruta fără s-o ia în derivă prin abisele spaţiului, strănepoţii noştri vor ajunge acolo. Douăsprezece generaţii alcătuiesc un lanţ destul de lung. Eu şi cei de vîrsta mea reprezentăm veriga din mijloc. Sîntem abia la jumătatea drumului, *Terra Madre* mai are de parcurs vreo nouăsprezece bilioane de kilometri pînă să ajungă la destinaţie. Şi, în ciuda vitezei nebune pe care o obţin motoarele noastre, vor trece încă vreo sută cincizeci de ani, interval în care se poate muri de mai multe ori.

Replica lui Eugen Stoller e caustică. Eşti un prost, mi-a spus astăzi, aşezîndu-se lîngă mine. Prea iei în serios învelişul tehnic, lozincile şi frazele făcute.

Priveam în jur şi mă bîlbîiam, intimidat de vastitatea locului.

Eşti un prost, a repetat Eugen. Nu-i nimic de contemplat aici, ăsta-i un salon pentru bîrfe şi palavre, stelele de afară nu contează, contează numai neliniştea noastră, uimirile unor indivizi meschini şi fricoşi.

Cînd vorbeşte aşa, Stoller mă indispune. L-am fixat lung, dar el zîmbea ambiguu, părea că-l bucură indispoziţia mea.

Hai să plecăm, a spus, strîngîndu-mi braţul. Să mergem să stăm puţin la taclale cu bătrînul Bulmer.

Odată ieşiţi din Sala Contemplaţiei, am făcut vreo două sute de paşi prin Marele Coridor. În locul acela ascensorul nu era aglomerat. Eugen m-a împins înăuntru şi în zece secunde coboram deja la al treilea nivel.

E plăcut la bătrînul Bulmer. Un local liniştit, frecventat de obicei de jucători de şah şi de perechi de îndrăgostiţi. Are o sală comună, cu mese foarte apropiate, şi un întreg şir de separeuri care îţi asigură o izolare aproape completă.

Zîmbind, Eugen a scos din geantă un pumn de jetoane galbene.

În seara asta ne îmbătăm, a zis, scuturîndu-mi-le sub nas.

Întotdeauna are provizii din belşug. N-am priceput niciodată cum reuşeşte. Dacă nu l-aş cunoaşte de cînd lumea, dacă n-ar fi prietenul meu cel mai bun, aş putea crede că jetoanele lui sînt rodul unei activităţi de delator. Eugen Stoller, informator secret al „albilor”! Dar nu-i aşa, categoric nu! Asta şi pentru că, de vreme ce totul se desfăşoară aşa cum trebuie, fără tulburări şi nemulţumiri, fiu văd în legătură cu ce ar trebui informaţi „albii”. Probabil că Eugen face parte dintre cei ce-şi cunosc bine interesul la locul de muncă, încit cîştigă o grămadă de jetoane-premiu.

Bătrînul Bulmer a venit personal să iie servească blumarul. A venit de două sau de trei ori cu tava şi paharele mici, apoi s-a săturat să se tot plimbe la fiecare cinci minute, aşa că ne-a lăsat sticla.

Eugen bea ca o sugativă. Zîmbea întruna, ridica paharul în dreptul nasului, mă fixa cu ochii lui întredeschişi, dar pătrunzători, de culoarea malahitului.

După o jumătate de oră, limba i se înmuiase cu totul.

– În ce an sîntem? a întrebat cu vocea uşor cîntătoare.

Tot mai zîmbea, ironic, enervant.

Întrebarea era ridicolă. Iritat, am înălţat din umeri, uitîndu-mă în altă parte, ca să-i dau de înţeles că ar face bine să schimbe subiectul. Dar Eugen a insistat:

– Hai, răspunde! În ce an sîntem?

– 128, am spus ca să-i fac plăcere.

El, însă, mă înghesuia:

– Adică?

Era un joc. Îmi dădeam seama că era un joc, dar un joc la care Eugen ţinea foarte mult. Nu puteam să nu particip. Am zis:

– Sîntem în anul 128, adică au trecut 128 de ani de cînd *Terra Madre* a părăsit planeta.

– Hm. Dar anul? Ce este un an?

– Anul este perioada de timp în care Pămîntul face o mişcare de revoluţie în jurul soarelui său.

S-a pus pe un rîs grosolan.

– Pământul e departe, a spus. Există şi nu există, acum e invizibil. Ca punct de referinţă valorează mai puţin decît zero.

– Însă există ceasul de bord. E un ceas atomic reglat după timpul terestru.

Eugen a umplut din nou paharele.

Ceasul ar putea fi defect, a zis cu o expresie schimbată.

Faţa îi devenise gravă şi trasă, ochii Adinei, înspăimântaţi. Nici urmă din veselia aceea fără rost.

– Ceasul ar putea să întîrzie, pricepi? Nimeni nu şi-ar da seama.

– Imposibil. Am încercat să-i amintesc că un ceas atomic nu se strică niciodată, e, practic, etern şi nu pierde nici măcar o sutime de secundă la o sută de ani. Stoller a rămas impasibil. Apoi s-a aplecat peste masă, ajungînd foarte aproape de mine.

– Dar dacă o fi umblat cineva la el, ca să se amuze?

Vorbise cu glas scăzut, aproape în şoaptă. În mintea mea, un clopoţel de alarmă începea să sune violent. Cuvintele erau încă suspendate în aer, învăluite într-un ton de întrebare ambiguă. Voiam să cîştig timp, să reflectez măcar o clipă asupra acelei monstruoase insinuări. Însă Stoller mă fixa, privirea sa dură şi poruncitoare cerea un răspuns imediat.

– Cred că glumeşti, am spus, simţindu-mi vocea falsă, îmi ieşea din gît uscată şi goală. Ce motiv ar fi avut să umble la ceas?

În momentul acela am realizat o mulţime de lucruri. Dar făcusem o greşeală de neiertat. La urma urmei, Stoller vorbise într-un limbaj ocolit, lansase ipoteza că s-ar fi umblat la ceas referindu-se la „cineva“, ca şi cum acel „cineva“, în glumă, s-ar fi amuzat de joaca lui cu timpul.
Eu, însă, prin răspunsul meu, dovedeam că am avut în vedere, fie şi pentru a fi respinsă, ideea unui complot. Mă trădasem. Ceasul de bord se află în grija „albilor“. Iar în ce-i priveşte pe „albi“ nu se permite nici cea mai mică suspiciune. Cel puţin aşa crezusem pînă în momentul acela. Frazele lui Eugen mă făcuseră să mă descopăr pe mine însumi. Acum îmi era limpede că la periferia gîndirii mele a existat dintotdeauna un loc deschis celor mai îndrăzneţe îndoieli, seminţe de scepticism şi teamă pe care nici o verificare nu le putea distruge, doar să le împingă mai jos, în adînc.

– De acord, a reluat Stoller, nu există nici un motiv. Asta după noi. Însă ei – şi a apăsat asupra ultimului cuvînt cu o agresivitate vizibilă – ei ar putea avea o mie de motive, nebănuite, motive care nouă ne scapă, fiindcă nu ştim absolut nimic.

Juca acum cu cărţile pe faţă. Dacă eu mă trădasem, prin afirmaţia aceea ipotetică el se compromisese de-a binelea.

Ceasul era doar un exemplu, poate nu foarte evident, dar, fără îndoială, plin de implicaţii. De fapt, Stoller îmi reamintea că ne ducem viaţa într-un sistem închis, perfect izolat.

– Adevărul e o himeră, a adăugat.

Nu-mi plăcea întorsătura luată de discuţie. Stoller mă atrăgea pe un teren periculos, alunecos, presărat cu capcane. Am încercat să mă opun:

– Ai de gînd să reiei vechea problemă a Dumnezeirii, problemă care i-a frămîntat atîta pe oamenii, de pe Pămînt. Şi ei trăiau într-un sistem închis. Aşa a fost şi aşa va fi întotdeauna. Ce este universul, întregul univers, dacă nu un sistem închis? Oamenilor le-a fost teamă de propriul lor gînd, teamă să decidă ce-i adevărat şi ce nu-i adevărat şi, ca să se sustragă de la această enormă răspundere, l-au creat pe Dumnezeu…

– O iei razna, m-a întrerupt Eugen.

– N-o iau razna. Dacă există Dumnezeu, adevărul este al lui, iar nouă nu ne rămîne decît bîjbîiala oarbă printr-o noapte eternă, lipsită de zori. Tu întreci măsura, Eugen. Ai vrea să mă gîndesc la „albi“ca la nişte zei ai acestui microcosmos care e *Terra Madre,* numai pentru că dirijarea navei se află în mîinile lor.

– Nu-i vorba numai de dirijarea navei…

– Atunci despre ce mai e vorba?

Dar în momentul acela în pragul separeului a apărut Wanda. Iar în spatele Wandei stătea Nora Kereny şi amîndouă aveau un aer ciudat şi ambiguu, o expresie pe care o au mulţi dintre noi, mai ales femeile, în serile schimbului de tură. Trei zile de hipnosuspensie trec într-o clipă şi te trezeşti proaspăt şi odihnit. Totuşi, e ca şi cum ai muri, sînt trei zile din viaţă ce ţi se iau, ţi se fură dintr-un condei. Poate că din cauza asta în serile de schimb de tură sîntem cu toţii mai vorbăreţi, dispuşi la confidenţe şi la distracţii. Dorinţa de a trăi se face mai intensă; înainte de a dispărea pentru trei zile în puţul cenuşiu al inconştienţei, simţim nevoia de a ne sfîrşi schimbul în chip memorabil.

Aşa că atunci cînd Nora Kereny, pe care o cunoşteam numai din vedere, s-a aşezat lîngă mine, am cuprins-o imediat cu braţul. Am băut mai departe, împreună. Apoi Wanda a început să discute cu Eugen, rîdea, rîdea şi Eugen, Nora îmi trecea braţul ei pe după gît, îmi căuta mîna şi era foarte plăcut să stai aşa, în intimitatea încăperii minuscule, în faţa unei sticle de blumar numai a noastră, să stai aşa, împreună cu ceilalţi, fără să discuţi ceva anume, simţindu-ţi membrele moleşite şi grele.

Cînd am ieşit din localul bătrînului Bulmer era destul de tîrziu. însă de-a lungul culoarelor mai era încă un dute-vino de umbre dense ce avansau încet prin lumina rece, albăstruie. Marele Coridor era un tunel plin de şoapte, Eugen şi Wanda îmbrăţişaţi, ea care se întorcea din cînd în cînd, iar apoi, la despărţire, o învălmăşeală de înţepături şi suspine.

– Călătorie Fericită! a salutat Wanda, lipindu-se de Eugen.

– La revedere, prieteni. Călătorie Fericită.

– Călătorie Fericită!

În umbră persista o vagă senzaţie de melancolie, de vise neîmplinite, de promisiuni şi de lungi aşteptări zadarnice. Eram singur, singur cu Nora. În labirintul cu o mie de întrebări fără răspuns. Atunci am împins-o spre perete, am sărutat-o cu furie. Aveam poftă de corpul acela, delicat şi tare, aveam chef să-l muşc, să mă abandonez şi să nu mă mai gîndesc la nimic. Crudă, subtilă obsesie de a fugi de mine însumi. A urmat un murmur de cuvinte absurde, fără sens, bîlbîiala confuză însoţind cedarea ei, cu întreaga fiinţă. Apoi mîna Norei a strîns-o pe a mea ca să mă ghideze prin umbră, pe sub lămpile albastre ale coridorului. Camera ei era ultima din fund.

3

Problemele sînt mai multe decît trei. Sînt nenumărate. Dincolo de cea a raporturilor dintre cuvînt, concept şi imagine e problema verosimilităţii. Dacă, de pildă, aş fi legat de acest scaun, sau paralizat, fără simţul tactil, sau în imposibilitate de a mă mişca, de a mă ridica spre a merge să verific cu mîinile mele… n-aş putea şti, nicicînd dacă sticla care pare că stă pe masă, sprijinită de perete, e acolo cu adevărat, sau numai pictată pe zid.

Uneori privirea înşeală. Uneori, simţurile mint. Iar un mit străvechi vorbeşte de nişte umbre mişcate încoace şi încolo prin fundul peşterii. Dar mintea? Ce este creierul nostru? Poate doar un instrument *practic.*

Mai curînd sau mai tîrziu va trebui, totuşi, să mă hotărăsc să mai reflectez o dată asupra întregului aştern. O dată pentru totdeauna, definitiv. Ceea ce înseamnă că va trebui, mai devreme sau mai tîrziu, să-mi asum obligaţia unei alegeri profunde.

S-au întîmplat diverse lucruri, toate neliniştitoare. Întîi şi-ntîi, aseară, în seara schimbului de tură. M-am întors foarte tîrziu şi, pe întuneric, n-am dat importanţă noii plăcuţe pe care o aplicaseră pe uşă. Mi-am amintit de ea mai tîrziu, pe cînd mă întindeam în nişă. Atunci, pradă unei curiozităţi neaşteptate şi de neînţeles, m-am repezit spre intrarea celulei-adăpost.

Am apăsat butonul luminos şi am citit numele: Diana Abgrund.

Dintr-o dată m-am simţit prost, ca şi cum cineva m-ar fi insultat. Niciodată colegul de cameră nu este de sex opus. Mai bine zis: doar în cazuri excepţionale.

Nora îmi lăsase trei ţigări. Le-am fumat pe toate, plimbîndu-mă încoace şi încolo prin spaţiul strimt al locuinţei mele. Prevedeam încurcături şi complicaţii, o serie întreagă de capcane gata să mă ademenească în eroare. Mai erau şi alte lucruri ce mi se învîrteau prin cap, agresive: discuţia cu Eugen Stoller, toate îndoielile ieşite la iveală în nişte sclipiri de luciditate delirantă. În cele din urmă, istovit, m-am refugiat în nişă, am tras capacul şi mi-am aplicat electrozii pe tîmple. Curentul hipnotic era conectat de cîteva ore. Am adormit imediat.

Apoi, azi-dimineaţă, după trei zile de hipnosuspenste, surpriza. Nu mi-am închipuit-o pe Diana Abgrund atît de frumoasă. M-am ridicat, m-am uitat în nişa de alături şi am rămas minute în şir nemişcat, contemplîndu-i trăsăturile. E ceva enigmatic în faţa ei perfectă, cu profil suav şi trufaş în acelaşi timp. Stăteam în fata nişei, năucit, rar inima, nu ştiu de ce, a început să-mi bată tare, eram incapabil să gîndesc ceva coerent.

M-am desprins cu greu. Nimeni n-a observat uşoara întîrziere cu care am ajuns la locul de muncă; noi, coloniştii de rangul întîi, nu sîntem supuşi la control, depindem direct de executivul „albilor”.

Am inspectat cele paisprezece bazine hidroponice din sectorul meu. Unul nu funcţiona cum trebuie. Am pierdut două ore, eu şi tehnicianul de specialitate, pînă să găsim defectul la paletele instalaţiei. Apoi m-am închis în biroul meu minuscul ca să alcătuiesc reperele statistice şi să redactez rapoartele. Dar creierul meu părea un animal înnebunit. Pe hîrtie, pe plastic, pe panourile de polistiren îmi apărea brusc chipul Dianei Abgrund, impunîndu-se în toată minuţia exasperantă a detaliilor sale.

Degeaba am încercat să alung imaginea, să mă concentrez la lucru.

Apoi, la masă, pe cînd mă prefăceam că ascult ce spuneau Stoller şi ceilalţi de pe lîngă mine, în difuzor a răsunat numele meu.

– Hei, Vargo! a exclamat Stoller, dîndu-mi un cot. Dormi? Vezi că te cheamă.

Am plecat ca un somnambul. În pragul sălii de mese, Nora Kereny mi-a zîmbit, atingîndu-mi braţul în semn de înţelegere. Dar n-am zăbovit nici o clipă, am ieşit în Marele Coridor, l-am străbătut în întregime pînă la pupa – ne încăpăţînăm să-i spunem aşa sectorului unde trăiesc şi muncesc „albii”.

– Camera 24, i-am spus ofiţerului de gardă de la intrare.

Prin nişte coridoare înguste şi şerpuitoare, m-am luat după semnalele luminoase ale indicatoarelor de direcţie. Camera 24 părea foarte departe, la marginea labirintului. Am citit numele de pe placă: Claudio Pocar, coordonator de rangul doi.

Am apăsat pe buton.

Ochi albaştri, reci şi depărtaţi. Faţă lătăreaţă şi masivă. Masa e încărcată cu hîrtii, iar salopeta purtată de coordonatorul Pocar e foarte albă, de un alb frapant, orbitor, ca toate şalopetele şefilor.

Extrem de amabil. Zîmbeşte, însă zîmbetul e fugar şi rece asemeni unei lespezi de gheaţă. Mă invită să iau loc, trage mai aproape portţigaretul. Apoi începe să vorbească aşa, ca pentru sine.

– Vargo Slovic, zise cu o voce aspră şi impersonală, inspector la al treilea sector hidroponic. Bine. Dar imediat îşi cască larg privirile albastre, fixîndu-le asupra mea agresiv.

– E vorba de colegul dumitale de cameră, spune el. Vladimir Spitzer.

Rămîn în aşteptare, prudent. În acest moment Vladimir Spitzer e foarte departe, mintea mi-e ocupată tiranic de o singură obsesie: chipul femeii care i-a luat locul lui Spitzer. Am multe cunoştinţe de istorie, chiar şi din cea mai veche. Ei bine, Diana Abgrund îmi aminteşte de hieroglifele egiptene, de unele picturi murale, de busturile din calcar ale reginelor, de sfincşii muţi şi plini de mistere fără dezlegare.

Claudio Pocar se mişcă asemeni unui automat.

– Spitzer a murit, spune cu indiferenţă. O boală incurabilă l-a împiedicat să continue Călătoria Fericită.

Aştept mai departe, încă şi mai prudent.

– Vrem să ştim un lucru. Spitzer era un exaltat, cu mintea rătăcită. Ştim că avea idei stranii despre brice. A încercat vreodată să comunice cu dumneata?

– Spitzer era un verde, fac eu precizarea după o strîmbătură de negare, iar eu sînt un roşu. N-aş fi putut vorbi niciodată cu el.

– Înţeleg, însă eu mă refer la alt gen de comunicare. Spitzer a luat legătura cu diverse persoane din schimbul verde, cu scopul de a organiza o revoltă. O tentativă ridicolă, moartă înainte de a se naşte. Dar bănuim că a încer cat să-şi împrăştie ideile nebuneşti şi în sectorul vostru. Dumneata i-ai fost coleg de cameră multă vreme. Ai primit vreodată vreo instrucţiune, vreun bilet de contactare, vreun mesaj?

Îşi bate joc de mine. Claudio Pocar, „alb” de rangul doi, depăşeşte limita peste care nici măcar un „alb“ n-ar trebui să treacă. Desigur că mă crede naiv. Iar treaba asta n-o suport.

– Să admitem că da, spun, dîndu-mi seama că vocea mea are un ton provocator. Să admitem că Vladimir Spitzer mi-a trimis nu unul, ci o sută de mesaje. Există, două ipoteze: aş fi putut să-l socotesc pe Spitzer nebun, dar în cazul acesta aş fi avertizat pe cine trebuie. Sau Spitzer m-ar fi putut cîştiga pentru cauza sa. Iar atunci nu văd de ce ar trebui să mă spovedesc în chip spontan.

Pocar începe să ridă, amuzat. Bate în masă cu creionul şi dă să vorbească, însă eu îl previn:

– Mai e şi a treia ipoteză, poate cea mai demnă de luat în seamă.

– Şi care ar fi asta?

– Ipoteza că n-am avut niciodată nimic comun cu Vladimir Spitzer, decît cabina pe care am împărţit-o timp de doi ani. Coordonatorul Pocar nu mai rîde. Trage fişa sub ochi, apucîndu-se s-o studieze iar, cu detaşare. Şi repetă:

– Vargo Slovic, inspector la al treilea sector hidroponic. Apoi, după o lungă grimasă: Ai mintea sprintenă, colonist Vargo.

Ridic din umeri. Claudio Pocar se scoală, ocoleşte masa şi se apropie de mine. E scund, bondoc, figura lui colţuroasă emană o forţă şi o siguranţă lăuntrică datorită cărora, o clipă, mă simt intimidat mai mult decît trebuie.

– Dar revolta? mă asaltează cu un glas sec, aproape ironic. Nu te interesează motivele complotului?

Acum îmi dau seama. Nu mă arătasem deloc surprins cînd, cu puţin mai înainte, coordonatorul îmi vorbea despre activitatea subversivă a lui Spitzer. Ar fi trebuit să mă arăt cît se poate de

mirat. Zadarnic încerc să găsesc o scuză plauzibilă pentru ca n-am reacţionat cum se cuvenea. Claudio Pocar pare că se bucură din cale-afară de încurcătura mea.

– Cred că o să ne mai vedem, zice, dîndu-mi o palmă uşoară peste spate.

Mă însoţeşte pînă la uşă. Dar în prag. cum mă ţine de braţ, îmi pune pe neaşteptate o întrebare:

– Ştii ce e numenul?

– Numenul?

Nu mai reuşesc să urmăresc jocul, coordonatorul Pocar ii schimbă regulile de la o clipă la alta, urmăreşte un obiectiv care-mi este cu totul necunoscut.

– Numenul. Ei bine, cred că prin acest termen trebuie înţeleasă realitatea în sine, ceva ce nu cunoaştem şi se opune fenomenului, adică realităţii aşa cum apare.

– Da, admite Claudio Pocar printr-o înclinare a capului. În mare, aşa-i. Cred cu adevărat că o să ne mai vedem, colonist Vargo. Călătorie Fericită!

4

Albenitz Benito Jorge, coordonator de rangul întîi, o piesă foarte *importantă pe tabla de şah, în legătură directă cu Supremul. Are o faţă mică, triunghiulară, dinţi galbeni şi ascuţiţi, de rozător, ceva între castor şi veveriţă. Cînd stă dinaintea lui Calif Supremul, corpul i se face de gheaţă, pare că şira spinării i s-ar rupe în bucăţi dintr-un moment în altul, stă acolo, ţeapăn, cu tocurile uşor ridicate ca să pară mai înalt, dar mîinile îi tremură, nu ştie unde să şi le pună.*

„Ce *spun testele?“ întreabă Calif…*

E cît se poate de simplu să descrii o celulă-adăpost. Spaţiul locuibil e unic, patru pe patru. Într-un colţi după draperia de plastic, se află cele două nişe pentru hipnosuspensie. O fîşie de polistiren expandat, cam pe la mijlocul camerei, desparte grupul sanitar de locuinţa propriu-zisă: o masă, un dulap, trei scaune şi un pat rabatabil. Altceva nimic.

Lîngă pat, avîndu-şi suportul încorporat în peretele de metal, se află un aparat pentru receptarea imaginilor. Stînd comod, întins, poţi viziona o grămadă de microfilme. Mai e şi un

dispozitiv pentru muzică, minuscul, nu mai mare decît un pachet de ţigări, montat într-o deschizătură din tavan. Apeşi pe un buton şi o cascadă de note şi de acorduri stă gata să se reverse peste tine.

Hublouri nu sînt. Nici o celulă-adăpost nu are hublouri. Poate că în cele rezervate „albilor“, la pupa navei… Dar eu n-am intrat niciodată într-o cameră de-a „albilor“. Mă gîndesc însă că nici măcar ei nu-şi pot permite luxul unei ferestre personale. Singurul hublou de pe *Terra Madre* e cel aflat la prova, enormul, înfiorătorul fragment de cupolă ce domină întreaga Sală a Contemplaţiei.

Mobilierul celulei-adăpost e in comun, adică este folosit, alternativ, de cei doi colonişti care îl au în dotare, cel din schimbul verde şi cel din schimbul roşu. Trei zile fiecare. Strict personale sînt numai nişa de hipnosuspensie, o parte a dulapului din perete şi unul din cele două sertare ale mesei. Altceva nimic.

Crîmpeie de gînd, frînturi venind din nimic, prostii. Clipiri complice, abia perceptibile, aluzii estompate şi alegorii sugerate abia, fără a avea un aer răuvoitor.

Un lucru trebuie spus. Nu sînt cretin. Mi-am petrecut mereu trei sferturi din timpul liber în bibliotecă, am citit sute de cărţi, am vizionat mii de microfilme din Secţia Specială, unde poţi intra doar cu un permis excepţional, nu uşor de procurat. Nu mi-am pierdut niciodată cumpătul, chiar dacă uneori m-am apucat să-mi vorbesc mie însumi, cu voce tare, cînd nu era nimeni în Sala Cunoaşterii. Dar în rest am mers drept, întotdeauna; n-am avut nici o reclamaţie, nici o mustrare la activ.

Pînă şi în seara asta, cînd Stoller a apărut în cadrul uşii din fundul sălii, eu şedeam la locul meu, înspre colţul din dreapta.

Eugen are faţa, largă şi plină, ochi mari şi rotunzi, armonios distanţaţi. Dar acum chipul îi era tras, cu pleoapele atîrnînd greu peste nişte priviri înguste. M-a fixat, stînd nemişcat în prag, a ridicat mîna într-un salut lent şi zgîrcit, apoi a înaintat legănîndu-se pe picioarele lui lungi.

Îi simţeam prezenţa în spatele meu, nespus de supărătoare. Şi aproape că-i ghiceam privirea, peste umăr, două sonde cercetînd pagina de carte pe care tocmai o citeam.

– Stai jos, i-am spus mecanic, mai mult ca să scap de stînjenitoarea sa prezenţă fizică”. Vrei să ştii ce citesc?

Eugen Stoller a înălţat din umeri. Apoi şi-a lărgit deschizăturile ochilor şi, căscînd, a bîjbîit pe sub masa metalică în căutarea scaunului ergonomic.

Sînt obosit, a declarat el cu o voce încleiată. De o jumătate de oră am ieşit dintr-un schimb suplimentar în sectorul B-45.

Şi o bucată de vreme n-a mai spus nimic, bătea întruna cu un deget în masă, repede, tot mai repede, fără să vorbească, lăsîndu-şi privirea pierdută pe rafturile dulapului din spatele meu.

Am închis cartea şi am început şi eu să bat cu degetele în masă. Mă uitam drept în ochii lui, nu-l slăbeam o clipă şi mă gîndeam, să vedem acum care cedează primul, însă el, chiar atunci, ca şi cum mi-ar fi citit gîndul, a izbucnit în rîs şi a zis:

– Scuză-mă, nu voiam să te deranjez. Voiam numai să schimb două vorbe cu cineva, dar la bătrînul Bulmer nu era nimeni să-mi placă. După care a adăugat: Wanda e de serviciu.

M-am îndepărtat pentru o clipă, ca să pun cartea la loc, pe raft, m-am uitat la ceas, apoi am trecut pe fişă numărul meu matricol, îngăduind astfel computerului bibliotecii să facă eventualele verificări.

În sala Secţiei Speciale nu mai era nimeni. Doar Stoller şi cu mine.

– Îţi stau la dispoziţie, i-am spus, reluîndu-mi locul pe propriul meu scaun ergonomie. De unde ai ştiut că sînt aici?

Stoller s-a pornit iarăşi să rîdă.

– De la o vreme nu te mai văd plimbîndu-te. Te-a căutat şi Nora Kereny, însă degeaba. La Bulmer nu erai, în camera ta nu erai, iar numele nu-ţi figura pe lista serviciilor suplimentare. Nu puteai fi decît aici, *Terra Madre* nu-i chiar atît de mare!

L-am întrebat dacă avea şi el permis de intrare în Secţia Specială.

O încuviinţare seacă. De altfel, întrebarea mea era de prisos: fără autorizaţie nimeni nu şi-ar putea permite să intre, iar pe de altă parte îl văzusem nu o singură dată învîrtindu-se pe lîngă rafturi. Întrebasem aşa, mai mult ca să cîştig timp.

O pauză foarte lungă.

– Eşti tras la faţă, a rostit apoi pe un ton voit neutru. Scotîlcit ca unul care are insomnii. E ceva în neregulă?

Greu de dat un răspuns. Aşa că mi-am pierdut controlul.

– Ce vrei? m-am repezit la el cu ciudă. N-ai venit să stăm de vorbă. N-ai nici un chef de discuţii. Ai venit numai ca să mă provoci.

– S-ar putea. Ori poate că sînt aici doar ca să adun spuma izbucnirilor tale. Ce nu-i în ordine?

– Totul. Toate îmi stau împotrivă. Dar cel mai tare mă deranjează gluma proastă pe care mi-au făcut-o cei de la Biroul Logistic. Dacă aş avea o bombă, i-aş arunca pe toţi în aer.

– De ce?

– De aia. Du-te în camera mea şi vezi. Du-te şi vezi pe cine au pus acolo. O femeie! O femeie frumoasă, pricepi? Au instalat-o, ea doarme liniştită, iar eu mă simt spionat. Treaba asta n-o suport. Şi nu suport ideea că atunci cînd mă aflu în hipnosuspensie ea mă poate privi, îmi poate scotoci printre lucruri, doarme în patul meu, foloseşte masa, dulapul, difuzorul, grupul sanitar, totul, tot ce avem în comun.

Stoller s-a strâmbat iarăşi îndelung şi caraghios.

– Dar întotdeauna a fost aşa. De ce te aprinzi?

Am simţit un junghi în stomac. Sigur, întotdeauna a fost aşa. Dar cînd colegul de cameră e o femeie şi, în plus, frumoasă de ţi se taie răsuflarea, lucrurile se schimbă, situaţia devine excentrică şi treaba nu mai merge, începe să miroasă a explozivi. I-am spus toate astea lui Stoller, am încercat să-l fac să-mi înţeleagă starea sufletească, iar el, drept răspuns, a început să caşte.

– Dar înainte? a întrebat în cele din urmă pe un ton indiferent.

Voia să ştie cine stătuse mai Înainte în locul „frumoasei adormite”.

– Înainte a fost Vladimir Spitzer.

Am rostit numele apăsat, aproape silabisit, cu scopul deliberat de a-l face cit se poate de semnificativ.

Un fluierat lung, asemeni ţiuitului din difuzor atunci cînd se produce o interferenţă de unde. Apoi o lovitură de palmă dată sec în masă.

– Spitzer! a suspinat Eugen. Proastă afacere, băiete!…

– De ce proastă?

Căscînd ochii mari, mi-a explicat:

– Era o lichea, un element subversiv care a produs în schimbul verde multă dezordine. Noroc că a murit.

– Da, a murit. Mi-a spus coordonatorul Pocar. Şi mi-a mai spus că Spitzer voia să organizeze o revoltă. Dar nu-mi dau seama de ce.

– Era nebun, a conchis Eugen, ridicîndu-se brusc în picioare. Apoi îşi reveni: Hai să mergem. Hai să bem ceva la bătrînul Bulmer.

N-am apucat să-l întreb cum de era la curent cu atîtea amănunte. în mod precis „albii“ l-or fi convocat şi interogat, cum au făcut şi cu mine. Eugen m-a inhătat de braţ – gest fără menajamente, dar şi afectuos – şi m-a tras afară.

Ca de obicei la ora aceea, Marele Coridor era aglomerat. Zgomot de paşi, agitaţie, şoapte acoperite din cînd în cînd de melancolica explozie a unui salut care pentru mine, de la o Vreme, se reduce la o simplă convenienţă mecanică. Atît: Călătorie Fericită! În picioare, în faţa tejghelei lui Bulmer, Eugen a băut trei porţii de blumac cu mentă siderală. A trebuit să fac la fel. Şi, ca de obicei, *A* plătit el: avea un pumn de jetoane galbene, numai bune să te facă invidios de-a binelea. Invidios şi suspicios.

– Ce faci după cină? Vii să joci şah?

Am dat din cap în semn că nu. Apoi, o apăsare pe umăr. M-am întors: era Nora Kerenz.

– Vii? m-a întrebat nerăbdătoare. Am blumar, am ţigări, am prăjituri…

Nu. Doream să rămîn singur, cu mine însumi. Sau, mai bine zis, simţeam nevoia arzătoare să mă închid în cameră şi…

Nu mai făcusem niciodată aşa ceva, dar acum m-am lăsat împins de curiozitate. Am cedat, am tras perdeaua de plastic ce maschează precar cele două nişe de hipnosuspensie, salvare aparentă a unui simţ al pudorii care în anumite cazuri poate fi violat.

Diana Abgrund dormea. Am stat acolo, contemplînd-o, nu ştiu cită vreme. Timpul părea îngheţat, lipsit de greutate, pînă şi zgomotele cosmonavei răzbateau atenuate, aproape insesizabile.

Obsedat. Obsedat de profilul acela egiptean, de părul negru-albăstrui, de respiraţia ritmică, regulată, care-i antrena sînii într-o mişcare lentă, fascinantă. Hipnotizat, respiram şi eu în acelaşi ritm. Atunci, pe neaşteptate, m-a cuprins o mînie surdă. în clipa aceea aş fi vrut să am în mînă un ciocan, o cheie franceză, ceva dur cu care să fac ţăndări capacul transparent al boxei şi să pun stăpînire pe imaginea de sub el, s-o absorb, să mă simt una cu cineva, cu ea, mai ales cu ea, într-o absurdă şi pasionantă îmbrăţişare.

– Călătorie Fericită!

Eu eram, eu eram acela care vorbea cu voce tare. Iar apoi… apoi mi-am băut toată rezerva de blumar, mi-am topit toată raţia de ţigări. După care, întins pe patul rabatabil, cu ochii larg deschişi în întuneric, m-am gîndit, m-am gîndit, m-am gîndit.

5

M-am gîndit. De exemplu, am consultat întreg fişierul bibliotecii de bord. Cartea cea mai recentă e din anul 2005: un tratat de fizică nucleară care enumeră toate implicaţiile practice ale energiei atomice. Nimic neobişnuit, la prima vedere. Dar un amănunt se dovedeşte a fi uşor enigmatic: *Terra Madre* a părăsit planeta în anul 2010.

Uite, mă străduiesc să cred că în ultimii cinci ani nu s-au publicat cărţi demne de a intra în biblioteca de bord. Sau poate că există cărţile, dar sînt păstrate într-un sector cu totul special, un sector unde au acces numai „albii". Chiar şi lucrările de astronautică sînt incomplete, după părerea mea. Există relatarea privind cucerirea planetei Marte: anul 1997. Apoi, pauză. Nici o însemnare privind proiectul *Terra Madre,* această smintită călătorie spre stele în care omul s-a aventurat – cel puţin aşa presupun – chiar mai înainte de a fi explorat întreg sistemul solar, Venus, Jupiter cu sateliţii săi, şi celelalte planete mai îndepărtate. Mai există şi colecţia completă a mesajelor pe care le-am primit de pe Pămînt în 125 de ani, compendiul dispoziţiilor date de diverşi Coordonatori Supremi întregului echipaj. Trebuie precizat, însă, că ele sînt complete numai pentru ultimii 75 de ani. Aluziile şi referirile la prima jumătate de secol a călătoriei rămîn extrem de rare şi nimeni n-a formulat vreo explicaţie în legătură cu aceste lacune.

Degeaba i-ai întreba pe coloniştii mai în vîrstă. Nu-şi amintesc. Iar dacă-i înghesui cu întrebări sîcîitoare, se ascund imediat în spatele regulamentului. De acord. Toţi avem cîte o cărticică unde se explică totul, semnificaţiile călătoriei, morala şi regula solidarităţii, necesitatea schimburilor duble, a împărţirii echipajului în verzi şi roşii.

La început nu era aşa, asta o ştiu şi copiii din leagăn, ba încă şi mai bine elevii cuprinşi în sistemul şcolar. Mi s-a explicat şi mie, la vremea respectivă, cînd mi-au trîntit sub nas un cîrnat de ecuaţii matematice care demonstrau într-o manieră de necontestat imposibilitatea unei dezvoltări demografice normale – *Terra Madre* a fost proiectată pentru 3000 de colonişti – şi nevoia imperioasă, din cauza dificultăţilor inerente călătoriei, a unui număr de 6000 de specialişti. În sfîrşit, pentru

ca şandramaua asta să meargă bine trebuie să fim şase mii, dar nava nu poate hrăni decît jumătate. Şi uite-aşa… Şi uite-aşa Calif IV a avut halucinanta idee a suspendării hipnotice. Se pare că nimeni nu s-a revoltat la perspectiva de a-şi dedica jumătate din propria sa viaţă cauzei. O rezolvare, de altfel, uşor de intuit, dat fiind că reuşita expediţiei înseamnă supravieţuirea tuturor, chiar şi a celor ce urmează să se nască.

Spuneam, aşadar, că m-am gîndit îndelung. M-am gîndit şi la vorbele lui Eugen, atît de provocatoare. M-am gîndit la discuţia cu coordonatorul Pocar. Un sondaj, o punere în gardă, un avertisment amabil ca nu cumva să deraiez. Un lucru e sigur; nimeni nu vrea ca eu să cad în tentaţie.

Şi totuşi… Să-l luăm pe Spitzer. A murit de o boală incurabilă, aşa se spune. Şi se mai spune că era un element subversiv, un nebun care avea de gînd să organizeze revolte şi răzmeriţe. De ce? Mă întreb de ce, chiar dacă soarta acestei întrebări e să rămînă fără un răspuns clar, cine ştie cită vreme. Mai e apoi Diana Abgrund. Un nume care-i el însuşi, pe de-a-ntregul, un program. Diana era zeiţa vînătorii. Iar Abgrund, în germană, înseamnă abis.

Fireşte, prada sînt eu. cel urmărit, adulmecat şi, la urmă, azvârlit în prăpastie. Datorită unei chemări de dragoste. Căci, poate, adevărat e tocmai contrariul a ceea ce susţineam mai înainte. Poate că se urmăreşte tocmai ea eu să cad în tentaţie şi să mă trădez.

O chemare de dragoste. În legătură cu asta ar fi necesare nişte precizări. De exemplu, eu nu cunosc prea bine semnificaţia cuvîntului „a iubi“. Eu iubesc, tu iubeşti, el iubeşte. Un verb pe care l-am pronunţat de cine ştie cîte ori pe coridoarele *Terrei Madre,* cuvinte dăruite in şoaptă unei partenere întîmplătoare, aşezată lîngă mine în Sala Contemplaţiei, ori strigate cu glas gîtuit în zvâcnirile unei Îmbrăţişări prin vreo celulă-adăpost anonimă, cu cine se nimerea, nu ştiu, poate din nevoia prostească de a dramatiza, ori numai pentru a reconstitui nişte scene văzute în microfilme. O minciună, în orice caz. O mistificare ce ne-ar putea vlăgui încetul cu încetul, ne-ar putea stoarce puţina limfă care încă ne mai curge prin vene, iar în cele din urmă ne-ar putea împietri. Eu iubesc, tu iubeşti, el iubeşte. Ce să iubeşti? Pe cine să iubeşti?

Dragostea e instinct, mi-a spus odată Eugen Stoller. Dar atunci ar trebui să acţionăm ca animalele, numai ca ele. Un val de sînge urcă în creier, gata să explodeze, să facă ţăndări

sufletul. După mine, dragostea înseamnă să-l devorezi pe celălalt, să-l distrugi şi în acelaşi timp să-l asimilezi ca şi cum ar fi o hrană. Cînd Nora mă atinge cu miinile ei de cristal, apendice rigide cărora gingăşia le va rămîne mereu străină, mă cuprinde furia, aş vrea să-i simt carnea topindu-se şi fierbând ca un noroi cleios, şi atunci mă arunc, pătrund în ea cu un spasm care te ameţeşte, dar nu-i acolo, nu acolo, nu în golul acela primitor, nu în febrila succesiune de contacte ce unesc fără a avea nimic intim, fiindcă accesul unuia spre celălalt ne este interzis. Uite, dragostea ar trebui să ni se reveleze ca un destin. Aproape ca în documentarul acela despre lepidoptere, unde un fluture înnebunit zbura peste păduri şi mlaştini ca s-o întîlnească pe femela care-l aştepta, la patru mile depărtare. Imaginea e poetică şi impresionantă. Transpusă în parametri umani, are însă un vag iz de mitologie. Ceva ce nu convine.

Ei bine, Eugen Stoller, tu eşti cel ce are dreptate: dragostea e numai instinct. Ca şi cum ai spune că nu există.

Ieri am observat că mi-a umblat cineva prin sertar şi prin partea mea de dulap. Nu lipsea nimic, dar hîrtiile nu mai erau aşa cum le lăsasem.

Carnetul, de pildă. Carnetul unde îmi fac însemnările şi caietul în care notez, dintr-un hobby, calculele menite să verifice ruta cosmonavei mi s-au părut mutate puţin de la loc. Marginea lor exterioară nu mai era paralelă cu latura sertarului, ci mai degrabă oblică. Iar pixul nu mai stătea în mijloc, unde-l pun de obicei, ci se rostogolise pînă lîngă încuietoare.

Şi în dulap era ceva în neregulă. Fîşia de plastic ce fixează panoul din fund era uşor ridicată. Cineva căutase ceva dedesubt. În acei cîţiva milimetri dintre panou şi fîşia care îl fixează.

Mîine sau poimîine, oricum înainte de a mi se termina tura, o să mă plîng acolo unde trebuie. Inviolabilitatea sertarului şi a dulapului personal e garantată de regulament. Dacă vreau, pot cere să mi se schimbe broaştele şi să mi se dea chei noi.

6

Albenitz Benito Jorge, coordonator de rangul întîi, o piesă foarte importantă pe tabla de şah. Cînd stă dinaintea lui Calif Supremul, tot corpul i se face de gheaţă, pare că şira spinării i s-

ar rupe in bucăţi dintr-un moment in altul. Atunci îşi ridică puţin tocurile ca să pară mai înalt, dar mîinile ii tremură, nu ştie unde să şi le pună.

„Ce spun testele?“ întreabă Calif. Şi împunge hotărît cu arătătorul, de parcă ar fi o armă.

„Pozitive“, asigură Albenitz, înălţîndu-şi şi mai mult tocurile. „Cit se poate de pozitive.“ Deschide dosarul şi bijbîie în căutarea fişelor, apoi le scoate şi îşi drege vocea:

„Psihism, de gradul întîi: 93,6. Psihism de gradul doi: 94,3. Corelaţie psihofizică: 92,8…“

„Ei, drăcie!“ exclamă Calif Supremul. „Avem ce să facem cu un ins extrem de dotat!“

„Niciodată n-am spus altfel“, susţine Albenitz.

„Atunci să-l aducem aici. Kubler a murit, Ramsey a murit, Romizov e bolnav, Borowski şi Slezek pe punctul de a face o depresiune nervoasă. Trebuie să ne împrospătăm cadrele.“

Albenitz are un moment de ezitare. Calif îl fixează cu o privire interogativă. Apoi, văzînd că ezitarea celuilalt se prelungeşte, întreabă de-a dreptul:

„E ceva ce nu merge?“

Albenitz îşi drege iarăşi vocea:

„Coordonatorul Pocar nu-i de acord, spune că fişa cu comportamentul emotiv încă nu e completă, ceea ce corespunde adevărului. Pocar propune să mai amînăm, cel puţin o vreme, cu atît mai mult cu cît subiectul se află sub un riguros control. Eu, însă, cred că o întîrziere ar putea fi fatală, nu ne putem asuma riscul din cazul lui Spitzer.“

Topografia *Terrei Madre* pluteşte în cel mai deplin dezacord. Dacă te iei după marile hărţi de plastic expuse pretutindeni – există cîte una pînă şi în fiecare cabină – nava are forma unei havane pîntecoase, secţiunea sa longitudinală e o elipsă destul de turtită. Dar hărţile nu sînt toate la fel. De pildă, cea uriaşă care acoperă întreg peretele din dreapta în localul lui Bulmer… E una dintre cele mai vechi, poate avea mai mult de o sută de ani. Ei bine, după harta aceea, secţiunea longitudinală a *Terrei Madre* este tot o elipsă, însă mult mai turtită decît cea pe care o înfăţişează majoritatea celorlalte hărţi.

Mai e apoi schema încastrată în panoul uşii ce dă în Sala Cunoaşterii, un dreptunghi de optzeci de centimetri pe patruzeci. Desenul e clar şi, judecind după tipul de material ce-i serveşte drept suport, destul de recent. În mare conturul este acelaşi, dar

cu cîteva detalii care pe alte hărţi nu figurează. Se văd acolo nişte protuberanţe, mai exact patru, crescute simetric, două dincolo de curba superioară, două sub cea de jos.

Nimeni nu ştie ce reprezintă, asta şi pentru că aceste patru excrescenţe apar haşurate, fără cea mai mică indicaţie. În plus, pe harta asta – vorbesc de cea expusă pe uşa bibliotecii – mai există un amănunt, puţin spus deconcertant: pupa navei; adică zona destinată „albilor“, nu figurează deloc. O linie clară, verticală, taie hotărit extremitatea din dreapta a *Terrei Madre,* iar dincolo de linie rămîne albul frapant al fondului, atît de frapant incît într-o zi cineva – cu siguranţă un glumeţ, ori pur şi simplu unul cu un spirit mai polemic decît mine – l-a umplut cu un enorm semn de întrebare. Apoi, în spaţiul acela alb, au apărut şi s-au şters alte însemnări. Îmi amintesc de una, scrisă cu litere de tipar, care reproducea pînă şi un citat latinesc; era o formulă folosită pe hărţile geografice foarte vechi: *Hinc sunt leones.*

Dacă ar trebui să pariez pe autorul inscripţiei, i-aş atribui paternitatea lui Eugen Stoller, un profanator, nu ştiu dacă din fire, ori ca urmare a unui act deliberat.

Astăzi, de exemplu, cînd mi-a intrat în celula-adăpost:

– Arată-mi-o, a zis. Vreau s-o văd pe frumoasa adormită.

Şedeam la măsuţă, absorbit de calculele mele obişnuite. Nu m-am clintit. S-a apropiat de nişă şi a tras draperia. Cîteva clipe de linişte deplină, apoi un fluierat prelung.

– Drace! a exclamat. O femeie cu adevărat frumoasă.

A venit apoi lîngă mine, continuînd să mă zgîndărească, să-mi spună: „Ei, puişor, băieţaşule, ce te faci acum?” M-am uitat la el pieziş, cel puţin aşa cred, fiindcă o clipă a rămas înţepenit, după care şi-a dat drumul mai departe, imperturbabil:

– Lasă, lasă, ţi se citeşte pe faţă. Aia – şi cu bărbia a arătat în direcţia nişei – îţi papă toate gîndurile.

Apoi, iarăşi:

– O femeie absolut încîntătoare, nimic de zis. Ştii ce-aş face eu în locul tău?

– Ce?

– Aş cere să mă treacă în schimbul verde, chiar dacă din capul locului cererea mi-ar fi respinsă, căci, după cum ştii, e aproape imposibil să schimbi tura. Ţin minte că regula a fost încălcată numai de două sau trei ori în întreaga istorie a *Terrei Madre.* Oricum, ai putea încerca totuşi. Mai înainte de a-mi istovi puterile suferind din pricina unei fantasme, m-aş duce să îngenunchez dinaintea lui Calif Supremul...

– Eşti nebun.

– Deloc! Dacă reuşeşti să obţii schimbarea turei... Ei bine, ai pierde un prieten în persoana mea, dar te-ai putea întîlni cu ea, i-ai putea vorbi şi...

– Eşti nebun, am repetat, încercînd să-mi fac vocea cît mai convingătoare.

– În regulă, sînt nebun. Însă tu eşti Iulea, iubitule, îndrăgostit Iulea.

– Dragostea e doar instinct, i-am amintit. Mi-ai spus-o chiar tu şi nu o singură dată. Acum du-te. Vreau să rămîn singur.

– Singur cu ea? Cu o fantasmă?

– Du-te, am insistat.

Eugen şi-a înălţat palmele desfăcute, într-un caraghios gest de predare.

– De acord, amice. O şterg, ca să-ţi poţi vedea înainte de treabă, nederanjat de nimeni.

O jumătate de piruetă, o privire peste hîrtiile la care trudeam. Apoi un râs sec, ca declicul unui releu.

– Îţi pierzi vremea, mi-a spus. Ca să verifici ruta navei ai nevoie de un computer, hîrtia şi creionul nu sînt de ajuns. Iar computerul, iubitule, e dincolo de prag, la pupa, unde locuiesc „albii". Călătorie Fericită!

Am cerut audienţă la coordonatorul Pocar. Privitor la sertarul in care mi s-a umblat, la dulapul răvăşit şi la alte lucruri care îmi trezesc bănuielile.

Ofiţerul de serviciu mi-a dat răspunsul după numai zece minute:

– Coordonatorul Pocar e foarte ocupat. Reveniţi cu cererea după următorul schimb de tură.

Pauză. Nişte ore ce mi s-au părut lungi de tot şi în care am umplut filă după filă cu calcule încîlcite. Şi mai ales inutile. Pentru că Eugen are perfectă dreptate: ca să verifici ruta navei nu-ţi ajung hîrtia şi creionul. Aşa că am adunat filele şi le-am aruncat în incinerator.

Diana Abgrund e dincolo şi doarme sub capacul de plexiglas. Nu vreau să trag draperia, nu vreau să mă uit la ea. Îmi sună şi acum în urechi rîsul sec al lui Eugen; ironia, consideraţiile lui la adresa „frumoasei adormite".

O nebunie. Şi încă o dată, pe cînd opun rezistenţă chemării, încep să mă frămînte întrebări legate de sensul cel mai ascuns al simţămintelor încercate în adîncul fiinţei mele, o ciudată

stânjeneală, tulburarea de a mă descoperi bolnav de o boală ruşinoasă şi nevindecabilă. Cine, mă întreb, cine mi-a dorit soarta asta marcată de o nedemnă autocompătimire?

Nu mai am nici un strop de blumar, mi-am terminat raţia de ţigări. Iar scîrba de mine însumi creşte, înăuntrul meu, din minut. în minut. O şterg. Mă duc la bătrînul Bulmer, unde e linişte ori zăpăceală, în funcţie de ce îţi convine. Între altele, astă-seară e un mic party, o sărbătorică. Şi, dacă-mi amintesc bine, am fost invitat.

Şi uite-aşa. Arsenio Tauber şi Roda Solinas au primit aprobare să aibă un copil. Evenimentul s-a sărbătorit într-adevăr, la Bulmer, într-un separeu potrivit.

Nu eram mulţi. Erau Diego, Norbert, Katharine şi Demetrios, Rufus, Ludmila Zorda, Gancio Derek şi László Földi. Mai erau acolo Nora Kereny, Eugen şi Wanda.

În toiul petrecerii şi-a făcut apariţia şi coordonatorul Albenitz. Mic şi hirsut, a intrat clătinîndu-se pe picioarele lui subţiri şi strîmbe. A îmbrăţişat-o pe Roda, i-a strâns lui Arsenio mîna, murmurînd: „Călătorie Fericită!“ Stăteam în picioare cu toţii. Albenitz, „albul”, a dus la buze păhărelul de blumar, l-a sorbit privind în jur cu o oarecare satisfacţie, dar şi cu stînjeneală. Apoi i-a strîns din nou mîna lui Arsenio, a îmbrăţişat-o iarăşi pe Roda. Din prag şi-a fluturat mîna în semn de salut. „Călătorie Fericită! a repetat, însă, cu toate că toţi păstram o tăcere respectuoasă, vocea lui era atît de pierită incît a ajuns la noi ca o şoaptă.

– E obosit, a comentat Ludmila Zorda, adresîndu-se tuturor. Obosit ca toţi „albii“.

Nimeni n-o asculta. Rîdeau, închinau, admirau darurile expuse la vedere pe o măsuţă, în mijlocul încăperii: o figurină din cretă veritabilă, un castel construit din scobitori, un mic ghiveci cu ciclame şi un splendid joc de şah din fibre de clorella solidificate.

Ludmila a venit să se aşeze lîngă mine.

– Spune-mi, m-a întrebat cu glas scăzut, ţi-ar plăcea să fii „alb?“.

– Nu sînt deja?

Dar eu făceam aluzie la anomalia părului meu, atît de devreme încărunţit.

– Vezi, a continuat Ludmila, şi tu eşti ca toţi ceilalţi: teribil de dornic să critici, însă numai la gîndul că ar trebui să-ţi asumi nişte responsabilităţi…

– Ce responsabilităţi? am întrebat fără s-o privesc.

A pufnit. În loc de orice alt răspuns, am pufnit şi eu. Ludmila are aproape patruzeci de ani, dar cîteodată vorbeşte ca o proastă. A fost iniţiatoarea mea, prima femeie cu care am făcut dragoste. Acum cîţi ani? Zece, poate. Nu-mi amintesc exact. Ştiu că s-a întîmplat în ultimele luni ale şederii mele în Sectorul Educativ. Ludmila preda chimia şi biologia, eu aveam faţa plină de coşuri. Ludmila era dezinvoltă, agresivă, autoritară. Eu eram timid, încurcat, bîlbîit, Ludmila avea braţele acoperite de un păr des şi blond pe care mi-l închipuiam catifelat, eu, cel cu peri rari într-o barbă ce se căznea să apară. Ludmila era planturoasă, impetuoasă. Eu, firav şi osos.

Ludmila. M-a descoperit într-o zi mîngîindu-mi corpul, fantezie de adolescent. Eram înnebunit de ruşine. Dar ea a început să rîdă. Iar a doua zi, cu un pretext oarecare, m-a adus în camera ei. „Bărbat”, zicea „fac din tine un bărbat, lasă-mi o lună de zile”. Apoi m-a dezbrăcat, m-a întins pe patul ei şi s-a lipit de mine, moale şi plină, cu pîntecul opulent şi păros.

– „Albii” sînt supraveghetorii, spunea Ludmila. Conduc nava, conduc colectivitatea. O afacere grasă, aş zice.

Îşi ţinea mîna pe genunchiul meu. Norbert recita nişte versuri, cu siguranţă ceva spontan ori improvizat, iar ceilalţi bateau din palme, în vreme ce Arsenio se învîrtea pe lîngă ei, umplînd paharele cu blumar.

Încetul cu încetul, mîna Ludmilei urca pe coapsă. Gura îi era lipită de urechea mea.

– Nici o nostalgie? m-a întrebat. N-o vrei pe mămica ta?

Apoi a rostit alte cuvinte încîlcite, Vargo, pui de vultur, blumarul din scoica mea.

Da, aveam o nostalgie fără leac, fără anestezice, o dorinţă nebună să mă întorc în anii tînjitori ai adolescenţei, în copilărie, sau mai înainte chiar, în leagănul condiţionat, în lichidul amniotic ori şi mai, şi mai înainte, în pădurea străveche de unde a ieşit specia, în ocean.

Cînd Ludmila şi cu mine ne-am îndepărtat, cu un pretext anume, Nora Kereny nu şi-a putut reţine un gest de supărare. Am mai avut timp să observ şi pe faţa lui Eugen o expresie ciudată, amestec de stupoare şi nemulţumire.

Aproape alergam, eu şi Ludmila, ţinindu-ne de mînă de-a lungul Marelui Coridor, pe cînd megafoanele au pornit să urle dintr-o dată, cu volum maxim: invitau întreg echipajul în Sala Contemplaţiei. Nu, n-aveam nici un chef să ascultăm comunicatul lui Calif Supremul şi obişnuitele ştiri care, la intervale regulate, ne vin de pe Pămînt.

În prag, am ezitat.

– Ce-i? a întrebat ea, aproape eu teamă. Te interesează minciunile?

Dar, mai înainte ca eu să-i pot răspunde, a deschis larg uşa camerei şi, agresivă ca întotdeauna, mă trăgea înăuntru.

„Albii” sînt supraveghetorii, conduc nava, conduc colectivitatea, o afacere grasă. Aşa spusese Ludmila.

De acord. „Albii” trebuie, cel puţin, să aibă grijă să corecteze erorile de rută, dacă vrem să ducem Călătoria Fericită la bun sfîrşit. Însă totul a fost programat de la început, directivele vin de pe planeta-mamă, prin urmare consemnul ce trebuie respectat e valabil pentru toţi, pentru roşii, pentru verzi şi pentru ,,albi“. Mai ales pentru ei.

Se făcuseră orele 22 cînd am intrat în camera mea; încă două ore, apoi obligaţia de a mă vîrî în nişa de hipnosuspensie. Nu m-am culcat, ca să mă bucur de flecuşteţe, cuprins de febra specifică oricăruia dintre noi cînd se apropia schimbul de tură. Am aruncat o privire – una singură şi fugară – dincolo de draperia de plastic. O clipă, o singură clipă mi s-a părut că pe faţa Dianei Abgrund, la adăpostul capacului transparent, citesc o umbră de zîmbet ironic. Apoi mi-am controlat sertarul, dulapul şi toate posibilele ascunzişuri ale cabinei. Totul era în regulă.

Iar apoi… S-a întîmplat aşa, pe neaşteptate: un gest mecanic, necugetat. Eu… Iată, mîna mea se află pe mînerul sertarului din dreapta, sertarul care nu-mi aparţine, sertarul personal al celui ce împarte camera cu mine. Şi pe neobservate – dar poate că într-adevăr voiam să verific dacă nu cumva cineva încercase să forţeze şi ascunzătoarea aceea fragilă – l-am tras. În sfîrşit, sertarul nu era închis cu cheia. Stătea acolo, sub ochii mei, larg deschis. Dar nu era încărcat cu hîrtii şi cu obiecte personale, aşa cum ar fi fost firesc să te aştepţi.

Avea doar un carneţel, în mijloc. Sau; mai bine zis, coperta unui carneţel, căci paginile lipseau din el cu desăvîrşire, exceptînd-o pe cea dintîi.

Pe acea singură pagină, cu litere mari şi desluşite, era scris:

În piept, inima a început să-mi bată cu putere. O morişcă, un grotesc caleidoscop de'cuvinte şi noţiuni ce veneau la suprafaţă ca supte de o pompă hidroforă. Vocea lui Eugen Stoller: „Eşti un imbecil… stelele nu contează… ceasul atomic ar putea fi defect…" Iar Ludmila: „Te interesează minciunile?" Şi apoi toate calculele mele, lecturile, mii de nepotriviri şi ani de suspiciune, întrevederea cu coordonatorul Pocar: „Ştii ce este numenul? "

Toată noaptea. Aş fi rămas treaz toată noaptea, să mă gîndesc la ameţitoarea şi neliniştitoarea rezolvare a problemei, la nodul ce împiedica depănarea ghemului. Dar în momentul acela pe tavanul încăperii s-a aprins becul violet, însoţit de un triplu sunet de avertizare: semnalul schimbului de tură.

7

Am închis sertarul şi, buimac, m-am îndreptat spre nişă.

De la o vreme încoace, al treilea bazin hidroponic din sectorul meu face figuri, ceva nu e în regulă la dispozitivul care reglează paletele rotitoare. Cel puţin aşa susţine László Földi.

Földi e un tehnician serios, îşi cunoaşte meseria şi n-am nici un motiv să mă îndoiesc de cele spuse de el. Dar azi-dimineaţă îşi scărpina ceafa şi clătina din cap; în ochi, pe buze, pe toată figura i se puteau citi inconfundabilele semne ale perplexităţii.

– A treia oară repar defecţiunea, spunea, şi la fiecare început de schimb apare din nou. Am impresia că o fac dinadins.

– Adică? am întrebat, lăsînd cuvîntul să cadă moale, fără intensitatea întrebărilor profesionale.

Földi a început să pufnească.

– Nimic, zicea. Nu pot spune nimic, însă defecţiunea e de tot hazul: piesa centrală ieşită de la loc, iar piuliţele paletei deşurubate, cu toate că eu le-am strîns cît trebuie.

– Şi atunci?

– Atunci, ce! Şuruburile le-am strîns, am reglat axul central şi toată maşinăria ar trebui să funcţioneze perfect cel puţin şase luni. Ea, în schimb…

László Foldi pufni din nou.

– Să-i ia naiba pe toţi, *Terra Madre,* Calif Supremul, pe „albi“ şi întreg echipajul. Chiar vrei să ştii ce gîndesc? Am sentimentul ca ăia din schimbul verde sînt o mare bandă de nemernici.

– Adică? am repetat, dar fără elan şi convingere, poate pe un ton plictisit, iritat.

A ridicat din umeri, vizibil enervat; s-a apropiat de distribuitorul de apă şi, dintr-o suflare, a băut un pahar plin.

– Repet: şuruburile le-am strîns cît trebuie, nu se pot slăbi în trei zile. Amice, la mijloc e un sabotaj evident.

Am rămas în cumpănă. Mă uitam la colegul meu în speranţa că vreun gest, un amănunt oarecare i-ar putea trăda. Dar László a continuat liniştit:

– Da, un sabotaj. Iţi repet că am strîns şuruburile la maximum. Cineva le-a desfăcut anume…

– Poveşti!

– Nu-s poveşti. Ştiu ce spun. Cei din schimbul verde sînt ţicniţi, era printre ei un individ, un oarecare Spitzer care a împrăştiat mesaje peste tot. Un subversiv, se apucase să propovăduiască revolta şi, după cîte se pare, nu ducea lipsă de prozeliţi.

Acelaşi semnal de alarmă răsunîndu-mi în minte. Nu aveam nici un chef să discut cu Földi; cînd a plecat să controleze celelalte bazine hidroponice, am simţit o uşurare eliberatoare.

Revoluţia – da, revoluţia – s-a produs în biroul meu, în odăiţa aceea strimtă, de şase metri pătraţi. Am băut un fel de cafea şi am aprins o ţigară, surogat şi ea: algă *clorella* amestecată cu resturi de la fermentaţia blumarului.

Am spus revoluţie, însă nu cu sensul pe care îl dau acestui cuvînt politicienii sau istoricii. Mă gîndesc mai degrabă la celălalt sens, ctîl folosit de astronomi. Ori, poate, la înţelesul kantian, cînd Kant îi confrunta pe Copernic şi Ptolemeu, altfel zis la un *Weltanschauung* răsturnat.

Chiar aşa. Au trebuit să treacă sute de secole pînă cînd omul să poată pricepe relaţia de cauză şi efect ce leagă două evenimente macroscopice cum sînt împerecherea şi procrearea. Să surprinzi dependenţa dintre două fapte distanţate între ele

printr-un interval de timp de nouă luni trebuie să fi însemnat un enorm efort de imaginaţie şi, nu mai puţin, curaj şi lipsă de prejudecăţi. Ca atunci cînd omul străvechi a înţeles în cele din urmă că astrul dimineţii era mereu acelaşi, cel apus seara, nicidecum un astru nou şi diferit, darul zilnic al zeilor. Unii au fost arşi pe rug pentru că au susţinut pluralitatea lumilor locuite, alţii au fost siliţi să abjure numai fiindcă au preferat teoria lui Copernic celei geocentrice.

Istoria este o galerie de erori. Şi totuşi, adevărul rămîne valabil, unul singur, deşi discutabil. Am înţeles asta într-o clipă, o străfulgerare rapidă care mi-a trecut prin minte, paralizîndu-mă. Ştiam. Ca şi cum aş fi ştiut dintotdeauna: am găsit un bilet între paginile registrului unde eu şi Fibaak – insul din schimbul verde care îmi ţine locul în birou – redactăm rapoartele despre bazinele hidroponice din sectorul nostru. Un bilet minuscul, un mic dreptunghi de hîrtie decolorată ce suna ca un avertisment, un fel de însemnare *pro memoria,* pusă acolo din întîmplare:

VLADIMIR SPITZER
sau
IMPOSIBILITATEA FERICITEI CĂLĂTORII

O bombă. Dar o bombă neexplodată. De fapt, flacăra izbucnise mai înainte, cînd mi-am văzut toate problemele măturate dintr-o lovitură. O lumină ivită pe neaşteptate în mintea mea. Apoi, neliniştea, însă neutralizată brusc de un subit şi nemăsurat sentiment al orgoliului.

Centrul eram eu. Nu mai existau mistere, ci doar flecuşteţe, şarade şi rebusuri pe care le putea rezolva pînă şi un copil. Oul lui Columb? *„Buscar el levante“* (A căuta răsăritul span.) tocmai spre apus. Desigur, era chiar aşa, nu încăpea nici o îndoială. În momentul acela descifrasem cel mai mare secret al *Terrei Madre.*

Mi-am petrecut restul dimineţii minunîndu-mă de cît fusesem de prost. Eu, Vargo Slovic, colonist de rangul întîi. Eu…

Ca şi cum aş fi ştiut dintotdeauna. Şi totul era clar, cît se poate de limpede în liniile esenţiale. Bineînţeles, mai rămîneau zone de umbră, dar în clipa aceea, în entuziasmul descoperirii, era ca şi cum n-ar fi existat.

Am luat mesajul din registru – un mesaj de prisos, în fond – şi l-am dosit în cel mai ascuns colţişor al servietei.

La cantină, lucrul care m-a indispus cel mai mult a fost vecinătatea lui Eugen, ironia lui continuă şi aluziile la nişte fapte ce n-ar fi trebuit să-l intereseze deloc. În plus… Nora Kereny:

– Vino la mine diseară. Am blumar, ţigări, prăjituri… Insistă cu vocea ei nerăbdătoare şi tremură toată.

Sărmană şi micuţă Nora! Prostuţă mică. Neliniştită, stingheritor de maternă, poate îndrăgostită. De mine? Eu n-am ochi să-i descifrez chinul, am şi eu necazul meu, o furie străveche, aici, înlăuntrul meu, şi care mă distruge.

Pe cînd mă îndepărtam, m-am temut că o s-o aud în urmă ţipînd răguşit ori ascuţit, un ţipăt atrt de puternic încit să-mi acopere zgomotul paşilor de-a lungul coridorului metalic. Dar nu s-a întîmplat nimic.

Eram singur, pe cît poate fi un zeu. Şi un lucru era cert: nimeni nu mi-ar mai fi putut şterpeli identitatea. Jocuri, înşelăciuni şi subterfugii, toate erau de-acum inutile. Fiindcă eu eram eu, acul indicator al balanţei propriului meu destin.

Lîngă intrarea în propria-mi celulă-adăpost am ezitat o singură clipă, o fracţiune de secundă, ca să-mi adun forţele şi să înfrunt ceea ce mă aştepta dincolo de prag. Apoi am apăsat mecanismul de deschidere.

8

Lumina era aprinsă. De asta mi-am dat seama mai întîi, că lumina era aprinsă, dar, în mod precis, nu fiindcă am uitat-o eu aşa. Într-adevăr, îmi aminteam perfect că apăsasem pe întrerupător cînd, în urmă cu opt ore, ieşisem din încăpere.

Ţineam uşa întredeschisă, simţindu-mi corpul ţeapăn, iar creietul asediat de o mulţime de întrebări. Apoi, un zgomot înfundat din spatele despărţiturii de polistiren mi-a alungat orice îndoială. În cameră se mai afla cineva.

Iată, mă gîndeam, am ajuns la momentul socotelilor. Prea multe lucruri ciudate s-au întîmplat în ultima vreme. Prea multe avertismente, prea multe prevestiri şi semne nefaste. Acum a venit timpul să tragem linie.

În chip straniu, în clipa aceea n-am simţit nici o urma de teamă. Aproape împins de un soi de febră lăuntrică, am deschis larg uşa.

Diana Abgrund era în picioare, lîngă birou.

Din acei moment memoria mea a înregistrat faptele cu aceeaşi precizie însă dilatînd timpul. Îmi amintesc totul limpede şi, totuşi, întîmplările îmi par înlănţuite într-un trecut foarte îndepărtat, care nu-mi mai aparţine, începând chiar cu ziua cînd am deschis larg uşa şi am văzut-o pe Diana Abgrund afară din nişa de hipnosuspensie.

– Vezi, spunea femeia, atingîndu-mi braţul cu o mişcare uşoară şi sigură, un curios gest de posesiune. Vezi, eu n-am putut aştepta pînă cînd…

Am privit-o fix în ochi. Erau mari şi întunecaţi, două fîntîni adînci, pline de magnetism. Îi vedeam ochii pentru prima oară şi erau aşa cum mi-i imaginasem întotdeauna în exaltările mele confuze.

– De ce-ai făcut-o? am întrebat, vorbind ca pentru mine.

Vocea îmi ieşise cu greu, stinsă, ca lipită încă de gîtlej. Atunci m-a cuprins dintr-o dată ruşinea, m-am aprins de mînie şi aproape că am strigat:

– Ce ţi-a venit, nebună imprudentă, cum de ai îndrăznit să treci peste interdicţie?!

Femeia a înconjurat masa de scris, îndreptîndu-se spre uşă. Cu un gest scurt, a apăsat mecanismul de siguranţă.

– Vorbeşte mai incet, mi-a zis aproape în şoaptă. Pereţii sînt groşi, dar nu se ştie niciodată, urechi indiscrete se află peste tot.

– De ce-ai făcut-o? am întrebat-o din nou.

– Ţi-am spus, nu mai puteam aştepta.

A scos o cheie din poşetă şi şi-a deschis partea ei de dulap. Am văzut că scotocea pe rafturile de sus. După care Diana s-a întors la masă cu o sticlă de blumar şi două pahare.

– Stai jos, mi-a spus, şi nu te mai uita aşa la mine. Oi fi eu imprudentă, dar nebună nu sînt.

Instinctiv m-am îndepărtat atîta cît poate sa-ţi îngăduie o celulă-adăpoşt. I-am întors spatele, m-am sprijinit de perete cu fruntea lipită de metalul rece. A urmat o tăcere încordată, bulgări de gheaţă şi aer amorţit, de parcă întreg universul s-ar fi aflat în secunda aceea în echilibru pe marginea unei prăpăstii cosmice. Apoi am auzit gîlgîitul blumarului turnat in pahare, zgomotul sticlei puse pe masă. Şi un suspin prelung.

– De acord, mi-a zis femeia pe un ton sfidător. Am umblat la aparatul de hipnosuspensie, am încălcat regulamentul şi acum sînt aici, clandestină, în primejdie, discutînd cu tine, un bărbat din schimbul roşu. Dacă vrei, poţi să mă denunţi. Un apel prin

interfon şi în trei minute vor fi aici, să mă ia. Dar ştiu că n-ai s-o faci.

– Eşti sigură?

– Foarte sigură.

– De ce?

– Fiindcă mă iubeşti.

Am băut blumarul şezînd pe pat, unul lîngă altul, în tăcere. Eu eram atît de plin de suspiciuni, încit nu mai simţeam nici o atracţie pentru_ea. Cel puţin aşa mi se părea în momentul acela.

Cînd m-a sărutat pe gît am rămas indiferent, dar mi-am dat imediat seama că nu mă purtam cum trebuie, că aş fi făcut mai bine s-o urmez în jocul acela cu cărţile pe faţă. Atunci am tras-o spre mine şi i-am căutat gura.

Diana m-a secondat o vreme, după care s-a smuls din îmbrăţişare.

– Mai tîrziu…, a rostit dintr-o suflare, apoi s-a ridicat să umple din nou paharele.

Capul îmi vîjîia. În mintea mea gîndurile se urmăreau, se încălecau, ca să ricoşeze în fine dintr-un zid de frustrare. Bîjbîiam printr-un labirint fără ieşiri.

Diana mi-a turnat blumar şi s-a ghemuit pe podea.

– Mi-ai deschis sertarul, a observat ea cu un aer de prefăcut reproş. Am înţeles după o bucăţică de hîrtie pe care am pus-o pe glisieră.

Aş fi putut să neg, însă recunoaşterea mi s-a părut o rezolvare mai expeditivă. Mai bine să limpezim lucrurile imediat, fără tergiversări.

– Sertarul era deschis, am spus, poate că l-ai uitat aşa.

– Poate… Oricum, ai văzut ce era înăuntru!

– Aşa-i, nu-s orb şi ştiu să citesc.

Ochii femeii sclipiră de satisfacţie.

– Prin urmare ai văzut şi, totuşi, nu te-ai dus să mă denunţi…

– Se pare că nu.

– Atunci e adevărat!

– Ce-i adevărat?

– Că mă iubeşti.

Era prea mult. Voia să conducă ea jocul, impunînd reguli după bunul ei plac. Stabilea axiome în absolut, iar din ele extrăgea teoreme şi corolare de zeflemea jucăuşă.

– Dragostea e instinct, am încercat să mă apăr. Şi, cum ea dădea din cap cu un surîs plin de scepticism şi ironie, am adăugat: Chiar te interesează sentimentele mele?

– Teribil de mult. Acum însă, trebuie să vorbim despre altceva.

M-am prefăcut surprins. A lăsat o pauză lungă, dar nu mă slăbea din ochi, mă studia mai departe, îmi cîntărea reacţiile.

– Înţeleg, am spus, hotărît să-i cînt în strună. Vrei să vorbeşti despre Vladimir Spitzer.

– Exact. Vreau însemnările lui despre imposibilitatea Călătoriei Fericite. Sînt la tine, nu-i aşa?

De data asta n-a fost nevoie să simulez surpriza.

– Nu, am asigurat-o. Spitzer era un verde, a împărţit cu mine camera asta timp de doi ani, dar n-a umblat niciodată la aparatul de hipnosuspensie ca să mă contacteze, nici nu ne-a lăsat mesaje nouă, celor din schimbul roşu. Voi, în schimbul verde, ştiţi de bună seamă mai multe, cu voi avea posibilitatea să discute pe faţă…

– Adevărat, însă n-a reuşit să-şi destăinuie la timp descoperirea, decît, poate, cîtorva. A murit pe neaşteptate. Se spune că era bolnav, dar eu am motive serioase să cred că…

S-a întrerupt, aproape invitîndu-mă să completez, fraza. Eu, însă, n-am muşcat din momeala aceea mult prea vizibilă. Diana s-a enervat.

– În sfîrşit, a reluat aproape furioasă, există motive temeinice să crezi că l-au lichidat „albii”.

– Vorbeşti aiurea!

– Nicidecum. „Albii” conduc nava, „albii” se temeau că Spitzer ar putea organiza o revoltă…

– Termină! Nu e cazul să continuăm în limbajul ăsta figurat.

Acum eu conduceam jocul, cu aroganţă. Am întrebat-o:

– Ce ştii tu despre taina lui Spitzer?

Ne iubeam şi era supusă, resemnată la o dulce pasivitate. Dar nu simţeam ardoare în îmbrăţişarea ei, jocurile dragostei alunecau ca in vis cînd un incontrolabil mecanism oniric îţi îndepărtează clipa mult rîvnită. Aceea era femeia care îmi dominase fanteziile bolnăvicioase, de singuratic? Pe ea doream s-o trezesc apelînd la magia din basmele străvechi?

Ne sărutam fără nici o convingere, ca doi amanţi plictisiţi, care doresc numai şi numai să-şi ia rămas bun cît mai repede, ca să rămînă fiecare în intimitatea propriilor sale gînduri.

– Acum eu plec, i-am spus, revenindu-mi. O să fac rost de mîncare şi pentru tine. Apoi vom vedea ce-i de făcut.

Mi-a arătat proviziile pe care le avea în dulap.

– În fiecare zi puneam cîte ceva deoparte. Dulciurile le-am luat de la Tibor.

Am întrebat-o cine era ăsta.

– Nu ştii cine-i Tibor? Asta-i bună! E vînzătorul de la bufet, toată lumea îl cunoaşte.

– În schimbul meu, cel de la bufet se numeşte Bulmer. Bine, eu ies oricum, chiar dacă problema mîncării e rezolvată. Trebuie să mă gîndesc, în plus, pentru a evita suspiciunile ori consecinţele periculoase, e bine să fiu văzut pe afară, la cantină sau în Sala Contemplaţiei. Tu stai aici liniştită, n-am să lipsesc mult…

Mi s-a agăţat de gît. Era lividă la faţă.

– Te duci să mă denunţi, nu-ţi pasă nici un pic de mine.

– Ţi-am spus să stai liniştită. Lasă zăvorul pus şi, dacă sună cineva ia interfon, nu răspunde.

Cu greu am reuşit să mă smulg din strînsoarea ei. Ajunsesem în prag, gata să deschid uşa, cînd a venit iarăşi lîngă mine.

– Sînt în mâinile tale, Vargo. Orice s-ar întâmpla, aminteşte-ţi că te iubesc.

– Şi, eu, micuţo. Stai liniştită.

Pe Marele Coridor m-am întîlnit cu Arsenio şi cu Roda Solinas. Se ţineau de mînă, sorbindu-se din ochi şi nici măcar nu m-au observat. L-am întîlnit şi pe Gancio Derek, rotund ca o minge, cu faţa lui mare, deschisă şi jovială.

– Călătorie Fericită, Vargo.

– Călătorie Fericită.

Mai încolo, aproape în faţa localului ţinut de bătrînul Bulmer, m-a ajuns din urmă Demetrios. Voia să joace şah.

– Altă dată, Demetrios. În seara asta mă doare capul.

– În regulă, altă dată. Călătorie Fericită!

– Călătorie Fericită, Demetrios.

Am parcurs coridorul pînă la capăt, unde se deschide Sala Contemplaţiei. Am intrat şi m-am aşezat în ultimele rânduri. Sala era plină de lume. Toţi stăteau relaxaţi, cu capul sprijinit de spătarul înalt al scaunului, şi fumau, aţintind cu privirile spaţiul de dincolo de cupolă, presărat cu stele clipitoare.

Sînt doar nişte puncte luminoase, spusese Stoller. Sînt doar nişte puncte luminoase, am repetat în sinea mea şi m-am întors, dezgustat. În momentul acela aş fi vrut să-mi strig în gura mare tot necazul şi mînia pricinuite de minciuna a cărei victimă eram, împreună cu toţi ceilalţi.
Mînia fireşte. Dar şi orgoliul de a fi intuit adevărul.

Am fumat o ţigară, silindu-mă să-mi compun aceeaşi expresie idioată pe care o arborau toţi. Apoi m-am strecurat afară, cu paşi leneşi.

Am străbătut din nou Marele Coridor. M-am oprit o clipă, nehotărît, în faţa Sălii: Cunoaşterii, singurul loc care-mi putea oferi o jumătate de oră de izolare perfectă. Dar simţeam o nevoie cumplită să beau, aşa că mi-am continuat drumul şi am intrat la Bulmer.

Sprijinit de tejghea, Eugen stătea de vorbă cu László Földi. Am schiţat un salut şi am pătruns într-un separeu liber. Bulmer a venit imediat să-mi aducă de băut.

Voiam să trec în revistă foarte complicata situaţie în care mă vîrîsem, dar capacitatea de concentrare îmi scădea cu fiecare minut. Iarăşi eram dezarmat, iarăşi în mijlocul ciclonului, iarăşi în beznă.

Şi totuşi, pînă acum cîteva ore, încă orbit de lumina neaşteptată ce se aprinsese în mine, mă simţeam ca un zeu invincibil, la adăpost de orice capcană, de orice încurcătură posibilă.

Diana Abgrund purta toată vina. Ea mi-a distrus sentimentul de siguranţă, apărînd pe neaşteptate în calea mea, să-mi ofere iubire, dar şi ca să-mi vorbească despre Spitzer, un nume aflat în centrul tuturor neliniştilor mele. Puţine lucruri spusese şi încă mai puţine lăsase să-i scape. Multe le tăinuia. Era sigură că o iubesc numai fiindcă nu mă dusesem s-o denunţ pentru ceea ce găsisem în sertarul ei. Apoi mi-a povestit neverosimila istorie cu conspiraţia menită să smulgă de la „albi“ conducerea navei. În fruntea mişcării subversive se afla Spitzer, după care *Terra Madre* ar urma o rută greşită, ea nu mai mergea în direcţia stelei Proxima Centauri ci, de la o vreme, rătăcea prin spaţiile siderale fără nici un punct de reper.

Pe mine mă apucase rîsul, însă din alte motive. Mai era apoi un alt amănunt care nu mă convingea: Diana spusese că, la moartea lui Spitzer, mişcarea îi încredinţase ei sarcina de a recupera carnetul şefului. Hârtiile trebuiau să fie ascunse în încăperea împărţită de Spitzer cu mine timp de doi ani. Aşa că ea

reuşise, mituind pe cineva de la Biroul Logistic, să obţină locuinţa mea ca s-o poată percheziţiona în voie. Scotocise peste tot, folosind chei false chiar şi pentru dulapul şi sertarul meu, fără să găsească nimic altceva decît mîzgăliturile mele de astronomie.

– Dar coperta carnetului? întrebasem eu. Unde ai găsit-o?

– Acolo unde ai găsit-o şi tu, după grătarul difuzorului de muzică. Însă tu ai fost şmecher, ai scos paginile dinăuntru şi ai lăsat la locul ei doar coperta.

Eu ziceam că nu, negam cu toate argumentele, iar ea insista, aproape cu lacrimi în ochi. Apoi, ca să mă împiedice să-i pun întrebări încuietoare, şi-a scos hainele şi…

Eugen Stoller a apărut în pragul separeului; după o clipă de aşteptare, s-a strecurat lîngă mine.

– Ce faci, bei singur?

Am împins spre el sticla cu blumar şi un pahar.

– Nu prea sînt în apele mele, am spus ca să explic într-un fel faptul că eram singur.

– Probleme de serviciu?

– Oarecum.

– Földi mi-a spus adineaori că vă dau de furcă palatele unui bazin hidroponic.

Am încuviinţat printr-un mormăit.

– Földi susţine că-i un sabotaj de-al celor din schimbul verde.

– Földi e un tîmpit.

Eugen a băut dintr-o răsuflare, apoi şi-a trecut dosul palmei peste buze.

– Eu aş fi prudent, mi-a zis, încreţindu-şi fruntea.

– Fii mai clar.

– Eu nu m-aş grăbi să-l fac tîmpit. Se întîmplă lucruri stranii peste tot şi poate că Földi are dreptate. Cum se spune? Miroase a ars…

Am înălţat din umeri, simulînd o vagă indiferenţă, dar inima începuse să-mi bată iarăşi nebuneşte, iar pe tîmple şi în palme îmi apăruseră picături de sudoare. În momentul acela, din difuzorul localului s-a auzit numele meu. „Vargo Slovic, Vargo Slovic. Chemare urgentă pentru Vargo Slovic. Să se prezinte imediat la biroul coordonatorului Pocar. Vargo Slovic, Vargo Slovic să se prezinte imediat…“

– Te cheamă, rînji Eugen sarcastic, fără să-şi ascundă ironia. Succes!

– Eu am cerut întrevederea, încă din schimbul celălalt.

– Ah, da? Succes, oricum.

9

„Ce spun testele?“

Era întrebarea lui Calif.

„Cît se poate de pozitive“, asigură Albenitz. Deschide dosarul şi bîjbîie în căutarea fişelor, apoi le scoate şi îşi drege vocea: „Psihism de gradul întîi: 93,6. Psihism de gradul doi: 94,3. Corelaţie psihofizică: 92,8...

Calif Supremul izbuteşte cu greu să-şi înăbuşe o injurătură pe buze.

„Avem ce să facem cu un ins extrem de dotat!“

„Niciodată n-am spus altfel“, susţine Albenitz.

„Chiar aşa. Iar între timp Kubler a murit, Ramsey a murit, Romizov e bolnav. Borowski şi Slezek sînt pe punctul de a face o depresiune nervoasă. Trebuie să ne împrospătăm cadrele neîntîrziat.“

Albenitz are un moment de ezitare.

„E ceva ce nu merge?“ întreabă Calif.

Albenitz îşi drege iarăşi vocea:

„Coordonatorul Pocar nu-i de acord, are în vedere faptul că fişa cu comportamentul emotiv încă nu e completă. În sfîrşit, Pocar propune să mai amînăm, cel puţin o vreme, cu atît mai mult cu cît subiectul se află sub un riguros control. Eu, însă, cred că o întîrziere ar putea fi fatală, nu ne putem asuma riscul din cazul lui Spitzer

,,De acord”, suspină Calif. „Convoacă-l imediat şi, dacă trece examenul, dă-i o funcţie în poziţia trei. Dacă nu, renunţă la el.“

Succes, băiete! spusese Eugen. Cuvintele lui îmi vîjîiau încă în urechi pe cînd străbateam din nou Marele Coridor, de data asta îndreptîndu-mă spre pupa. Artera principală a *Terrei Madre* era plină de lume, grupuri de colonişti întîrziau pe la intersecţiile cu coridoarele laterale, în faţa panourilor ce expun ordinele de serviciu; alţii se mişcau apatici, poate spre Sala Contemplaţiei, ori spre creşe, să vadă copiii, un spectacol care îi întinereşte puţin pe toţi.

Ajuns dinaintea barierei ce separă sectorul „albilor“ de restul navei, am înţeles că partida mea de şah, jucată cu adversari invizibili, ajunsese la capăt. Cerusem audienţă la coordonator, eu însumi. Dar dacă acum coordonatorul mă convoca *de urgenţă,* fără îndoială că n-o făcea ca să-mi asculte plîngerile privitoare la sertarele şi dulapurile în care s-a umblat. „Albii“ voiau altceva de la mine, îmi dădeam seama perfect de lucrul acesta.

I-am arătat ofiţerului de gardă, plăcuţa matricolă. Un control rapid, apoi un scurt raport dictat la interfon:

– Colonistul Vargo Slovic e aici.

De cealaltă parte a firului am auzit un bombănit neclar, amestecat cu accese de tuse. Ofiţerul a inchis interfonul.

– Coordonatorul Pocar te aşteaptă, a zis. Camera 24.

Într-o reţea haotică de coridoare înguste, urmăream micile plăci luminoase şi indicatoarele de direcţie ale unui traseu pe care mai umblasem şi altădată. Camera 24 părea foarte departe, la marginea labirintului în centrul panoului superior al uşii era fixată o inscripţie: Claudio Pocar, coordonator de rangul doi.

Am bătut la uşă.

Aceiaşi ochi albaştri şi depărtaţi, dar şi mai reci decît atunci cînd mă scrutaseră cu prilejul primei discuţii. Aceeaşi faţă lătăreaţă şi masivă. Nici o schimbare în birou. Masa gemea, de hîrtii, iar hainele coordonatorului Pocar erau foarte albe, de un alb ţipător şi agresiv, ca toate uniformele şefilor.

A fost deosebit de amabil. M-a invitat să iau loc, a împins lîngă mine cutia cu ţigări. I-am auzit iarăşi vocea aspră şi impersonală:

– Vargo Slovic, inspector la al treilea sector hidroponic.

A scos la îndemînă nişte file şi a adăugat: Bine.

Scenariul era acelaşi, replicile şi gesturile se repetau, fără deosebiri esenţiale. Dar eu eram altul, de data asta eram sigur pe mine, îndrăzneţ şi mai ales *conştient,* gata să fac faţă la orice interogatoriu şi, dacă era cazul, să trec la atac.

Şi-a aprins ţigara, cercetîndu-mă peste flacăra brichetei, apoi şi-a fixat privirea, oblic, pe un punct oarecare din perete. Acum mă întreabă de Spitzer, mi-am spus în gînd. În schimb, cu bărbia scufundată în palmă şi cu glasul devenit subit misterios, coordonatorul Pocar m-a invitat simplu:

– Dă-i drumul. Sînt aici ca să te ascult.

Era prudent şi el. Nu-mi punea întrebări, mă invita să vorbesc. De altfel, aşa era corect, din moment ce eu însumi cerusem întrevederea.

Acum trebuia să joace cu cărţile pe faţă.

– Cineva, am zis, mi-a umblat în sertar şi în dulap.

– O spargere? m-a întrebat netulburat coordonatorul.

– Nu. Atît sertarul cît şi dulapul au fost deschise cu chei false.

– Lipseşte ceva?

– Nimic. Şi totuşi…

Nu m-a lăsat să sfîrşesc.

– Înţeleg, mi-a spus pe un ton cît se poate de conciliant. O să dau dispoziţie să-ţi fie schimbate cheile şi încuietorile.

S-a ridicat, gata să-mi dea de înţeles că discuţia ajunsese la capăt. Dar înainte de a putea eu să-l imit, s-a ghemuit din nou în fotoliul său rotitor.

– O întrebare, colonist Slovic. Ce aveai în sertar? Poate o rezervă de ţigări, ori vreo grămadă bunicică de jetoane de credit?

– Nu, în dulap era doar o jumătate de sticlă cu blumar, iar în sertar…

– Spune, ce era în sertar?

– Schiţele mele astronomice. Un hobby, domnule. O destindere nevinovată.

Coordonatorul şi-a aplecat înainte bustul, încreţindu-şi fruntea. Dar cele spuse de el sunau fals, puţin ipocrit.

– O destindere…, a bombănit. O destindere nevinovată.

Şi-a răsucit fotoliul cu nouăzeci de grade şi a rămas nemişcat, fixînd cu privirea peretele. Dădea impresia că se gindeşte la un lucru care îi pretindea maximă concentrare. Deloc intimidat, îi studiam profilul colţuros, pregătit să parez atacul pe care mai devreme sau mai tîrziu coordonatorul Pocar avea să-l declanşeze negreşit.

Într-adevăr, s-a întors pe neaşteptate şi, îndreptîndu-şi arătătorul spre mine, m-a întrebat arogant:

– Ştii ce e numenul?

Am zîmbit. Ba mai mult, zîmbetul meu era aproape rîs, la limita bunei-cuviinţe şi a respectului datorat unui superior. Mi-am revenit rapid.

– Mi-aţi mai pus întrebarea asta, am precizat. În urmă cu vreo patru-cinci schimburi. Cred că v-am dat, atunci, un răspuns acceptabil…

Coordonatorul Pocar şi-a strivit mucul de ţigară în scrumieră, a scos repede filele dintr-un dosar, apoi a început să ciocănească în masă cu creionul.

– Rezultă că frecventezi cu asiduitate biblioteca. Ba mai mult, sectorul care te interesează îndeosebi din Sala Cunoaşterii este Secţia Specială.

– Am un permis de intrare în acest sector, mi l-a eliberat coordonatorul Gorski.

– Ştiu, totul e în ordine. însă computerul Secţiei Speciale îmi semnalează un fapt cam nefiresc. În ultimele luni ai scos mereu aceeaşi carte. Ba nu, două cărţi: Platon şi Kant. De ce?

Nu m-a lăsat nici măcar să schiţez un răspuns.

– De ce? s-a năpustit impetuos. De ce atîta interes pentru filozofie? Într-o bună zi, cind Călătoria Fericită va ajunge la capăt, vom putea reflecta din nou, în voie, asupra naturii universului şi a gândirii umane. Dar acum, la bordul *Terrei Madre,* studiul acelor cărţi e timp pierdut, aproape un delict…

– Nu! l-am întrerupt. Nu-i timp pierdut. Mitul peşterii şi conceptul de numen, prin forţa lor analogică, m-au apropiat de realitate. Iar dumneavoastră tocmai de asta mă interogaţi, vreţi să vă lămuriţi la ce grad de cunoaştere am ajuns şi…

Coordonatorul a izbit violent cu pumnul în masă.

– Destul! a şuierat, scrîşnindu-şi măselele. Spui o grămadă de prostii.

Cu mişcări nervoase, şi-a mai aprins o ţigară şi o vreme s-a uitat la inelele de fum, în tăcere. Apoi a reluat:

– Să vorbim despre altceva. Să revenim la dulapul şi la sertarul dumitale. Cineva le-o fi deschis cu şperaclul…

– Nu cu şperaclul, l-am corectat. Eu am spus chei false, sau mai bine-zis unele perfect identice cu cele pe care le am eu. În sfîrşit, cineva are cheile mele şi se distrează scotocindu-mi printre lucruri.

– Suspectezi pe cineva anume?

Aşadar, ajunseserăm la momentul adevărului, în acel punct al partidei unde mişcarea devine hotărîtoare, fie pentru victorie, fie pentru înfrîngere.

– Nu suspectez pe nimeni, am declarat, încercând să-mi stăpînesc tremurul vocii.

Pe faţa coordonatorului am văzut conturîndu-se o expresie de uimire dezamăgită. Era expresia la care mă aşteptam, ea confirma că o apucasem pe drumul cel bun.

– Nu suspectez pe nimeni, am repetat, adăugind îndată: Ştiu precis cine a fost.

De data asta expresia era una de adîncă satisfacţie, în zadar încerca atunci coordonatorul Pocar să şi-o ascundă. Aveam încă o dovadă că lovisem drept în ţintă.

– Foarte interesant, a spus.

Şi aproape că începuse să-şi frece mîiniie, dar a reuşit să se abţină.

– Curaj, colonist Slovic. Spune-mi totul cit se poate de limpede.

Am întins braţul spre birou. Am atins cu un deget scrumiera, prespapierul, marginea vasului cu creioane. Coordonatorul a tresărit pe scaun cînd m-a văzut jucîndu-mă cu bricheta lui. Era chiar la mijlocul mesei, aşezată pe verticală. Am împins-o cu vîrful arătătorului, răsturnînd-o într-o parte. Am spus:

– Ce am de gînd să dezvălui e de maximă importanţă. Ca să-mi asculte depoziţia, o singură persoană nu-i de ajuns.

– Adică? Explică-te mai bine, în numele *Terrei Madre*!

– Am spus că nu ajunge o singură persoană. Sînt gata să depun, să spun tot ce ştiu, dar vreau să fie de faţă şi alţii…

Pocar mă privea fix, chinuindu-şi bărbia cu-o mină care nu-şi găsea astîmpărul.

– Aşa ceva nu s-a mai auzit! a zis în cele din urmă, Nu ai încredere în mine, ceri martori la întrevederea noastră. Îţi dai seama că te-aş putea băga la arest imediat?

Nici n-am luat în seamă ameninţarea;

– Nu-i un capriciu, domnule. Vă asigur că pentru continuarea convorbirii noastre e necesară prezenţa a încă doi coordonatori, cel puţin.

– Asta-i prea de tot! În fine, pot să-l sun pe Gorski şi să-l chem aici…

– Gorski nu ajunge. Gorski e coordonator de rangul doi, ca dumneavoastră. Eu vreau pe cineva mai mare. N-am să vorbesc decît în prezenţa unui coordonator de rangul întîi.

– Pocar a apăsat clapa interfonului, chemînd ofiţerul de serviciu. O clipă m-am temut că vrea intr-adevăr să mă aresteze. Dar, cînd ofiţerul a bătut la uşă şi imediat după aceea a apărut în prag, Pocar i-a cerut doar să stea în birou pînă se întoarce el. Apoi a părăsit încăperea.

Ofiţerul a închis uşa, rămînînd în picioare, cu umerii sprijiniţi de uşorul metalic. Îl vedeam cu coada ochiului cum se juca alene cu şnurul roşu coborît de sub epolet pe piept, ca să urce din nou,

înnodat la buzunarul uniformei. M-am răsucit puţin ca să-l studiez mai bine. Nu avea aerul că m-ar păzi, ori că m-ar împiedica să plec. Stătea acolo numai ca să mă descurajeze, prin simpla lui prezenţă, să-mi vîr nasul prin hîrtiile coordonatorului.

Au trecut cîteva minute în cea mai deplină linişte. Iar liniştea aceea îmi sporea nervozitatea, şi pentru că mă temeam ca nu cumva tot curajul ce mă susţinuse pînă atunci să mă părăsească dintr-o clipă în alta.

În sfîrşit, fără să bată cineva, uşa s-a deschis. Nu era coordonatorul Pocar. În prag stătea un bărbat în uniformă, alt ofiţer, care mă poftea făcîndu-mi semn cu degetul.

– Haide, colonist Slovic. Coordonatorul Albenitz te aşteaptă.

Acum erau trei, aşa cum doream. Coordonatorul Gorski şedea deoparte, aproape de un colţ al camerei, cu capul plecat şi degetele adunate lîngă rădăcina nasului. Pocar stătea în picioare, lîngă Albenitz, întins pe jumătate pe o canapea rabatabilă. Biroul era mare, însă auster, fără vreo concesie făcută lucrurilor inutile.

De-acum toate pietrele erau rostogolite la vale. Trebuia să le aduc iarăşi sus, să reîncep de la capăt. Prin urmare, cînd coordonatorul Pocar a apăsat butonul aparatului de înregistrat şi m-a invitat să vorbesc...

– Cineva, am spus, mi-a umblat în dulap şi în sertarul biroului.

Gorski şi-a ridicat brusc capul, mormăind nemulţumit:

– Asta i-ai mai spus-o coordonatorului Pocar, mi se pare. Treci mai repede la subiect şi să isprăvim odată cu povestea asta, nu avem timp de pierdut cu banalităţi fără vreo importanţă.

– Sertarul, am continuat, impunîndu-mi să-mi păstrez calmul, a fost deschis cu chei false, din falsa convingere că înăuntru s-ar fi aflat însemnările lui Vladimir Spitzer...

De data asta m-a întrerupt Albenitz, coordonator de rangul întîi, una dintre turlele cele mai înalte ale catedralei *Terra Madre.*

– Însemnările lui Spitzer?

Şi-a compus o expresie încruntată, ca pentru a-şi aminti de o persoană neînsemnată, apoi s-a plesnit cu palma peste frunte.

– A, da, Spitzer! Exaltatul acela din schimbul verde care vîntura baliverne despre Călătoria Fericită. Ceva nu pricep, băiete: de unde ştii tu că acela care ţi-a deschis sertarul căuta hîrtiile lui Spitzer?

– E simplu. Mi-a spus chiar persoana care a deschis sertarul.

– Şi anume? au întrebat Gorski şi Pocar într-un glas.

– Diana Abgrund, am declarat, distrugînd un vis. Diana Abgrund, femeia din schimbul verde care a venit în camera mea în locul lui Vladimir Spitzer.

Coordonatorul Albenitz s-a ridicat în capul oaselor. M-a fixat o clipă cu o expresie neutră, apoi şi-a părăsit canapeaua, începînd să se plimbe prin puţinul spaţiu liber, pe lîngă scaunul uşor pe care mă aşezasem şi prin spatele meu. Avea vocea tăioasă, cu o umbră de sarcasm:

– Vrei să spui că Diana Abgrund ţi-a lăsat un mesaj?

– Nici un mesaj special. Diana Abgrund a reuşit să blocheze mecanismul hipnosuspensiei şi astăzi, cînd m-am întors în locuinţă la sfîrşitul lucrului, ea mă aştepta. Mi-a povestit totul…

Coordonatorul Gorski s-a strîmbat caraghios. Pocar, în schimb, s-a repezit:

– Ce ţi-a povestit?

– Despre teoriile lui Spitzer! am strigat. Despre revolta pe care o pregătesc cei din schimbul verde ca să vă smulgă vouă, „albilor*“*, conducerea *Terrei Madre.* Ei spun că nava nu-şi mai urmează ruta şi că plutim în derivă prin spaţiu…

– Bună treabă! a ironizat coordonatorul Albenitz. Ce mai spun, colonist Slovic?

– Că toată Călătoria Fericită e o minciună.

A intervenit coordonatorul Gorski:

– Dar dumneata, colonist Slovic? Şi dumneata eşti de aceeaşi părere?

– Eu sînt aici ca să reclam faptele. Pot să vă mai spun cine sînt, în schimbul roşu, cei la care propaganda făcută de oamenii lui Spitzer pare să fi prins.

Fără să stau pe gînduri, i-am numit pe Stoller, pe Földi şi pe Ludmila Zorda. Am adăugat:

– Cu siguranţă mai sînt şi alţii, e treaba dumneavoastră să-i descoperiţi şi să acţionaţi în consecinţă.

Coordonatorul Pocar a oprit înregistratorul. A apăsat pe altă clapă şi, după şuierăturile şi ţiuiturile în succesiune rapidă ieşite din aparat, am înţeles că banda se înfăşură în sens invers. A mai umblat puţin la claviatură, apoi a spus:

Uite, să ascultăm de aici.

„Ce mai spun, colonist Slovic?“ Era vocea lui Albenitz.

Răspunsul meu: *„Că toată Călătoria Fericită e o minciună.“*

Vocea lui Gorski: „*Dar dumneata, colonist Slovic*? *Şi dumneata eşti de aceeaşi părere?“*

„Eu sînt aici ca să reclam faptele. Pot să vă mai spun cine sînt, în schimbul roşu, cei la care propaganda făcută de oamenii lui Spitzer pare să fi prins. Sînt Eugen Stoller, László Földi, Ludmila Zorda... Cu siguranţă că mai sînt şi alţii, e treaba dumneavoastră să-i descoperiţi şi să acţionaţi în consecinţă...“

Coordonatorul Pocar a oprit din nou aparatul, dar numai pentru o clipă. L-a pus imediat în mişcare, apăsîndu-i butonul roşu, pentru înregistrare.

– Eugen Stoller, László Földi şi Ludmila Zorda, a scandat coordonatorul. Confirmi denunţul împotriva lor?

– Îmi sînt prieteni, am îngăimat eu. Nu-i pot acuza de nimic anume, dar de la o vreme vorbele lor sînt ciudate, pline de aluzii neîndoielnice uneori, alteori ascunse. În legătură cu Diana Abgrund n-am nici o îndoială. Ca să mă cîştige pentru cauză, m-a informat de existenţa complotului. Afirmă că voi, „albii“, l-aţi ucis pe Spitzer şi apoi... nu ştiu... femeia asta mi se pare puţin exaltată. Dacă vreţi s-o arestaţi, acum e în camera mea.

Albenitz, care între timp se aşezase din nou pe canapea, şi-a ridicat sprîncenele într-un semn conspirativ, întorcînd totodată capul mai întîi spre Gorski, apoi spre Pocar.

– Să încercăm s-o chemăm prin interfon, a propus el. În fond, exaltatul poate fi prea bine tocmai ăsta, venit aici să ne toarne o grămadă de bazaconii... Haide, chemaţi femeia prin interfon.

– N-o să răspundă, am zis. Dacă-i exaltată, nu-i şi proastă. În orice caz, că-i în celula-adăpost e sigur, nu putea să fi ieşit îmbrăcată în salopeta verde.

Albenitz a pufnit. Îndoindu-şi picioruşele strîmbe, a venit şi s-a aplecat peste mine, încît i-am simţit faţa foarte aproape de a mea.

– Băiete, m-a apostrofat, trăgîndu-mi bărbia în sus cu un deget ce părea din metal. Dar dacă în locuinţa ta o s-o găsim pe frumoasa adormită stînd liniştită sub capacul de plexiglas? Ai cerut această întrevedere cu trei coordonatori numai ca să-ţi exprimi nişte vagi suspiciuni, să aduci o acuzaţie pe care poate că n-o s-o poţi dovedi niciodată...

La urma urmei, ipoteza nu era chiar neîntemeiată. Aşteptîndu-se s-o denunţ, era posibil ca Diana să fi intrat într-adevăr, din nou, în nişa de hipnosuspensie. Numai că Diana, dacă presupunerile mele erau corecte, nu se temea de nici o delaţiune. Diana acţiona pe faţă, la adăpost de orice suspiciune. Coordonatorului Albenitz îi scăpase o expresie revelatoare.

Frumoasa adormită, spusese el. Aşadar ştia de neobişnuita frumuseţe a Dianei. Şi apoi, expresia asta o mai folosise,şi Stoller…

Între timp şi Gorski venise lingă mine, cu un aer ameninţător.

– Minţi, mi-a aruncat el fără menajamente. Spui că ai intrat în cameră imediat după orele de lucru. Spui că Abgrund era sculată, aşteptîndu-te. De ce n-ai venit s-o denunţi imediat?

Era o întrebare în mod voit idioată, care nu merita nici un răspuns. Aşa că am schiţat un zîmbet şi am dat din umeri.

– Las-o baltă, Gorski! a intervenit coordonatorul Pocar. Mai bine să-l întrebăm pe băiat de ce a vrut să fim aici trei, să-i ascultăm prostiile. Ba mai mult chiar, a cerut prezenţa unui coordonator de rangul întîi.

Le-am oferit încă un zîmbet, iar de data asta n-am făcut nimic ca să-mi ascund sarcasmul.

– Ce v-am povestit nu sînt prostii, ci adevărul adevărat, Dacă Diana Abgrund n-a minţit, dacă a fost sinceră, atunci e în pregătire un complot serios, în iţele căruia s-au prins şi unii dintre „albi“. Diana Abgrund mi-a mărturisit că se bucură de sprijinul cuiva de la Biroul Logistic. Un şef, de bună seamă, dacă ajutată de el a reuşit să primească încăperea unde locuise Spitzer, Nu ştiu care dintre dumneavoastră e şef la Biroul Logistic. Ca să fiu totuşi sigur că depoziţia mea nu va sfirşi prin a fi îngropată, am cerut să fie prezenţi nu unul, ci trei coordonatori.

Foarte ingenios, a observat Pocar. Dar e vorba de acuzaţii cît se poate de serioase…

– Nu le fac eu, ci Diana Abgrund. Ea e cea care vă acuză!

Coordonatorul Albenitz şi-a tras un scaun şi s-a aşezat chiar în faţa mea.

– Ascultă-mă,. băiete! mi-a vorbit cu glas părintesc. Te-ai dovedit abil, prudent, fidel instrucţiunilor de pe *Terra Madre* pînă la denunţarea, din exces de zel, a propriilor tăi prieteni. Dar nu-ţi putem spune bravo numai pentru atît. Un lucru e sigur: la întrebările pe care ţi le-am pus nu puteai răspunde decît cum ai răspuns. Şi totuşi, de la tine vrem eu totul altceva. Haide, să aruncăm masca şi să spunem lucrurilor pe nume, fără teamă. În istorioarele pe care ţi le-a povestit Diana Abgrund tu n-ai crezut deloc. Nu-i aşa? Tu ţi-ai urmat mereu gîndurile proprii, independente, şi foarte îndrăzneţe, atît de îndrăzneţe încît le-ai păstrat numai pentru tine, fără să le împărtăşeşti nimănui.

– Mi-e sete, am spus. Şi îmi vijîie capul…

– Abţine-te, băiete. Tu ai descoperit secretul *Terrei Madre.* L-ai descoperit singur, graţie perspicacităţii, inteligenţei, capacităţii tale de observaţie. Diana Abgrund n-are nici un amestec aici. Şi nici Stoller, sau ceilalţi prieteni pe care i-ai pomenit. Secretul l-ai descoperit singur, Haide, scuipă-l odată şi să isprăvim I

– Să-l scuip…

– Da, chestia aia care te roade pe dinăuntru. Ce anume ştii?

Coşmarul lua sfîrşit. Vocea mi-a ieşit din gîtlej de nerecunoscut, ca şi cum ar fi fost a altuia.

– Ştiu că voi, „albii“, ne-aţi înşelat tot timpul. Ştiu că o călătorie interstelară nu e posibilă în baza cunoştinţelor ştiinţifice actuale. Pe scurt, Călătoria Fericită e o minciună, dar există şi un adevăr care deocamdată îmi scapă. Ştiu că acest complex gigantic căruia toţi îi spun *Terra Madre* nu-i o navă spaţială, ci un adăpost subteran ascuns undeva, sub scoarţa planetei noastre. Asta-i tot.

Blumarul era bun, de calitate extrafină. Apoi au adus altă licoare, cumplit de tare, o licoare pe care n-o cunoşteam. Iar capul a început să mi se învîrtă zdravăn şi o stranie euforie, pînă atunci nemaiîncercată, mi s-a împrăştiat năvalnic în sînge.

Mă uitam în jur, satisfăcut şi vesel, cu ochii arzîndu-mi ca de febră. Sala era circulară, spaţioasă şi aranjată foarte simplu, cu pereţii acoperiţi de o ţesătură în culori variate şi vii.

Trei „şalopete albe“ şedeau în fundul sălii, la stînga mea. Un alt grup stătea în picioare, lîngă un distribuitor automat de băuturi. Mai era şi o femeie de vîrstă mijlocie, cu faţa încă proaspătă, dar cu părul complet alb, mai alb decît salopeta pe care o purta. Coordonatorul Borowski. Figura ei apăruse de mai multe ori pe ecranul cel mare din Sala Contemplaţiei. Ştia să conferenţieze pe cele mai diverse teme şi avea o voce blîndă, plină de farmec.

Albenitz plecase de o jumătate de oră, Gorski l-a urmat după cîteva minute. Rămăsese doar coordonatorul Pocar să… îmi ţină companie. Dar acum Pocar nu mai vorbea, sorbea pahar după pahar şi turna din cînd în cînd, pentru mine şi pentru el însuşi, din sticla cu licoarea aceea stranie; se uita fix la mine, zîmbea şi dădea din cap într-un hazliu comentariu fără cuvinte.

S-a deschis apoi o uşă pe care a intrat un tînăr în salopetă roşie, un tip uscăţiv, cu ochii înfundaţi în cap, pe care-l cunoşteam din vedere. Privirea lui s-a oprit o clipă asupra mea,

poate atrasă de culoarea salopetei mele, roşie ca şi a lui. Mi-a trecut prin faţă şi a luat-o spre distribuitorul de băuturi. L-am văzut salutînd „salopetele albe”, glumind cu oamenii aceia şi retrăgîndu-se la o masă în compania Elenei Borowski. Tînărul în salopetă roşie m-a privit iarăşi. Apoi şi femeia a început să se uite în direcţia mea.

Înăuntrul meu, licoarea săpa adînci brazde de beatitudine. îmi plăceau ochii aceia cu pleoapele vag îngreunate şi părul albit de tot, mult mai alb decît al meu, blîndeţea acelei voci care îmi răsuna în minte trecută prin diapazonul memoriei. Şi mai era ceva, o vrajă ce mă cuprindea ca şi cum…

Pocar mă scutura de braţ. Mi-am revenit. Am văzut că ridica mîna ca să arate spre stînga, aproape în spatele meu. Acolo erau Stoller, Földi şi Ludmila Zorda. Şi mai era Diana, care se uita la mine ca la un obiect.

– Bună seara, a salutat Pocar, invitîndu-i cu un gest larg al mîinii. Poftiţi încoace! Vi-l prezint pe coordonatorul Slovic.

Partea a doua

10

Mă numesc Vargo Slovic, am douăzeci şi cinci de ani şi sînt coordonator de rangul trei la bordul *Terrei Madre.* Pînă şi noi, „albii”, folosim expresia asta comodă. Spunem „la bord“ ca şi cum *Terra Madre* ar fi într-adevăr o navă ce brăzdează oceanul, ori o cosmonavă lansată în spaţiile siderale.

Dar e numai o expresie comodă. Dincolo de faptul că-i o minciună.

Mă numesc Vargo Slovic, atîta pot să spun deocamdată. Apoi, ar trebui să urmez cu descrierea ambianţei, să înşir o serie de amănunte insipide, lucruri lipsite de importanţă, chiar dacă ambigue şi alunecoase. Şi, mai mult decît orice, să sugerez senzaţia de spaţiu închis, de univers ermetic, de ceva metalic şi rece, unde toţi se supun unor legi cu finalităţi de nepătruns. Totul la fel ca odinioară.

Cu un an în urmă aş fi putut vorbi mult mai pe larg despre Eugen şi Wanda, despre László Földi şi bazinele hidroponice, despre Ludmila Zorda. Mi-aş fi putut face cheful descriind Marele Coridor cu luminile care seara bat în albastru ca să dea iluzia nopţii. Sau poate… Şi Sala Cunoaşterii îşi avea colţurile ei de umbră şi mister. Rafturi prăfuite şi volume, volume pe care aproape nimeni nu le răsfoia, cu toate că erau arhipline de enigme şi de probleme nerezolvate. Cu un an în urmă aş fi putut compune un poem despre pulberea luminoasă a spaţiului, aş fi putut cînta corul suspinelor sub cupola imensă care ne hrănea visele ca un incubator.

Acum un an. Pe atunci eram prost şi nefericit. Exact ca azi. Acum un an lîncezeam în incertitudine sau mă înflăcăram în emoţia unor cugetări abisale, ipoteze nebuneşti care în cele din urmă îmi făceau mintea să îngheţe.

Nimic nu s-a schimbat. Vladimir Spitzer e doar o amintire. Vorbim despre el ca şi cum ar fi fost o excrescenţă, un neg ars de nitratul de argint al logicii şi al raţiunii de stat. Dar poate.că toţi ne prefacem. Iar Diana Abgrund… Nu ştiu, am impresia că nişte planuri superioare au îndepărtat-o de mine pentru totdeauna. Sau poate că e de neatins numai dintr-un capriciu de-al meu.

Aici, la bordul *Terrei Madre,* nu se întîmplă niciodată nimic. Orele se scurg încet, între celula-birou şi sala de repaus: un pahar băut cu colegi de ocazie şi apoi singurătatea din locuinţă personală.

Uneori, albul salopetei cu care sînt îmbrăcat îmi dă şi acum o uşoară ameţeală. E ca şi cum cineva mi-ar pune pe neaşteptate mîna pe umăr, ca să mă oblige să mă întorc, şi apoi mi-ar înfige în piept un deget acuzator. E adevărat că, dacă acum un an mă simţeam o victimă, astăzi rolurile s-au inversat. E greu să treci peste sentimentul de vină şi să te porţi rece şi indiferent.

Îmi amintesc de întîmplarea aceea din localul bătrînului Bulmer. Atmosfera era specifică evenimentelor extraordinare: Arsenio Tauber şi Roda Solinas primiseră aprobarea să aibă un copil. Mi-o amintesc pe Ludmila, scumpa de ea. Ludmila cea dolofană şi maternă, întrebîndu-mă:
„Ţi-ar plăcea să fii alb?“

Atunci am ridicat din umeri. Astăzi n-aş mai putea, atît de mult mi s-au încovoiat umerii sub greutatea răspunderii pe care atunci o repudiam. din instinct. Meseria de „alb“ nu-i uşoară, chiar dacă rezolvarea anumitor însărcinări aduce după sine un sens de plenitudine şi de orgoliu.

Aici, la pupa, am luat locul lui Slezek, constrîns să se retragă din cauza epuizării nervoase, după o muncă excesivă. Evident, aici la pupa ştim cu toţii adevărul. Ştim ce s-a întîmplat acum 129 de ani, în 2010, anul marelui masacru. Fără să apelăm la eufemisme prosteşti, preferăm o expresie mai apocaliptică şi mai brutală: sfîrşitul lumii.

Cu toate te obişnuieşti. Chiar şi cu ideea că *Terra Madre* nu-i decît un refugiu antiatomic autotrof, însă n-aş putea spune pentru cît timp încă. Şi mai sînt lucruri pe care nu le ştiu, nici măcar cu aproximaţie. De pildă, nu ştiu în care punct anume al globului pămîntese este situat adăpostul nostru. Şi tot aşa, nu ştiu dacă mai există asemenea adăposturi, iar în caz că da, dacă există o reţea de comunicaţie între noi şi celelalte insule de supravieţuire. Toate astea cad în seama gradelor mai înalte, adică a lui Calif Supremul şi a celor cinci coordonatori de rangul întîii care-i stau în jur.

Ierarhia îşi are legile ei, cîteodată de neînţeles, dar cu propria lor raţiune de a fi, din moment ce rezistă în timp nealterate. Poate că aşa e drept. Sau poate că nu. Nu ştiu pînă în ce punct e bine că anumite lucruri le ştiu numai cei din vîrf. Tot

aşa cum nu mi se pare corect, uneori, ca roşii şi verzii să fie convinşi că navighează în spaţiul exterior, de vreme ce sînt blocaţi în subsolul planetar.

Îmi amintesc interminabilele discuţii cu Uhland, cu Liliev şi cu Rutilio Rogoz. Sau cele cu Gorski şi cu Pocar. Fireşte, la început ţineam partea coloniştilor. Dar se găsea întotdeauna printre cei mai în vîrstă cîte unul gata să facă uz de argumentul interdicţiei. Coloniştii se vor răzvrăti, pe zi ce trece vor fi tot mai tentaţi să iasă deasupra, fără să mai ţină seama de măsurile de prevedere, care ne ţintuiesc aici, dedesubt.

– Ar distruge totul, ml-a spus într-o zi Gorski. Guardul că dincolo de pereţii de plumb nu se află spaţiul infinit, golul sideral, ci galeriile subpămîntene care te pot scoate la suprafaţa planetei i-ar face să-şi iasă din fire. Toată disciplina de pe *Terra Madre* se susţine pe această minciună necesară: Călătoria Fericită, ţel mitic pe care doar strănepoţii noştri îl vor putea atinge…

Iar Albenitz:

Se vor răzvrăti, nu vor da nici o fărîmă de crezare argumentelor noastre, care sînt, totuşi, de nezdruncinat… S-a mai întîmplat o dată, cu multă vreme în urmă…

Eu nu m-am răzvrătit, am încercat să dau replica.

N-ai făcut-o pentru motivul că adevărul nu ţi s-a dezvăluit, l-ai descoperit singur. Tu *ştiai* că aici, la pupa, era un post pentru tine, *ştiai* că noi toţi aşteptam să vii să-l ocupi.

Aşteptau cu toţii. Computerul, mecanismul acela monstruos a cărui funcţionare mi-e cu totul necunoscută, mă ţinea sub observaţie încă de la naştere. Şi Ludmila m-a ţinut sub observaţie. Ludmila e o persoană de „rangul trei“ care a preferat întotdeauna să lucreze „dincolo de pupa“, amestecată în masa echipajului. László Földi, chiar şi acum, operează detaşat, ca simplu angajat la bazinele hidroponice. Dar şi el este un conducător. Iar ca el mai sînt şi alţii, atît în schimbul verde cît şi în schimbul roşu, ascunşi în dosul unor însărcinări aparent lipsite de importanţă, însă de o vitală însemnătate strategică.

De patru luni Eugen Stoller ocupă chiar biroul de vizavi, pe partea cealaltă a coridorului. E de nerecunoscut. Un om veşnic încruntat, dur, care-şi face treaba fără să se confeseze nimănui.

Odată, în sala de repaus, s-a nimerit să bem împreună. A ridicat paharul spre lumină, închinând:

– Pentru prietenie, pentru rahatul ăsta de sentiment.

Înţelegeam perfect semnificaţia acelor vorbe: ar fi putut să-mi reproşeze cinismul cu care îl denunţasem numai ca să-mi cîştig încrederea superiorilor. Dar el? Din aceleaşi motive se jucase cu mine ca o pisică pusă pe urmele unui şoarece, el fiind în cunoştinţă de cauză şi cu acreditarea în regulă, în vreme ce eu mai bîjbîiam prin îndoială, pe muchea de cuţit dintre promovare şi neant.

O poveste urîtă, de acord. Şi totuşi, în duelul acela prelungit, perioadă de studiu continuu şi de întrebări, cînd o reciprocă lipsă de încredere ne strivea fiecare gest şi cuvînt, rămăsese mereu un mic spaţiu, o zonă îngustă de sinceritate unde se putea cultiva iluzia unui sentiment dezinteresat.

La Eugen ţineam, în ciuda tuturor celor întîmplate. Chiar şi atunci cînd dădea sentinţe, chiar cînd spunea că dragostea e instinct şi trezea în mine imaginea neliniştitoare a fluturelui solitar lansat într-o căutare nebună.

Oricum, eu nu mai am timp pentru genul acesta de cugetări intime, chiar dacă aici, la „pupa“, nu există perioade de hipnosuspensie. Cînd am chef să fac dragoste o chem pe Ludmila, soluţia cea mai simplă. Albenitz mi-a explicat că, datorită condiţiei mele de „alb“, pot să mă distrez în voie atît în schimbul roşu, cît şi în schimbul verde. Mai mult: pot s-o fac şi la pupa, dar în cazul acesta alegerea, foarte limitată, te pune în încurcătură. Albenitz mi-a recomandat discreţie, în orice caz.

Nu o singură dată mi-a venit în minte Nora Kereny. Dar mereu mi-am spus că Nora n-ar şti să-şi ţină gura. Gura şi lacrimile. Chiar aşa, Nora e plîngăcioasă şi sentimentală, din fiecare întîlnire de-a noastră ar face o melodramă. E preferabilă Ludmila, care-i mai în vîrstă şi mai echilibrată şi care, în plus, e o „şalopetă albă“. Cu ea mă pot abandona, pot bea, pot discuta. Iar cînd vine momentul despărţirii, totul decurge senin, fără sentimentalisme greţoase.

– Ce se spune despre mine în schimbul roşu? am întrebat-o mai zilele trecute.

Ludmila a început să rîdă.

– Unii au mirosit adevărul, dar cei mai mulţi îşi închipuie că-i vorba de un simplu schimb de tură. Numai Nora Kereny încă nu s-a consolat…

Sărmana, micuţa de Nora! Prostuţă mică. Supărată, îngrijorător de posesivă, poate îndrăgostită.

Organigrama e ca o piramidă. în vîrf se află Calif Supremul, păstrătorul celor mai rîvnite taine ale *Terrei Madre.* Adevăratul său nume este Zoran Ujevic, sau cel puţin acesta e numele său de bord, adică cel impus de Oficiul Stării Civile independent de voinţa părinţilor. L-am văzut numai de două ori, cu ocazia plenarelor convocate o dată pe semestru. Supremul e un bărbat la vreo şaizeci de ani, de statură mijlocie, cu păr alb şi rar. O cută verticală, ca o rană adîncă, îi străbate fruntea înaltă. Are ochi limpezi, de gheaţă, şi nu surîde niciodată.

Mai jos cu o treaptă se află grupul celor cinci coordonatori de rangul întîi. Unul din ei este Albenitz, pe ceilalţi îi cheamă Jakub Liska, Sandor Varadi şi Dimko Vazov. Mai e şi Viorica Enătescu, o bătrînă decrepită care umblă într-un scaun cu rotile, paralizată pe jumătate. Unii spun că s-ar putea să aibă peste nouăzeci de ani. Oricum, şi ea face parte din grupul foarte restrîns care acţionează împreună cu Calif.

La un nivel imediat inferior se află şaisprezece coordonatori de rangul doi. Pocar şi Gorski îmi par să fie cei doi pioni mai avansaţi. Femeile din acest sector sînt patru la număr. Una este Elena Borowski, despre care se spune că are sarcini deosebit de importante. La fel ca Borowski, şi celelalte trei sînt de vîrstâ mijlocie, femei cu o viaţă aparte, destul de severe şi dispuse să evite orice relaţie ce n-are o strînsă legătură cu munca.

În sfîrşit, urmăm noi, cei de categoria a treia. Patruzeci şi şase de coordonatori, cu toţii încă tineri, între douăzeci şi cinci şi patruzeci de ani. Diana şi cu mine sîntem cei mai tineri. Ludmila cea mai în vîrstă. Un total de şaizeci şi opt de „şalopete albe“, ţinînd cont şi de cei ce lucrează pe post de „cucuvele” în schimbul roşu sau în schimbul verde, amestecaţi cu restul echipajului. Şaizeci şi opt de „şalopete albe“, fiecare cu sarcina de a coordona munca dintr-un anume sector, fiecare cu nivelul său de cunoaştere, purtător al propriului său adevăr, al propriei sale minciuni, al propriei sale îndoieli.

Cîndva îmi puneam întrebări în legătură cu nişte lucruri obscure, cum ar fi raportul dintre cuvînt şi concept, dintre concept şi imagine, dintre imagine şi fantasmele imaginilor. Cîadva bîjbîiam prin fundul peşterii, consideram realitate o succesiune banală de umbre şi reverberaţii. Dar mai tîrziu am citit cărţi care m-au trezit din somnul meu dogmatic, am reflectat îndelung şi am ajuns la ceea ce se ascunde dincolo de fenomenul aparent.

Computerul mă urmarea, „cucuvelele“erau gata să mă solicite, să intre în acţiune în regim de catalizatori. Aşa se nasc toţi „albii“. Acum pot să şi rîd de corul suspinelor ce se împletesc sub cupola Sălii Contemplaţiei. Mă uit la stelele pe care un mecanism ingenios le face să licărească imediat dincolo de bolta transparentă şi pot şă-mi spun şi eu „nu-s decît nişte puncte luminoase“, un truc necesar spre a menţine în viaţă flăcăruia speranţei, „nor de granule sclipitoare şi nişte diamante ce strălucesc ceva mai tare decît restul, un şiretlic psihologic care reuşeşte să alunge nebunia şi sinuciderea.

Călătorie Fericită! O minciună, de acord. Şi totuşi, un adevăr indiscutabil, cu condiţia să te declari de acord să înlocuieşti spaţiul cu timpul. La ultima adunare Calif a declarat cu încîntare că indicele de radioactivitate la suprafaţă a scăzut cu 0,85 la sută în decursul semestrului încheiat. Iar Jakub Liska a dat asigurări că, ţinînd cont de perioada de înjumătăţire a kriptonului 85, a cesiului 137, a prometţiului şi a stronţiului 90, ţinînd cont de rata fisiunii şi de tipul de radiaţie emisă, ţinînd cont de… nu mai ştiu ce, fiindcă Jakub Liska folosea un limbaj tehnic, încifrat, de înalt prelat, şi rostea apăsat nişte termeni destul de vagi pentru noi, ca de pildă rad, rem, curie, milicurie, microcurie, micromicrocurie, şi mai apoi unitate cesiu, doză minimă tolerabilă, unitate stronţiu, leucemie, pulbere radioactivă, iod 131, potasiu 40… Ei bine, ţinînd cont de toate acestea, poate că peste cincizeci de ani comunitatea *Terrei Madre* va putea urca la suprafaţă intr-un regim de risc acceptabil.

În acea zi Călătoria Fericită se va termina. Va trebui să luăm totul de la capăt, ca şi cum ar fi vorba intr-adevăr de o debarcare pe planetele neexplorate ale Proximei Centauri.

Aşadar, Călătoria Fericită este numai din punct de vedere formal o minciună. Ieri, cînd mi-am ţinut discursul în Sala Contemplaţiei, în faţa a cinci sute de oameni din schimbul verde, aveam vocea hotărîtă şi clară, însă picioarele îmi tremurau de încordare. Era prima mea cuvîntare, ieşirea oficială în public. Albenitz mă trimisese în recunoaştere, să sondez reacţia echipajului la uluitoarea veste a scurtării Călătoriei Fericite graţie geniului lui Sandor Varadi, coordonator de rangul întîi, inventatorul unui potenţiometru ce va permite motoarelor noastre atomice să-şi tripleze viteza. Vom ajunge la ţintă cu o sută de ani mai devreme.

– Mulţi dintre voi, cei care mă ascultaţi acum, am declarat eu retoric, veţi ajunge în punctul de sosire! Cinste lui Sandor

Varadi, care şi-a pus talentul în slujba noastră, cinste colectivului din sînul căruia a ieşit Sandor Varadi şi cinste vouă, care aţi oferit şi oferiţi zi de zi seva vitală ce îngăduie colectivului să-şi împrospăteze cadrele…

A fost o întreagă zăpăceală, aplauze îndelungate şi haos zgomotos, intervenţii entuziaste, replici spirituale, dar şi comentarii amare, melancolice, datorate celor mai în vîrstă. În fundul sălii, singură, aproape de ieşire, am zărit-o pe Diana Abgrund în salopeta ei de un verde ţipător. N-o mai văzusem de un an, fiindcă de un an încoace o evitam, aşa cum de altfel făcea şi ea în ce mă priveşte.

Dar ieri a fost altfel. Am coborît în grabă de pe scenă, făcîndu-mi loc printre coloniştii care mă înconjurau. O fată foarte tînără mi-a atins mîneca salopetei albe şi apoi… pe neaşteptate m-am trezit sărutat pe buza de sus. Un colonist bătrîn a început să plîngă şi să se bîlbîie, alţii se strîngeau grăbiţi în jurul meu.

– Albenitz! am strigat. Albenitz va veni să vă ţină o cuvântare mai lungă, apoi o să vină Supremul în persoană ca să vă relateze totul, fiecare amănunt al acestei uimitoare invenţii…

Cu greu am scăpat de ei. Călătorie Fericită, da, Călătorie Fericită, însă Diana dispăruse dincolo de uşă, eu alergam pe Marele Coridor şi la trecerea mea toţi se trăgeau spre margini, alergam, abia reţinîndu-mă să n-o strig.
Un grup de persoane care stăteau de vorbă tocmai în mijlocul Răspîntiei Principale mi-a acoperit vederea. Am cotit-o spre stînga, unde se află Sala Cunoaşterii, am deschis larg uşa, dar nu era nimeni înăuntru.

Bandă de imbecili! am înjurat în sinea mea. M-am întors în Marele Coridor, de data asta străbătîndu-l cu paşi lenţi şi cadenţaţi pe o porţiune de încă vreo două sute de metri. Apoi am intrat la Tibor, cel ce răspunde de bufet în schimbul verde. Localul era plin, separeurile aproape toate ocupate. Am întîlnit sute de priviri, iar în privirile acelea am observat încă o dată cele două atitudini fundamentale pe care coloniştii le au faţă de noi, „albii”: teama servilă sau dispreţul scrutător, dar cel mai adesea un stînjenitor amestec al acestor două sentimente. Diana era în fund, se refugiase în penultimul separeu, cu o jumătate de sticlă de blumar pe măsuţă şi ţigara aprinsă, sub luminile micşorate.

– Te-ai distrat? mi-a zis fără să-şi ridice privirea.

Avea vocea neprietenoasă, învăluită vag în sarcasm.

– Cîte zile ţi-au trebuit ca să-ţi pregăteşti discursul?

– Să vorbim despre altceva, am spus, aşezîndu-mă lîngă ea.

– Ia auzi, marele personaj! Să vorbim despre altceva! Dar toate tîmpeniile pe care le-ai împroşcat peste mulţimea aceea nătîngă? Cîndva eram şi noi printre ei, e adevărat. însă poate că tocmai de aceea felul cum ne purtăm e vrednic de tot dispreţul…

– Te rog, am insistat, să vorbim despre altceva. Diana şi-a strivit ţigara în scrumieră, apoi a turnat blumar pentru amîndoi. Cu gesturi bruşte şi nervoase a deschis din nou pachetul. O altă ţigară, bătută întruna de masă, o pauză lungă, apoi vocea ei, plină de ciudă şi reproş:

– Bine, să vorbim despre altceva. Ceea ce înseamnă să stăm aici şi să tăcem, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat…

– Da, ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic. Să uităm minciunile mele, minciunile tale, să uităm totul. Am putea s-o luăm de la capăt, nu crezi?

– Imposibil. Eu am încercat să te momesc sperînd că n-ai să cazi în plasă, tu te-ai repezit să mă denunţi sperînd că prin asta n-o să-mi pricinuieşti nici un rău. Pentru că tu *ştiai!* Aşa cum eu *ştiam* că tu ştii. Şi totuşi, îndoiala n-a încetat o clipă să mă chinuie. Şi aşa ar fi fost mai departe, chiar dacă ai fi revărsat peste mine toate cuvintele de dragoste din lume…

Am înghiţit cu greu blumarul.

– Ai dreptate, am admis în silă, totul s-a stricat înainte de a începe. În ziua aceea am făcut dragoste cu un cinism neruşinat, ca două automate, numai ca să ne supunem regulilor întortocheate şi inumane de pe *Terra Madre,* şi poate că în momentele acelea rîdeam unul de altul, chiar dacă…

– Da, a fost ceva jalnic. *Chiar dacă…*

A făcut un gest de lehamite şi mi s-a părut că era gata să plece.

– Nu pleca! aproape am implorat-o.

Îmi ţineam mîna pe mîna ei şi îi căutam neliniştit ochii.

– Nu-i vina noastră dacă asta e modalitatea de recrutare a unei şalopete albe. Mai mult sau mai puţin, cu toţii a trebuit să ne supunem acestei reguli nebuneşti, ca in dramele antice. Nu ţi s-a întîmplat şi ţie la fel?

– A fost poate chiar mai rău, dar acum nu vreau să vorbesc despre ce s-a petrecut acum doi ani sau mai bine. Ştiu doar că am simţit o greaţă cumplită şi din pricina asta n-am mai vrut să stau la pupa. Prefer o muncă de „cucuvea[8], să stimulez, să strecor îndoieli şi apoi să trezesc conştiinţele celor care au destulă minte încît să intuiască adevărul. Prefer toate astea, decît să îmbrac şalopeta alba şi să ţin cuvîntări ca aia pe care ai

ţinut-o tu mai înainte, o peltea împănată cu minciuni, concentrat de demagogie şi paternalism…

– Să minţi pe unul singur, ori să-i minţi pe o mie, e acelaşi lucru.

Diana a ridicat brusc capul.

– Nu-i adevărat! Eu trezesc conştiinţele, tu le adormi. Ai acceptat sistemul fără crîcnire pentru că eşti ambiţios, ca Stoller, şi vrei să urci. să atingi culmile puterii. *Puterea,* înţelegi? Cuvîntul ăsta mă face să mă cutremur, e un concept care ar trebui distrus, nu perpetuat. Nu va putea fi libertate, nu va putea fi Călătorie Fericită pînă cînd toţi oamenii de pe *Terra Madre,* de la primul pînă la ultimul, nu vor cunoaşte adevărul. Trebuie să avem curajul de a spune adevărul! Iar acum, bea şi pleacă. Lasă-mă singură, te rog.

11

„Noutăţi, Albenitz?“

Coordonatorul Suprem are vocea obosită, indiferentă. Albenitz pare nehotărît, se ridică puţin pe tocuri şi încearcă să-şi stăpînească în vreun fel tremurul nervos al mîinilor.

„S-au întîlnit“, informează el. „S-au întâlnit după ce s-au evitat un an întreg.“

„Vreau să ştiu ce şi-au spus…“

„Cu neputinţă“, apreciază Albenitz. „Întîlnirea nu era prevăzută, n-am izbutit să plasăm la timp aparatele de înregistrat…“

Calif Supremul îşi trece degetele prin părul rar şi foarte alb.

„Ţineţi-l sub control riguros. Vreau să fiu la curent eu fiecare pas, cu fiecare vorbă.“

Nu s-a schimbat nimic. În fundul peşterii se mai mişcă şi acum umbrele, asemeni celor pe care cîndva le consideram realitate. Am sfîşiat vălul aparenţelor, dar înşelătoria persistă, sînt foarte departe de cunoaşterea obiectivă.

Nu s-a schimbat nimic. S-a întîmplat doar că numenul s-a mutat ceva mai încolo, unde nu-l pot ajunge. Şi e inutil să încerc să-l urmăresc. Ar fi ridicol şi ineficient: ca şi cum ai încerca să scapi de propria-ţi umbră.

Dacă trag linia, poate că ştiu mai puţin decît înainte. Albenitz nu vorbeşte, Jakub Liska nu vorbeşte, toţi oamenii-cheie de pe *Terra Madre* sînt muţi, retraşi în cochilia lor. Pocar şi Gorski şovăie. Supremul nu acordă audienţă nimănui, iar printre noi, coordonatorii de rangul trei, şi-a făcut loc o neîncredere generală.

Nu mă mai încred nici în ierarhie, cu alte cuvinte nu mai ştiu dacă valorile ierarhice corespund cu adevărat diferitelor nivele de cunoaştere. Viorica Enătescu e coordonator de rangul întîi, ca Albenitz, dar şi o aterosclerotică smintită. Nu se poate conta pe ea. Stoler, în schimb, care ocupă aceeaşi poziţie cu mine, pare să ştie o mulţime de lucruri. Încă de pe cînd îl credeam un simplu colonist era o „şalopetă albă“.

Iar Diana? Cîndva a încercat să mă momească. Dar cine îmi poate garanta că acum nu face acelaşi joc?

Am cerut ajutorul prietenului meu Lászlo Földi, coordonator de rangul trei, însă detaşat pe post de colonist în schimbul roşu, la supravegherea sectorului hidroponic. Fuseserăm colegi de muncă timp de trei ani, fără ca eu să bănuiesc vreodată că-i o „salopetă albă“.

Într-o seară l-am condus în apartamentul meu, i-am dat de băut, iar el a început imediat să vorbească.

Îţi aminteşti? îmi zicea László cu vocea lui sonoră şi aparent agresivă. Îţi aminteşti cum te făceam să crezi că bazinele nu funcţionau? Eu slăbeam şuruburile, pe ascuns, apoi strigam că-i sabotaj… Ah, băiete, văzîndu-te atunci cu gura căscată şi cu sprîncenele încruntate, îţi mărturisesc că eram tot timpul gata-gata să izbucnesc în rîs…

Spune-mi despre Spitzer, l-am implorat. Ce descoperise, de fapt? Şi revolta? Vreau să ştiu dacă întradevăr totul a fost o înscenare de-a coordonatorului Albenitz. Chiar aşa, toate biletele acelea pe care scria că e imposibilă Călătoria Fericită, cine le-a împrăştiat?

Iar László:

– Poate că Spitzer n-are nici un amestec în povestea asta, poate că n-a descoperit absolut nimic şi totul n-a fost decît un joc, obişnuitul joc de testare a candidaţilor „albi“…

Bineînţeles! însă Spitzer nu mai e, a murit la spital de o boală incurabilă, aşa se spune. Numai că eu am făcut nişte investigaţii din care rezultă că Spitzer n-a fost niciodată la spital. Înţelegi?

László s-a scărpinat la ceafă, cu un gest plictisit.

– Ce-ai vrea să-ţi spun? În locul tău n-aş da atîta importanţă subiectului. Lasă problemele astea în seama coordonatorilor de rangul doi, ori chiar a Supremului în persoană. Gîndeşte-te doar la munca ta, restul o să vină de la sine…

Am abandonat discuţia. Am umplut din nou paharele de blumar şi am închinat, rîzînd forţat amîndoi.

– Călătorie Fericită, László.

– Călătorie Fericită, prietene Vargo.

Eram iarăşi singur în labirint.

Am cerut ajutorul Ludmilei. Durdulia dulce şi păroasă a venit numaidecît să-mi refacă moralul.

– Ce-i cu tine, vulturaş? Ce-ai vrea să ştii?

– Totul. Vreau să ştiu totul.

Ludmila a dat din cap amărîtă. Mi-a spus:

– Destinul are două feţe, ori, dacă preferi, doi parametri. Unul minim, neînsemnat, cel care – hai să ne înţelegem – mi-a fost rezervat mie,.. Şi mai este un destin superior, cel care te aşteaptă dincolo de voinţa ta, de-l doreşti sau nu, un destin deja scris, determinat, în faţa căruia n-o să poţi decît să te înclini…

Îmi voi îndoi genunchii numai dinaintea raţiunii evidente.

– De acord. Dar raţiunea îşi are vicleniile ei. Tu eşti însemnat, Vargo. Destinul tău are pe el semnul învingătorilor.

– Chiar aşa? Sînt prea muie lucrurile pe care nu le cunosc, nu ştiu nici măcar numele părinţilor mei şi asta mi se pare o cruzime. De ce să mă lipsesc de propriile mele rădăcini?

– Fiindcă e mai bine aşa. Ascultă-mă pe mine, vulturaş, nu-ţi zdrobi mintea cu lucruri lipsite de importanţă… Potoleşte-te. Ce vrei? Îţi lipseşte o îmbrăţişare? Uite, mă dezbrac şi vin lîngă tine, ca atunci cînd erai un pui fără pene, nerăbdător să crească. Vrei să fii din nou copil?

– Nu, vreau să ştiu…

– Ce vrei să ştii? m-a întrebat Elena Borowski, rămînînd întoarsă cu spatele.

Îi vedeam imaginea reflectată în oglindă, părul alb, lung şi unduitor, pielea obrazului netedă ca porţelanul şi o stranie lucire de resemnare în ochi.

– Uite, am spus, sîntem prinşi în capcană aici, în măruntaiele planetei, iar eu mă întreb dacă au trecut cu adevărat 129 de ani… Mă întreb dacă într-adevăr a avut loc vreo catastrofă – războiul, bunăoară – cu toate urmările acelea. Şi cîteodată mă întreb dacă toată suferinţa asta a noastră nu-i cumva un chin inutil.

S-a întors brusc, cu o expresie iritată.

Am continuat:

– Mă întreb: şi dacă nimic din toate acestea nu-i adevărat? Să zicem că-i un laborator, un habitat artificial pentru studierea reacţiilor omeneşti, reacţiile cu scadenţă medie şi lungă… un experiment început cine ştie cînd şi în care eu reprezint doar un stadiu, o biată verigă într-un lanţ. o marionetă, ori un cobai, dacă vrei…

– Ieşi afară, Vargo Slovic!

– O clipă, Elena. Nu eu am propus această discuţie. De un an de zile te uiţi la mine ca printr-un obiect de sticlă şi apoi… dintr-o dată mă inviţi aici, în apartamentul tău, şi mă iei la întrebări, vrei să ştii, deodată te interesează pînă şi gîndurile mele cele mai ascunse, cele mai intime, mă întrebi dacă sînt fericit ori mă nelinişteşte ceva. Iar eu îmi dau drumul, dezvălui chiar şi lucruri care ar trebui să rămînă ascunse şi netulburate…

Elena îşi duse un deget la buze.

– Taci, Vargo. Doream să fii aici, cu mine, dar nu ca să vorbim despre probleme atît de importante. Doream numai să te ştiu alături, nu înţelegi?

Sa mă ştie alături! Nu, era obişnuita capcană, destinul, destinul acela afurisit de care vorbea Ludmila. Mai bine să fug, mai bine să închid ochii şi urechile, să mă strecor în linişte, să uit că sînt un „alb“, că sînt la bordul *Terrei Madre,* că sînt sub pămînt, să uit totul.

– Călătorie Fericită, am zis.

Şi m-am îndreptat spre ieşire. Dar Elena m-a ajuns din urmă, cînd mîna mea era deja pe dispozitivul de deschidere.

Îi simţeam sînul fremătător lipit de spatele meu, minunatele ei mîini vîrîte pe la subsuorile mele şi urcând în sus ca nişte sonde pentru a-mi căuta faţa. Degetele ei mi se plimbau prin păr, îmi treceau încolo şi încoace peste sprîncene, peste pomeţi, de jur-împrejurul buzelor. Ca mîinile unei oarbe.

– Nu pricepi? Doream numai să fii lîngă mine.

Am luat-o în braţe, într-o clipă. Iar vocea ei, plină de mii de dorinţe nemărturisite, mă înnebunea:

– Fii cuminte, băiete! Ah, nu-mi vezi părul alb? Ce faci? Ce vrei să spui…

Eu îi vorbeam cam aşa:

– Eşti cea mai frumoasă femeie de pe *Terra Madre.* Părul tău e cel mai lung şi mai frumos, iar mîinile, ochii, gura…

– Stai liniştit, Vargo. Ţi-aş putea fi mamă…

– Ce-mi pasă, îmi placi aşa cum eşti…

Cu un gest nerăbdător, aproape că i-am sfîşiat pînza subţire care-i acoperea pieptul. Şi chiar atunci am simţit pe faţă vîrfurile a zeci de pumnale, apoi zgârieturile, paralele, în lungul obrajilor.

– Nătîngule! Nu pricepi că sînt chiar mama ta? Sînt mama ta, cea care te-a purtat în pîntece şi te-a adus la lumină.

12

Mici, foarte mici. Poate numai nişte larve de insecte minuscule, mărunte grupări de celule, structuri infime. Mîine e o altă zi, iar clepsidra picură nisip şi sînge, precipită pulberea timpului, duce cu sine şiruri de amintiri vlăguite, poate inventate. Numai două lucruri sînt frumoase: să bei şi să dormi, să bei şi să dormi…

Cine umblă pe acolo?

Prieteni. Prieteni şi duşmani. Oricum, sînt mici, infinitesimali. Animalicule care nu produc nici o pagubă, decît o mîncărime, dorinţa vagă de a le turti pe toate de perete.

Cu adevărat mici. În creier se agită un spiriduş nedispus să ierte. Toate capetele vor cădea. Asta e sigur. Inclusiv al meu.

Cine umblă pe-acolo? Labirintul nu are galerii privilegiate, întrebarea saltă dintr-un coridor în altul, se potoleşte, slăbeşte şi moare. Moare, in regulă. Dar întrebările mele strigate sînt mai mult de o mie, o mie de căpestre, o mie de căluşe in gură, o mie de şuvoaie sorbite de un pămînt veşnic uscat.

„Ce mai e, Albenitz?“

„Vargo s-a întîlnit cu László Földi, cazul Spitzer îl chinuie în continuare. A făcut investigaţii în sectorul spitalului *şi cam peste tot…“*

Calif Supremul strînge pumnii preocupat.

„Băiatul ăsta e prea perspicace”, observă pe un ton de dezolare amestecată cu orgoliu. „Un singur pas greşit şi va fi pierdut, pentru el şi pentru noi toţi.“

Nemişcată, în mijlocul încăperii. Stă vîrîtă în scaunul cu rotile. Îmi întoarce spatele, un spate căzut şi cocîrjat asemeni celui de liliac.

– Viorica, spun în şoaptă. Şi sînt pe punctul de a începe să cînt. Viorica, Viorica, spune-mi adevărul. Vocea dogită a spiriduşului care şi-a făcut cuib în creierul meu ricoşează pe pereţii de plastic şi metal, spune-mi adevărul, spune-mi adevărul, iar sus pe tavan lumina tremură dezordonat, apoi se stinge brusc.

Scaunul pe rotile se întoarce cu o sută optzeci de grade. Viorica Enătescu are pielea fosforescentă, pupile de gheaţă şi flori de pucioasă în jurul gurii. Viorica, repet în şoaptă, spune-mi adevărul. Dar ea îşi mişcă încet capul, în semn că nu. În beznă e doar ţeasta aceea galbenă ce oscilează ca un pendul. Viorica. Eşti atît de bătrînă, Viorica. Eşti atît de bătrînă încît nu te poate costa nimic dacă-mi spui adevărul. Haide, vorbeşte! Mîine e o altă zi, iar clepsidra picură nisip şi sînge. Viorica, bătrînă ramolită care cunoşti lucrurile fără să ştii că le cunoşti…

În clipa cînd îi pun laţul în jurul gîtului, izbucnesc în rîs. Viorica, Viorica. Ţi-ai fi imaginat vreodată farsa asta? Acum te strangulez, ştii? Dar mai întîi ai să-mi povesteşti totul.

Faţa galbenă şi osoasă a Vioricăi s-a făcut şi mai fosforescentă, dar bătrîna nu se teme de mine, zîmbeşte, ca şi cum laţul din jurul gîtului ei ar fi o ghirlandă de flori.

Viorica, vrăjitoare afurisită, încep să-i zgîlţîi scaunul cu rotile, violent, iar trupul ologit al bătrînei tresare la fiecare zdruncinătură. Curaj, povesteşte-mi totul de la început, vreau să ştiu în ce an sîntem, anul adevărat, vreau să ştiu de cît timp stăm închişi aici, cum ajunge oxigenul la noi, pentru că eu am făcut nişte calcule, pricepi? Produsul acela obţinut în laborator din alga clorella nu-i suficient, iar eu nu cred în povestea cu oglinzile parabolice, cu lumina solară care trece dintr-o oglindă în alta, nu cred o iotă din predicile lui Jakub Liska despre pulberea radioactivă, pline de razi, remi şi curie. Voi, coordonatorii de rangul întîi, controlaţi sondele care urcă la suprafaţă. Adevărul voi îl cunoaşteţi, numai voi…

Şi acum, spune-mi ce preferi. Pot să te strangulez încetul cu încetul, ori să-ţi frîng gîtul dintr-o lovitură, oferindu-ţi astfel o moarte mai rapidă. Nu-ţi pasă deloc? Ei bine, am să vă ucid pe toţi.

Viorica înalţă din umeri într-un gest de totală indiferenţă. Viorica, bătrînă ramolită, nu-ţi pasă că mori fiindcă ai trăit prea mult! Şi în momentul acela o sută de semnale de alarmă încep să sune, pe perete se aprind becuri roşii şi violete, e un zgomot

infernal, podeaua şi plafonul par străbătute de un freamăt incontrolabil.

Viorica rîde, ridică o mînă deformată şi îşi mişcă repede buzele, însă din gură nu-i iese nici un sunet. Îi rîd şi ochii, plini de o ironie răutăcioasă, ca şi cum ar vrea să spună: ţie îţi vorbesc, băiete, îţi răspund la toate întrebările, dar tu nu înţelegi, nu înţelegi, e ca şi cum ai fi surd.

Febră. Şi sunetul ascuţit al semnalizatoarelor acustice ameninţă să-mi spargă timpanele. Apuc spătarul scaunului şi o împing pe Viorica afară din încăpere, străbatem tot coridorul lateral, traversăm careul de la pupa, grilajele care izolează sectorul nostru, al „albilor“.

Nu-i nimeni, nici măcar un ofiţer de gardă, şi toate uşile magnetice sînt deblocate. Te duc puţin la plimbare, bătrînă ticăloasă, te duc unde nu-i zgomot, în Sala Cunoaşterii, iar acolo o să-ţi începi povestea, de la capătul capătului.

Şi Marele Coridor e pustiu, ca întotdeauna în plină noapte. Dar în fund, acolo unde se deschide Sala Contemplaţiei, văd o licărire verzuie, intermitentă. Deodată, fără nici un motiv, îmi trece prin minte un gînd. Nu ştiu cum se face că în capătul coridorului parcă s-ar afla Stoller. Sînt sigur de asta, aşa cum sînt sigur de faptul că exist, şi atunci lansez mai multe chemări, fac zgomot, ecouri profunde se repetă tot mai rapid, Stoller, o halucinaţie acustică, Stoller, un joc, Stoller, tu eşti? Răspunde, Stoller! Ce faci acolo, în fundul coridorului?

Tăcere. Dar e ca şi cum mi-ar fi răspuns. Stoller, am ceva pentru tine. Fii gata s-o primeşti, uită-te puţin la ea şi expediază-mi-o înapoi. Împing fotoliul, îl însoţesc aplecîndu-mă şi accelerînd paşii, apoi, cu toată puterea, îl îndepărtez de mine, făcîndu-i vînt în lungul coridorului.

Urletul bătrînei îmi zguduie creierul, se aude huruitul lung al roţilor pe metalul strident, o serie de bufnituri surde în pereţii coridorului, apoi un geamăt sufocat, foarte îndepărtat, într-un loc unde nu ajung cu privirea din cauza slabei lumini a becurilor albăstrui.

Stoller! A ajuns bătrîna? Strînge-i puţin laţul în jurul gîtului şi întreab-o cum a sfîrşit Vladimir Spitzer. Stoller, mă auzi?

Alt geamăt şi un horcăit, în fundul coridorului. Apoi iarăşi zgomotul roţilor, în ceaţa albăstruie văd un punct galben urlător care creşte pe măsură ce se apropie, e o mică ţeastă de sulf, figura zbîrcită a Vioricăi, care mi se plantează în faţă. Ţi-a plăcut plimbarea? Imediat o să mai faci una, însă mai înainte de asta

vorbeşte-mi despre Spitzer. Pun pariu că amicului meu de acolo, din fund, i-ai povestit totul. Curaj, spune-mi şi mie adevărul. Chiar a murit de o boală incurabilă, aşa, pe neaşteptate? Sau Spitzer ştia prea multe şi a ajuns în incinerator înainte de vreme…

Viorica, Viorica, vorbeşte-mi despre apă. Cea pe care o bem e într-adevăr decontaminată? Dar conductele care ajung în exterior, ascensoarele, unde sînt instalate? Nu răspunzi?

Bătrînă îşi mişcă buzele, se preface că vorbeşte, însă vocea ei e simplu aer mestecat. Hei, Stoller! Asta nu vorbeşte cu mine. Încearcă s-o întrebi tu cine-i tatăl meu, e atît de bătrînă încît nu se poate să nu fie la curent… Împing iarăşi cu forţă fotoliul, îi fac vînt departe, în lungul coridorului. De data asta urletul e mai puternic, aproape că acoperă loviturile bufnite în pereţi.

Stoller! De ce taci, Stoller? Ştiu că bătrînă îţi vorbeşte, vorbiţi despre mine, mizerabililor, vreau să ştiu şi eu, vreau să ştiu tot, răspundeţi!

Simt că mi-au înţepenit picioarele, grele ca de plumb. Mi-e greu să umblu, e obositor. Paşii răsună adînc pe podeaua de metal, iar luminile albastre au slăbit şi mai mult. Pînă şi vocea îmi iese chinuit din gîtlej, Stoller, sosesc, ajung îndată şi am să vă ucid pe amîndoi, cu mîinile mele.

Dar cînd ajung în fund, foarte aproape de intrarea în Sala Contemplaţiei, o găsesc doar pe Viorica Enătescu în scaunul ei cu rotile. Nici urmă de Stoller.

Eu eram, spune Diana Abgrund, ieşind dintr-un ungher întunecat. Apoi n-a mai vorbit, din gură nu-i ieşeau cuvinte, ci bule de aer roşii şi portocalii, pestriţe, uşoare, şi la fel din gura Vioricăi, bule ce urcau şi coborau, rătăceau prin coridor, spărgîndu-se la cea mai mică atingere. Mirosea aspru, a ozon. Ultimul lucru pe care l-am văzut a fost mîna scheletică pe care Viorica, prin mişcări greu perceptibile, şi-o ridica spre cap ca să-şi apuce un smoc din părul albit.

M-am trezit într-un lac de sudoare. Pe cînd mă bărbieream, oglinda răsfrîngea un chip obosit şi răvăşit. Imaginile din vis erau încă vii, de timpane mi se izbeau încă urletele bătrînei, lugubre, înfiorătoare, şi zgomotele surde prin care fotoliul pe rotile al Vioricăi se izbea de pereţi. Apoi soneria interfonului a pornit să ţîrîie şi asta a însemnat pentru mine o a doua deşteptare.

Am ezitat destul de mult: în mod obscur simţeam că apelul avea într-un fel legătură cu visul. Cineva uneltea împotriva mea, eram sigur de asta. Dar înţelegeam şi că era absurd să fug, sau

cît de prostească ar fi fost orice încercare de a mă feri de maşinaţia ce mi se pregătea.

Resemnat, am apăsat clapa receptorului. O voce de femeie, slabă, nesigură, încît era cît pe ce să mă gîndesc la Viorica Enătescu, întreba de mine ca să…

Era Diana.

– Tu eşti, Vargo? Trebuie să-ţi vorbesc, şi cît mai repede.

– De ce? Ce se întîmplă?

– Cred că am descoperit unde a dispărut Vladimir Spitzer.

13

– Vezi, spunea cu vocea coborîtă şi circumspectă, mereu temătoare de urechi indiscrete. Te-am chemat şi ai venit, iar acum vorbesc şi tu asculţi, arăţi de parcă mi-ai sorbi cuvintele. Aşa-i că e interesant ce am de gînd să-ţi spun?

Eram în camera ei, cea care cîndva a fost a mea şi a lui Spitzer, apoi a mea şi a Dianei. Toate celulele-adăpost sînt la fel, însă aş fi recunoscut-o dintr-o mie pe aceea care-mi aparţinuse atîta vreme, fie şi numai după nişte dungi zgîriate în lungul mesei, după nişte mici pete de pe pereţi şi podea, dispuse în aşa fel încît îmi evocau mental nişte vagi figuri antropomorfe.

– Vezi, zicea Diana, tot încet, prudentă ca întotdeauna. Acum sîntem aici şi stăm de vorbă, eu sînt o „şalopetă albă“, o şefă, iar tu eşti la rîndul tău un şef, însă… În sfîrşit, acum sîntem complici.

– Vorbeşte-mi despre Spitzer, am întrerupt-o. Ai spus că ştii cum a dispărut.

– Da, bineînţeles, m-a asigurat Diana. Dar aproape că mi-e frică să-ţi spun.

Îmi pierdeam răbdarea.

– Cu un an în urmă mi-ai îndrugat o grămadă de minciuni despre Spitzer…

– Aşa a vrut Albenitz… Adevărul e că pe Spitzer abia de-l cunoşteam, cu mine n-a schimbat niciodată vreo vorbă. Şi nici cu alţii, nu avea încredere în nimeni.

– La urma urmei, cum a dispărut?

Diana a avut o reacţie de suferinţă:

– Nu ştii ce risc făcîndu-ţi confidenţe?

– Nu rişti absolut nimic, joci la adăpost, ca data trecută. În orice caz, confidenţele sale sînt de prisos: ştiu foarte bine unde a dispărut Spitzer.

Surpriza de pe chipul ei a ţinut abia o clipă.

– Ei, haide! m-a provocat. Spune tu, de vreme ce pari atît de bine informat.

Am ridicat ochii în tavan.

– Vladimir Spitzer e sus, *afară,* dacă vrem să fim mai exacţi. A urcat la suprafaţă acum un an. Nu ştiu cum a făcut şi n-am dovezi în sprijinul afirmaţiilor mele, ori, mai bine-zis, aş putea aduce dovezi indirecte dacă aşa cum am constatat, e adevărat că Spitzer n-a fost niciodată la spital, n-a murit şi nu a fost incinerat. Prin urmare, din moment ce nu-i la bord, unde ai vrea să fie?

Prin ochii ei a trecut o umbră de teamă.

– De unde ştii? Te-ai ocupat de cazul Spitzer şi după ce te-au numit coordonator?

– Mai mult ca oricînd.

– Şi la ce concluzii ai ajuns?

– Ţi-am spus deja concluziile. Spitzer a urcat la suprafaţă şi ne-a lăsat pe noi să putrezim aici.

Diana şi-a turnat în pahar, pe tăcute. Avea expresia ambiguă dintotdeauna, ironie şi detaşare, unele semne de nelinişte, amestecate la un loc. Apoi a golit paharul, tot în tăcere, împingînd sticla peste masă, spre mine, care aşteptam răbdător să vorbească.

– Aşa-i, a pufnit în cele din urmă. Ai ghicit şi de data asta. Tu ghiceşti întotdeauna, ajungi mereu înaintea altora…

– Povesteşte-mi, am întrerupt-o nerăbdător.

– Ai ghicit, ţi-am spus. Spitzer e *afară*, şi-a terminat Călătoria Fericită.

– Vreau să ştiu cum a ieşit, am spus printre dinţii strînşi.

Diana s-a ridicat, a aruncat o privire spre ceasul din perete şi a închis difuzorul cu muzică pe care-l ţinuse deschis pînă atunci, pentru o mai mare siguranţă a convorbirii. Apoi a scotocit printr-un buzunar al şalopetei verzi.

– Vino, mi-a spus. Ai să vezi cu ochii tăi.

Marele Coridor era destul de aglomerat, ca întotdeauna la ora aceea. Schimbul normal de lucru se terminase nu de mult şi lumea umbla de colo-colo, ori se oprea la încrucişarea

coridoarelor, în faţa bufetului cu băuturi şi în preajma intrării în Sala Contemplaţiei.

Mergeam în urma Dianei, care, cu pas sprinten, reuşea să-şi croiască drum prin mulţime şi să ocolească aglomerările. Unde naiba mă ducea? La trecerea mea, numeroase şalopete verzi se dădeau la o parte, cu deferenţă. Forma aceea de respect mă enerva, la fel şi salutul cu care mi se adresau:

– Călătorie Fericită, domnule coordonator!

Răspundeam cu glas nesigur şi cu privirile aplecate, neizbutind să-mi ascund toată ruşinea pe care o simţeam crescînd în mine.

Apoi, Diana a apucat-o pe un coridor la stînga şi l-a parcurs în întregime, pînă în fund, unde se deschidea un spaţiu dreptunghiular.

– Sîntem în sectorul B–45, mi-a spus. Lucrez aici de doi ani, de cînd sînt coordonatoare,

Mi-am amintit că şi Eugen Stoller lucrase în sectorul acela, din timp în timp.

– Trebuie să fie un sector important. Am observat.

– Sigur că da, e depozitul de materiale chimice, rezervoare şi piese de schimb pentru aparatura nucleară. Dar mai e şi altceva…

Pe peretele lung al spaţiului dreptunghiular se deschideau trei uşi. Două erau pe măsura oamenilor, a treia era în schimb largă şi glisantă, ca să permită trecerea unor materiale de mari dimensiuni.

– Să intrăm, m-a invitat Diana, deschizînd una dintre uşile înguste. Fii atent să nu te trădezi.

Nu mai fusesem niciodată în sectorul B–45. Zona aceea de pe *Terra Madre* cădea în afara domeniului supravegheat de mine şi nu-mi era deloc cunoscută. Odată intrat, însă, n-am observat nimic neobişnuit: veşnica magazie cu rafturi înalte, încărcate pînă la refuz cu nişte recipiente etichetate, apoi nişte tejghele mari, avînd pe ele lăzi, saci şi diverse materiale.

Era un bătrîn acolo, înăuntru. Slab, cu părul cărunt şi pungi atîrnîndu-i sub ochi. Stătea cocoţat pe o scară metalică, în spatele rafturilor, cu un registru în mînă.

– Călătorie Fericită! a salutat cînd, avansînd în lungul tejghelei, am ajuns în dreptul lui.

Diana i-a răspuns la salut, adăugind apoi dezinvolt:

– Îl conduc pe coordonatorul Slovic în capătul sectorului şi la urmă sus. Trebuie să verifice treaba făcută ieri de echipa de întreţinere.

Ajunşi în fundul magaziei, am cotit spre dreapta, apoi spre stînga, şi încă o dată la stîngă. N-am întîlnit pe nimeni.

– Cine era omul ăla? am întrebat, mai mult ca să rup tăcerea. Îmi pare cunoscut, cel puţin din vedere.

– Îl cheamă Mirek şi e un colonist de nădejde. Îi place munca, uneori face schimburi suplimentare…

– Şi Stoller a lucrat aici, temporar, pe cînd era deja coordonator.

– Da, la fel şi Spitzer, mi-a spus Diana, oprindu-se în loc. Şi el tot din cînd în cînd. Obişnuit, muncea în echipele de întreţinere.

Am apucat-o de braţ.

– Spitzer…, am întrebat-o nervos, strîngînd aproape cu furie. Şi el era coordonator?

– Nu, nu cred. Dar ar fi devenit, fără îndoială, dacă…

A lăsat fraza neterminată şi, o clipă, şi-a ciulit urechea, vrînd parcă să se convingă că nu venea nimeni.

– Ăsta-i biroul meu, mi-a zis, arătînd spre o uşă obişnuită, cenuşie. Îl împart cu Magdalena Rab, din schimbul roşu. Iar acesta e liftul spre etajul superior, unde-i depozitul propriu-zis.

A deschis uşile largi şi m-a împins înăuntru. Ascensorul a pornit cu încetineală şi, scîrţîind. a urcat vreo trei metri. Apoi am auzit un declic, urmat de oprirea definitivă. Diana a deschis iarăşi uşile: ne aflam la etajul de sus al magaziei.

– Funcţionează, nu-i aşa?

– Bineînţeles, de ce să nu funcţioneze? am bombănit eu, nedumerit de felul cum se purta.

Diana a închis uşile şi am coborît la nivelul imediat inferior.

– Trebuie să facem un pic de zgomot. Pentru Mirek, vreau să spun. Acum haide să încercăm liftul de urgenţă.

Nu mi-a lăsat timp pentru replică. Scoţînd din buzunar o cheie magnetică, a deschis o uşă laminată de culoare portocalie. Cabina liftului era strimtă, puteau intra două, maximum trei persoane.

– Uită-te bine la panou, mi-a spus.

Pentru mine panoul nu avea nimic deosebit. Privind însă mai atent, am observat că pe lîngă butoanele de urcare, coborîre, oprire şi alarmă era şi un buton albastru pe care scria: *Alarmă de urgenţă.*

Diana a apăsat butonul pentru urcare şi în trei secunde eram din nou la etajul superior, apoi a apăsat butonul de coborîre şi ne-am întors jos.

– Ajunge, am mormăit, tu mă duci de nas.

– Nici vorbă, scumpule! Ţi-am arătat cum a ieşit Spitzer. Curaj, apeşi de două ori butonul albastru, apoi butonul alb de urcare, şi iarăşi pe cel albastru…

M-am uitat la ea complet năucit. În vocea Dianei era o stranie euforie.

– Mişcă, fricosule! Am spus albastru, albastru, alb şi din nou albastru.

– Dar cel albastru e butonul de alarmă! am obiectat.

– Nu, dragul meu. Pentru alarmă e butonul roşu. Şi apoi, să fim serioşi… Alarmă de urgenţă nu înseamnă nimic, e limpede că aia se ascunde ceva.

Am rămas nemişcat. Atunci ea m-a împins la o parte şi a apăsat butoanele în ordinea pe care mi-o sugerase.

Spre marea mea uimire, ascensorul s-a mişcat lateral vreo doi metri, cred, apoi a început să urce pe verticală cinci, zece, douăzeci de secunde, poate mai mult. Cînd s-a oprit, uşile s-au deschis singure. În faţa noastră se afla o platformă metalică şi o scară de fier din scoabe înfipte în perete. Diana mi-a arătat un loc unde cineva, folosind un material abraziv, zgîriase iniţialele V.S., iar deasupra lor o săgeată orientată vertical.

Mi-am reţinut cu greu un strigăt de stupefacţie şi, instinctiv, am făcut un pas înainte, ca pentru a ieşi din lift pe platformă. Diana m-a ţinut însă de braţ.

– Fii atent! La acest nivel ascensorul pare să asculte de un cod automat. în scurt timp uşile se vor închide singure şi o să ne întoarcem jos fără să mai atingem vreun buton.

14

„Situaţia se precipită, Calif. Vargo şi fata au descoperit unul din ascensoarele de urgenţă, pe cel din sectorul B–45. Pentru el, enigma lui Spitzer e rezolvată.“

„Mai e şi altceva, Albenitz?“

„Cred că da. Am impresia că băiatul nu-i mulţumit deloc. Cu siguranţă că el şi fata plănuiesc ceva.“

Stînd închişi în biroul ei, mi-a povestit totul. Cu o zi înainte venise echipa de întreţinere să controleze aparatura din sector. Cu cheia magnetică pe care o avea în grijă, ea deschisese uşa liftului de urgenţă, şeful de echipă turnase personal ulei în găurile conductelor de lubrificare şi făcuse de cîteva ori naveta sus-jos, între etajul de dedesubt şi cel de deasupra. Apoi demontase panoul de comandă şi, ca să opereze fără riscuri, apăsase maneta ce întrerupea curentul.

Şi atunci ea văzuse. îl văzuse pe tehnician strîngind nişte şuruburi, consultînd un mic manual cu instrucţiuni şi făcîndu-şi apoi de lucru pe lîngă butonul albastru. „Ce faci?“ îl întrebase ea, simţindu-şi curiozitatea trezită. „Controlez alarma de urgenţă“. Ea ridicase din umeri şi spusese: „Ferice de tine că reuşeşti să te descurci în încîlceala aia de fire.“ Iar el: „Nu-i greu, ajunge să te ţii de instrucţiunile din manual. De exemplu, aici zice: Pentru a controla alarma de urgenţă, trebuie să întrerupi mai întîi curentul, lăsînd în jos maneta neagră şi apăsînd apoi butoanele în ordinea: albastru, albastru, alb, albastru. Dacă instalaţia e în ordine, se va aprinde beculeţul verde de la alimentatorul cu baterii, din echipamentul panoului de comandă. Clar, nu? Oricum, eu tocmai asta fac...“ Aşa vorbise şeful de echipă, sau ceva în sensul acesta, iar apoi...

Apoi cei din echipa de întreţinere plecaseră, ea închisese cu cheia uşa ascensorului de urgenţă şi cine ştie de ce începuse să se gîndească la acel mod caraghios de a face un control, neurmat de o verificare prbpriu-zisă. Toată după-amiaza se gîndise la asta. Iar spre seară, pe la sfîrşitul schimbului, venise coordonatorul Gorski. ,,Mă duc să arunc o privire la etajul de sus.“ Pe ea o cuprinsese ciuda, era aproape furioasă, fiindcă, la naiba, controlase totul ea, o „şalopetă albă“, şi nu putea să conceapă un control al controlului, la urma urmei în sectorul B–45 nu se afla nimic important.

– L-am urmărit, mi-a spus Diana. El nu şi-a dat seama de nimic. L-am văzut deschizând liftul de urgenţă cu cheia lui, am auzit zgomotul scripeţilor în mişcare, dar cursa a fost lungă, Vargo, *mult mai lungă* decît pentru a ajunge la etajul de deasupra... într-o clipă am intuit adevărul: Gorski venise să controleze *adevărata* funcţionare a ascensorului. Şi uite-aşa, luîndu-mă după Gorski, am vrut să încerc şi eu, mi-a venit în minte succesiunea albastru, albastru, alb, albastru şi am urcat acolo, sus, unde ai fost şi tu, unde se află scara cu scoabe şi

iniţialele lui Spitzer cu săgeata… Apoi, pe cînd priveam năucă, s-a auzit un declic şi liftul m-a adus jos.

Şi-a aprins altă ţigară şi şi-a sprijinit picioarele de birou.

– Mă crezi? a întrebat după o lungă pauză. Ţi se pare că nu-i o poveste verosimilă?

– Ba da! am exclamat agresiv, ori poate batjocoritor. Era verosimilă şi povestea pe care mi-ai spus-o anul trecut…

Diana a pufnit, a suspinat adînc, apoi a dat resemnată din umeri. Greşeam purtîndu-mă astfel cu ea, mi-am dat seama pe neaşteptate, într-o clipă. Atunci m-am dus lîngă ea şi am apucat-o de mîini, obligînd-o să se ridice în picioare.

– Te cred, i-am spus şi am sărutat-o îndelung.

În fond, povestea ei confirma ceea ce intuisem deja pe cont propriu. Am întrebat-o ce o determinase să-mi dezvăluie descoperirea.

– Singurătatea, mi-a zis. Singurătatea şi teama. Nu puteam ţine secretul ăsta numai pentru mine, simţeam nevoia sa-l împart cu cineva, iar tu… tu mi-ai spus că ai vrea să începem totul de la capăt, să uităm de minciunile tale, de ale mele. Am fost nişte proşti, Vargo, să stăm atîta vreme departe unul de altul…

Am discutat mult şi am ajuns, de comun acord, la cîteva puncte sigure.

Primul punct: Spitzer descoperise adevărul în cursul unei verificări la instalaţiile din sectorul B–45. Poate că intuise chiar mai înainte că *Terra Madre* nu era o astronavă, Spitzer nu-şi împărtăşise nimănui descoperirea, dintr-o structurală neîncredere faţă de oricine. Ceruse, însă, să facă ore suplimentare în sectorul B–45, cu siguranţă pentru a-şi procura mai uşor o cheie şi pentru a putea studia în voie liftul de urgenţă.

Punctul doi: Spitzer dispare la un moment dat, adică părăseşte *Terra Madre* şi urcă la suprafaţă după ce a lăsat nişte mesaje ce nu ajung la destinaţie, fiind confiscate imediat de „albi“. Albenitz şi ceilalţi coordonatori de rangul întîi se gîndesc apoi să împrăştie istorioara despre un Spitzer conspirator şi nebun, convins că astronava ar merge în derivă.

Punctul trei: Spitzer a urcat la suprafaţă, fără să-i pese de radiaţii.

– De ce crezi că a făcut-o? m-a întrebat Diana, adăugind imediat: Fără îndoială, nu ca să se sinucidă.

– Chiar aşa. E mai logic să presupunem că, dacă Spitzer a urcat, a făcut-o deoarece ştia bine că nu-i nici o primejdie.

– Şi totuşi, acolo sus e moartea, a observat Diana. Cel puţin aşa se spune.

– Moartea era cîndva, am zis eu, cu multă vreme în urmă. La început ştiau cu toţii că *Terra Madre* nu-i decît un enorm refugiu antiatomic. Nu putea fi altfel. Poate că pe măsură ce treceau anii cineva şi-o fi pierdut capul, poate au fost revolte, lumea voia să se întoarcă la suprafaţă fiindcă nu avea încredere în ce spuneau şefii. Escrocheria a început atunci cînd s-au instituit turele duble şi, într-un fel sau altul, oamenii s-au lăsat convinşi de faptul că se află la bordul unei astronave colosale care se îndreaptă spre Proxima Centauri. Cum au reuşit şefii să-i amăgească pe toţi odată, nu ştiu. În arhivele unde poţi avea acces, documentele şi cronicile se opresc toate la o anumită dată, iar adevărata poveste a *Terrei Madre o* cunosc numai cei din vîrf. Oricum, în rapoartele informative ale lui Jakub Liska eu nu cred.

Diana se aşezase din nou, dar pentru scurtă vreme. Nervozitatea o copleşea, silind-o să umble neliniştită încolo şi încoace prin încăpere.

– Şi eu sînt cam sceptică, a admis ea. Tu ce crezi că-i sus?

Sus este viaţa, Diana, libertatea! Calif şi clica lui de coordonatori de rangul întîi ne ţin aici prin argumente false. Ai privit tu, vreodată, prin periscoape? Ai verificat sondele? Ai văzut instalaţiile de epurare a apei? Ai văzut cumva aparatura producătoare de ozon? Dar despre lipsa legăturilor prin radio cu exteriorul poţi spune ceva? Adevărul e că noi sîntem ţinuţi deoparte la fel ca la început, cînd eram simpli colonişti. Puterea stă în mîinile cîtorva…

Diana a făcut o grimasă dureroasă.

– Puterea…, a suspinat ea încet. Spune-mi tot ce gândeşti, Vargo. Poţi fi sincer, acum sîntem legaţi cu acelaşi fir… De ce ne ţine Calif aici, fluturîndu-ne pe dinainte spectrul radiaţiilor mortale?

– Pentru că vrea puterea, nu pricepi? Ultima dată cînd ne-am văzut m-ai alungat în mod jignitor, acuzîndu-mă că sînt un ambiţios, aşa ţi-am părut, şi că m-ar tenta să mă caţăr spre putere. Tu ştii ce se ascunde după cuvîntul ăsta, cunoşti boala incurabilă a sufletului omenesc. Aici, la bordul *Terrei Madre,* puterea se sprijină pe competenţă, dar şi pe monopolul anumitor noţiuni. Noi avem putere asupra coloniştilor pentru că ştim lucruri pe care coloniştii nu le ştiu. Tot astfel, Calif şi clica sa au putere asupra noastră şi, prin urmare, asupra tuturor, pentru că

deţin controlul exclusiv al aparaturii esenţiale, ocupînd în plus şi punctele strategice de pe *Terra Madre.* Dacă am ieşi cu toţii la suprafaţă, puterea lor ar dispărea într-o clipă!

– Sigur că da! a exclamat Diana. Acolo, înainte de a putea începe să reconstruieşti, ar fi nevoie de o perioadă nu în mod necesar tehnologică. Se ştie prea bine că o condiţie mai apropiată de starea naturală face ca anumite competenţe să treacă în subordine... Calif, Albenitz şi ai lor nu s-ar mai putea impune dinaintea unor valori ca forţa fizică, tinereţea, entuziasmul de a relua totul de la capăt.

Într-un anumit sens e aşa cum spui tu, fără a mai pune la socoteală că acolo, la suprafaţă, fie şi la sute de kilometri distanţă, alţi oameni ieşiţi din alte adăposturi ar fi putut întemeia deja societatea aceea generoasă care e ţinta logică a căutărilor noastre, societatea pe care omul a visat-o întotdeauna. Şi mai este o ipoteză, poate nebunească, însă nu imposibilă. Cine ne asigură că nu sîntem cobaii unui experiment colosal şi inuman, ştiu eu... un experiment care are drept scop să stabilească timp de cîte generaţii poate rezista specia umană ţinută într-un labirint închis şi complet izolat.

Diana şi-a scuturat capul, perplexă.

– Un experiment cu o scadenţă atît de îndepărtată n-ar avea nici un sens.

– Ba ar avea! am strigat obosit. Omul a păşit pe Lună, pe Marte. Ar putea să se aventureze chiar şi pe planetele mai distanţate, hrănind între timp visul de a ajunge la stele. Teoria unei călătorii care să dureze generaţii în şir se poate studia în birou, dar rezistenta acelui material care se cheamă om, nu. De aici necesitatea experimentului, a unei călătorii simulate pe o durată de zeci şi zeci de ani,

Diana continua să dea din cap neîncrezătoare.

– E doar o ipoteză, am precizat. Noi nu ştim absolut nimic, însă ar fi chiar culmea dacă, pe cînd stăm aici să putrezim, Calif şi ceilalţi ar ieşi din cînd în cînd ia suprafaţă şi, cu elitaxiurile, ar da fuga să se distreze în localurile alea de lux pe care le vezi în filme...

– Termină, Vargo! Ipoteze fără fundament. Mai bine spune-mi ce ai hotărît.

Mă simţeam obosit şi amînam răspunsul, dar nu pentru că n-aş fi vrut să-i împărtăşesc intenţiile. Amînam aşa, din indolenţă, dintr-o apatie ce-mi zădărnicea orice iniţiativă.

– Zilele trecute mi-am cunoscut mama.

Diana a sărit în picioare, îngrozită.

– Nu se poate! a strigat. Nimeni nu-şi poate cunoaşte părinţii, structurile colectivităţii noastre nu îngăduie aşa ceva.

– Şi totuşi, am aflat cine e mama mea.

– Nu-mi spune, Vargo.

– De ce să nu-ţi spun? Mama mea este Elena Borowki. coordonatoare de rangul al doilea.

A rămas gînditoare cîteva momente. Apoi şi-a înălţat capul, ca buimacă.

– Îţi seamănă, mi-a zis. Acelaşi păr alb, al ei de o albeaţă absolută, se spune că aşa îl avea de tînără, iar tu…

– Iar eu am douăzeci şi cinci, şi peste cel mult doi ani voi fi complet cărunt. Vrei să ştii cum am făcut?

– Cum ai făcut ce?

– Să aflu că Elena Borowski este mama mea.

– Nu, Vargo, deocamdată nu vreau să ştiu. Acum trebuie să vorbim despre ceva mai important. Eu…

Am întrerupt-o.

– Astă-noapte am avut un vis, i-am spus, vorbind ca pentru mine însumi. Am visat că eu şi Stoller ne jucam cu Viorica Enătescu ca şi cum ar fi fost o minge. Ne aruncam unul altuia fotoliul ei pe rotile dintr-un capăt în celălalt al Marelui Coridor. Apoi Stoller nu mai era acolo, i-ai luat locul tu, iar eu voiam să aflu de la bătrînă cine e tatăl meu, însă ea nu vorbea, din gură îi ieşeau doar băşici multicolore. La un moment dat şi-a ridicat mîna scheletică, prinzîndu-şi un smoc din părul alb…

– Un vis cu totul straniu, a comentat Diana. Şi impresionant.

– Da, toată ziua m-am gîndit la amănuntul cu smocul de păr. Bătrîna Viorica e căruntă şi nu-i nimic neobişnuit în asta, dacă te gîndeşti că are peste nouăzeci de ani. Dar, în afară de cei bălrîni, cine de la bord mai are părul complet alb?

– Elena Borowski şi…

– Îndrăzneşte, spune!

– Elena Borowski şi Calif Supremul.

– Exact! am conchis eu. Mama şi tata. Dar poate că visele nu înseamnă nimic. Poate că a fost de ajuns mama, iar Calif n-are nici un amestec în faptul că părul mi-a încărunţit precoce. Mai bine aşa, pentru că îl urăsc!

Pe birou mai era blumar. Diana a mai turnat o dată de băut, revenind la asalt.

– Ce-ai hotărît, Vargo?

– O să ies la noapte, am declarat eu cu răceală, fără urmă de ezitare. Mă duc după Spitzer.

– Dar dacă acolo, din cauza radiaţiilor de odinioară, s-au dezvoltat forme de viaţă monstruoase?

– Nu cred. Poate că monştrii sîntem noi? Şi totuşi, de mai bine de un secol bem apa care ne vine de la suprafaţă. În povestea cu epuratoarele n-am crezut niciodată.

– La noapte, a suspinat Diana, venind lîngă mine ca un mic animal speriat.

– Da, în noaptea asta. Iar tu ai să vii cu mine, fireşte. N-ai spus tu că între noi doi toate cuvintele de dragoste din lume ar fi inutile? Altfel zis, ne vom încrede în fante Ai să vii cu mine şi, odată ajunşi afară, ei bine… vom fi siliţi să ne încredem unul in celălalt. Pentru totdeauna.

Chiar pentru totdeauna!

– Pentru totdeauna.

15

„Am fi putut să-i oprim”, spuse Jakub Liska, întrerupîndu-şi plimbarea în jurul biroului lui Calif.

„Fără îndoială”, conveniră aproape într-un glas Vazov şi Váradi. „Aveam la dispoziţie trei ore ca să blocăm orice iniţiativă.”

Viorica Enătescu şedea în fotoliul ei cu rotile, aproape de Calif. De partea cealaltă era Albenitz, în picioare. Întregul stat-major al Terrei Madre se reunise, de vreo două ore, în plin miezul nopţii.

Calif era pămîntiu, faţa îi părea tumefiată, iar spatele încovoiat de oboseală şi nelinişte. îşi privea mîinile, închidea pumnii şi îi deschidea, într-un repetat gest al descurajării.

„Am fi putut să-i oprim”, spuse încă o dată Jakub Liska. Se apropie de biroul Supremului. „Ascultă-mă, Calif. Am mai putea face o încercare, putem trimite afară un automat cu dispozitive pentru infraroşii. Poate că-i găseşte şi-i aduce înapoi…”

Calif îşi înălţă capul:

„Ce jalnice minciuni! Ştii mai bine decît mine că ar muri oricum. Sînt deja contaminaţi.”

„E adevărat”. Vorbeam aşa ca să te menajez, gîndindu-mă că Vargo ţi-e fiu.”

Prin ochii lui Calif trecu o undă de furie. Izbi zdravăn cu pumnul în masă şi se ridică în picioare, cît era de lung.

„Eu n-am nici un fiu. Nici unul dintre noi nu are fii. Fiii noştri sînt toţi membrii Terrei Madre. Vargo, Spitzer, sau oricare altul, n-are importanţă. Viorica, tu iţi aminteşti de marea revoltă de acum şaptezeci şi cinci de ani. Erai foarte tînără, ai putut vedea cu ochii tăi: patru sute dintre ai noştri fugiţi la suprafaţă ca să moară în spasme sub radiaţii, numai pentru că nu mai credeau în spusele şefilor… Geniul lui Calif al Treilea a rezolvat problema o dată pentru totdeauna: a transformat adevărul într-o poveste, i-a făcut pe toţi să creadă că refugiul nostru antiatomic e o astronavă gigantică lansată spre stele, a declarat că acei patru sute de răzvrătiţi au murit în camera de decompresiune, într-o implozie, în clipa cînd făceau să se deschidă Marea Intrare, convinşi că duce spre suprafaţă. Calif a falsificat documente, a cenzurat bibliotecile şi toate sursele de informaţie, a construit Marea Cupolă, şi-a asumat responsabilitatea Marii Minciuni. Şi totuşi, Calif n-a minţit pe nimeni: dacă spui că dincolo de barieră te aşteaptă moartea golului sideral în loc de moartea prin radiaţii, nu înseamnă că minţi. Într-o zi, fie ea şi îndepărtată, vom putea urca la suprafaţă. În ziua aceea sfîrşitul lungii călătorii nu va mai fi o metaforă…”

„Pe fiul tău, însă, puteai să-l salvezi”, îl întrerupse bătrîna Viorica, vorbind cavernos şi tremurat. „Aveai tot timpul să blochezi blestematul ăla de ascensor.

Printr-un efort vizibil, Calif încercă să rămînă nepăsător.

„Ar fi însemnat să-l lipsesc de libertate, libertatea de a nu crede, de a-şi verifica teoriile plătind cu viaţa. Vargo nu era un ignorant. Vargo era un şef, avea un coeficient foarte ridicat şi poate că într-o zi ar fi devenit Supremul. Dar natura lui intimă a fost întotdeauna a unui răzvrătit. Nu avea încredere în ce venea de sus… Poate că noi am greşit pretinzînd această încredere totală, oarbă, necondiţionată. Poate… Nimeni nu conduce fără greşeli. E cazul să amintesc, însă, că obiectivul celui ce deţine puterea nu e obligatoriu să fie puterea în sine. E cazul să amintesc că tinereţea şi înţelepciunea nu întotdeauna se împacă prea bine, că bunăoară cunoaşterea vine treptat, odată cu experienţa, şi că şcoala conducătorilor de oameni e o şcoală dură, care nu admite erori”.

Roti peste toţi o privire tulburată. Avea ochii umezi, plini de suferinţă şi amărăciune.

„E tîrziu”, spuse. „Eu, Zoran Ujevic, zis Calif, al şaptelea coordonator suprem al Terrei Madre, declar şedinţa închisă. Călătorie Fericită!“

În vizită la tata

„În lumea alienării, omul e propria sa imposibilitate: imposibilitatea de a-şi accepta realitatea obiectivă şi imposibilitatea de a şi-o refuza.”
ANDRÉ GORZ

Cîteodată, dacă te uiţi bine la el, fluviul parcă are un chip de trădător, chipul lui Iuda care l-a trădat pe Crist. Spumă galbenă şi buretoasă pluteşte în ochiurile moarte unde apa nici măcar nu se mai încreţeşte, prin meandrele mlăştinoase, prin canalele lăturalnice; curentul nu răzbeşte s-o împingă la vale, nici s-o înghită; în apa plumburie, cu pete de petrol, bancuri de peşti îşi arată la suprafaţă burţile vinete, agonizînd, cu branhii lacome şi ochi holbaţi care întreabă prosteşte. Iar în aer se simte ceva ca o tristă prevestire a destrămării, a catastrofei, o torturantă furnicare de remuşcări ce ies deasupra din adîncuri, precum cadavrul unui înecat, prezenţă cleioasă şi invadatoare, venind să-ţi amintească de promisiunile pe care nu ţi le-ai ţinut, de lucrurile spuse şi nefăcute, de iluzii.

Uite. Dacă ţi-aş da dreptate, aş risca să m-apuce greaţa, Cînd vorbeşti tu, parcă porneşte la vale o avalanşă, scuipaţi, blesteme, iar în glasul uneori aspru şi răguşit, alteori strident ca o sirenă, răzbeşte toată agonia lumii tale imposibile.

Ce anume cauţi, bătrîne?

Te priveam azi-dimineaţă, pe cînd îţi făceai inventarul. Patruzeci şi şapte de conserve de carne, şase kile de peşte, opt de paste făinoase, un borcan de ardei iuţi în oţet şi două bidonaşe cu ulei. Nu stai rău cu proviziile, mai ales că din baraca ta plutitoare vinul nu lipseşte niciodată, cînd dă frigul te duci vioi ca o iepuroaică borţoasâ şi-ţi faci rezerve.

O să te descurci şi de data asta. Am văzut lîngă debarcader o grămadă mare de lemne de salcîm, acoperită cu legături de paie. Baraca e mică, vechea ta sobă de tuci ţi-o încălzeşte într-o clipită. Am mai văzut că ţi-ai pus varză şi cartofi lîngă cărare, în locul cel mai însorit. Nu, n-o să rabzi de frig şi, chiar dacă va fi o iarnă cumplită, ai pădurea aici, în jur, iar tu te descurci încă minunat cu securea şi cu ferăstrăul, ţi-e braţul tare şi sigur, ca în tinereţe.

Mai curînd o să te pună în încurcătură lipsa unor lucruri mărunte, ştiu eu… sarea, luminările, aspirina. Şi pîinea, cerule prea înalt! am uitat plinea, mi-a ieşit din minte că la ţară nu mai există cuptor de pîine, au plecat toţi, preotul, medicul comunal, prăvăliaşii. A rămas o circiumă, cinci sau şase bătrîni care scuipă şi tuşesc îndîrjindu-se într-un joc de cărţi, oameni care-şi petrec zilele rîzîndu-şi unul de altul şi aşteptînd să vină „cumătra în negru“, să-i ia şi să-i ducă.

Au plecat aproape toţi, uşile sînt bătute în cuie, muşchiul şi tufişurile s-au revărsat peste curţi, pirul a ridicat asfaltul drumurilor, iar din crăpături ies la iveală învolburări de vegetaţie neinfrînatâ, o neghină perfidă care ucide pînă şi amintirile.

Da, uneori, dacă te uiţi bine la el, fluviul parcă are un chip de trădător, propriul meu chip, pe care nu-l mai suport. Cînd mă văd în oglindă, tresar. Ridurile încep să se îndesească, o cută la colţurile gurii, pielea albă, dar mai cu seamă ochii, mereu umflaţi, înroşiţi, cu pleoapele grele, căzute. Sînt un melc rătăcitor, o moluscă împroşcînd în toate direcţiile umori corosive, mici ambiţii deşarte, compensaţii ridicole pentru cenuşiul vieţii mele impersonale.

Prizonier în cochilie, chiar aşa. Duc în spinare un castel plin cu lucruri pe care nu le vreau, lucruri ce nu-mi aparţin. Dar pe care nu le pot refuza.

Îţi aminteşti, bătrîne, cum coboram, în copilărie, cu picioarele goale pe malul fluviului? Trebuiau aranjate plasele şi uneltele. Şi era plăcut, în văpaia soarelui care se înălţa, să înnozi ochiuri, să desfaci cîrligele încurcate în jurul corzilor de manevră.

Îmi plăcea să sap o groapă chiar lîngă apă, împrejmuită cu un minuscul dig de nisip şi avînd o deschizătură nu mai mare de cîţiva centimetri: peştişorii intrau, ciuguleau iute firimiturile de pîine, eu îi închideam acolo şi… Nu, captivitatea nu ţinea mult. îmi plăcea zvîrcoleala aceea de argint în pumni, era o chestiune de secunde, după care deschideam iarăşi trecerea: zvîrlugile ţîşneau afară ca nişte săgeţi, iar fluviul solemn era gata să-şi recapete viaţa pe care o zămislise.

Îţi aminteşti? În unele dimineţi mă luai cu tine. În anumite dimineţi, cînd fluviul părea un imens fluture ameţit de propriile sale culori, cu verdele plopilor, albul din trunchiurile mestecenilor, negrul albăstrui al buturugilor şi roşul tufişurilor, aprinzînd apa… Aerul mirosea a mii şi a rime, duhoare de frunze putrede, de mărăcini arşi. În unele dimineţi ajungea un singur

semn, era ca o înţelegere între noi. Urcam în barcă, în faţă, iar tu trăgeai cu braţele tale puternice, ca de bronz, trăgeai la rame şi apa aluneca în tăcere pe sub fundul bărcii, ca uleiul sleit. Erai cu adevărat tatăl meu, cu tine puteam merge pînă la capătul lumii, fără teamă.

Apoi, nu ştiu ce s-a întîmplat. Poate că a fost ecoul miilor de vorbe neghioabe, al nenumăratelor tîmpenii ce-şi făceau loc seara în jurul mesei, după cină. Sigur, tu aveai în minte drapelul metropolei, oraşul de aur, un loc interzis nouă, tuturor, zăvorît pentru neamul nostru sărman, de barcagii şi lucrători ai pămîntului.

Aşa că ai dorit să învăţ. Ai tras la rame şi la plug plin de umilinţă, pentru ca în familie să-şi facă intrarea cîţiva bănuţi destinaţi învăţăturii, o diplomă, documentul prins în ramă deasupra bufetului, în camera cea mai de cinste. Şi nu ştiai, bătrîne, nu-ţi dădeai seama că gărgăunele acela, al tău îmi compromitea existenţa.

Tu m-ai vrut sergent. Aşa ai hotărît: sergent. M-ai condiţionat sergent. Tu, tată despotic şi denaturat! Ştiu, aici e vorba de o ciudată ambiguitate, linia care leagă iubirea de ură. Eu eram vlăstarul, sămînţa ta, arbustul ce trebuia plantat departe, vedeai oraşul ca pe un ţel, un paradis, o seră unde nu face rădăcini planta numită angoasă.

Tîmpitule, strigai, tîmpit ordinar şi neghiob. Cînd mă gîndesc la asta, mă usturǎ şi acum obrajii de toate palmele pe care mi le-ai dat. Îmi răsfoiai caietele, îmi controlai temele, iar în momentele acelea i-ai fi strîns de gît pe profesori, cretinii care distrug şcoala, dar apoi, cum nu pricepeai nimic, te înfuriai pe mine. Învaţă, tîmpitule! Învaţă!

Da, ca să ajung sergent ai făcut-o. Încetul cu încetul am început să şovăi, n-am mai văzut limpede. Încetul cu încetul, din cauză că-mi strigai în urechi, din pricina înjurăturilor şi a palmelor, un nod de scîrbă continuă mi s-a pus în gît, o spoială groasă mi-a acoperit pielea, nici apa n-o mai poate spăla. E ca un impermeabil.

O, sigur, datoria mi-o fac pînă la capăt. Dimineaţa, în fabrică, dacă vreunul pierde startul, ştiu eu să-l pun la punct! Sînt sergent, un şef de secţie care nu iartă. Cunosc pe dinafară indicii de producţie, ştiu variantele, procentul de rebuturi, ritmul, sporurile, cunosc totul pe de rost. În unele seri de sfîrşit de săptămînă, cînd mă las şi eu în voia paharului, iar pentru moment văpaia vinului mă umple de orgoliu, îmi spun că aş

putea conduce eu fabrica. Dar aparatul zice nu, patronii zic nu: cei cîţiva bănuţi pe care mi i-ai dat pentru studii nu ajung. În sfîrşit, tu credeai că mă eliberezi şi, de fapt, m-ai vîrît prizonier într-un bloc de cuarţ. Nu pot merge înainte, nu pot reveni îndărăt, nu pot nimic, nu-mi pot permite nici măcar păreri de rău.

Azi-dimineaţă, de pildă. Nu poţi pricepe ce durere m-a cuprins pe cînd îţi făceai inventarul. Atingeai cu degetul oale şi borcane, numărai cu voce tare, o voce acră ca a unui şef de secţie, ca a mea, voce semeaţă şi nesigură, avînd în ea toate tonurile vlăguite ale slăbiciunii. Păreai un rege, un mic rege de carton, flecărind pe lîngă neînsemnatele lui comori.

Am de toate, spuneai întruna, nu-mi lipseşte nimic. În dulăpior, deasupra uşii de la pupa. Învelit într-o pungă de plastic, ţi-am văzut tutunul. O legătură bunicică. Nu ştiu de unde-ţi faci rost de el, am băgat de seamă că în sat şi tutungiul şi-a zăvorit uşile, a întins-o şi el. Presupun, deci, că din cînd în cînd, dacă vrei să-ţi aprinzi pipa puturoasă, trebuie să încaleci bicicleta şi să te hurduci cu ea o grămadă de kilometri. Nu ştiu, poate că o faci în ziua pensiei, poate că-i o întreagă reţea de legături între tine şi cei cincisprezece supravieţuitori care mai rezistă acolo unde cîndva se întindea lumea copilăriei mele, îngustă şi nemărginită.

O dată mi-ai spus: dacă vrea, omul poate trăi cu nimic. Astăzi ţi-aş putea răspunde că un om, împotriva voinţei sale, se poate ofili chiar avînd de toate. Oricum, problema e alta. Cînd a murit mama şi ţi-am propus să vii la oraş, ţi-ai arătat colţii ca un tigru. Mă-ntorc la rîu, ai spus, zăvorăsc casa şi mă duc acolo jos, în baracă, vreau să mor pe malul Padului, nu în locuinţă străină.

Soţia mea nu ţi-a plăcut niciodată, nu i-ai suportat prostiile scoase din gură, vorbirea ei plină de fraze făcute şi lipsite de vlagă, italiana aceea plată, de televizor, pe care o folosim cam toţi. Nu ţi-au plăcut nicicînd hainele ei, machiajul, unghiile lăcuite cu verde. Nu-ţi place nimic la ea, nici măcar numele. Îmi amintesc cînd ţi-am prezentat-o pentru prima dată. Ea e Cinzia, am spus, iar mama a îmbrăţişat-o, însă tu ai strîmbat imediat din nas, iar apoi, în curte, mi-ai sugerat să-i schimb numele. Pe o femeie trebuie s-o cheme Maria, Roşa sau Adela, aşa cum pe un bărbat e bine să-l cheme Pietro, Enrico sau Giovanni. Aşa că, atunci cînd mi s-a născut băiatul, altă discuţie. altă scenă, ba chiar ceartă. Ce Oliviero, ce Luca şi ce Patrizio! Şi-ţi băteai joc de nepricepuţii care se amăgeau, răzbunîndu-se în registrul de stare

civilă. Soţia mea s-a încumetat să-ţi comenteze vorbele şi tu ai făcut-o gîscâ, i-ai spus-o verde în faţă.

A trecut mai mult de un an fără să ne vedem. Patrizio creştea cu peptone şi fosfaţi, cu hrană supervitaminizată, ca puii de crescătorie. Apoi… Cînd a fost asta? Acum opt ani, de un Crăciun rece şi ceţos. Ne petreceam sărbătorile împreună, în casa veche. În „salon“ aveam soba cu lemne, copilul se tîra peste tot, trăia şi mama pe atunci, ea îl ridica din cînd în cînd şi-l strîngea cu putere la sînul ei de bătrînă înduioşată. Tu, brută necioplită şi înfiorătoare, îi puneai degetul pe buric chiţcăind, îi încercai puterea mîinilor, îi pipăiai perniţele picioruşelor durdulii. E umflat, îmi spuneai cu glas scăzut, ca să nu audă şi soţia mea, e umflat şi fără vigoare. Apoi dădeai din cap, dezamăgit, şi vorbeai, vorbeai întruna, aceeaşi istorie despre copiii care ar trebui crescuţi cu ciorbă şi slănină, plictiseală curată, cuvinte auzite de mii de ori.

Ne-am văzut tot mai rar. La Milano tu n-ai venit niciodată, nu ştii nici măcar unde locuiesc. Noi avem „obligaţiile” noastre, iarna taberele de ski, primăvara excursiile la lacuri, vara concediile la mare, pe locuri reţinute cu luni de zile mai devreme, în hotelurile alea mizerabile şi pline de gunoaie, furnicarul de pe plajă, umbrela de soare, comedia greţoasă pe care trebuie s-o joc în fiecare an.

Cinzia, nevastă-mea, spune mereu că e aproape fericită. Argintăria a primit-o ca zestre, ne-am cumpărat mochetă, maşină de spălat automată, minirobot, televizor în culori şi în relief. Ne-am instalat videotelefon. Şi noi avem tot ce ne trebuie, tată. Cinzia e nerăbdătoare să mă vadă promovat în funcţia de şef de sector, cea mai înaltă treaptă a carierei mele. În ziua aceea o să facă o petrecere mare, vrea să-şi invite prietenele, vrea să-i lase pe toţi cu gura căscată, caviar şi şampanie, şi pretinde un cadou, zice că-l merită, dar eu n-am înţeles, nu ştiu la ce-i stă mintea, poate mai vrea o blană, ori un colier, ori poate un tablou original, Cinzia cunoaşte un anticar care-şi vinde aiurelile în rate lunare, atîta doar că soţia mea habar n-are de pictură. Ca şi mine de altfel.

La amiază m-ai întrebat dacă prefer peştele fript în pănuşi. Am priceput imediat că voiai să mă iei peste picior, să-ţi rîzi de ieşirile mele de la sfîrşit de săptămînă, cînd mă reped cu familia şi cu colegii în locurile acelea imposibile unde, plătind scump, acceptăm cu toţii să ne scufundam în noroiul celei mai

degradante farse. Fiindcă azi birturile, cîrciumile, bodegile nu mai există. Dar se aranjează cît ai clipi. Se goleşte un şopron, se reazimă de stîlpi două-trei roţi de car vopsite în roşu, un jug înzorzonat, un vechi ceaun de aramă atîrnat de nişte bîrne false, o cunună de usturoi deasupra arcadei de la intrarea în pivniţă şi capcana e gata. Mai trebuie o faţă de masă în carouri, ciolanul pe fasole, vinul prost încît face spumă şi un peşte zdravăn la grătar, chiar aşa. Ne repezim cu toţii, noi, cei din Milano, orăşenii, dăm fuga să ne cumpărăm raţia de „timpuri bune de-altădată”, imitaţia aceea dezgustătoare, caricatură şi profanare a sentimentelor noastre. Pentru că nu lipseşte de acolo nici nătărăul cu armonica, sau guristul care cîntă *Să tot trăieşti* ori *Cîntecul meu purtat de vînt.* Iar în vremea asta copiii patinează pe betonul curţii, se îndoapă cu îngheţată şi vomează din balansoare, se încaieră lîngă panourile electrice ale unor jocuri mecanice lipsite de noimă, absurde şi deprimante, de schizofrenici.

Ştiu, asta voiai să spui. Asta şi alte lucruri pe care ţi le citeam în ochi, în vreme ce curăţai peştii şi îi spălai în hîrdău. Un adevărat discurs nerostit vreodată, ani de tăcere, de mînie chinuită, fiecare din noi rumegîndu-şi propria vină, tu plecarea mea, eu îndărătnicia ta de a rămîne.

Mîncam în linişte, din cînd în cînd priveai prin hubloul barcazului spre celălalt mal al mlaştinii, unde păsările de apă stăteau nemişcate, înşirate pe firul curentului.

Apoi vremea s-a stricat: întîi o boare în susul apei, după care, pe neaşteptate, s-a pornit vîntul de est umflînd faţa fluviului, barcazul se legăna, vinul din pahare se clătina înnebunit şi o ameţeală neobişnuită îmi suia în creier.

Ca un motan. Ai alergat afară ca un motan înfuriat. De la ferestruica dinspre sud te-am văzut dînd zor să slăbeşti odgoanele, ori să le strîngi, nu ştiu, acum nu mă mai pricep la treburile astea. Spumă galbenă şi neagră, împinsă de vînt, se spărgea în lespezile şi în buştenii debarcaderului; un fior rece mi-a trecut prin şira spinării, un tremur, pielea de pe braţe mi s-a încreţit.

Du-te acasă, mi-ai spus. Şi te uitai la cerul ameninţător, la negura ce urca din vale ca un drapel funest. Du-te acasă. Iar eu ziceam nu, cu toate că-mi fierbea stomacul. Atunci, ai spus, ia maşina şi du-o pe stăvilar, pînă nu plouă, pînă nu devine cărarea torent.

Apoi ai făcut cafeaua. Iar după aceea ai insistat să mai beau, un vin tulbure, greu, care mi s-a suit la cap. Un zaibăr, ziceai, şi chiar aşa era, numai că eu de ani de zile nu mai suport vinul curat, cerul gurii mi-e distrus de amestecurile vîndute la oraş.

Ursule, tăicuţă, bătrin nenorocit! Nici astăzi, cînd în cele din urmă ţi s-a dezlegat limba, nu mi-ai spus nimic. Ştii bine că te-aş putea ajuta. Am mai încercat o dată să pomenesc de pensia ta, mi-am scos portofelul cu dezinvoltură, voiam să profit de euforia în care te găseai şi să te surprind într-un moment de slăbiciune, voiam, din nou, să-ţi ofer măcar lucrurile pe care reuşeşti să ţi le procuri cu preţul cine ştie căror acrobaţii.

M-ai fulgerat, ca întotdeauna. Am tot ce-mi trebuie, repetai, nu-mi lipseşte nimic. Apoi ţi-a scăpat o frîntură de înjurătură. Te gîndeai la mama.

Bătrîna, ziceai, cîteodată mă apucă turbarea. Ai apucat paharul şi l-ai aruncat în uşa de la prova. Idiotule, ai strigat, nu te gîndi la prostii, aş vrea-o pe bătrîna mea aici ca să nu fiu singur.

Am rămas mut, încremenit. Între timp vîntul se potolise, barcazul nu se mai legăna, spuma se împrăştiase ori mai zăbovea prin meandrele fluviului, care-şi schimbase cu totul culoarea, o pîclă stranie înconjura soarele roşu, aflat în agonie la orizont.

Mă gîndeam. Nu-i adevărat că fluviul are chipul lui Iuda. Are mai degrabă chipul unui Crist crucificat. Trădătorul sînt eu, eu şi toţi ceilalţi, lumea, fabricile nesătule, abuzurile celor ce nu admit să fie controlaţi. Tu, însă, ai rămas credincios acestei haznale infame care suferă pentru toate păcatele noastre. Ca primei iubiri.

Şi chiar atunci mi-ai vîrît pumnalul în inimă. Copilul, m-ai întrebat, de ce nu aduci niciodată copilul?

Tată, sînt lucruri pe care nu le poţi explica, ştii asta mai bine decît mine. S-a rupt totul, acum e o prăpastie, chiar dacă vin aici de două-trei ori pe an, un contact vremelnic, un ritual ce ne face să ne simţim prost amîndoi. N-ar avea nici un sens s-o aduc aici pe soţia mea. Iar copilul? Nici măcar nu ştiu dacă doreşti cu adevărat să-l vezi. Ce fac eu, dacă vin? La ce-ţi trebuie Cinzia? Soţia mea e prostită de televizor, am un băiat smintit pe care-l interesează numai jocurile electronice, un cretin ce n-ar putea deosebi un cal de o capră, ori un stejar de o salcie. Ştiu că nu-i vina lui, n-a văzut niciodată vreo şopîrlă, vreun melc, vreun arici. El trăieşte acolo, printre betoane, cauciucuri şi plasticiment,

ce ştie el, se joacă pe un balcon lat de optzeci de centimetri, are talpa plată, picioarele strîmbe, ochii urduroşi, iar la păr e mai alb decît mine.

Propriul meu băiat, pricepi? Nu ştie nimic, nu ştie nici măcar că-i urît; prietenii lui, colegii de şcoală sînt toţi ca el, nişte maimuţe albicioase, îmbrăcate în haine de circ. Maică-sa face totul ca să-l transforme într-un idiot desăvîrşit, îi pune pulovere de angora, pantaloni în carouri galben cu violet, jambiere cu clopoţei, îmbrăcăminte la modă, cum spune ea. Şi-l îndoapă cu mîncare de cinci ori pe zi, îl duce la luna-park, la cursele de „ogari electronici, la tirul cu laser. Dar apoi, acasă, îl zăpăceşte în palme la cea mai mică greşeală, pe el, care-i un coţcar fără o clipă de odihnă.

Salut! Ai venit pe stăvilar, mi-ai dat o carafă plină cu apă galbenă, avînd un peşte viu înăuntru. O distracţie pentru copil. Eu am încercat să rîd, dar poate că era numai o strîmbătură. Să mergi încet, mi-ai spus lovindu-mă cu palma peste umăr, ţine seama de ceaţă, obişnuitele sfaturi. Iar eu mergeam încet, foarte încet, am parcurs digul pînă la ieşire, apoi, cînd am intrat pe şoseaua naţională, mi s-a făcut silă. O interminabilă coloană de maşini, înaintînd, poticnindu-se.

Păi da, de dimineaţă era vreme bună, vreme de fugă, dorinţa stupidă de a căuta cine ştie ce, după care urmează plata cumplită a întoarcerii. Cinci kilometri făcuţi în viteza întîi şi a doua, în momentele acelea uitam că şi eu eram parte din grup, din masa care avansa ca un melc. Apoi n-am mai suportat. Am cotit la stînga, pe un drum secundar. Mai bine patruzeci de kilometri de curbe, atacate toate cu farurile lungi, decît infernul.

Mă gîndeam la fiul meu rămas acasă cu un început de bronşită, la nevastă-mea, indispusă iarăşi, plîngîndu-se de migrenă. *Week-end*-ul s-a spulberat din pricina asta, motive cu totul întîmplătoare mi-au îngăduit să vin să te vizitez, eu n-aveam nici o intenţie, n-aş fi venit, n-aş fi vorbit şi n-aş fi ascultat, şi mai ales n-aş fi revăzut baraca nenorocită unde trăieşti şi rezişti în ciuda tuturor.

Bătrâne, eşti ghimpele meu din coastă, imaginea ce nu mă lasă să trăiesc, obsesia care nu-mi permite să mă accept aşa cum sînt, schimonosit, nerod fără identitate.

Conduceam prin beznă, iar mînia urca în mine ca un flux nestăvilit, aşa că atunci cînd la răspîntie, în apropierea unui grup de case, a apărut pe neaşteptate biciclistul, eu…

Nu ştiu. Avea întocmai aspectul tău, cu omoplaţii împungînd prin haina de stofă groasă, cu o pălărie neagră, pusă într-o parte. Pedala ca tine, în ritmul obosit al unui ciclist fără chef. Erai tu, tată. Piciorul a luat-o imediat spre frînă, dar nu ştiu cum s-a întîmplat, n-am apăsat de tot. În clipa aceea… şi-apoi, puteam răsuci volanul, însă n-am făcut-o, aşa că l-am lovit dintr-o parte, cu maşina aproape oprită, dar l-am lovit.

În şanţ. S-a rostogolit în şanţ, M-am repezit afară chiar atunci cînd el se ridica. Nimic, spunea, nu-i nimic. Şi mai-mai că-şi cerea scuze, poate pentru că bicicleta nu era în regulă, n-avea far şi ochi de pisică. Nu-i nimic. S-a urcat din nou în şa, iar întunericul l-a înghiţit ca pe o fantasmă.

Pe scaunul de alături vasul se răsturnase, peştele agoniza izbindu-se de pielea sintetică a spătarului. Înfuriat, i-am făcut vînt pe asfalt cu o lovitură de palmă.

Acum sînt aici, într-un local de periferie, pe trepied, sprijinit de tejgheaua barului. Îmi analizez ziua absurdă. Mi s-au servit două ouă cu şuncă şi-am băut o bere ce părea urină de cîine. Apoi coniacul, şi iar coniac, coniac după coniac. N-am nici un chef să mă duc acasă, cel puţin în momentul ăsta, chiar dacă-i tîrziu şi mi-e groază de pe acum de trezitul matinal din ziua de luni. Sirenă blestemată, fabrica dracului! Să fii întotdeauna acolo cu cinci minute mai repede decît ceilalţi, să controlezi, cu faţa impasibilă, chiar şi atunci cînd subalternii îţi zîmbesc batjocoritor. Doamne, ce greţos, ce viaţă împuţită şi inutilă!

În local nu mai e nimeni, am rămas eu şi barmanul, care a şi răsturnat scaunele pe măsuţe, iar acum şterge întruna tejgheaua, fără nici un rost, priveşte pe furiş ceasul de pe perete, apoi se duce agale să tragă oblonul. Are o privire blîndă, răbdătoare, dar cînd ridic un deget să-i arăt raftul cu băuturi face semn că nu. Cerule, e trecut de unu. Cinzia s-o fi culcat, doarme dusă.

Acum plec, fac numai zece minute pînă acasă; o să intru încetişor, o să mă dezbrac pe întuneric, să n-o trezesc, dar ea tot o să audă, înainte de a adormi iarăşi va avea timp să întrebe cu vocea ei răguşită şi indiferentă, să mă întrebe de tine, bătrîn aiurit ce eşti, mai neînduplecat ca o stîncă.

N-am să-i spun că pe drumul de întoarcere am încercat să te omor. Îi voi spune că eşti bine, mai mîndru ca oricînd de sfidarea aruncată lumii întregi, tu, contestarea mea vie, cenzor mut şi implacabil al vieţii mele nerealizate. Apoi o să fiu singur, în întuneric. Singur, cu soţia mea alături, scufundată în somn.

Va fi lungă noaptea. Şi-o să mi-o petrec ascultîndu-mi respiraţia.

Treizeci şi şapte de grade

Ca de obicei, prima persoană întîlnită de Nico pe cînd ieşea din casă fu agentul C.M.G.-ului, un omuleţ uscat şi zbîrcit, într-o şalopetă purpurie care-i atîrna de pe umerii cam căzuţi făcînd cute şi umflături, ca mătasea unei umbrele închise. Îl chema Esposito; un meridional cu pielea plină de pigment, cu mustăcioară subţire şi cu un neg mare, păros, chiar lîngă ureche.

Era supraveghetorul cvartalului, o lepră, indiscret şi băgăreţ ca toţi controlorii C.M.G.-ului.

La zece paşi distanţă, Nico se opri şi îşi încheie pardesiul. Se simţea excelent, cerul era albastru, fără un singur nor, zi tocmai bună pentru doici şi pentru cărucioarele plimbate prin grădinile publice. Totuşi, la vederea lui Esposito, îşi ridică instinctiv gulerul şi îşi vîrî adînc mîinile în buzunare.

– Bună ziua, salută omuleţul de la C.M.G.

Nico îşi scoase o mînă, dar numai pentru o clipă, flutură degetele prin aer într-un salut ce se voia amical şi încercă să dispară rapid, cu expresia cuiva care îşi ştia toate lucrurile în regulă.

Dar controlorul Esposito îl înhaţă de braţ.

– Maieul?

– E pe mine, declară Nico.

– Tricoul de lînă?

– Şi el, şi el!

– Bine, spuse netulburat omuleţul C.M.G.-ului. Te rog, domnule Berti, ia seama. Aprilie e o lună înşelătoare. Nu-ţi scoate pardesiul, că iei amendă.

– Fii fără grijă, domnule controlor.

Se îndepărtă grăbit, în vreme ce o pată de un albastru viu trecu pe lîngă el ca o săgeată. Nicola Berti suspină şi îşi urmă drumul, privind discret spre stînga, unde levacare lucioase şi extravagante goneau pe pista lor de vitroplastic. Arătau toate minunat, pînă şi cele vechi, pînă şi vehiculele utilitare, minuscule, în schimb foarte practice. Galben, roşu, din nou galben, apoi unul albastru, apoi verde, roşu, albastru, alb-argintiu, gri-petrol, verde,..

Nico suspină încă o dată. Cu paşi lenţi, aproape studiaţi, parcurse cei cincizeci de metri care-l despărţeau de staţie. Elibuzul încă nu se zărea. Pătrunse adînc în mijlocul grămezii de

călători care, aşteptau, treizeci sau patruzeci de persoane. Un ins solid încercă să-l blocheze, dar Nico îşi umflă pieptul şi, dînd din coate, ajunse în faţă. Cînd sosi elibuzul, îmbrînci la o parte femeia aflată lîngă el, rezistă cu succes asalturilor vlăjganului şi urcă primul. Cineva trînti o înjurătură.

– Numai la noi mai vezi aşa ceva! răcnea o grăsană cu sîni enormi şi buretoşi.

– Mitocane! ţipă ascuţit un bătrânel cu ochelari. Ia un taxicar, dacă te grăbeşti!

Nico simţi o durere în pulpa: vrînd să-i treacă înainte, un puşti îşi manevra geanta din fibre sintetice prin pădurea aceea de picioare.

Uşa automată se închise, o umbrelă rămase prinsă în mijlocul ei, urmă o înjurătură înăbuşită, apoi un blestem în gura mare şi cineva izbucni în rîs, pe cînd elibuzul pornea, lăsînd în urmă douăzeci şi cinci de persoane cu braţele ridicate ameninţător.

Cu greu, Nico reuşi s-o ocolească pe grăsană, cu gheata îl pocni pe puşti peste fluierele picioarelor şi, strecurîndu-se printre bătrînul ochelarist şi automatul de bilete, ajunse în mijlocul vehiculului, unde era mai puţină înghesuială. Agăţat de bară, şi în dimineaţa aceea privirile îi căzură pe afişele publicitare aplicate în lungul elibuzului, între tavan şi ferestre.

Le ştia pe de rost: Perne pneumatice Lichemin, Levacare de ocazie. Perne pneumatice Lireppi, Giulia-Gamma, Troecin, Demerces, Dorf, Volkscar Alfa şi Beta. Toate erau acolo. Un mănunchi de tentaţii în faţa cărora era cu neputinţă să stai cu ochii închişi.

VREI SA RĂMÎI
UN NIMENI
PENTRU TOATĂ VIAŢA?
CE MAI AŞTEPŢI
CA SĂ-ŢI CUMPERI
UN TROECIN?
TROECIN!
70.000 PE LUNĂ
FĂRĂ AVANS
TROECIN!
LEVACARUL CARE SE IMPUNE
ŞI TRIUMFĂ
TROECIN!

TROECIN!
TROECIN!

Înghiţi cu noduri. Celelalte reclame aveau cam acelaşi ton.

DEMERCES
LEVACARUL CARE VĂ FACE
SĂ VĂ SIMŢIŢI IMPORTANŢI
JUMĂTATE BANI GHEAŢĂ
RESTUL ÎN RATE

Şi încă:

PRIETENE, DESCHIDE OCHII
DACĂ IUBEŞTI VITEZA
ALEGE GIULIA-GAMMA
280 KM PE ORĂ
MAŞINĂ ADMISĂ DE
C.M.G.

C.M.G., Convenţia Medicală Generală! O obsesie, asta era. Mereu vigilentă, cu un regulament medieval si cu mii de controlori teribil de preocupaţi să descopere infracţiuni.

Nico se răsuci în loc, dar şi pe cealaltă parte a elibuzului anunţurile C.M.G.-ului îşi scînteiau literele fosforescente. Încercă să închidă ochii. Degeaba. Nemernicii ăia îşi făceau bine treaba, pînă şi în materie de publicitate erau aşi. Era imposibil să nu le citeşti sloganurile.

CETAŢENE
ÎNTR-ADEVAR
CREZI CA AI
CONŞTIINŢA CURATA?
EŞTI SIGUR
CĂ PORŢI ASUPRA TA
TUBUL
DE ASPIRINĂ?

Pe neaşteptate, Nico îşi dădu seama că îşi răscolea buzunarele în căutarea tubului respectiv.

SĂ NU SPUNEŢI

CĂ AŢI UITAT
TERMOMETRUL
ÎN BUZUNARUL
CELEILALTE HAINE.
E O SCUZĂ
MESCHINĂ.
PENTRU PERSOANA
GĂSITĂ
FĂRĂ TERMOMETRU
AMENDĂ LIRE
TREI SUTE OPTZECI

Îşi duse o mînă la piept. Termometrul era acolo, alături de pix şi de pieptenele din baga artificială.

AJUTAŢI-NE
SA VĂ SERVIM MAI BINE!
NU UITATI:
POLIVITAMINE
DE DOUĂ ORI PE ZI

Nico pufni. Căută dispozitivul care regla deschiderea ferestruicii, însă imediat o mînă se lăsă peste a sa.

– Ce vreţi să faceţi? întrebă domnul de lîngă el, pe un ton politicos, însă cît se poate de ferm.

– Să deschid, răspunse el, sufocîndu-se. Mi-e înfiorător de cald, simt că mă înăbuş.

Celălalt îl fixă calm, ochi în ochi, apoi îşi clătină capul cu hotărîre.

– Fereastra rămîne închisă.

Nico începu să rîdă.

– Asta-i bună! N-am aer, ce vă pasă dacă deschid ferestruica?

– Ajunge, rosti domnul cu o voce categorică.

Scosese din buzunar o legitimaţie pe care acum i-o agita sub nas.

– Sînt controlor de clasa întîi al C.M.G-ului, iar ferestruica rămîne închisă: articolul 5 alineatul doi din acordul încheiat între Compania Transporturilor Publice şi Convenţia Medicală Generală.

Nico deschise gura, apoi înălţă din umeri într-un rest de protest gata-gata să se risipească definitiv.

– Fără discuţii! vorbi celălalt. Regulamentul spune limpede: mijloacele de transport public trebuie să circule cu ferestrele închise pînă la 31 mai. Şi sîntem încă în aprilie! Faceţi parte din Convenţie, nu-i aşa?

– Da, spuse Nico pe un ton îmblînzit dintr-o dată.

– Actele, vă rog.

– Dar... ce legătură au actele cu...

– Actele, am spus. Buletinul de identitate, certificatul sanitar şi contractul de muncă.

– Aşa ceva n-am mai auzit! Numai pentru că am încercat să deschid fereastra...

– Şofer! strigă omul C.M.G.-ului. Fii amabil, coborîm. Trebuie să fac un control.

Şoferul frînă. Săriră din elibuz şi uşa automată se închise peste o mulţime de feţe fînjite.

– Urmaţi-mă.

– Dar o să întîrzii, mai am doar douăsprezece minute pînă să ajung la birou.

Omul C.M.G.-ului îl împinse pe Nico sub o poartă.

– Sînt în regulă, vorbi acesta, întinzîndu-i documentele. Aici am termometrul, tubul cu aspirina, tabletele de tuse... Asta-i vitamina C, uite-o şi pe B-12, antisepticul, leucoplastul, alifia pentru ochi şi cutia cu antibiotice. Am totul, nu mă puteţi amenda.

Controlorul examină minuţios fiecare lucru.

– Maieu? întrebă apoi, privindu-l ţintă.

– Înţelegeţi, o să ajung tîrziu. Ministerul Cîntecului e în piaţa Flaminio, iar dacă mă faceţi să pierd următorul elibuz nu mai pot fi acolo la vreme...

– Maieu? insistă omul C.M.G.-ului.

– Dumnezeule! Am maieu. Şi tricou gros. Şi şosete de lînă.

Îşi descheie pardesiul, haina, îşi ridică jerseul şi îşi desfăcu cămaşa în dreptul stomacului.

– Uite-aici, domnule Cutare! Tricou gros şi maieu. Sînt în regulă.

Celălalt deschise un carneţel şi începu să serie.

– Puţină supraveghere specială vă va prinde bine, spuse el.

– Supraveghere specială? Dar pentru ce? Doar sînt în regulă.

– Da, deocamdată da. Dar aţi încercat să deschideţi ferestruica elibuzului şi ăsta-i un simptom al unor tendinţe

individualiste foarte periculoase. O să vă semnalez Comisiei Superioare de Vigilenţă. Puteţi pleca.

O privire lividă, furioasă. Nico îşi îndesă în buzunare termometrul, tuburile cu tablete şi actele, apoi ieşi în fugă de sub poartă.

Elibuzul staţiona la o sută de metri depărtare, lîngă veşnica grămadă de furioşi, învălmăşiţi în marele lor zor de a urca. Nico năvăli, în cîteva secunde ajunse în mijlocul grupului, dădu din coate şi din şolduri pînă cînd izbuti să înhaţe bara elibuzului, se săltă în forţă şi ajunse pe platformă. În momentul acela vehiculul demară.

Atunci îşi trecu dosul palmei peste fruntea asudată şi privi afară, în stradă: un scînteietor cortegiu de levacare urmau elibuzul, ori îl ocoleau, depăşindu-l. Roşu, albastru albastru, galben, gri-petrol, alb argintiu, roşu, galben, albastru, verde deschis.... Strînse pleoapele, se întoarse, redeschise ochii şi privi fix plafonul. Dar apoi privirea lui coborî încet pe peretele curb şi se opri asupra reclamei fosforescente a firmei Troecin.

RIMELE SE TÎRĂSC
OMUL
CARE ŞTIE CE VREA
ALEARGĂ CU 200 PE ORĂ
ÎN TROECIN
LEVACARUL
TIMPULUI NOSTRU

Nici o scăpare. Încă o dată se răsuci pe călcîie. Roşul unei alte inscripţii îl plesni cu violenţa unui pumn. Era un afiş enorm, ocupa aproape toată partea dreaptă a vehiculului.

CETĂŢENE
LA PRIMUL SEMN
DE RACEALĂ:
ASPICHININĂ!
OM AVIZAT
OM PE JUMĂTATE SALVAT
100 DE LIRE AMENDĂ
PENTRU CONTRAVENIENŢII
ÎNSCRIŞI ÎN CONVENŢIE

Lucră două ore în şir, fără să-şi ridice capul o clipă. La zece intră un curier şi-i puse pe masă un alt vraf de dosare, la zece şi jumătate şeful de birou îl chemă la raport, la unsprezece bău o cafea şi o tabletă cu vitamine. La unsprezece şi cinci sună telefonul.

– Nicola Berti, spuse ridicînd grăbit receptorul.

Spera să fie Doris, dar rămase decepţionat. Era o voce bărbătească, între bariton şi bas.

– Aici e D'Andrea, de la Comisia Superioară de Vigilenţă.

– Poftiţi, se bîlbîi Nico.

– Astă-seară, la orele nouăsprezece, sînteţi convocat la Dispensarul Central din Via del Gambero.

– Ah… pentru ce anume?

– Analiza sîngelui, radiografie pulmonară.

– Cum?

– Controlul procentului de alcool şi nicotină. Spor la treabă, domnule Berti.

Doar asta mai lipsea! Nemernicul acela de controlor întîlnit în elibuz se dovedise din cale-afară de zelos.

Scoase din buzunar pachetul de ţigări şi-l goli pe masa de lucru: mai avea în el şase. Ar fi vrut să aprindă una, dar se abţinu: cele şase ţigări trebuiau să-i ajungă pentru tot restul zilei.

– Fir-ar a naibii!

Colegul de la biroul din faţă lăsă pixul din mînă şi îşi înălţă capul dintre dosare.

– Ce s-a întîmplat?

Nico ridică din umeri. N-avea nici un sens să-şi verse năduful dinaintea îndărătnicului de Giobbi, un prostănac demn de numele pe care-l purta. Printre altele, Giobbi nu fumase niciodată în viaţa lui, deci nu putea pricepe că limita maximă şi de netrecut reprezentată de cele zece ţigări pe zi era ridicolă pentru un tînăr de douăzeci şi cinci de ani, în continuă mişcare şi înzestrat cu doi plămîni de înotător subacvatic. Fireşte, avea libertatea să fumeze mai mult: distribuitoarele automate gemeau de ţigări, era suficient să introduci una, două, trei, cinci monede şi maşina ar fi vărsat în nişă toate ţigările din lume. Ei, şi-apoi? La verificarea nivelului nicotinei, ar fi fost descoperit imediat; doar cu puţin să fi depăşit limita de toleranţă şi i-ar fi căzut pe cap o amendă dintre cele mai pipărate: patruzeci sau cincizeci de mii.

Nico îşi făcu un examen de conştiinţă. Pe parcursul ultimei săptămîni fumase destule ţigări în plus, hotărît însă să-şi

redreseze situaţia în săptămîna care urma. Canalia de controlor stricase toată socoteala. Trebuia să-şi facă radiografia pulmonară în chiar acea seară, la orele nouăsprezece. N-avea nici o şansă să-i păcălească. Ori poate că avea, poate că bînd lapte şi impunîndu-şi să nu fumeze pînă diseară…

Luă ţigările şi le azvîrli într-un sertar, îl închise cu cheia şi-l fluieră pe Giobbi.

– Ţine! îi spuse, aruncîndu-i cheia. Mi-o dai înapoi cu cinci minute înainte de plecare. Iar dacă ţi-o cer mai devreme, rîde-mi în nas.

Dorinţa de a fuma ajunsese cumplit de chinuitoare. Nico îşi vîrî în gură un capăt de creion şi deschise filele unui nou dosar: autorul cîntecelor *Un suflet zbuciumat* şi *Muguri de ridiche* reclama faptul că în unele spectacole de revistă creaţiile sale erau parodiate în mod ilicit. "Plîngerea, trimisă spre luare la cunoştinţă şi Sindicatului Textierilor, sfîrşea printr-un energic apel la autorităţile superioare, invitate să-şi dea mai multă silinţă în ce priveşte protecţia producţiei artistice a autorului.

Lui Nico îi veni brusc în minte textul unuia dintre cîntece: „Dulce iubire, arzătoare simţire, de-atîta durere şi dor, pentru tine-am să mor!“

Îşi petrecu tot restul dimineţii trudind sîrguincios la un material plin de expresii ca: ,,tînguire“, „nebună iubire“, „inimă grea“, „minunata mea“, „stele de aur“, „cerul tezaur“, „tra-la-la“, întrerupt doar pentru scurtă vreme de agasantul ăla de Ortensi, controlorul C.M.G.-ului, care răspundea, împreună cu doi asistenţi, de supravegherea Ministerului Cântecului.

– Merge bine? se interesă Ortensi, vîrîndu-şi capul prin deschizătura ghişeului.

– Merge, merge! răspunseră la unison Giobbi şi Nico.

– Pastila aţi luat-o?

Două capete se mişcară ritmic, încuviinţând.

– Temperatura?

– Treizeci şi şase cu opt, declară Giobbi fără să-şi ridice nasul din maşina de calculat.

– Treizeci şi şase cu şapte, minţi Nico la întâmplare.

În dimineaţa aceea, termometrul său rămăsese nefolosit în buzunar. Oricum, Ortensi părea grăbit şi n-ar fi intrat la ei să-i verifice.

Doris nu dădea telefon, iar asta era mai enervant chiar decît convocarea la Dispensar. În mai multe rînduri fu gata să formeze numărul notarului Aloisi, la care lucra Doris, dar se abţinu de

fiecare dată: notarul era cîinos, nu admitea ca angajaţii săi să pălăvrăgească la telefon în chestiuni străine de serviciu.

În sfîrşit, se făcu ora unu şi sună de prînz. Vîrî grăbit dosarele în sertar, ieşi din birou, apoi coborî în fugă scara ce ducea la subsol, unde se afla cantina Ministerului.

Sala era goală, abia vreo doi funcţionari reuşiseră să i-o ia înainte, însă curînd distribuitoarele automate ale bucătăriei urmau să fie luate cu asalt.

Giobbi se înfiinţă lîngă el.

– Tu ce iei?

– Lapte şi salată de fructe.

– Eşti nebun? Eu iau un biftec baban cu cartofi noi.

– Fă-mi plăcerea, Giobbi, şi nu mă freca la bilă, şi-aşa C.M.G.-ul e pe cale să-mi complice existenţa. Astă-seară trebuie să trec prin examenul nicotinei.

– Hm! Urîtă treabă, Berti.

Da, în zilele astea din urmă am fumat ca un turc. Au să-mi ardă o amendă. Şi totul pleacă de la împuţitul pe care l-am întîlnit azi-dimineaţa in elibuz. Eram în regulă, dar a ţinut morţiş să mă pună sub supraveghere specială. Dacă-l mai întîlnesc, jur că-l strîng de gît!

Se aşezară într-un colţ, cu spatele la afişul imens prin care C.M.G.-ul amintea tuturor celor înscrişi în Convenţie un vechi aforism al şcolii medicale din Salemo: *„Defeca tio matutina est tamquam medicina.* Cîndva Nico înaintase un fel de reclamaţie ca măcar incripţia aceea să fie îndepărtată de pe perete, însă petiţia îi fusese respinsă in ciuda celor două sute de semnături adunate pe ea.

Laptele avea un gust neplăcut. Nico bău trei pahare, îşi drese gura cu salata de fructe, apoi rămase să contemple farfuria lui Giobbi. Biftecul părea autentic, iar din mica piramidă de cartofi daţi prin unt se împrăştia o aromă îmbietoare.

Se ridică brusc.

– Dă-mi puţin ziarul, spuse. Mă întorc sus.

Apucă un pahar, o altă sticlă cu lapte şi, cu capul plecat, ieşi din cantină.

Se plimba de colo-colo pe coridoarele oficiului poştal. Din cînd în cînd venea lîngă mesele mari din hol, privea distrată formularele de conturi curente şi de telegrame, scruta cadranul luminos al masivului ceas electric.

De regulă Nico era punctual. La opt şi jumătate, Doris începu să se neliniştească. Se legănă pe tocuri, în sfîrşit, cuprinsă de nerăbdare, reîncepu să umble încoace şi încolo, cu privirile aţintite ba spre uşa de sticlă de la intrare. ba – cu îngrijorare – spre indicatoarele orologiului.

Nu vine, începu să-şi spună. I s-a întîmplat ceva şi nu mai vine. Mai aştept cinci minute şi mă duc acasă.

Privirea îi alunecă pe sticla ghişeului pentru recomandate. R-e-c-o-m-a-n-d-a-t-e. Doris se apucă să numere literele inscripţiei. Nu, da, nu, vine, nu vine, da, nu, da, nu… Nu! Nu vine. nu mai vine, i s-a întîmplat ceva.

Nico, in schimb, apăru chiar în acel moment. Palid, cam tras la faţă, cu ochii sclipind şi cravata mereu nearanjată.

– Ce-ai păţit, Nico?

El nu răspunse. O apucă de mînă şi porni cu paşi mari spre ieşire, o conduse afară, în mijlocul mulţimii, unde traficul era asurzitor.

Via del Corso părea intrarea într-un furnicar: confuzie, blocaje de circulaţie, patru piste supraetajate, ultraîncărcate, ciorchini de oameni în faţa vitrinelor şi în locurile de acces spre trotuarele rulante.

– Dă un telefon acasă, spuse Nico, oprindu-se în uşa unui bar. Spune-le că astă-seară cinezi în oraş.

– De ce? Ce te-a apucat?

– Ascultă-mă şi telefonează. Am chef să petrec cu tine, dar mi-e o foame de lup. Înţelegi? O pizza, o bere şi apoi la Villa Borghese.

Doris intră în bar, dispăru într-o cabină telefonică şi aranjă chestiunea în treizeci de secunde.

– Vreau explicaţii, zise cînd reveni lîngă el.

– Sigur, sigur…

Coti pe Via Frattina şi o trase pe fată într-un local liniştit; o ajută să urce pe un scaun înalt, în fundul sălii înguste, unde nu era nimeni.

Mîncară în tăcere. Nico înfuleca lacom bucăţi apreciabile, ca şi cum ar fi postit o săptămînă. Doris, în schimb, se juca leneş cu tacîmurile. Îl privea preocupată, melancolic şi matern, atentă cînd la mişcarea ritmică a maxilarelor, cînd la pulsul venelor de la tîmple.

E un copil, gîndea. E ca un copil. Cîteodată, însă, Nico îi apărea tot atît de independent ca o fiinţă venită pe lume fără participarea părinţilor, un soi de divinitate absurdă şi intangibilă.

Rămase tăcută, aşteptînd ca Nico să termine. El împinse la o parte farfuria cu dosul palmei, gest nemanierat şi în acelaşi timp măsurat; îşi şterse buzele cu şerveţelul de hîrtie, îl mototoli, îl aruncă în farfurie şi îşi scotoci prin buzunare, căutînd ţigările.

– Am fost în Via del Gambero, spuse.

– În Via del Gambero? Pentru ce?

– Am fost în Via del Gambero, repetă Nico. La Dispensarul Central. M-au supus la controlul nicotinei.

Doris îşi deschise poşeta şi începu să cotrobăiască prin ea, doar aşa, ca să-şi facă de lucru. Nico îi povesti tot.

– Şi atunci?

– Rezultatul analizelor se va şti poimîine. Dar fii liniştită, n-o să se întîmple nimic. Azi am băut lapte pînă m-a apucat greaţa. Şi n-am fumat decît patru ţigări!

Dincolo de Via Frattina, monumentala scară din Piaţa Spaniei se revărsa într-o înşiruire de cascade avînd culoarea laptelui murdar. Luna apărea ici-colo printre acoperişuri, într-un vălmăşag de antene de televiziune.

– Fii fără grijă, spunea mereu Nico. N-o să se întîmple nimic, i-am fraierit, o să vezi.

O ţinea şi acum de mînă, ajutînd-o să urce încet arcurile line ale scării, pe sub globuri luminoase şi tufe dese de oleandri.

Se opriră la marginea bulevardului, lîngă balustradă. O boltă de palmieri, nişte pini uriaşi. Şi o fîntînă, alături, clipocind ca într-o plîngere. Umbră adîncă, înmiresmată. Dincolo de terasele Pincio, sub o cupolă fosforescentă, Roma clipea enigmatic.

El începu să-i sărute mîinile, încheieturile, antebraţele. Doris încercă să se ferească, mai în glumă, mai de teamă să nu-i vadă cineva.

– Ascultă, spuse Nico, cuprinzîndu-i umerii şi sărutînd-o pe gît. Ascultă…

– Încetează, Nico! Haide să ne aşezăm undeva.

N-avea însă nici o scăpare. El o sărută lung pe gură, şi încă o dată, şi încă, pînă ce simţi trupul lui Doris înmuindu-i-se în braţe, fierbinte.

Un levacar se opri la cîţiva paşi de ei. Şoferul ieşi de pe banda de vitroplastic şi îşi conduse vehiculul pe pietriş, într-un loc ferit. Lumina farurilor îi învălui, orbitoare.

– Uită-te la cretinul ăsta, unde s-a oprit!

Ea îşi reveni imediat.

Hai să ne aşezăm, repetă. E o bancă liberă.

El o urmă fără chef. Doris rîdea, însă el se înfuriase, mergea cu muşchii încordaţi şi pumnii strînşi.

– Termină, Nico. Nu fi ridicol. Şezi lîngă mine şi spune-mi ceva…

Nico pufni.

– Haide, haide! De ce te ambalezi atîta?

– Mă duc la el şi-i găuresc maşina cu cîte va şuturi. Ea îi acoperi gura cu degetele.

– Nici aici nu-i rău, Nico, linişteşte-te.

– Da… în ziua în care o să-mi cumpăr şi eu un levacar, fac prăpăd. Pun bombe puturoase în ţeava de eşapament, asta-i! Vreau să împut toată Roma, vreau să-mi bat joc de toţi, iar pe primul care îndrăzneşte să scoată o vorbă îl rup în bucăţi.

Luă un pumn de pietriş şi începu să arunce pietricelele în bazinul fîntînii, una după alta. Încet-încet, mînia i se domoli, înlocuită de o resemnare întristată. Treptat discuţia reveni la normal, pe subiectul din fiecare seară: tu ce culoare preferi, eu gri, dar şi gri-petrol ar merge, numai negru să nu fie, negrul e mortuar, am pus deoparte şaizeci de mii, îmi mai trebuie un an, dacă n-ar fi reţinerile lunare ale C.M.G.-ului, l-aş cumpăra imediat, voi ajunge acolo că într-o zi sau alta o să anulez contractul, fii serios Nico, ba o s-o fac, e o escrocherie, tu oare nu pricepi că nu te poţi lipsi de C.M.G., ba da, ba da, ba da… nu mă pot lipsi nici de maşină!

Şi iarăşi de la capăt; de fapt nici roşul nu-i o culoare urîtă, am şaizeci de mii, cel mai bine ar fi să le păstrezi, aş putea să mai strîng şaizeci în vara asta cu orele suplimentare, la naiba cu C.M.G.-ul, ce simplu ar fi totul, te rog, Nico, nu începe din nou, ia gîndeşte-te, cu banii pe care lună de lună îi înfund în porcovanii ăia mi-aş plăti ratele, taci, nu mai spune nimic, totul ar fi atît de simplu, atît de simplu…

– Aşa crezi? Iar dacă ieşi din Convenţie şi te alegi cu vreo boală?

– Cine? Eu? Plesnesc de sănătate, n-am avut febra de cînd trăiesc. Mi-au păpat milioane, pungaşii ăia! Încă de la naştere plătesc taxa prostului.

Vorbiră încă multă vreme. Apoi Doris începu să se uite la ceas.

– E tîrziu, observă, suspinînd.

– Tîrziu? Nu cumva vrei să şi pleci acasă?

Mîna lui se strecurase sub jacheta de lînă şi apuca, mîngîia… Doris îşi lăsă capul pe umărul lui, neîmpotrivindu-se îi

plăcea să-l asculte pe Nico atunci cînd el îi vorbea încet, atingîndu-i cu buzele urechea.

Înfiorată, închise ochii, însă un zgomot de paşi pe pietriş o făcu să şi-i deschidă din. nou, imediat. Omul C.M.G.-ului le stătea în faţă, nemişcat în penumbră. Emblema fosforescentă cu cei doi şerpi împletiţi se lăfăia pe uniforma lui ca un ochi sadic şi inchizitor.

– Asta-i bună! făcu Nico, aspirîndu-şi brusc vocea. Ce, e interzis?

Celălalt aprinse lanterna, îşi privi ceasul, apoi desprinse higrometrul de pe suportul pe care-l avea montat la pălărie.

– E destul de tîrziu, spuse. Şi umezeală, copii. Mai bine aţi intra într-o cafenea.

– Ce tîrziu şi ce cafenea! Stau cu fata mea unde-mi place.

– Te rog. tinere! Păstrează-ţi calmul. V-am dat un sfat…

Îşi controlă încă o dată higrometrul.

– Peste o jumătate de oră va fi chiar ceaţa, e mai bine s-o întindeti. Dacă umiditatea creşte şi vreunul dintre colegii mei vă dibuie aici, sub copaci, daţi de bucluc.

– Dar nu-s singurul! În fiecare tufiş stă cîte o pereche şi tocmai pe mine v-aţi găsit să mă luaţi de guler. Ajunge, pentru Dumnezeu! Mergeţi şi deranjaţi-l pe altul, pe ăla, de exemplu, ăla cu marca ,,600“.

Omul C.M.G.-ului îndreptă raza lanternei în direcţia indicată.

– Domnul acela se află în levacar, spuse nepăsător. Capota e închisă, geamurile ridicate. Nu e nici o infracţiune. Pentru mine, e ca şi cum s-ar fi încuiat în casă.

Nico strînse din dinţi; spumega de furie, iar Doris îl tot trăgea de mînecă, enervîndu-l şi mai tare. Avea însă gîtlejul blocat, nu reuşea să mai scoată o frîntură de vorbă.

– Eu v-am prevenit, spuse omul C.M.G.-ului. Era de datoria mea. Bună seara, sănătate şi pace.

Abia după un sfert de ceas Nico îşi reveni.

– Ce zi infectă! spunea. Nimic nu mi-a ieşit, ar trebui întors totul pe dos,

Încet, străbătură grădina Pincio. Piazza del Popolo, promenada Ripetta. Doris locuia în Trastevere, mai aveau o bucată bună de drum pînă acolo, însă Nico preferă s-o însoţească pe jos, cu toate că trotuarele rulante mai erau încă în funcţiune.

– Ciao! salută el. oprindu-se în faţa porţii închise.

Îi strînse obrajii între palme, surîzînd ostenit.

– Mai vorbim mîine.

Era tîrziu. Nico grăbi pasul, luă un ziar de la chioşcul de lîngă podul Garibaldi şi începu să alerge ca să prindă elibuzul rapid.

Pe întreg traseul îşi ţinu privirile în jos, frămîntînd ziarul între nişte mîini nervoase. Era sătul, sătul pînă peste cap. C.M.G.-ul îl urmărea peste tot, la birou, la plimbare, acasă, în elibuz, la cinematograful tridimensional. Cît mai putea să reziste? El nu era ca Giobbi, nu era o oaie proastă pe care s-o poţi amăgi la nesfirşit.

Ajuns acasă, îşi turnă o porţie apreciabilă de coniac, aşeză paharul şi ziarul pe noptieră, apoi se dezbrăcă încet. Aprinse o ţigară şi se vîri în pat. Fuma şi citea. Bea şi se gîndea. O insulă, îşi spunea, mi-ar trebui o, insulă pustie. Doris şi cu mine, pe insulă, să trăim cum ne trece prin cap.

– Hei, etajul patru! se auzi pe neaşteptate o voce de bărbat, afară, în curte. Hei, acolo sus, domnule Berti!

Era Esposito, controlorul cvartalului. Nico nu se mişcă.

– Închide fereastra, domnule Berti.

– Să te ia dracu! zise Nico încet şi bău o înghiţitură zdravănă de coniac.

– Fereastra, domnule Berti!

– Să te ia dracu! repetă Nico.

Trase în piept cu lăcomie fumul ţigării. Mai bine să nu răspund, gîndea. Mîine, cînd îl întâlnesc şi-mi cere explicaţii, îi spun că nu eram acasă, că mi-am uitat lumina aprinsă.

Esposito mai strigă de cinci sau şase ori, apoi se făcu linişte. Nico nu stinse lumina decît după ce-şi termină pachetul de ţigări.

– Tinere prieten, spunea profesorul Crescenzo, eşti un hipersensibil. Aşa ca toţi tinerii, de altfel. Dar fii pe pace, tinereţea e o boală care, nu durează mult, într-o bună zi ai să-ţi dai seama şi dumneata că eşti complet vindecat.

Apucă tabla de şah, îi alinie marginea după cea a măsuţei şi aranjă piesele în căsuţe, meticulos.

– Şi atunci? întrebă Nico. Nici o speranţă ca lucrurile să se schimbe cîndva? Sistemul e absurd, e nedrept, e insuportabil…

– Scuză-ma, îl întrerupse profesorul Crescenzo. Ai venit la mine ca să jucăm şah, ori ca să discutăm probleme sociale?

– Păi… aş vrea un sfat, domnule profesor.

– Un sfat?

Crescenzo îşi înălţă capul şi o clipă îl privi eu atenţie. Apoi îşi scoase ochelarii, aburi lentilele cu răsuflarea şi le şterse cu o batistă.

– Un sfat… Hm… Cam ce fel de sfat?

Nico ezită.

– Uite… Aş vrea să ies din Convenţie.

Profesorul Crescenzo rămase calm. Sfîrşi toaleta ochelarilor şi îşi aprinse încă o ţigară, a patra de cînd venise Nico,

– Să nu aştepţi de la mine o încuviinţare, spuse Crescenzo. Te-ai gîndit bine la ceea ce vrei să faci?

– Eu, cochetez cu ideea asta de o bună bucată de timp.

– Ascultă-mă pe mine: doar cochetează cu ideea, continuă să cochetezi cu ea, dar nu lua niciodată o asemenea hotarîre.

Nico zîmbi.

– Spuneţi-mi, domnule profesor: cîţi ani sînt de cînd aţi ieşit din Convenţie?

– Eu, am ieşit? Nici măcar nu m-am înscris în ea! În ’74, cînd vechile forme de asistenţă sanitară au adoptat actuala structură, mi-am făcut un serios examen de conştiinţă şi am spus nu. Te asigur că nu pentru bani. Cotizaţia lunară, cel puţin la început, nu era prea mare. Dar niciodată în viaţă n-am acceptat constrîngerile ori şantajele. Am hotărît aşa din principiu. Şi am greşit.

– Aşadar, regretaţi?

Profesorul se ridică, deschise un dulăpior şi reveni la masă cu două pahare şi o sticlă de whisky.

– Ascultă-mă cu atenţie, spuse pe când turna băutura. Am fumat mereu cîte patruzeci de ţigări pe zi, am băut tot ce-am rîvnit şi mi-a tihnit, n-am respectat niciodată vreo dietă alimentară, n-am făcut cură de calciu, nu ştiu ce-s razele, întăritoarele şi aşa mai departe. N-am habar nici măcar de ce-ar putea să fie toate acele pastile şi pomezi şi prafuri combinate pe care voi, ceilalţi, sînteţi oblicaţi să le purtaţi prin buzunare. Fireşte, am şi economisit o grămadă de bani. Apartamentul ăsta, cărţile, covoarele, obiectele de artă… Poate că n-aş fi avut atîtea dacă mi-aş fi vărsat la C.M.G. contribuţia lunară. Dar asta nu înseamnă totuşi că n-am avut de suferit. Tinere, n-ai cum să ştii ce cumplit e să te trezeşti brusc în miezul nopţii, scăldat în sudoarea îngheţată a unui coşmar. Ce ştii dumneata despre îngrijorarea adunată picătură cu picătură, despre neliniştea permanentă şi distrugătoare, despre teama infiltrată în orice gînd, o teamă întotdeauna prezentă, întotdeauna gata să-ţi

învenineze fiecare clipă de bucurie, să-ţi strice fiecare moment senin! Asta nu ţine de retorică, tinere. De ani şi ani adorm, seară de seară, cu gîndul cumplit că mă voi deştepta bolnav, fără ca vreun cîine de doctor să fie dispus să mă viziteze, să-mi prescrie un tratament folositor

Nico întredeschise gura, parcă pregătindu-se să vorbească, însă profesorul i-o luă înainte.

– Să nu-mi pui acum întrebarea prostească pe care o aud de obicei. Ştii prea bine din ce cauză, cu tot regretul meu, a trebuit să renunţ mereu la gîndul unei reconcilieri cu C.M.G.-ul. Fără îndoială, ştii că reintegrarea presupune plata întregii cotizaţii restante, plus o amendă ameţitoare, totul ridicîndu-se la o sumă pe care n-o poţi aduna. Gîndeşte-te bine la asta, prietene. Fereşte-te de hotărîrile necugetate. Dacă renunţi, va trebui să-ţi fii dumneata singur medic, să te bazezi numai pe bunul simţ şi pe intuiţia proprie. Şi pe noroc. Mai ales pe noroc.

– În schimb, aş fi liber, suspină cu amărăciune Nico. Mi-aş putea cumpăra imediat un levacar şi multe alte lucruri. Apoi… apoi n-ar mai trebui să suport efectele regulamentelor, toate acele controale ridicole, mutrele care cer palme ale trepăduşilor care te percheziţionează ca să-ţi vadă maieul…

– Prostii, spuse Crescenzo. Prostii… Ce facem, începem o dată partida asta?

Nico dădu la o parte cutia de şah.

Trebuie să-mi vărs năduful, domnule profesor. Nu mai pot. Eu… eu nu înţeleg cum poate fi de acord guvernul cu o organizaţie de felul C.M.G.-ului, nu înţeleg cum s-a putut aceasta afirma, impunîndu-şi condiţiile după bunul său plac, necontrolată, neîmpiedicată, fără ca la un moment dat cineva să fi spus: destul, să sfîrşim cu panglicăria asta şi să ne întoarcem la vechiul sistem. Ştiu că în urmă cu cincizeci de ani medicul, fără a fi milionar, se descurca destul de bine. Cînd cineva se simţea rău, îl chema, se supunea vizitei, apoi îl plătea, cam aşa cum se plătesc toate serviciile de acest fel. Astăzi nu, astăzi eşti obligat să plăteşti la început, cînd eşti sănătos, pentru a avea slaba consolare că nu mai plăteşti atunci cînd te-ai îmbolnăvit. E o răsturnare idioată, un abuz, o absurditate a secolului nostru dement…

– Nu, prietene. Nu-i o absurditate. E un sistem aplicat încă în urmă cu cinci mii de ani, sau cam aşa ceva.

– Ei!

– Sînt specialist în istorie, şi dacă-ţi spun că-i aşa… Uite, acum cincizeci de secole ţăranii din Manciuria nu prea credeau în seriozitatea profesională a medicilor lor. Aşa s-a întîmplat mereu, în orice timp şi în orice loc. În general, medicul a avut întotdeauna tendinţa să profite de boala clientului său: cu cît zace mai mult, cu atît e mai mare onorariul. În fine, ăsta-i adevărul – chiar şi la o afecţiune de nimic, un doctor fără scrupule ştie să profite, începe să-ţi prescrie una-alta, bunăoară tablete ce n-au nici o legătură cu boala, te învîrteşte, te ciocăneşte, iarăşi te răsuceşte, îţi face vizite şi seara şi dimineaţa. Ei bine, într-o zi oarecare, un ţăran chinez s-a săturat să se tot lase dus de nas. „Îţi plătesc cînd o să fiu vindecat”, i-a spus medicului său, „şi-o să-ţi dau mai departe o sumă potrivită la fiecare răsărit de lună nouă atîta vreme cît voi fi sănătos, dar dacă mă îmbolnăvesc din nou, n-o să vezi de la mine un grăuncior de argint sau vreun bob de orez, nu primeşti nimic în tot timpul cît o să zac bolnav”. Medicul i-a acceptat propunerea, iar de a doua zi ţăranul s-a făcut bine. Pricepi? Cu o întîrziere de cinci mii de ani, noi ne-am dat seama că-i mai convenabil să mizezi pe avantajul economic decît pe etica profesională…

Nico păli.

– Păi atunci… Atunci consideraţi îndreptăţit C.M.G.-ul, îl găsiţi just, apăraţi sistemul!

– Da, însă condamn ceea ce a dus la degenerarea lui. Înţelepciunea chinezească a ştiut să ne arate o soluţie bună, dar lăcomia occidentală a dus totul de rîpă. Iar asta era de prevăzut, aşa că încă de la început congregaţia medicilor trebuia împiedicată să cîştige atîta putere, ar fi trebuit să intervină legea, să fixeze tarife echitabile, şi mai ales să nu permită ca interesatul zel al esculapilor să pătrundă încetul cu încetul în viaţa privată a cetăţenilor, sufocîndu-i. Nişte legislatori orbi şi obtuzi n-au văzut nimic din toate acestea. Sau poaje că da, poate că şi-au dat seama, însă cineva şi-a dezlegat baierile pungii şi, astfel, legea a fost votată. La început era un entuziasm de nedescrîs. Dumneata nu ştii, n-ai cum să-ţi aminteşti, dar în vremea aceea erau unii care alergau să se consulte de patru ori pe zi, din plăcerea de a se dezbrăca dinaintea unor halate albe. Iar doctorii, mereu amabili, cu sentimente paterne. Aveau o vorbă bună pentru isterice, pentru bolnavii cronici, pentru cei închipuiţi. Mai erau apoi inconştienţii, complet dezinteresaţi de propria lor sănătate, pentru că, spuneau, dacă ne îmbolnăvim, doctorul abia aşteaptă să sară ca să ne vindece cît ai bate din

palme. C.M.G.-ul era sătul pînă peste cap. Şi atunci, dintr-o organizaţie exclusiv curativă, s-a transformat şi într-una preventivă, mai ales preventivă. În felul acesta, medicii muncesc mai puţin şi cîştigă mai mult, bolile sînt mai rare, încasările substanţiale…

– E o ruşine, asta e!

– Tinere prieten, învinuirile sînt cu totul inutile, trebuie să privim realitatea „efectuală“, cum obişnuia să spună un istoric din secolul şaisprezece. Metodele folosite astăzi de C.M.G. sînt indiscutabil exagerate, însă nicidecum ilogice. În fond, odată ce accepţi să intri sub tutela Convenţiei, nu trebuie să te mai miri că, apoi, Convenţia va face totul pentru ca temperatura corpului dumitale să nu depăşească treizeci şi şapte de grade.

– În regulă. Dar guvernul? Guvernul de ce nu intervine?

– Aş! mormăi profesorul Crescenzo. Guvernul, de cînd e lumea lume, i-a servit mereu pe cei avuţi. El e o emanaţie directă a centrilor puterii economice. Datoria lui e să apere capitalul. Şi, ce să ne mai ascundem după deget? Bogăţia, azi, e în mîinile C.M.G.-ului, ale constructorilor de levacare, ale interpreţilor-autori de muzică uşoară…

– Pentru Dumnezeu, să nu-mi vorbiţi de asemenea cîntece, îmi petrec toată ziua în mijlocul unor litigii muzicale.

Dar de-acum profesorul se pornise, cuvintele îi ieşeau din gură ca dintr-o mitralieră. Nico nu mai era în stare să-l urmărească. .

– Grupul cel mai puternic e al medicilor, vorbea Crescenzo fără nici o reţinere, e atît de puternic că-i depăşeşte pînă şi pe preoţi. Întotdeauna a existat o oarecare disensiune între medicină şi religie, între cei ce poartă de grijă corpului şi cei ce îngrijesc de suflet, între lumea de dincolo şi lumea de aici. Astăzi balanţa pare să atîrne spre ceea ce ţine de pămînt. În nemăsurata ei nerăbdare de a trăi, lumea nu mai are vreme să-i asculte pe preoţi. Corpul şi-a cîştigat bătălia ideologică, iar medicul bătălia financiară. El e patronul, stăpînul absolut şi necontestat, deţinătorul ambelor chei ale inimii lui Icsulescu…

– Nu înţeleg, domnule profesor.

– Glumeam, băiatul meu. Spuneam aşa ca să zic şi eu ceva. Dar se aude că treizeci şi cinci la sută din pachetul de acţiuni al Industriilor Reunite de Automobile aparţin C.M.G.-ului. Sînt puternici, prietene. Sînt preaputernici, ţin în mînă ambele chei: sănătatea şi levacarul, cele două preocupări esenţiale ale omului modern. Dacă vrei, poţi încerca oricînd să evadezi prin

intermediul patosului şansonetei, grăuntele de opiu dăruit cu generozitate săracului pentru a-l imbeciliza cu totul, pentru a-i abate atenţia, pentru a-l împiedica să se gândească la lucruri importante. Cred, totuşi, că C.M.G.-ul şi-a întins tentaculele şi peste editurile muzicale.

Profesorul Crescenzo izbucni în rîs, un rîs nedelicat care-l făcu pe Nico să tresară.

– Esculapocraţie, spuse Crescenzo. Es-cu-la-po-cra-ţi-e!

Şi rîdea, rîdea cu dinţii strînşi. Rîdea…

Sîmbătă. Ora nouă, sîmbătă dimineaţa. Roma e frumoasă, numai turle şi cupole, cu cerul său de un albastru luminos, cu stoluri de rîndunele săgetînd dinspre clopotniţa. Aerul are mireasmă de pin şi mentă, cheiul Tibrului e aici neamenajat, n-are benzi rulante, nu trec nici măcar elibuze. Numeroase străzi din vechea Romă au rămas aşa, ca în urmă cu o sută de ani.

Doris se plimbă fără grabă. Biroul nu mai există, e închis, toate au dispărut, destrămate ca nişte fantome, oameni şi lucruri, maşina de scris, hîrtiile timbrate, ştampilele, dosare cu copii după documente. Notarul a murit. E mort pînă luni. Timp de două zile nu va trebui să-i suporte vocea stridentă, de ferăstrău, izbucnirile mînioase; oboseala, plictisul.

Nico o aşteaptă la intrarea în staţia metroului spre Casteli, însă ea a venit mai devreme, pierde timpul, mai-mai că se întoarce din drum, se opreşte o clipă dinaintea unui chioşc cu flori, traversează strada, se sprijină de parapetul podului şi priveşte în apă: Tibrul şerpuieşte în vîrtejuri de aur lichid, un motoscaf iese de sub arcadă, se îndepărtează, omuleţul de la bord pare din tinichea.

În lungul malului, platanii au frunzele străvezii, ciorchini de muguri, trunchiurile alb-albăstrii par să-şi contracte scoarţa ca pielea animalelor la sfîrşitul hibernării. Fetei îi place să-şi plimbe mîna pe coaja aspră, să mîngîie din mers nodurile şi asperităţile lemnului, să simtă că pe lîngă beton, plastic şi oţel mai există şi misterul viu al plantelor, născut prin sine însuşi, nu produs de om.

Îşi dă seama, în clipa aceea, că e primăvară cu adevărat. Şi atunci, în lumina dintr-o dată schimbată a bulevardului, grăbeşte pasul, aproape că fuge, ca şi cum şi-ar păzi de cineva descoperirea…

– Nico!

El e tot palid, tot cu faţa trasă. Are cearcăne albăstrui în jurul ochilor, dar privirea îi e limpede, mîngîietoare. Iar mîinile: i le ştie, i le recunoaşte, un cuib de tandreţe, o certitudine.

Nico o apucă de braţ şi porneşte în sensul opus intrării în metrou.

– Ce-i? A intervenit ceva? Să nu-mi spui că excursia s-a dus la naiba!

Nico se opreşte în faţa unui bar.

– Să ne bem cafeaua, spune.

Şi începe să fluiere, bate darabana cu degetele în zaharniţă, priveşte tavanul, tubul de neon violet care se roteşte pe lîngă perete.

– Dar, la urma urmei, mergem la Castelli, sau nu?

– Bineînţeles, stăm cît să ne bem cafeaua şi plecăm.

El priveşte afară, cu ceaşca lipită de buze. Chiar lîngă trotuar stă un Ievacar, o limuzină roşie, strălucind de nouă.

– Ne-ar fi bună aia, suspină el, arătînd cu bărbia într-acolo. E altceva decît cu metroul, mai mult de douăzeci de kilometri pe sub pămînt, înghesuiţi ca sardelele…

Doris scutură din cap.

– Te rog, Nico, nu începe iarăşi…

Ies în stradă. Însă el zăboveşte, dă ocol maşinii, o mîngîie din priviri, apoi pune o mînă pe capotă.

– Frumoasă, zice. Ce părere ai?

– Frumoasă, într-adevăr. Dar acum să ne grăbim, dacă vrei să mai găsim locuri.

– Chiar îţi place?

O legătură de chei. Nico are în mînă o legătură de chei, o ţine la vedere. În dreptul feţei, şi agită cheile, rîde, le face să sune.

– E a mea!

Doris izbucneşte în rîs.

– Zăpăcitule! Mereu te ţii de glume!

Însă cînd el vîră cheia în broască şi deschide portiera, fata se face palidă:

– Doamne, ce-i cu povestea asta?

– Urcă!

– Nu. Mai întîi vreau să-mi explici.

– Haide, urcă! O să-ţi povestesc totul.

Doris stă nehotărîtă, priveşte cu suspiciune scaunele capitonate, schimbătorul de viteze, pedalele comenzilor. El a introdus deja cheia de pornire, iar pe tabloul de bord s-au aprins

luminiţe verzi şi roşii. La volan, Nico e caraghios, nu pare să fie adevărat, nu, totu-i o glumă, acuşi coboară şi spune că a glumit, o să-şi ceară scuze, o să-şi dea seama că a fost o păcăleală de prost gust, o mică mîrşăvie…

– Ei, ce aştepţi?

Fetei i se înmoaie picioarele. Intră în levacar cu mişcări stîngace, aproape că se prăbuşeşte pe scaun şi nu ştie cum să închidă portiera.

– Zici că-i frumos, ai? Nou-nouţ. Şi are tot ce trebuie, ştii? Uite, aici e radioul, asta-i instalaţia de încălzire, degivrorul, luminile de serviciu, poliţa pentru reviste, frigiderul… Iar aici e locul pentru picup. Imediat ce mai adun nişte bani, îl şi instalez.

– Asta înseamnă… înseamnă că-i chiar al tău!

– Păi, al cui vrei să fie? Al lui moşu-meu?

Nico apasă pe accelerator, iar levacarul se opinteşte într-un demaraj prea brusc, de începător. Prin transparenţa parbrizului, strada pare o scenă de teatru, trecătorii merg iute-iute, ce caraghioşi, sînt caraghioşi, seamănă cu nişte păpuşi purtate de resorturi.

– Te rog, Nico, explică-mi…

Levacarul s-a vîrît în mijlocul traficului. Nico şofează încordat, aruncă pe neaşteptate privirile în stînga şi-n dreapta, aşteaptă cu teamă răscrucile, frînează, accelerează din nou, iar în curbe derapează, aproape că atinge trotuarul de vizavi.

– Nico…

Linişte!

Levacarul e mic, un flecuşteţ, însă el strînge volanul de parcă ar fi cîrma unui velier. Apoi oraşul se sfîrşeşte, clădirile sînt mai rare, încep fabricile, terenuri sterpe se întind între un cvartal şi altul ca nişte covoare uzate, pline de găuri. .

Şoseaua e largă, cu patru benzi. Autovehiculul alunecă în viteză, lăsînd să se audă abia un zumzăit. De-acum Nico s-a liniştit, îşi aprinde o ţigară.

– A sosit ieri, spune el. La amiază.

– Ieri? Ce anume?

– Rezultatul analizelor.

Doris pocneşte din degete.

– Acum înţeleg. Le-ai făcut figura, nu-i aşa? Ai scăpat de amendă şi cu banii puşi deoparte ai cumpărat maşina. Însă n-aveau cum să-ţi ajungă. Cine ţi-a dat restul, pentru avans?

– Nimeni. Mi-au ajuns cei pe care-i aveam. Am făcut douăzeci şi patru de rate de cîte patruzeci de mii…

– Eşti un inconştient, asta eşti! De mii de ori ai tot socotit şi ştii foarte bine că o asemenea rată nu vei putea plăti.

– Şi, totuşi, pot. Fii atentă, Doris. M-au aranjat, pricepi? Analiza a ieşit pozitivă. Vampirii ăia-s mereu în goană după bani. Voiau să le achit amenda în decurs de o lună. Dar şi-au făcut iluzii. Am văzut negru înaintea ochilor. Numai la gîndul că urma să le dau lor toate economiile mele, că trebuia să încep iar de la capăt…

– Ce-ai făcut, nenorocitule?

– Am anulat contractul. Printr-o splendidă scrisoare recomandată cu aviz de primire. Acum, gata! Am ieşit din Convenţie, fac ce-mi place. Sînt liber.

Rămaseră să se certe toată dimineaţa, rezemaţi de balustrada Vilei Aldobrandini, sub un soare alb şi orbitor, ca de vară.

Afişele tronau cam peste tot.

DOAR PLIMBĂRI SCURTE
NU ZĂBOVIŢI
ÎNDELUNG
SUB COPACI:
UMEZEALA,
INAMICUL PUBLIC
NUMĂRUL UNU

– Spune-mi, izbucni Nico, arătînd spre afişe. Poate cineva să suporte toate astea? Eu nu mai puteam, Doris.

Vorbe pline de dudă şi nemulţumire. De două ore le tot repeta, aceleaşi cuvinte, aceleaşi acuze vagi. Ea obosise, nu mai găsea putere să-i răspundă, să-i spună că greşise, că săvârşise o enormă imprudenţă.

La orizont, o ceată de un albastru pal ascundea marea, brîul de înălţimi şi oraşul îndepărtat. Un fel de muzică venea dintre stejarii parcului. Note înalte, modulate, triluri, gîlgîieli, un zvon de glasuri străvechi şi vrăjite. Şoapte.

Doris nu răspunse. Îşi vîrî un braţ pe sub al lui Nico, îşi puse capul pe umărul lui şi surise; era obosită, obosită, nu mai voia să se gîndească, să discute, să decidă cine se înşela şi cine avea dreptate, pe soarele acela nu putea… Era minunat aşa, să te abandonezi pe cînd cobori în lungul drumeagului tăiat demult în tuf, printre grămezi de bolovani poroşi, pămînt negru şi argilă.

Cînd urcă din nou în maşină, se simţi gata să izbucnească în plîns. O pornire necontrolată, dar fără ciudă, fară amărăciune. Îndoielile, temerile, perspectivele incerte se risipeau cu uşurinţă, păreau nişte formaţii de cărţi de joc repede rezolvate, ghicitori dintre cele mai uşoare, de copil.

Mîngîie pielea artificială a scaunului, îşi trecu un deget peste rama de cauciuc a geamului, apăsă butonul care comanda descinderea nişei frigorifice.

– Radioul funcţionează?

– Ce întrebare! E absolut nou.

Nico răsuci butonul şi unda sonoră invada interiorul vehiculului. Doris îşi rezemă capul de spătar, închise ochii şi se lăsă legănată de muzică, de torsul motorului, de zgîlţiiturile uşoare şi amortizate pe care le producea maşina luînd virajele. Nico părea să conducă sincronizat cu orchestra. El îi făcu cu ochiul. Doris încercă să-i răspundă în acelaşi fel, insă nu se pricepea, îi reuşi abia o strâmbătură caraghioasă, copilărească. Nico izbucni în rîs.

– Goneşte, ce zici? întrebă el, supraveghind cu coada ochiului tabloul de bord. Şi asta-i nimic, e încă în rodaj. O să vezi peste o lună cum le aruncă tuturor praful în parbriz.

Ajunseră la ţară cît ai clipi din ochi. Deasupra unei uşi de bar, o paiaţă clătina din cap. O mînă uriaşă îşi ţinea arătătorul aţintit spre o inscripţie luminoasă, în formă de inimă:

KRON!
BĂUTURĂ TONICĂ
DECOFEINIZATĂ

– Eu unul o să iau în schimb o cafea dublă, să crape de ciudă C.M.G.-ul!

Nico intră apoi într-o prăvălie care mirosea a piper şi mirodenii, unde cumpără pîine de casă, o pungă cu măsline, friptură de porc şi murături.

– Să mergem, spuse. Vreau să mănînc afară, sub un umbrar, într-un loc fără afişe.

Levacarul porni din nou şi o apucă pe drumul spre Grottaferrata, pe lîngă un şir de case colorate în verde-pastel, ocru, roşu-cărămiziu. Nico traversă localitatea, coti la dreapta pe lîngă Abbazia degli Ortodossi, apoi opri dinaintea unei cocioabe cu pereţi coşcoviţi şi plini de cocleală. Ferestrele erau mici, cu

zăbrele de fier învechite, roşietice, iar uşa întredeschisă avea ferecaturi peste tot şi zăvoare ruginite.

Înăuntru, nimeni. Vinăria era ticsită de butelci, damigene, grămezi de furnituri din plastic, unelte.

Îl strigară pe stăpîn. Din pivniţă le răspunse un mormăit. Între timp Nico se apucase să cerceteze cununile de usturoi atîrnate în cîrligele tavanului şi ghirlandele de ardei iuţi, roşii, agăţate cam peste tot.

– Fantastic! repetă el. Priveşte! Uită-te la masa aia şi la pereţi, cît sînt de murdari şi de mucezi, că-ţi vine să-i mîngîi.

Cîrciumarul urcă, purtînd în spate un butoiaş. Duseră masa afară, lîngă un grilaj cu plante căţărătoare. Nico desfăcu pachetele. Apoi începu să adulmece masa.

– Miroase a vin, spuse. Şi încă de butoi. Ia vezi, ia vezi şi tu ce plăcut miros de butoi iese din masă.

Doris mirosi şi ea, ca să nu-l supere.

– Numeşte-i proşti, dacă vrei, vorbea Nico printre înghiţituri. Ăştia încă trăiesc ca mai demult, în aer liber, şi ştiu ce mănîncă, ştiu ce beau. Noi trăim la oraş şi sîntem o adunătură de idioţi, stăm în putoare şi zgomot. Într-o închisoare. Îţi dai seama că trăim într-o închisoare?

Alt discurs de-al lui Nico. Alt rechizitoriu inutil. Doris îl lăsă să vorbească, aşteptînd cu răbdare să-şi verse năduful. Aşa era Nico, de-acum îl cunoştea, era destul să nu-l contrazici şi tonul său polemic se risipea în cîteva minute, vocea îi cobora cu o octavă, redevenea blîndă, nepătimaşă. Ca acum.

– Ascultă, zicea. Ce facem după asta? Vrei să mergem la lac? La Nemi sînt fragi. Sau poate că nu. Poate că-i mai bine la Tuscolo. E acolo o pădure minunată. Şi nici nu-i departe.

O îndemna pe Doris să mai bea. Ea se eschiva, îndepărta rîzînd paharul, cu exclamaţii repetate şi cuvinte întrerupte. Nu era obişnuită cu vinul, iar puţinul pe care-l băuse i se şi urca la cap.

De departe, cîrciumarul făcu un semn. Un semn complice, de punere în gardă. Dar Doris avea mintea tulburată şi îşi dădu seama de pericol abia cînd omul C.M.G.-ului apăru în spatele lui Nico.

– Avem o vizită, spuse ea printre dinţii strînşi.

În acel moment Nico tocmai sorbea de zor. Îşi şterse buzele cu dosul palmei şi întoarse capul, uşor înclinat.

Şalopetă purpurie, placă, brasardă, pălărie cu termometru, higrometru, reactive. Trebuie că era un chiţibuşar.

– Mă iertaţi…

Omul C.M.G.-ului era nespus de amabil.

– O simplă formalitate. Al cui e levacarul acela?

– Al meu.

– Nou, nu-i aşa?

– Cît se poate de nou, mi l-au livrat ieri.

– Iar în privinţa şofatului? Presupun că sînteţi un începător…

– Cam aşa. Conduc foarte prost.

– Bine. Sinceritatea e o calitate pe care o apreciem în mod deosebit, dar ceea ce afirmaţi este grav. Vă daţi seama că, începător fiind, aveţi obligaţia să respectaţi cea mai strictă disciplină.

Arătă spre pahare şi spre sticla de vin.

– Sînteţi un pericol public chiar şi cu mintea limpede, dragă domnule. Ar fi cazul să vă abţineţi, nu să vă înhăitaţi cu Bachus.

Omul C.M.G.-ului îşi scotoci prin buzunare, scoase o cutie de plastic, o deschise şi luă din ea o bilă albă, de mărimea unei alune.

– Vă rog, o îmbie pe Doris. O ţineţi in gură timp de o jumătate de minut

– Un moment! Levacarul eu îl conduc, fata n-are nici o legătură. Tu, Doris, stai liniştită.

Ochii lui Nico începură să arunce priviri urîte.

– Nu e beată, spuse, nu bea niciodată, e abstinentă. Se poate verifica oricând procentul de alcool. Dar nu cu bomboana asta! Nu văd de ce ar trebui să vă dăm această satisfacţie. Faceţi-mi plăcerea: luaţi-vă reactivele şi dispăreţi de-aici. Valea!

Omul C.M.G.-ului începu să fiarbă, însă trase adînc aer în piept şi îşi reveni.

– De acord, să admitem că domnişoara e în regulă. Dar dumneata? Dumneata eşti beat, domnule, şi pot s-o dovedesc. Vă rog!

Puse bila albă alături de pahar. Nico începu să rîdă.

– Vreţi s-o bag în gură? Imediat!

Trase cu ochiul, complice, spre Doris, îşi puse reactivul pe limbă şi aprinse o ţigară. Apoi îşi mai turnă de băut. Inspectorul păli şi îşi consultă ceasul, încercând să-şi păstreze calmul.

– Scoate-o, ceru el.

Nico scuipă bila pe masă. Avea acum culoarea cireşelor.

– Ceea ce era de demonstrat! spuse omul C.M.G.-ului cu un aer de triumf. Te-ai învîrtit de o amendă, domnule.

Nico îşi clătină încet capul.

– V-aţi greşit persoana. Nu-mi pasa, nu fac parte din Convenţie!

Se lăsă pe spate, hohotind. Controlorul C.M.G.-ului deveni pămîntiu.

– Asta-i bună! De ce nu mi-aţi spus de la început?

Nico ridică din umeri.

– Am reziliat contractul abia ieri.

Scoase din buzunar hîrtiile doveditoare şi le desfăcu pe masă.

– Vă rog să luaţi la cunoştinţă, adăugă el, şi să verificaţi, dacă doriţi.

Omul C.M.G.-ului se îndepărtă umilit. Doris rîdea, dar se încruntă pentru o clipă atunci cînd îl văzu pe Nico făcînd un gest obscen în urma inspectorului.

– Termină! Acum, gata.

Era însă veselă, nimic nu-i putea strica buna dispoziţie, aşa că rîse mai departe. Întinse braţul şi-i puse coarne. Pumnul ei părea capul unui melc uriaş.

– Dă-mi să beau, azi e o zi cu totul deosebită.

Glasul îi era puţin răguşit, ea al actriţelor care joacă roluri de femei bete. Pe Nico începu să-l frămînte teribil o bănuială, o dorinţă vie de a-i descoperi fetei adevărata fire, ca şi cum ea i-ar fi ascuns-o întotdeauna, ca şi cum Doris, luni în şir, n-ar fi făcut altceva decît să-i recite un text dintr-o comedie, rolul tinerei cu bun-simţ.

Turnîndu-i vin, o privi cu atenţie. Dar apoi, pe cînd o privea, îl încercă pe neaşteptate un sentiment de vinovăţie.

Plecară curînd.

O veche şosea asfaltată. Levacarul îi zgîlţîia, forţîndu-şi motorul pe sub bolţile de verdeaţă, printre pantele unor dealuri de smarald şi fîşii de vale însorită. Apoi, după o lungă serie de viraje strînse şi riscante, drumul se sfîrşi brusc într-un luminiş mărginit de balustrade. Nu era mai nimeni pe acolo, abia trei sau patru levacare, parcate la umbra castanilor.

Nico o luă la fugă, căţărîndu-se pe o cărare foarte abruptă. Doris îl urma opintit, cu geanta atârnată de umăr şi ţinînd în mînă un mic aparat de radio cu tranzistori.

Un platou învecinat cu cerul. Iarbă, tufişuri, întinse pete de verde viu şi de umbră. Şi ruinele. Se iveau de sub iarbă, colţuroase şi mîncate de timp, ca nişte sfincşi prevestitori. Jos, valea se avînta într-un şir de vii şi de livezi cu măslini, afundă şi

pierdută în depărtare, imensă, iar profilul lui Nico, nemişcat, se contura pe marginea prăpastiei, pe fundul înălţimilor albastre.

Strigă. Un chiot fără motiv, fără teamă în el, un mod oarecare de a-şi dovedi că trăieşte, de a recîştiga timpul oprit în loc, de a nu pieri strivit de grandoarea peisajului.

Deschise aparatul de radio la maximum. Dar muzica suna ridicol, nu-şi avea locul acolo. Printre vestigiile unui teatru din antichitatea romană. Încercară să danseze pe treptele măcinate, invadate de muşchi. Nico o ţinea atît de strîns, încît fetei i se tăia respiraţia. Muzica – bîlbîită, un ritm silit, artificial. Doris abia distingea vocea cîntăreţului, un tînăr castrat care modula exagerat notele, chinuindu-se să le reţină în universul stupid al unui cîntec sentimental. Altceva trebuia atunci! Era un moment extraordinar, nu-l puteau irosi aşa, în jocul plictisitor şi steril ce li se impunea.

– Vino, Doris. Vino, să plecăm.

Vocea lui Nico era de nerecunoscut.

O potecă albă, pietruită, cu smocuri de muşchi printre crăpăturile lespezilor vechi. Cînd o prinse de mînă şi o conduse într-acolo, fata nu se împotrivi. Cărarea se pierdea într-un tunel de ramuri întrepătrunse, boltă de frunze translucide, de un verde strălucitor.

Era întinsă alături de el, pe un aşternut de muşchi ca un înveliş pufos, aproape îmbătată de parfumul înnebunitor al plantelor şi al florilor de soc.

– Ascultă…

O strîngea la piept, şi-i tot repeta cuvîntul acela: Ascultă… Nu-i venea altceva pe limbă. Şi se frămînta, se rostogolea, ţinînd-o mereu în braţe. Se şi răni: un fir de sîrmă ghimpată abia ieşit din pămînt, două zgîrieturi pe gît, la ceafă, o tăietură fină, care cobora pînă la mărul lui Adam.

Dar el o strîngea mai departe, ca un apucat. Nici nu-şi dăduse seama că se zgîriase. Simţi durerea mai tîrziu, cînd, obosit, rămase întins pe spate.

Unul dintre cîntece vorbeşte de nişte zori înfloriţi. Altul evocă noaptea plină de miresme şi umbre, soarele strălucitor de deasupra unei mări din august. Iar un altul, teribil de banal, deplînge o iubire pierdută.

Asta-i tot. Tot ce iese din radioul ăla blestemat. Şi la fel în fiecare zi, pînă şi dimineaţa devreme, cîntece, publicitate, cîntece şi iar cîntece, emisiuni pentru înapoiaţi mintal. Şi iarăşi publicitate, slogan după slogan, aer condiţionat, frigidere,

levacare, omul modern foloseşte asta, foloseşte aia, C.M.G.-ul, o întreagă năvală de comunicate.

Doris închide aparatul, scîrbită. Îşi termină pieptănătura, mai rămîne puţin în faţa oglinzii, se întoarce în profil, îşi corectează ochii şi buzele după nişte misterioase contururi expresive.

Cînd i se telefonează ca să i se spună că Nico se simte rău, izbucneşte în rîs.

– Mă bucur. Transmiteţi-i lui Nico să nu mai facă pe prostul, că nu-i ţine cu mine.

Dar celălalt insistă. Doris pune receptorul în furcă.

– Cine era? apare maică-sa să întrebe.

– Nimic deosebit. Nico face glume nesărate.

Îşi bea cafeaua cu lapte în picioare, lîngă plită. O umbră de îndoială pătrunde rapid printre cutele gîndurilor ei. Nu, nu-i cu putinţă, aseară, cînd ne-am despărţit, plesnea de sănătate. Lasă, că azi îi fac şi eu figura, îi telefonez la minister şi-i spun că plec în America.

Dar apoi, în stradă, pe cînd aştepta elibuzul, îndoiala o asaltă din nou. Rămase să-i privească buimacă pe cei ce se înghesuiau să urce, aşteptă ca vehiculul să plece, traversă şi urcă într-unul care se îndrepta în direcţia opusă, spre casa lui Nico.

Urcă în fugă pînă la etajul patru şi sună furioasă. Un cretin, îşi spunea. Nico e un cretin, dar o să mi-o plătească, dacă m-a obligat să alerg aici degeaba…

În cadrul uşii apăru un bătrîn îmbrăcat în haine de casă.

– Poftiţi, vorbi el cu o voce coborîtă. Sînt Crescenzo, locuiesc aici, în apartamentul alăturat. Eu v-am dat telefonul.

Doris se făcu albă ca hîrtia.

Locuinţa lui Nico e mică, un domnitor, baia, bucătăria şi camera de zi. Apartament de burlac. Crescenzo o împinge în camera vecină,

– Dar ce are? Spuneţi-mi, ce s-a întîmplat?

Profesorul îşi desface larg braţele.

– Greaţă, ameţeli, iar de dimineaţă vomează întruna. Apoi au început crampele, în tot corpul. I-am dat un calmant. Să-l lăsăm să doarmă.

– Nu-i adevărat, Nico nu doarme, dinspre coridor vine un geamăt lung. Doris dă fuga în dormitor. El stă în pat, stă ghemuit în pat şi îşi ţine strîns coastele, genunchii, muşchii coapselor. Ochii lui aproape că imploră, are fruntea asudată, faţa răvăşită.

Apoi începe să se zvârcolească, vrea apă, ceva de băut, trupul i se încordează, tresare repetat, ca străbătut de un curent electric. Şi iarăşi: geamătul acela lung, sfîşietor. Doris a amuţit, îi e teamă să-l atingă, nu ştie ce să facă, picioarele încep să-i tremure, simte că-i vine leşin şi se sprijină de dulap.

– Trebuie să facem ceva, îi spune profesorului. Să chemăm un medic, pe cineva…

Ea ştie bine că nu-i posibil, Nico a părăsit Convenţia vineri, informaţia a ajuns cu siguranţă la dispensarul de cartier, n-are rost să telefonezi, n-o să vină nimeni, n-o să se mişte nimeni, nici dacă plîngi. Şi chiar prezentîndu-le o cerere de reînscriere, n-ai face decât o gaură în apă. Pe lîngă amenda prevăzută pentru o asemenea situaţie, toată birocraţia pretinde trei zile, apoi încă o zi, sau chiar două, pînă să ţi se întocmească o nouă fişă la dispensar. Dacă nu e totul în regulă, medicul nu se clinteşte.

– Şi atunci?

Crescenzo îşi trecu degetele peste bărbie, îşi clătină capul, nehotărât.

– Ar fi cineva, un doctor, spune el. Dar rămîne de văzut dacă vine, locuieşte la ţară, la treizeci de kilometri de Roma. Nu mai profesează, face agricultură de cînd l-au radiat fiindcă a tratat un bolnav neînscris. Trebuie să vedem însă dacă vine, dacă-i dispus să rişte puşcăria…

Ochii fetei au o licărire de speranţă.

Profesorul îşi tîrşîi paşii spre telefon. Doris veni lîngă pat, luă între palmele sale o mână de-a lui Nico şi începu să plângă, să rostească vorbe incoerente.

Pe cînd se zvârcolea, el o privi ţintă o clipă.

– Am o mie de cîini înăuntru, o mie de câini care mă sfîrtecă…

Apoi se aruncă pe partea cealaltă, iar din gâtlej îi ieşi un geamăt, şi apă, o opinteală, lichid galben şi vâscos.

– N-am dat de el, spuse Crescenzo. Nevastă-sa zice că s-a dus la pescuit şi-o să se întoarcă la amiază. I-am cerut să trimită pe cineva să-l anunţe. Îl sun iarăşi peste o oră.

O oră? Dar nu vedeţi că-i grav? A vomat din nou, tremură mereu şi se zvârcoleşte…

– Atunci, încearcă un lucru. Dumneata faci parte din Convenţie, nu-i aşa? Coboară pînă la farmacie. Pastilele mele nu-i folosesc la nimic, ne trebuie altele. Spune că ai sciatică, dureri de coloană, nu, mai bine nevralgie, nevralgie de trigemen.

Văicăreşte-te, ţipă, dar fă-i să-ţi dea un calmant mai puternic, pe cel mai puternic…

Doris stătea pe gînduri. Se uita la profesor, apoi la Nico, care se zbuciuma pe pat.

– Eu nu pot, zise Crescenzo. Nu sînt înscris în Convenţie, aşa că mie nu mi-ar da.

Ea ieşi în fugă şi coborî treptele cu răsuflarea tăiată. Pe strada levacarele treceau lanţ. Nu putea traversa. Iar pasajul subteran era departe, asta presupunea un ocol inutil, din moment ce farmacia se afla chiar în faţă, atîta timp pierdut: o apucă furia şi, deodată, i se făcu rău, o moleşeală în tot corpul, o disperare cumplită, imposibil, nu s-a întîmplat nimic, proasto, ai să vezi că totul se aranjează, nu-i nimic.

Soarele care bătea în acoperişurile tarabelor din piaţă îi aduse în minte plimbarea, bolta verde a pădurii, rîsul lui Nico. Nu-i nimic, proasto, se rezolvă totul.

Cînd ceru medicamentul, omul în halat alb aflat de cealaltă parte a tejghelei nu-i făcu nici o greutate. În mod obişnuit, pentru o astfel de marfă era nevoie de reţetă medicală. Însă Doris era răvăşită. Farmacistul o privi o clipă, apoi îşi lăsă capul în jos şi imprimă bonul de casă.

La amiază veni mama ei. Fierbea de nervi. Dădea mereu din cap şi răbufnea, ţi-am spus eu, un descreierat, nu trebuia să te încurci cu încurcă-lume ăsta. Iar ea îi răspundea: nu mai vorbi aşa, Nico e tot ce vrei, înfumurat, vorbă goală, dar e băiat bun şi nu-i vina lui, n-a avut noroc şi cu asta am terminat.

Crescenzo făcea naveta dintr-o cameră în alta. Îşi desfăcea braţele ca un preot. Mai încercă să dea telefoane.

Nimeni nu-i răspundea.

Un joc de copii. O înşiruire de vorbe ştrengăreşti care-i plăceau mult cînd era mică. Doris nu pricepe de ce-i revin în minte tocmai acum. Maică-sa mai e acolo, în picioare, la marginea patului, pare o curcă, aşa cum stă, nemişcată, cu gîtul întins să prindă vreun zgomot. Cîteodată capul i se clatină într-o mişcare abia perceptibilă, bănuitoare.

– Nu respiră, spune ea cu o voce neutră. Nu mai respiră. Nu vedeţi că nu respiră?

Vorbeşte mecanic, se înţelege perfect că nu participă sufleteşte prin nimic.

Crescenzo n-are o clipă de astîmpăr, îşi pocneşte degetele, se scotoceşte prin buzunare şi scoate pachetul cu ţigări, dar imediat îl vira la loc, fiindcă fumul l-ar deranja pe Nico.

La două şi jumătate, mama lui Doris îşi ia fata de braţ şi o invită să iasă.

– Acum mergem acasă, spune pe un ton care îi ascunde rău indispoziţia. Mănînci liniştită, te odihneşti vreo două ceasuri şi apoi revii...

Doris face un semn de refuz, se răsuceşte brusc şi vine din nou lîngă pat.

Faţa lui Nico e schimonosită, are maxilarele încleştate, ochii ficşi, halucinaţi, un fir subţire de salivă i se scurge prin colţul gurii.

Nu vorbeşte. Au încercat să-l zgîlţîie. Doris a izbucnit în plîns, l-a implorat, dar degeaba. Din gîtlej îi iese doar un geamăt lung, înăbuşit, aproape un horcăit în ritmul respiraţiei.

Crescenzo dă telefon încă o dată. Dar medicul-pescar lipseşte, soţia lui declară că a trimis să-l caute de jur-împrejurul lacului, şi degeaba.

Ochii lui Crescenzo au o expresie vinovată.

– Încerc din nou mai tîrziu, acum mă duc dincolo, să pregătesc ceva.

E obosit şi profesorul. Îşi ascunde cu greu căscatul, nevoia cumplită de a fuma o ţigară. Mama lui Doris, un sac de grăsime înfăşurat în atlaz înflorat, mai-mai că astupă uşa, împiedicînd lumina. Buze de un roşu strident, conturate astfel încît să pară mai groase decît în desenul lor natural, umbra albăstruie din jurul ochilor, urma agresivă a creionului pe arcul depilat al sprîncenelor... O mască. Bate cu degetele în uşor şi pufneşte. Şi iat-o revenind la atac, nu suportă să-şi vadă fata într-un rol de infirmieră.

Apoi jocul de copii. Iarăşi înşiruirea aceea de vorbe fără sens, învăţate de Doris cînd era mică. Un pomelnic uitat, revenit în memorie prin cine ştie ce asocieri inconştiente. Un aer plin de lumină aurie. Şi un cerc de rochiţe albe, copilărie senină, zile fără griji, orînduite dinainte, ca zimţii ce se închid uniform într-un fermoar fără sfîrşit.

Timp leneş, cu neputinţă de evaluat. Curgere sporită secundă cu secundă, o lungă dormitare de gînduri pline de amărăciune.

A rămas singură. Maică-sa a plecat, Crescenzo la fel. Acum încăperea e un puţ de tăcere, alternare de umbre şi penumbre,

nu se mai aude decît tic-tacul ceasului de pe noptieră – mîna lui Nico are palma asudată, iar dosul ca gheaţa – şi acel geamăt înăbuşit, mereu acelaşi, mereu neschimbat, monoton, enervant. Un nătărău şi un nesupus. Asta era Nico. Un amestec de lucruri bune şi rele, de porniri generoase şi încăpăţînare, de căldură sufletească şi egoism. Un băiat fără noroc. Să ieşi din Convenţie şi imediat, la numai cîteva zile, să te procopseşti cu boala aceea! Nu cu un guturai, o gripă, sau alte prostii fără însemnătate. Nu, asta era o boală cu majusculă, o infecţie, desigur, ceva grav, misterios, cu consecinţe iremediabile, poate.

Îşi apropie buzele de urechea lui Nico şi-l chemă încet.

Nico abia simte mîna care îi mîngîie fruntea. E obosit, epuizat, nu-i în stare să-şi mai adune gîndurile, e ca şi cum un altul, înăuntrul lui, ar primi senzaţii, ar crea imagini, şi-ar pune întrebări lipsite de sens. Pe perete, fîşiile de umbră se descompun şi se refac după nişte tipare imprevizibile. Animale, flori şi păsări, fulgi de zăpadă, combinaţii geometrice de caleidoscop. Apoi o figură masivă şi osoasă începe să prindă consistenţă, creşte enorm, pare că se detaşează de zid, vine spre el trecînd prin mobile, ca o fantomă. Albă, are halat alb, e un medic, îi vede termometrul ieşind din buzunar, iar în mîna dreaptă ţine strîns o seringă, are degetul mare ridicat, gata să-i injecteze serul.

Un hohot de rîs, o străfulgerare neaşteptată în creier şi vedenia dispare. Dar imediat răsar alte figuri, un nesfîrşit şir de halate albe ies din ungherele întunecate ale camerei, se apropie pe rînd de el, îl ciocănesc, îi ascultă respiraţia, fiecare îl examinează cu o meticulozitate extremă, fiecare lasă impresia că-i gata să-i facă injecţia salvatoare. Şi totuşi, unul după altul, îşi ascund la spate seringa; rîzînd, şi dispar.

Încăperea se umple iarăşi de termometre, enorme, uriaşe, avînd tuburi cu mercur de grosimea unor conducte, atingînd tavanul cu bulbii lor umflaţi. Apoi un zăngănit de sticlărie, un trosnet prelung, mii de ţăndări desenează în aer un mozaic suspendat. Pete de un alb strălucitor, sepulcrale, o întindere presărată cu nenumărate cruci, un cimitir pustiu, bătut de soare, şi oraşul care urlă dincolo de zidul înconjurător.

Cineva a aprins lumina. Lîngă el stă Doris, şi Crescenzo, şi mai e cineva, un necunoscut.

– De-acum doctorul o să te vindece.

Doctorul,.. Nico ar vrea să mişte un braţ, să spună ceva, dar nodul din gît nu-i permite să pronunţe fie şi o singură silabă. Se uită fix la necunoscut, cu o privire neîncrezătoare.

Doris începe şi ea să-l cerceteze pe noul venit. E un ins ciudat, n-are nimic dintr-un medic; e trupeş, sangvin, cu obrajii plini de vinişoare, cu părul tuns scurt, încărunţit. Pare mai degrabă un comerciant, ori un samsar. Poate că din pricina îmbrăcăminţii: o cămaşă de flanel sub haina descheiată şi pantaloni din stofă groasă aspră. De umăr îi atîrnă un coş mare de răchită, unul dintre acelea cu capac găurit, ca să poţi vîrî peştii înăuntru; îl pune pe noptieră, îl deschide şi îşi scoate trusa de medic.

E un clandestin, un doctor radiat din C.M.G., om care riscă să fie închis doar pentru faptul că se află acolo, la căpătîiul lui Nico. Doris îi urmăreşte fiecare mişcare, îşi aminteşte strângerea de mînă, energică, o mînă mare şi bătătorită, vocea cu sonorităţi de bronz care, în momentul prezentărilor, rostise numele şi prenumele fără îndoială false, dintr-o precauţie absolut de înţeles.

Doctorul s-a aplecat deasupra patului, îi palpează lui Nico fruntea, pometţii obrajilor, îi ridică pleoapele, îi ciocăneşte pieptul, apoi îi apucă o buză şi, trăgînd de ea, lasă să se vadă gingiile albe.

– Şi asta ce-i? întrebă, trecîndu-şi degetul peste zgârietura ce brăzdează gîtul lui Nico.

Doris e stingherită. Aproape că roşeşte, se bîlbîie.

– Un fir de sîrmă ghimpată… Sîmbătă trecută, la ţară…

Medicul se scarpină pe obraz. O ia de la început, examinarea e dintre cele mai amănunţite. Doris nu pricepe de ce clatină el din cap, mereu. Cînd îşi deschide trusa şi îl vede pregătind o injecţie, fata îl prinde de braţ.

– Dar, de fapt, ce are?

Medicul ridică din umeri.

– Nu ştiu. Ar putea să fie tetanos. Dar poate că mă înşel. Asta-i, de bună seamă că mă înşel. Sînt aproape sigur că-i vorba de o infecţie banală. Asta – şi arată seringa de-acum plină cu lichid – ar putea să-i facă bine. Înţelegeţi-mă, nu pot nici eu mai mult. Am o rezervă de medicamente neînsemnată. Dacă-i o infecţie obişnuită, ne descurcăm. Dar dacă din întâmplare… În sfîrşit, ser antitetanic n-am. Ar fi şi prea tîrziu, nu l-ar primi la timp, adică.

– Şi atunci…

De ce să ne gîndim la ce-i mai rău? Acum îi fac injecţia, iar în trei-patru ore temperatura ar trebui să scadă.

Doris îi întoarce spatele, se apropie de fereastră şi priveşte jos, în curte, un paralelipiped rece şi murdar în care sîrme cu rufe puse la uscat se întind de la o fereastră la alta.

Gata. Medicul îşi închide trusa şi priveşte în jur, căutînd cine ştie ce.

– E tot ce pot să fac, repetă el.

Întinde o mînă enormă gest şovăielnic, mîhnit. Crescenzo îl însoţeşte pînă la ieşire.

Mie poţi să-mi spui, şopteşte el, e vreo speranţă? Doar un gest, o privire stinsă. O negare imperceptibilă. Dar Doris nu ştie, Doris n-a văzut, nu şi-a dat seama de nimic. E încă încrezătoare, şade lîngă pat şi aşteaptă.

Malul celălalt

– Uite cum facem, domnule Edgeworth. Spuneţi un număr format din trei cifre.

– Un număr din trei cifre?

– Da, oricare. Fie şi din două cifre, dacă vreţi. În fine, alegeţi un număr între unu şi o mie.

Bruce Edgeworth îl fixă o clipă pe doctorul Killpatriek cu o expresie de surprindere, apoi desfăcu braţele, încurcat.

– Ei bine… Nu-i deloc uşor, aşa, pe nerăsuflate. Nu ştiu, aş putea spune 248, sau 715. Ce părere aveţi, doctore? Ar merge 715?

– Pentru mine merge foarte bine, zise doctorul Killpatriek. Deci, 715. Iar acum o literă din alfabet, vă rog.

– O literă din alfabet?

– Sigur că da, domnule Edgeworth. Îmi trebuie şi o literă din alfabet, Oricare. Curaj!

– Să zicem, atunci, M.

– Okay! M-715.

Doctorul Killpatriek se apropie de claviatura selectorului magnetic şi răsuci întrerupătorul ecranului pe care apăru instantaneu o lumină violetă, palidă, rece. Apoi apăsă pe piesele claviaturii.

– Veniţi, domnule Edgeworth. Subiectul M-715 o să apară imediat, îl puteţi observa în voie cît doriţi. Un joc de copii, e destul să acţionaţi aici, asupra volantului. Deplasările în profunzime nu trebuie să vă preocupe: există un teleobiectiv automat care menţine imaginea în focar.

Bruce Edgeworth se apropie de ecran.

– Nu văd nimic, zise.

– Jos, în dreapta. Sînt nişte stînci şi tufişuri, vedeţi?

– Da, dar…

– E un exemplar magnific. Uitaţi-vă numai, domnule Edgeworth. Îl vedeţi? Aşteptaţi să măresc imaginea. Uite, cuplez şi sonorul. Ţineţi o mînă aici, deasupra, şi mişcaţi volantul numai în caz că subiectul dă semne că ar ieşi din cîmpul vizual.

Mambor-ul se apropie prudent, are coarnele lungi şi foarte înalte, corpul suplu e gata să ţîşnească la cel mai mic semn de pericol. Ajuns la izvor, se opreşte adulmecînd aerul. Rămîne

nemişcat ca o stâncă lîngă firul de apă ce se revarsă în albia de pietre cenuşii, detaşat pe fondul norului vaporos de minusculi stropi irizaţi.

Aer cald, apăsător. E liniştea pădurii toropite de zăduful după-amiezii: o răsuflare sufocată, monotonă cu vuietul slab dintr-o cochilie marină. Din cînd în cînd, ţipătul produs de *ugugua* sus, în luminiş, rupe tăcerea locului.

Mambor-ul e tot nemişcat, continuă să adulmece aerul, întîrziind să-şi afunde botul în izvor. În spatele tufişului de *aramrish,* flăcăiandrul Udo are un gest de nerăbdare. Apoi se hotărăşte, dar nu reuşeşte nici măcar să întindă arcul la timp: *marbor*-ul îşi îndoaie picioarele lungi într-o săritură fulgerătoare, săgeata ricoşează pe piatră la vreo doi metri în dreapta animalului lansat în plină goană. Inutil să-ţi mai pui nădejdi într-o altă lovitură. Lui Udo nu-i mai rămîne decît să încerce să-l urmărească; el ştie bine că uneori, cînd aleargă pe un teren accidentat, *mambor*-ul poate cădea, rupîndu-şi un picior.

Udo se repede pe pantă în jos, se fereşte de pietrele ascuţite care ies din pămînt, iuţeşte pasul, dar prada îi scapă; *mambor-ul* galopează acum pe un teren ierbos, moale şi neted, încît obţine curînd un avantaj categoric.

Dezolat, Udo se opreşte. E leoarcă de sudoare, pe cînd inima îi bate ca nebună iar soarele îl orbeşte. La marginea desişului e o zonă umbroasă unde abia adie un vînticel capricios. Sub enormele frunze albastre ale arborilor *karanoa.* Udo se trînteşte vlăguit, îşi răsuceşte corpul în iarba umedă, zace pe spate. Mai tîrziu, cînd sîngele şi-a încetat cursa nebună iar aerul nu-i mai arde gîtul şi pieptul, Udo înaintează alene pe poteca din pădure, un tunel de smarald al cărui capăt e tocmai în malul rîului. Loa stă acolo, pe mal, ghemuită în faţa unui foc mic, şi ţine în mînă o ţepuşă de os la capătul căreia a înfipt un peşte. Mirosul puternic de carne prăjită ajunge pînă la Udo chiar împotriva vîntului.

A mai văzut-o pe femeie stînd în chiar acelaşi loc, însă întotdeauna a evitat-o fără vreun motiv prea limpede. Dar acum Udo se apropie nerăbdător, tropăind prin iarbă ca să-i atragă atenţia. Loa rămîne nemişcată chiar şi atunci cînd Udo ajunge atît de aproape încît mai-mai să-i atingă umărul. Abia îşi întoarce capul: o privire ambiguă, amestec de uimire şi înfumurare.

Udo nu-i inspiră teamă: nu-i decît un băiat, înalt şi musculos, dar fără lumina aceea agresivă ce străluceşte în ochii bărbaţilor din tribul său.

– Ţi-e foame? întreabă femeia, coborînd privirile.

Udo mormăie ceva, îşi strîmbă nasul gîdilat de aroma peştelui prăjit pe jarul încins.

– Eşti Loa, nu-i aşa? Loa, din tribul lui Ark.

Femeia nu răspunde. Atunci Udo face un gest ca de supărare.

– Ce cauţi aici? întreabă cu o voce hotărâtă. Ai tăi sînt acolo, dincolo de pădurea cea mare. Ce faci aici, singură, pe malul rîului?

Loa îi întinde ţepuşa cu peştele care fumegă. Apoi se ridică, face cîţiva paşi pînă la rîu, se mişcă în jurul unui par înfipt în apă. Scoate un coş plin cu peşti.

– Uite! exclamă aţîţată. Eu i-am prins.

Îşi vîră o mînă în coş, iar peştele aruncat pe mal saltă înnebunit. Udo se grăbeşte să-l imobilizeze cu piciorul. Şi astfel, timpul trece încet şi liniştit. Udo şi femeia sînt tot lîngă foc, mănîncă preocupaţi stînd faţă în faţă, iar din cînd în cînd se privesc în ochii umezi şi adînci.

Apoi Udo spune:

– Azi era cît pe ce să-l vînez. Era cel mai frumos şi cel mai mare *mambor* din pădure. Dar într-o zi o să-l prind, o să-l duc alor tăi şi tu ai să vii atunci cu mine.

Ne vom întoarce aici să vînăm şi să pescuim, iar tu ai să dormi lîngă mine, pentru totdeauna. Pînă cînd îngerii albi ne vor chema pe malul celălalt, în raiul cel adevărat.

Udo şi Loa. Printre frunzele verzi şi azurii, nevăzute păsări de sticlă ciripesc neliniştite. Rîul curge lent. maiestuos; sus un *ugugua* dă ocoluri prin cerul pe care străluceşte puternic un soare portocaliu.

– Satisfăcut? întrebă doctorul Killpatriek închizînd aparatul.

Bruce Edgeworth se întoarse încet, cu privirea goală, buimac. Fu pe punctul de a spune ceva, dar doctorul i-o luă inainte.

– Credeţi-mă, mai bine decît aşa n-aţi fi putut alege. M-715 e într-adevăr un exemplar superb. Şi acum veniţi cu mine, domnule Edgeworth. Trebuie să împlinim nişte formalităţi. Pe aici, vă rog.

– Ascultaţi-mă, doctore. Eu…

– După asta, domnule Edgeworth. După.

Doctorul Killpatriek îl luă de braţ şi îl conduse prin coridorul cu pereţii tapetaţi în plastic de un alb îngheţat.

– Faceţi-vă comod, zise deschizînd uşa unui birou foarte luminos.

Edgeworth intră ezitînd. În încăpere, stînd în picioare lîngă un masiv fişier metalic, o femeie.

– Dînsa e doctoriţa Elaine Bixby.

Schiţă o umbră de suris şi se lăsă să alunece în fotoliul de lîngă birou.

– Văd că fişa dumneavoastră personală e deja completată, zise doctorul ciocănind in masa cu stiloul. Bun. Şi celelalte acte sînt în regulă. Trebuie doar o semnătură aici, în josul paginii, domnule Edgeworth.

Bruce Edgeworth abia aruncă o privire spre formularul albastru pe care doctorul i-l strecurase în faţă. Scutură capul, scurt.

Doctorul Killpatriek zîmbea încurcat. În picioare, lîngă el, tînăra femeie înţepenise, şi ea într-o atitudine de evidentă nemulţumire.

– Nu semnez nimic, zise Edgeworth pe un ton hotărît. Am de gînd să plec cît mai repede, pricepeţi? Compania voastră m-a înşelat cu mîrşăvie.

– Glumiţi, domnule Edgeworth.

– Nu glumesc deloc. Pliantul vostru publicitar nu-i deloc zgîrcit în informaţii, le oferă chiar şi pe cele mai nesemnificative. Se trece însă sub tăcere lucrul cel mai important…

Care anume, domnule Edgeworth?

– Faptul că *kindus-ii* nu sînt animale, ci oameni. Lucrul ăsta organizaţia voastră nu l-a spus niciodată.

– Ajunge! îl întrerupse sec doctorul Killpatriek. O faceţi, sau vă lăsaţi păgubaş. În situaţia în care vă aflaţi, orice discuţie mi se pare inutilă. Acesta e formularul care trebuie semnat.

Edgeworth se ridică brusc, congestionat.

Am spus nu, n-am să semnez nicicînd. Sînteţi nişte ucigaşi, asta sînteţi. Ucigaşi!

Bătuse uşor. Cîteva ciocănituri discrete în tăblia uşii metalice. Apoi ea intrase cu capul sus, poziţie statuară, cu sînii provocatori vîrîţi într-un tricou prea lipit de corp. Pusese fişa albastră lîngă divan, pe măsuţa din trestie împletită, şi se aşezase picior peste picior. Iar atunci cînd el, ca smulgîndu-se din letargie, se apropiase pentru a se scufunda leneş într-un alt fotoliu, Elaine începu să vorbească, întîi cu voce scăzută, aproape în şoaptă, apoi pe tonuri tot mai provocatoare şi insinuante.

Edgeworth o privea cînd încruntat, cînd în mod vizibil plictisit.

– Şi aşa, aţi vrea să plecaţi cît mai repede! spunea doctoriţa Elaine făcîndu-i cu degetul un semn de ameninţare glumeaţă.

Edgeworth încuviinţă.

– Scuzaţi-mă, domnule Edgeworth, dar eu nu vă înţeleg. Sau, mai bine zis, înţeleg şi apreciez sensibilitatea dumneavoastră, totuşi nu pot să vă aprob decizia. Aţi făcut o călătorie lungă şi costisitoare, ba chiar şi neplăcută. Să vii de pe Pămînt pînă aici, pe Igea, cu toate acele furtuni magnetice presărate în drum… De ce vreţi să renunţaţi tocmai acum?

– V-am spus. Nu ştiam că *hindus*-ii sînt oameni.

– Kindus-ii? Greşiţi, domnule Edgeworth. E a doua oară că faceţi această afirmaţie cu totul neîntemeiată, *Kindus-ii* sînt animale, vă asigur de asta.

– Da, animale care vorbesc. I-am auzit, scumpă domnişoară. N-am priceput un cuvînt, de acord. Dar e de ajuns că vorbesc, exact aşa cum facem noi.

– Asta nu înseamnă nimic. Şi delfinii vorbesc, dar tot animale rămîn. Sau cîinii? Nu-i acelaşi lucru cu cîinii? Chiar şi găinile şi boii sînt în stare să comunice cu semenii lor, ştiinţa a stabilit asta cu absolută certitudine. Iar atunci? Ar trebui prin urmare să renunţăm la friptură şi la biftecuri? Domnule Edgeworth, scrupulele dumneavoastră mi se par cu adevărat excesive!

– Poate. Mie mi se par exagerate comparaţiile dumitale zoologice. Excesive şi înşelătoare. Am urmărit *kindus-ii* de aproape, pe ecranul selectorului magnetic. Am văzut prea bine cît de impresionant omenesc le era aspectul, i-am auzit vorbind, i-am văzut folosind focul, am văzut un bărbat şi o femeie care se iubeau..,

– Vă repet că nu sînt oameni. De altfel, nu există nici o Constituţie sau vreun articol legislativ care să-i considere astfel.

– Prin forţa lucrurilor! Această planetă aparţine Companiei Igea. Pentru voi, cei care aţi ocupat-o, nu-i decît o posesiune colonială, o crescătorie exploatată prin toate mijloacele tehnicii. Într-adevăr, cinismul nu vă lipseşte deloc.

– Vă rog, domnule Edgeworth. Nu e momentul să începem o discuţie de acest fel. Cu atît mai mult cu Cît, ca industriaş, ca mare industriaş, nu veţi fi, desigur, tocmai dumneavoastră cel care neagă avantajele liberei iniţiative.

Pentru o clipă Edgeworth rămase descumpănit. Privirea femeii era în mod manifest provocatoare, ca o sfidare clară, lansată de pe o poziţie imbatabilă.

– Divagaţi, domnişoară, încercă să-i dea replica. Nu-i nevoie de o lege scrisă ca să-i consideri oameni pe nişte indivizi absolut identici cu noi,

Elaine Bixby surîse. Avea dinţi foarte regulaţi, albi şi deşi.

– *Kindus-ii* sînt animale, repetă pe un ton absent, aproape scandând silabele. Trebuie să vă obişnuiţi să le trataţi aspectul uman ca pe un simplu accident. Haideţi, domnule Edgeworth. Sîntem aici ca să vă ajutăm, nu ca să vă tragem pe sfoară.

Edgeworth izbucni:

– Sînteţi plătită ca să vorbiţi astfel!

Indispoziţia domnişoarei Bixby ţinu doar o fracţiune de secundă.

– Sigur, sînt plătită. Dacă însă Compania Igea ar fi, aşa cum insinuaţi, o companie necinstită, n-aş accepta banii lor. Am şi eu scrupulele mele, domnule.

Edgeworth se ridică încet, se apropie de imensa uşă de sticlă care dădea spre grădină. Rămase mult timp în picioare, întors cu spatele.

– Nu mi-a plăcut sistemul, zise apoi, ţeapăn, continuînd să se uite afară.

– Poftim?

– Jocul acela cu trei cifre. Nu mi-a plăcut.

– O formalitate, domnule Edgeworth. E preferabil ca alegerea să fie lăsată pe seama întîmplării, mă înţelegeţi.

– Da… Dar de ce trebuia să mă uit pe ecran? Scena aceea… E încă aici, săpată înăuntru, nu reuşesc să mi-o scot din minte. Era absolut necesar să-l văd pe *kindus?* Să-i spionez mişcările, intimitatea? Spuneţi-mi.

– Clientul are acest drept. Aţi plătit deja un avans, înainte de a achita restul se cuvine să vedeţi marfa.

– Înţeleg. Totuşi…

– Exageraţi, domnule Edgeworth.

Doctoriţa Bixby se îndreptă spre rezervorul de apa, umplu un pahar, apoi scotoci în poşetă.

– Luaţi asta, zise întinzîndu-i o pastilă şi paharul.

– Ce-aveţi acolo?

– Un calmant.

Edgeworth se mişcă acum ca un somnambul, o serie de gesturi executate mecanic, ochii rătăcind peste tot în tentativa

de a scăpa de cei ai lui Elaine. Apucă paharul, înghite cu greu pastila apoi se întoarce din nou, fruntea îi atinge geamul, o mînă bîjbîie pe plasticul uşii batante.

Elaine e în spatele său, foarte aproape, mai-mai că-i simte respiraţia pe gît, parfumul subtil şi tulburător. Dacă ar vrea, s-ar putea întoarce s-o strîngă in braţe. Un gînd nepotrivit, nu tocmai justificabil în împrejurarea aceea.

Tăcerea e stânjenitoare, greu de suportat. Edgeworth înghite cu greu.

– *Kindus*-ul… murmură cu o voce absentă. Cum îi daţi de urmă? Vă duceţi în pădure să-l capturaţi?

– Nu, domnule Edgeworth, *kindus*-ul va veni singur. Fiecărui exemplar, încă de mic, îi aplicăm un dispozitiv… Ei, e cam mult de explicat. E vorba de un microreceptor, nu mai mare decît o monedă. Fiecare *kindus* poartă unul aici – spune doctoriţa punînd mîna la ceafă – lîngă ureche, ascuns sub piele şi reglat pe o lungime de undă personală. E suficient să trimiţi semnalul…

– Şi *kindus*-ul se supune? Ce anume îl face să vină?

– Să zicem că instinctul, domnule Edgeworth.

Iarăşi o lungă tăcere. Şi iarăşi parfumul acela care îndeamnă gîndul la o lungă cursă de respingeri şi acceptări. Apoi Edgeworth simte o uşoară apăsare. Mîna femeii s-a lăsat pe umărul său.

– Domnule Edgeworth…

Plăcută, ademenitoare, vocea frînge ultima rezistenţă.

– Mîine… Totul va fi în regulă mîine seară. Tehnica noastră e foarte avansată, o să vă întoarceţi într-o stare perfectă după numai douăzeci şi patru de ore. După aceea, va trebui să rămîneţi o săptămână sau două pentru controale, însă vă asigur că aici, pe planeta Igea, n-o să vă plictisiţi, am construit grădini suspendate şi piscine magnifice. Şi o să vă ţin chiar eu companie…

– Cum a mers, Elaine?

– Ca de obicei.

– A semnat?

– Încă nu, dar e o chestiune de minute. I-am lăsat formularul albastru în cameră. Trimite pe cineva să-l ia, să zicem, peste o jumătate de oră.

– Un tip capricios, nu?

– Nici vorbă. A cedat imediat. Toţi sînt la fel, doctore Killpatriek, Ei ştiu prea bine că n-ar supravieţui dacă le-am

transplanta ficatul unui morun sau rinichii unei pantere. O ştiu, dar cînd văd *kindus-ii* se simt obligaţi să joace comedia.

Doctorul Killpatriek zîmbi.

– Edgeworth ăsta părea totuşi foarte decis să renunţe. Cum ai reuşit să-l convingi?

Doctoriţa Bixby dădu din umeri.

– Are ficatul putred, canceros. Ar muri în decurs de şase luni, şi ştie asta, are numai patruzeci de ani, e putred de bogat, şi doreşte mult, mult de tot să trăiască. N-a fost nevoie să risipesc prea multe cuvinte. Domnul Edgeworth era deja convins înainte ca eu să fi deschis gura.

– Bine, aprecie doctorul Killpatriek. Ocupă-te dumneata de programarea maşinii chirurgicale, iar cu voi avea grijă să-l chem imediat pe *kindus.*

Se apropie de radioselector, formă pe claviatură combinaţia corespunzătoare siglei M-715, apoi conectă brusc circuitul oscilatorului catodic.

Flăcăiandrul Udo se opri în aceeaşi clipă. O undă sonoră. intensă şi blînd învăluitoare i se răspîndi în creier, încît el uită pe loc de vînătoare, de *mambor,* de focurile tribului său. Chiar şi de Loa, a cărei imagine păli şi se pierdu ca în ceaţă. Udo începu să alerge: o fericire mai mare îl aştepta în casa îngerilor albi, pe malul celălalt al rîului.

Duşmanul invizibil

25 martie

Să cari pînă aici peste o mie de tone de material n-a fost o treabă uşoară. A fost nevoie de ceva ca… Ei, nu mai ştiu exact cîte astronave s-au angajat în această colosală expediţie. Ştiu doar că eu am ajuns aici, pe Marte, cu cea de-a douăzeci şi şaptea. Şi n-am fost ultimul sosit.

27 martie

Astăzi Joe Ralston, celălalt tehnician care se ocupă împreună cu mine de supravegherea culturilor hidroponice, a început să rîdâ şi a zis că totul e o nebunie.

De acord, totul e o nebunie. Dar acum nu vreau să mă gîndesc la asta. Pe traseu am umplut un caiet întreg: impresii, fantezii, rezumate ale discuţiilor cu tovarăşii mei de drum. În sfîrşit, un jurnal.

L-am lăsat fără ezitare la bord. Era numai o descărcare psihică. Dar o descărcare ce mi-a făcut, poate, mai mult rău decît bine, fiindcă la început am scris ca să umplu golurile şi pauzele unui timp ce trecea greu, însă după aceea, încetul cu încetul te încălzeşti, scrii, scrii şi exagerezi. Şi sfîrşeşti prin a crede în toate prostiile puse pe hîrtie. Acum ştiu cum se ţine un jurnal. Trebuie să eviţi cu totul meditaţiile şi nostalgia. Mai trebuie să-ţi propui să fii optimist, întotdeauna. Optimism pînă la ultima limită. E inutil să descrii culoarea spectrală a iui Phobos. Se întîmplâ apoi că Phobos te înspăimîntă cu adevărat. Am hotărît ca în acest jurnal să mă rezum doar la expunerea faptelor. Şi nu a tuturor, ci numai a celor care cad sub observaţia mea directă. Un fel de aparat de fotografiat. În fine, nu vreau să pun nimic de la mine, nimic, absolut nimic. Vreau să fiu rece, impersonal, ca un calculator electronic.

28 martie

Un calculator electronic. Mi-ar plăcea să socotesc cîte miliarde a costat expediţia, dar dispun doar de date

aproximative şi nu aş vrea să ajung, în cele din urmă, la o cifră care ar putea fi foarte departe de cea adevărată.

Aş putea face însă un alt calcul, să văd cum sînt repartizate cele 1020 de tone pe care le-am adus aici. Un inventar foarte simplu.

Să vedem. Greutatea adăposturilor, utilajelor şi dotărilor cu echipament pentru 1012 metri pătraţi de suprafaţă marţiană ocupată: 557 tone. Coridoare de trecere şi cupola permanentă în volum de 1360 metri cubi: 186 de tone. Conducte şi reţele pentru distribuirea elementelor naturale, aer, apă, energie: 7 tone şi jumătate. Două combine mecanice: 8 tone. Trei transportoare la sol: 9 tone. Două reactoare şi două hangare: 82 de tone. Centrală pentru producerea energiei atomice: 160 de tone. Treizeci şi patru de oameni în expediţie: 2 tone şi jumătate, în sfîrşit: 10 tone de materiale diverse. Total: 1020.

Nimic de zis, am fost grozavi.

Joe Ralston tocmai controlează palele instalaţiei din bazinul hidroponic nr. 5.

– Joe, zic eu cu elan. Joe, ştii ce greutate avea primul satelit artificial lansat în 1957?

Joe întoarce capul, strînge din pleoape şi dă din umeri.

– Habar n-am! exclamă furios. Lasă-mă în pace.

– Chiar, nu ştii?

– Uf! Haide, spune tu: ce greutate avea?

– Optzeci şi patru de kilograme.

2 aprilie

Astăzi coordonatorul Ramsey m-a chemat la el. Ramsey are patruzeci de ani, mustaţă deasă, roşcată, şi sprîncenele aspre, zburlite ca părul pe o pisică înfuriată. Un tip sigur de sine, cel puţin judecind după aparenţe.

M-a chemat să-mi ţină discursul obişnuit.

Cunosc bine obiceiurile coordonatorilor, ale coloneilor şi ale şefilor de servicii în general. Sînt oameni care nu lasă niciodată să le scape ocazia de a-i chema în faţa lor pe subalterni ca să le ţină predici fără cap şi fără coadă, discursuri pline de cuvinte mari, cuvinte ce încep cu majuscule, ca Datorie, Misiune, Umanitate etc. Cine ştie, poate că la baza tuturor acelor fraze inutile se află doar mulţumirea de sine, vanitatea de a vedea şi asculta pe ei înşişi într-o manifestare de pur egocentrism.

Ramsey, în schimb, s-a dovedit a fi altfel. E un tip care vorbeşte sec, fără afectare. În ce spune el nu e nici urmă de retorică.

– Doctore Bridges, mi-a spus pe un ton agresiv, dar fără să mă privească în ochi. Singurele cuvîntări pe care oamenii le ascultă cu maxim interes sînt cele referitoare la „pielea“ lor. Am să trec la subiect. Pretind de la dumneata, ca şi de la toţi ceilalţi, randament maxim, stăpînire maximă şi disciplină maximă. Ştii bine că cele două expediţii precedente au eşuat şi mai ştii că nu se cunosc motivele exacte ale eşecului. Le-am putea cuprinde însă pe toate într-o explicaţie unică: adaptare insuficientă. Se spune că a treia oară reuşeşti întotdeauna. Îmi doresc să fie aşa. Dar dacă nu vrem ca şi a treia expediţie să eşueze, ei bine… N-am de gînd să-ţi împuiez capul cu fraze zgomotoase. Mai mult decît la simţul datoriei, fac apel la instinctul dumitale de conservare. Aici nimeni nu e indispensabil, dar sîntem necesari cu toţii, iar eroarea sau cedarea unuia ar putea fi fatală pentru toţi ceilalţi. Prin urmare, dacă-ţi păzeşti pielea, dacă te interesează întoarcerea acasă, trebuie să te supravegheri cu atenţie pe dumneata însuţi şi pe alţii…

A mai adăugat cîteva cuvinte, indicaţii de natură tehnică şi o invitaţie: să-i aduc la cunoştinţă orice, impresie de pericol, chiar şi pe cea mai subiectivă, să-l ţin la curent cu orice întîmplare, fie ea cît de banală, care ne-ar părea anormală sau, oricum, în dezacord cu desfăşurarea programului stabilit.

3 aprilie

Adaptare insuficientă.

Să vedem: prima expediţie descinde în 2012. Am spus expediţie şi nu explorare pentru că zece tentative reuşite de navigare în jurul planetei datează de fapt din ultimul deceniu al secolului trecut. Marte a fost cartografiat amănunţit. Teleobiective puternice au răscolit pustiuri şi canale, petele, calotele de gheaţă, ecuatorul. Iar reprezentările în relief – după spusele experţilor – s-au executat cu mare precizie întotdeauna, la milimetru. Dar una e să-l studiezi pe Marte după machete şi altceva să descinzi aici, să trăieşti în mijlocul acestor nisipuri care se mişcă intruna, în gerul nopţilor interminabile şi sub un cer ce pare de sticlă, aici, în singurătatea asta nejustificată.

Cei dintîi care au pus piciorul pe aceste nisipuri agitate au fost Raymond Merleau şi Leopold Stablinski. Un francez şi un

polonez. Cît timp au rezistat? Două luni şi paisprezece zile. Iar după asta? Nimic. Nu s-a mai ştiut nimic. Eram mulţi aceia care ne petreceam zilele şi nopţile cu urechea lipită de receptor, în aşteptarea unui mesaj ce n-a mai venit. A fost o mare imprudenţă. Nu se trimit doi oameni, numai doi oameni, prost echipaţi… nu se trimit doi oameni înarmaţi doar cu curaj să moară în acest univers straniu şi indescifrabil. Optsprezece luni ar fi trebuit să reziste! Optsprezece luni cu pilule şi tablete concentrate.

Desigur, deştepţii de la Institutul de Cercetări Spaţiale au găsit o sută de explicaţii menite să justifice insuccesul. Au spus că zona aleasă nu era cea mai indicată, că proiectul adăposturilor era inadecvat şi că, poate, Merleau şi Stablinski nu reprezentau tipul optim de astronaut, în sfîrşit, că se putea face o alegere mai bună. Cum se întîmplă întotdeauna, răspunderea a fost trecută în seama celor care, odată morţi, n-aveau cum să se mai apere. În orice caz, la I.C.S. unii şi-au dat demisia. Cei care i-au înlocuit în posturi pe debarcaţi au prezentat îndată un proiect nou, şi aşa, după patru ani, a pornit expediţia Bjorsen, alcătuită din opt oameni bine antrenaţi şi cu un echipament ce numai sărac nu se poate numi.Un dezastru! După numai nouăsprezece zile baza a sărit în aer, distrusă complet, racheta de salvare s-a dezintegrat, cele două mici transportoare au fost făcute bucăţi, complexul agricol strivit şi răsucit. Doctorul Lindberg, autoritatea absolută în domeniul psihiatriei, susţinea că era vorba de o psihoză destructivă. Iar teza sa a fost împărtăşită aproape în unanimitate. Ce naiba! O bază poate sări în aer cu totul numai dacă vreun nebun ucigaş şi sinucigaş se îngrijeşte din timp să pună nenumărate kilograme de explozibil în punctele nevralgice, să facă legăturile şi…

Nu ştiu. Dacă n-am fi mai mult decît siguri că pe Marte nu există viaţă, dacă o clipă doar am putea presupune vreo formă vie în aceste văi de nisip şi piatră… Dar e imposibil. Aici nu se află nimic, Marte e complet pustiu, mai pustiu decît cel mai arid şi mai neprimitor dintre deşerturi. Pe de altă parte, nu există neprevăzut, neatenţie sau eroare care să poată explica distrugerea completă a unei asemenea cantităţi de material şi a opt vieţi omeneşti. Şi atunci? Nu ştiu. Teza doctorului Lindberg mi se pare singura demnă de luat în seamă. E clar. Baza expediţiei Bjorsen a sărit în aer ca urmare a hotărîrii deliberate a cuiva care făcea parte din expediţie. Nu există, alte explicaţii.

Oricum, ne-a venit nouă rîndul. Sîntem aici, în acest an 2021, zăpăciţi, suspicioşi, şi nu încetăm să ne privim chiorîş cît e ziua de mare: cuvîntarea coordonatorului Ramsey a făcut să se nască în fiecare dintre noi o neîncredere exagerată şi, dacă vreţi, ridicolă. Astfel că, puţin mai înainte, cînd m-am retras în cămăruţă ca să... în sfîrşit, din motive de igienă şi sănătate, ei bine... abia intrasem, că mutra roşcovană şi rotundă a lui Joe Ralston mă şi observa de sus, prin învelişul de metacrilat al plafonului.

4 aprilie

Sînt mort de oboseală: gravitaţia scăzută e înşelătoare. Ceva mai mică decît o treime din cea terestră, dar dacă iţi propui să munceşti de trei ori mai mult, te trezeşti seara cu oasele frînte. Astăzi am încheiat prima etapă din construcţia pistelor care leagă între ele diversele adăposturi. Combinele mecanice făcuseră deja o nivelare sumară a terenului, astfel că azi s-a putut trece la întinderea „benzilor”. Nimic extraordinar: e vorba de un dublu strat de iută impregnată cu plastic şi aplicat pe o reţea de oţel galvanizat. Aceasta din urmă e prevăzută cu picheţi de ancorare. Toată facerea a sosit aici în suluri enorme, de trei metri înălţime.

Am lucrat şapte ore în şir, înaintînd cu o viteză de aproximativ o sută de metri pe oră. Legătura între adăposturi s-a făcut repede. Greul a început să se facă simţit cînd întindeam benzile menite să unească edificiile cu sediul central al coordonatorului, iar pe acesta cu platforma de debarcare şi cu centrala producătoare de energie, care, împreună cu hangarele reactoarelor, sînt situate în marginile extreme ale terenului delimitat.

Mîine va începe plăcerea, când va trebui să consolidăm pista aruncând peste ea un strat de şase centimetri grosime, pe bază de răşini plastice. Şi nu numai atît: în lungul căilor practicabile trebuie să izolăm şi să fixăm definitiv conductele de distribuire a aerului şi apei, cablurile electrice, care deocamdată sînt pur şi simplu aşezate pe sol. Ştiu de ce scriu toate acestea. Furtuna de nisip care ne-a surprins astăzi în plină activitate mi-a extenuat mai mult mintea decît trupul. Şi poate că acum mi-e frică. Fiindcă ne-am trezit cu un cer, după, după ce furtuna s-a oprit pe neaşteptate, la fel cum se pornise, ne-am trezit că se deschide deasupra noastră un cer atît de plin de imagini stranii,

încît… Nu sînt în stare să descriu morişca nebunească a senzaţiilor ce mi-au răscolit sufletul o clipă lungă cît o veşnicie. Nu sînt în stare şi nu vreau. Nu-i nimeni aici. Şi totuşi, pare că totul stă la pîndă. Mii de spaime iau forme gigantice ca umbrele flăcărilor pe peretele din fund al unei peşteri. Dar eu nu vreau să mă las dus, nu vreau să fiu sfîşiat de viziuni absurde.

Joe Ralston e aici, lîngă mine. Îşi masează muşchii picioarelor.

– Ia mai termină odată! strigă deodată furios. Ce dracu scrii în caietul ăla? Parcă ai fi poet.

Ralston e curios. Ar da oricît să poată arunca o singură privire pe aceste pagini. De fiecare dată cînd se apropie şi mă vede că acopăr scrisul cu mîna, face un gest de nepăsare, ca şi cum ar spune: păi nu, chiar nu mă interesează mîzgălelile tale. Dar de fapt e curios, indecent de curios, gata să mă spioneze pînă şi atunci cînd mă aflu la toaletă. Se înţelege că nu-mi las jurnalul nesupravegheat nici măcar o clipă. Ziua îl ţin ascuns într-un buzunar interior al şalopetei, iar noaptea, cînd dorm, între cămaşă, şi maieu. Nu poate nimeni să mi-l ia, asta şi fiindcă dorm destul de uşor.

5 aprilie

Obosit. Cumplit de obosit. Marte e o planetă imposibilă.

7 aprilie

În dimineaţa asta, pe cînd întindeam ţevăria de polietilenă, m-a cuprins deodată nostalgia.

La comanda combinei mecanice era Schultz. Ferenc Bitto stătea chiar în spatele lui, supraveghea micul plug cu brăzdarul aplicat în partea din urmă a transportorului. După Bitto, la vreo cîţiva metri distanţă, venea Mihailovici, ghemuit pe extremitatea inferioară a brăzdarului, unde vehiculul agaţă un capăt al tubului. Eu eram mai jos, pe suportul fix. Trebuia să fiu atent la bobină, s-o menţin în aşa fel încît conducta de polietilenă să se desfăşoare uniform.

Anna mi-a venit în minte brusc. De cînd am părăsit Pămîntul, m-am gîndit foarte puţin la soţia mea. În timpul călătoriei, gîndurile mi-au fost absorbite de o infinitate de elemente noi. Apoi, odată ce-am pus piciorul aici, n-am mai avut timp să mă gîndesc. Peisajul e agresiv, munca extrem de dură şi

toate energiile îţi sînt absorbite, canalizate spre ceea ce-ţi apare înaintea ochilor. Sau poate că nu. Poate că – asta-i! – n-am vrut să mă gîndesc la ea din cauza discuţiei prosteşti pe care am avut-o în ajunul plecării.

Cert e că pe neaşteptate Anna mi-a revenit în minte. Mi-am amintit ziua aceea cînd aproape că ne rătăcisem în pădurea Arley, prizonieri într-un labirint de poteci care abia se vedeau, printre copaci seculari, noduroşi, înspăimîntător de contorsionaţi, toţi la fel, de nerecunoscut cu toţii. Ca să mă orientez, cercetam muşchiul de pe trunchiuri, Anna, în schimb, se întinsese pe jos şi rîdea.

Anna şi pădurea Arley. Am simţit, foarte puternic, mirosul de pămînt umed, am văzut din nou jocurile de lumină în frunzişul translucid, toate acele pete de soare pe trunchiuri, pe iarbă, pe rochia Annei. Şi muşchiul. Un parfum subtil, tulburător. Casca îmi era parcă plină de muşchi şi părea că în tubul de oxigen aveam esenţă de fîn, de polen, răcoare de grotă.

– Bridges! Ce faci, dormi?

Bobina se desfăşura scăpată de sub control, tubul de polietilenă se aduna grămadă ceva mai încolo, într-o încurcătură de spirale.

Toată ziua a trebuit să mă supraveghez cu atenţie. Nu era uşor să resping amintirile, nostalgia care mă asalta pe furiş. Urîtă treabă, nostalgia! La început e o sirenă dulce, ademenitoare, care cu cîntecul său îţi topeşte sufletul şi ţi-l umple de lumini şi efluvii. Dar apoi produce durere, mîhnire profundă, răzvrătire.

8 aprilie

Astă-noapte am visat casa mătuşii Josephine, casa de la ţară unde îmi petreceam vacanţele. Ştiu bine ce înseamnă visul acesta, nu-i nevoie să-l întreb pe doctorul Horwitz. E un vis prea transparent şi vrea să spună că în mine există dorinţa, neacceptată în mod conştient, de a mă sustrage responsabilităţilor, riscului, datoriei.

Acum ajunge. Nu vreau să mă gîndesc la Anna, nu vreau să mă gîndesc acasă. Sînt aici pentru că aşa am vrut. Puteam să refuz, dacă voiam. Tuturor, cu o zi înainte de plecare, ne-a fost acordată posibilitatea de a ne răzgîndi. Iar în ziua aceea Anna şi cu mine ne-am certat. Tot timpul fusese limpede pentru amîndoi că voi accepta, oricum, şi nu înţeleg, nu înţeleg de ce în ziua aceea a vrut să-mi strice despărţirea. Gata. Nu mai şiiu ce să

scriu în jurnalul ăsta nenorocit. Poate despre Ralston? Da, vreau să vorbesc despre Ralston. E aici, doarme. Şi sforăie, sforăie cu rîvnă, metodic. Inspiraţia e un horcăit lung, cu întreruperi, ca atunci cînd se varsă un lighean. Expiraţia, în schimb, e un fluierat blînd, aproape plăcut, în pauze pot auzi bîzîitul motorului care mişcă palele în bazinele hidroponice.

Şi acum? Ce mai scriu acum? Ia să vedem… Iată, pot să vorbesc despre personalul corpului expediţionar. Sîntem treizeci şi patru. De data asta sîntem treizeci şi patru, împărţiţi in trei secţii: Secţia operativă, Secţia contacte şi Secţia servicii. Prima se compune din trei grupări: Grupul observator astronomic, care cuprinde un astronom, un meteorolog şi un asistent; Grupul de studii şi cercetări (doi fizicieni, doi chimişti şi un geolog); Grupul topografie (un aerograf, un controlor cartograf şi un operator de film). Secţia contacte cuprinde mai întîi Grupul transporturi (cinci piloţi pentru conducerea celor două reactoare, trei transportoare şi două combine mecanice) şi Grupul comunicaţii (doi operatori radar şi doi la aparatul de emisie-recepţie). În sfîrşit, Secţia servicii se împarte în trei compartimente: Grupul medical (un psihiatru, un biolog şi un medic chirurg), Grupul instalaţii şi construcţii (un inginer constructor, un electronist, doi mecanici şi doi tehnicieni) şi Grupul aprovizionare (doi magazioneri şi două persoane specializate în culturile hidroponice, Ralston şi cu mine). Deasupra tuturor e Ramsey, coordonatorul. Toate sînt banalităţi. Dar nu contează. Interesant e faptul că reuşesc să-mi domin şirul gîndurilor. Ca să nu mă mai gîndesc la Anna şi la casa mea, aş fi în stare sa copiez cuvînt cu cuvînt infectul tratat al lui Van Vaeth despre circuitul biologic închis sau orice alt tratat ştiinţific.

Acum mă duc să-l trezesc pe Ralston.

Voi încerca să dorm, în vreme ce el o să-şi petreacă orele lui de veghe, patru la număr, citind romane porcoase sau desenînd femei goale.

9 aprilie

Azi ni s-a făcut din nou controlul medical. Fang Toh Sun, chirurgul expediţiei, m-a pipăit peste tot, m-a apăsat, m-a ascultat. Mi-a luat şi o probă de sînge.

A venit rîndul lui Horwitz, psihiatrul, să mă privească în ochi. „Ce mai faci, Bridges?“ a întrebat apoi, aplicîndu-mi în glumă o palmă peste stomac. Nu-mi amintesc ce i-am răspuns. Poate că

pur şi simplu am mormăit ceva printre dinţi. Stăteam ca pe ghimpi din cauza jurnalului, rămas în salopeta pe care o lăsasem la intrare. Noroc că Ralston nu era acolo. Papiţoiul ăla ar fi profitat imediat, ca să-şi vîre nasul.

După-amiază s-a înapoiat reactorul pilotat de Arnquist, iar seara Ramsey a ţinut pentru tot personalul bazei o dare de seamă detaliată. Se pare că Marte seamănă întrucîtva cu un măr stricat, brăzdat de o foarte deasă reţea de galerii subterane. Mesajele expediţiei Bjorsen vorbeau şi ele despre aceste galerii. În sfîrşit, ne aflăm pe o scoarţă extrem de fragilă şi e norocul nostru că pentru amplasarea bazei am ales o zonă relativ sigură, cu teren compact, rezistent la crăpare şi la prăbuşiri. O pură întîmplare, desigur. Cînd deştepţii de la I.C.S. au stabilit locul bazei, nu s-au gîndit deloc la galerii, au ales zona aceasta din considerente de cu totul altă natură.

Mai tîrziu Ralston a început să facă pe prostul. Îşi astupa nasul şi, cu două degete vîrîte între buze, scotea nişte sunete ciudate şi ridicole… În fine, făcea pe marţianul. Şi-i dădea înainte, îi dădea înainte fără încetare. Pînă la urmă l-am pocnit cu o cutioară de genţiană. A devenit dintr-o dată grav.

– Ascultă, a zis, tu ce crezi despre povestea asta cu galeriile?

Era cît pe ce să nu înţeleg la ce anume se referea, asta şi pentru că atunci cînd Ralston vorbeşte pe un ton spăşit e cazul să te îndoieşti de seriozitatea spuselor lui.

– Arnquist n-a explorat galeriile, nu-i aşa?

– Sigur că nu, am zis eu.

– Vezi? Asta-i problema. Una e să vorbeşti despre suprafaţă şi alta să vorbeşti despre galerii. Uşor de spus că Marte nu-i locuit. Gîndeşte-te, Bridges. Un respectabil trib de marţieni la numai cîţiva metri sub adăpostul nostru!

Şi-a vîrît cele două degete în gură şi a întins-o din încăpere, luînd-o de la capăt. Ralston e un cretin. Poate că voia doar să glumească, nu ştiu. O clipă am avut impresia că vorbea aşa ca să mă sperie.

12 aprilie

Nimic. Mi-e frică să scriu tâmpenii, să născocesc fantezii care n-au deloc de-a face cu realitatea. Prefer să joc şah cu Mihailovici. Am ajuns în punctul critic al partidei şi ar trebui să-mi transmită prin radio mişcarea, dintr-o clipă în alta.

Mihailovici e un jucător formidabil, ca toţi slavii. Mi-a acordat, un turn avantaj, însă nu i-a trebuit mult pînă să preia conducerea. Am regina într-o zonă moartă, un nebun inactiv, iar lanţul de pioni din faţa regelui, e cu totul descompletat. Dacă nu se întîmplă vreo minune, peste cîteva seri voi primi mat.

13 aprilie

Astăzi Ralston a stat pe afară, căci îi venise rîndul la lucrările de căptuşire a hangarului numărul doi. Pentru prima dată m-am văzut singur, absolut singur. O experienţă chinuitoare.

Mă învârteam prin seră, trebuia să supraveghez reacţiile anumitor bacterii autotrofe. Era cald înăuntru. La un moment dat… Eram între bazinele cu alga clorella şi bancul cu eprubete, cînd am avut deodată, foarte limpede, senzaţia că sînt spionat. Nu se afla nimeni în seră. Ralston era afară, departe. Auzeam atenuate, vocile lui Madyson şi Lamberti, de dincolo de peretele uşor ce desparte sera de magazii. Nu era nimeni, şi totuşi…

La început a fost dear o senzaţie. Urechile îmi erau înfundate, efectul pe care îl provoacă o astronavă cînd frînează. Apoi m-am pomenit cu mintea complet goală. Nu ştiu cum a început, nici cît a durat. Oare conştiinţa poate avea paginile ei albe? Pentru că despre asta e vorba: a fost o clipă, un minut sau o oră – cine ar putea spune? – în sfîrşit, a fost o perioadă de timp în care nu m-am gîndit la nimic, în care eu nu eram, nu existam. Iar după aceea a început coşmarul. Simţeam pe lîngă mine ceva ca o prezenţă invizibilă şi o presiune în creier, degete care mă scotoceau peste tot. Gol. Ca un vierme. Toate gîndurile intime şi ruşinoase îmi erau descoperite. M-a cuprins atunci o dorinţă violentă şi nejustificabilă, aceea de a înhăţa rastelul cu eprubete ca să-l trîntesc de pămînt. Mă apropiasem deja de bancul de lucru, simţeam că mîinile voiau să acţioneze singure, împotriva voinţei mele. O sforţare cumplită. Strîngeam marginile mesei de plastic cu atîta putere că buricele degetelor mi se albiseră. Am rămas acolo, aproape răsturnat peste masă, cu mintea răscolită, cu ochii fixaţi pe rastelul pe care voiam să-l fac fărîme, iar mîinile, mîinile abia stăpînite, mîinile care voiau să acţioneze….

Cînd am ieşit, din seră, eram lac de sudoare.

14 aprilie

Ulciorul nu merge de multe ori la apă, ulciorul nu merge de multe ori la apă, ulciorul nu merge…

Curios. Acum, cînd baza e aproape aranjată, apare plictiseala. Desigur, pentru cei din Grupul cercetări, pentru piloţi şi pentru cartograf munca abia începe. Eu, în schimb, intru în umbră.

Bazinele hidroponice n-au nevoie de supraveghere continuă. Introducerea anhidridei carbonice în culturile de *Chlorella elipsoirea* se face printr-un dispozitiv automat. Arunci din cînd în cînd o privire la pompele de alimentare, altă privire la motorul care acţionează palele perforate… Altceva nimic. În rest, îmi petrec timpul făcînd controale inutile.

Am spus inutile. De fapt, cunosc la perfecţie comportamentul microorganismelor. Trebuia să aştept venirea pe Marte pentru a studia reacţia acestor bacterii? În urmă cu doi ani am prezentat Centrului de cercetări un raport extrem de detaliat despre transformările chimice suferite de *Thiorcodac şi Athiorcodacee,* de la *Clostridium aceticum* pînă la *Nistrosomonas europea,* de la *Thiobacilluş thiooxidans* pînă la *Rhodopseudomonas palustris.* Era relatarea cea mai exhaustivă din cîte s-au prezentat vreodată. Cu toate acestea, nici măcar n-a fost luată în seamă. Partea caraghioasă a afacerii este că acum trebuie să execut, din ordin superior, analize şi experienţe făcute de mine în trecut, studii şi experienţe care – o ştiu din încercări personale – nu vor duce la nimic bun. Marile inteligenţe de la I.C.S. au ales *Chlorella elipsoirea* în cultură deschisă. Bine. Sînt o ceată de imbecili. Proiectul meu de a realiza ciclul biologic închis întrebuinţând *Veronica bellidioides* sau *Chlorella pyreinodosa* era perfect. Şi totuşi l-au respins, deşi demonstrasem limpede că un kilogram de alge poate absorbi toată anhidrida carbonică expirată într-o oră de un om din echipaj.

Nimic de făcut. Ei susţin, că drumul bătut e mai sigur. Bine, foarte bine. N-au decît să continue cu culturile deschise, care sînt insuficiente. Adevărul e că la Centrul de cercetări sînt prea mulţi cocoşi care cîntă. Toţi specialişti şi nici unul polivalent, nimeni nu are cunoştinţe ştiinţifice profunde şi generale. Deveniţi miopi în urma cercetărilor făcute unilateral, sînt – cu toţii – incapabili să ajungă la vreo sinteză. Şi celălalt proiect, cel pe care l-am prezentat şase luni mai tîrziu, era perfect. Fiziologia algelor era explicată într-o elaborare aproape definitivă. Indicam printre altele condiţiile de mediu pentru obţinerea unui randament de fotosinteză maxim şi stabileam, o dată pentru totdeauna, cum se

schimbă compoziţia lor chimică in raport cu intensitatea luminii, cu lungimea de undă, cu densitatea, turbulenţa, aerisirea şi concentraţia mediului nutritiv. Scoteam în relief mai ales valoarea lor alimentară şi atrăgeam atenţia acelor capete seci de la I.C.S. asupra avantajului de a realiza ciclul închis intercalînd între algă şi om o verigă nouă, ierbivorul, oaie sau iepure de casă, care ar transforma materia vegetală în hrană animală, mai uşor de asimilat.

Ei bine, şi proiectul acela a ajuns la arhivă, sau poate chiar la coşul de gunoi. Răbdare. Harold Bridges ştie să fie superior în orice împrejurare.

15 aprilie

Am visat povestea cu răţuşca cea urîtă. Toţi o ciupeau fiindcă era altfel decît ei. Apoi a crescut, a fugit şi şi-a descoperit adevărata identitate. Era lebădă.

17 aprilie

Aseară n-am vrut să scriu în jurnal, dar adevărul e că toată ziua mi-a fost frică. Starea aceea infectă, în care m-am trezit acum trei zile, spre seară s-a repetat. Identică în succesiunea fazelor, dar mai violentă şi mai impresionantă. Numai că ieri n-am reuşit să mă stăpînesc. Ieri impulsul nu era îndreptat împotriva rastelului cu eprubete, ci asupra manetei de oprire a motorului. M-am apropiat de perete fără ezitare şi mîna mea a apăsat maneta. Nu m-am opus, nici măcar n-am încercat să reacţionez. Dimpotrivă, gestul mi se părea normal, pe deplin justificat.

Ralston a intrat imediat, în fugă.

– Bridges! De ce ai oprit motorul?

Scuza, abia schiţată, nu părea să-l fi convins prea mult.

– Eşti transpirat tot, mi-a atras atenţia fixîndu-mă cu nişte ochi măriţi de surpriză.

I-am arătat termometrul ca să-i amintesc că o seră nu-i un frigider. Mi-a întors spatele şi a ieşit clătinînd din cap. Bombănea. Am conectat curentul şi am ieşit şi eu, imediat, nu mai puteam rămîne nici un minut acolo.

Ştiu că ar trebui să-l avertizez pe coordonator. Ne-a recomandat să-i raportăm orice impresie de pericol, chiar şi pe cea mai subiectivă. N-am făcut-o prima dată şi n-am s-o fac nici

acum. Ramsey mi-ar rîde în nas. Sau poate că nu. Coordonatorul nostru e prudenţa întruchipată; m-ar putea expedia fără prea multe fasoane la izolator, să fiu ţinut sub observaţie. Să te laşi pe mîna lui Fang Toh Sun de trei ori pe zi nu-i, desigur, ceva plăcut. Afurisitul ăsta de chinez cu priviri pătrunzătoare şi ambigue te pune să te întinzi pe pat, gol ca peştele, iar înainte de a începe stă acolo şi te studiază, cu buza de sus ridicată deasupra unui şir de dinţişori galbeni, de şoarece. Apoi Horwitz mi-ar pune o groază de întrebări. Individul ăla are psihanaliza în sînge, mania testelor, a verificărilor şi… a palmelor plesnite peste stomac.

Aş putea să discut cu Ralston, dacă n-ar fi aşa de prost. Dincolo de asta, Ralston nu-mi place deloc. Ca toţi cei ce mânîncă prea mult, de altfel. Nu ştiu cum face, dar cert e că tot timpul are ceva de băgat în gură. Un adevărat tranzit de alimente, un tip pe care Horwitz l-ar numi cu siguranţă pletoric. Pentru mine e un porc, cînd doarme, cînd macină din fălci, cînd rîgîie şi cînd scoate tot felul de sunete fără să-i pese absolut deloc de prezenţa celorlalţi. Dar mai ales cînd desenează. Îşi petrece timpul mîzgălind în neştire mormane de hîrtie cu femei goale, în toate poziţiile, cu proeminenţele subliniate la maximum. O, ca pornograf Ralston face dovada unui talent autentic. Nu demult, rînjind cu neruşinare, mi-a vîrît sub nas capodopera lui, o filă pe care era desenată aceeaşi femeie cu rochia ridicată în brîu şi cu picioarele desfăcute ca la broscoi. De jur împrejur, o mulţime de sexe înaripate coborau în picaj în direcţia bănuită.

Înapoindu-i hîrtia, am zîmbit, ca să-i fac plăcere. Şi-a vîrît mîna în buzunar, a scos un corn şi a început să-l ronţăie. Mestecă, scărpinîndu-şi gîtul. S-a îndepărtat în clipa cînd Mihailovici mi-a transmis mişcarea următoare în partidă.

18 aprilie

Am făcut totul ca să nu mă întorc în seră. Acolo, înăuntru, frica mă prinde de beregată, ca un laţ. L-am rugat pe Ralston să stea şi în tura mea.

– De ce? a întrebat uimit. Te simţi rău?

– Nici vorbă. Mihailovici m-a pus în încurcătură. Aş vrea să analizez pentru ultima oară poziţia, înainte de a mă recunoaşte învins…

Lui Ralston nu-i place şahul. Spune că prea mult îi aminteşte de viaţă şi că are şi aşa destule probleme serioase în

seamă. Poate că şi el se teme, poate că şi el se gîndeşte acasă şi îi este dor, chiar dacă numai de fripturi şi de fete.

Îndată ce Ralston a dispărut dincolo de uşa serei, am luat jurnalul şi l-am recitit de la capăt, pagină cu pagină.

Ciudat, m-am simţit cuprins de un oarecare entuziasm, la început. Dar, pe măsură ce reciteam, am observat cum odată cu trecerea zilelor m-am lăsat prins încetul cu încetul într-o plasă de invidii şi spaime. îmi propusesem să descriu doar faptele, şi iată-mă umplînd caietul cu presupuneri periculoase şi cu imagini ridicole.

Ajunge. O să iau măsuri urgente. Acum scriu că Marte e o planetă minunată, că Marte nu ascunde pericole, că Marte este un paradis. Iar baza noastră e sigură, locul descinderii ultrapotrivit, criteriile de organizare excelente. Nu-i adevărat că ar fi preferabil ciclul biologic închis, cei de la Centrul de cercetări sînt grozavi, Ramsey e grozav, Horwitz e grozav, Fang Toh Sun e grozav. Şi Schultz, Bergeron, Bitto, Mihailovici, Arnquist… Toţi. Sînt formidabili cu toţii. La fel şi Ralston.

19 aprilie

Pfff!

20 aprilie

Furtuna de astă-noapte ne-a ţinut pe toţi treji. Cupola de metacrilat a adăpostului pe care îl împart cu Ralston a fost izbită ore în şir de rafale de limonit şi de nisip pulverizat, dese şi violente ca o ploaie de meteoriţi. Anemometrul a înregistrat o viteză a vîntului de 120 de kilometri pe oră, cu alte cuvinte un uragan de gradul 13.

Toată noaptea Ramsey a făcut apeluri necontenite, fiind în legătură generală şi permanentă cu toate adăposturile. La fiecare zece minute vocea lui ţîşnea din aparat, acoperind trosnetele vijeliei, o voce care nu mai era seacă şi energică, dimpotrivă, apăsată de nelinişte, plină de teamă.

– Totul e în ordine, Schultz?

– Totul e în ordine.

– Arnquist! Mă auzi?

– Aici Arnquist. Totul e-n regulă.

La intervale aproape regulate, povestea cu vocile se repeta. Cupola numărul doi, în regulă. Cupola numărul trei, în regulă.

Numărul patru, cinci şi şase, în regulă. Şi tot aşa pînă la a treisprezecea, ultima. Cîteva minute de tăcere, apoi Ramsey îşi reîncepea apelul.

A fost o veghe emoţionantă. Intensitatea vîntului a scăzut abia în zori, după patru ore de adevărat uragan, dar a trebuit să aşteptăm alte patru ore înainte de a ieşi afară. Furtuna de nisip venise dinspre nord-est. Uşa de acces în adăpostul nostru se deschide spre sud-vest, aşa că nu era blocată. Ralston şi cu mine am ieşit cu lopeţile şi am degajat intrarea în cupolele cinci şi şapte. Avantajul bazei este faptul că uşile adăposturilor dau spre pistele de circulaţie din unghiuri diferite, astfel că în cazul furtunilor de nisip o parte din oamenii expediţiei are întotdeauna posibilitatea să iasă şi să se ocupe de degajarea uşilor blocate.

Acum sînt frînt de oboseală, am degetele umflate ca nişte caltaboşi. Gînduri ciudate îmi umblă prin cap în clipa asta. Trebuie să le supraveghez, să le ţin la distanţă, altfel înnebunesc. Mai bine mă gîndesc la altceva, la orice, însă nu…

Mai bine să vorbesc despre bază. Chiar aşa! Ne-am instalat într-o zonă apropiată de ecuator, între Lybia şi Syrtis Major, adică între deşert şi aşa-zisul „mărăciniş“, într-o albie adîncită şi, prin urmare, relativ protejată de vînturile cele mai puternice. Adăposturile, avînd forma unor calote sferice, sînt din…

Dar îmi vine în minte că unchiul Ernest a murit nebun, la spitalul din Liberty Gate. Adăposturile sînt din folii de plastic… Da, la ospiciul din Liberty Gate, însă unchiul Ernest nu era din familie, aparţinea unei ramuri colaterale. Adăposturile sînt din plastic, cu, pereţi dubli, uniţi printr-o reţea de nervuri încrucişate. Le-am instalat extrem de simplu, ca într-un joc de copii. Aşezam pe fundaţie formele dezumflate, apoi pompam aer între pereţi. În cîteva minute adăpostul era gata: trebuia doar să-l umpli cu aer condiţionat ca să-l faci locuibil, iar apoi, treptat, să-l tencuieşti.

Apropo de tencuială: sînt sigur că, pe Pământ, cei de la Centrul de cercetări se mai ceartă şi acum. Da… fiindcă unii susţineau că era bine să se utilizeze betonul armat, pe cînd alţii preferau materialele sintetice. Dat fiind faptul că baza este experimentală, au sfîrşit prin a adopta o soluţie a la regele Solomon: jumătate din adăposturi au fost betonate, iar cealaltă jumătate s-a acoperit cu o spumă de polistiren.

E inutil. Sînt stăpînit de o furie ce… Vreau să scriu adevărul adevărat. Stimaţi domni de la Centrul de cercetări, vă legănaţi în iluzii! N-aţi văzut ce s-a întîmplat pe Lună cu amărîtul vostru de beton? Tot la două luni trebuiau întărite construcţiile in locurile

unde se produseseră fisuri datorită condiţiilor atmosferice speciale: priza cimentului e compromisă, în faza de întărire apa ţîşneşte afară de pretutindeni şi la urmă te trezeşti că ai deasupra capului o cupolă plină de crăpături şi fisuri.

Polistirenul? Materialele plastice au un coeficient de dilatare destul de mare, asta o ştiu şi nătăfleţii. E destul să foloseşti articulaţii solide, aţi spus. Nu, domnilor! Articulaţiile singure nu ajung, rezolvă prea puţin. Trebuie folosit un sistem cu totul diferit, o cu totul altă soluţie. Iar soluţia e aici, în capul lui Harold BrIdges.

Ignoranţi, aroganţi, închipuiţi! De ce nu l-aţi ascultat niciodată pe Harold Bridges? De ce mi-aţi azvîrlit la coş proiectele? De ce?

22 aprilie

Anna avea un păr foarte frumos, lung, cu reflexe arămii.

E deconcertant. Am scris „avea“, cum se spune despre cineva care nu mai este. Sau nu, poate că e bine aşa. Între mine şi ea e acum neantul, un abis care o face sa fie moartă.

23 aprilie

M-am întors în seră şi, abia intrat, s-a repetat povestea. Asta e a treia oară. Din partea mea, rezistenţa a fost şi mai slabă. Am apucat imediat rastelul şi l-am izbit de podea, am călcat în picioare eprubetele ca un dement. Nu mai eram în stare să mă controlez. Apoi, într-un neaşteptat moment de luciditate, mi-am adunat forţele şi mi-am revenit.

Fiori. Şi sudoare rece. Îmi simţeam pipăit creierul, măruntaiele, sîngele…

Am rămas cuprins de nelinişte şi mai tîrziu, cînd Ralston mi-a comunicat că Bergeron şi Goldwin sînt la izolator, sub supravegherea doctorului Korwitz. De ce? Ce li s-a întîmplat lui Bergeron şi lui Goldwin?

Ralston n-a ştiut să-mi spună. Nimeni nu poate să spună. Peste două ore, cînd Ramsey le va transmite tuturor noapte bună prin difuzor… Nu, Ramsey nu va spune absolut nimic. Cel mult va informa baza că doi oameni au fost internaţi la infirmerie pentru indigestie. Nici măcar nu le va menţiona numele. Ramsey e viclean, el nu spune niciodată nimic. Ţine pentru el pînă şi veştile de pe Pămînt, ca şi cum ar fi secrete militare.

Deocamdată, Bergeron şi Goldwin sînt la izolator. E exclus să fie vorba de vreo infecţie: ne-au îndopat pe toţi cu antibiotice pînă la limita suportabilităţii. Iar atunci? Mi-e frică. Dacă li s-a întîmplat şi lor ce mi s-a întîmplat mie… Dumnezeule! Atunci nu-i vorba de nervii mei! E ceva aici, în această lume a pierzaniei, e ceva, sau… cineva, cineva care ne cercetează, ne scormoneşte cu perfidie prin minte, ne sileşte să facem gesturi şi acţiuni împotriva voinţei noastre, cineva care ar putea să-l constrîngă pe vreunul dintre noi să…

Ajunge. Afară, noaptea e un cuib de fantasme. Nu vreau să înnebunesc.

Ralston e un cretin.

24 aprilie

Nimic. Douăzeci şi patru de ore destul de liniştite.

26 aprilie

Savanţi faliţi – Centrul de cercetări = Incompetenţă.

Poate că Anna avea dreptate. N-ar fi trebuit să accept o însărcinare atît de lipsită de importanţă. Aici valorez mai puţin decît un pilot, nu e nici o diferenţă între mine şi un magazioner. Şi totuşi, am patru licenţe: astronautică, fizică nucleară, inginerie şi biologie spaţială. Patru diplome. Cu două mai mult decît Ramsey, coordonatorul.

La urma urmelor, resentimentul Annei era mai mult decît îndreptăţit. Puteam să stau acasă: cu înzestrarea mea aş fi avut de lucru şi o grămadă de bani. Şi toţi m-ar fi respectat, mai curînd sau mai tîrziu aş fi obţinut răsplata ce mi se cuvine. De acord, expediţia pe Marte e un eveniment de răsunet mondial. Mulţi au pierdut această ocazie, cîteva sute. Eu, în schimb, fac parte din grupul celor aleşi. Dar asta nu înseamnă nimic: pe un om ca mine nu-l puteau ignora cu totul. De acord. M-au repartizat însă la Grupul aprovizionare, ca pe un Madyson, pe un Lamberti. Şi ca pe un Ralston. Anna avea dreptate. Eu aşteptam liniştit, sigur că postul de coordonator va fi al meu. Naivule! Pentru un tip onest ca Bridges se găsesc întotdeauna zece Ramsey gata să tragă sfori, să obţină protecţii, să fie nerecunoscători, să calomnieze,.

Idealist bun de nimic, mi-a spus Anna. Şi chiar şi în ziua aceea mi-a ţinut obişnuitul discurs despre deosebitul simţ practic

al tatălui ei, miliardarul. Era ajunul plecării şi ea îmi vorbea despre taică-său şi despre Philip, care conduce o reţea de întreprinderi, despre Philip care încă îi mai face curte şi care… Dar atunci de ce nu s-a măritat cu Philip? De ce m-a preferat pe mine?

Ţipa, în ziua aceea. Voia să renunţ, să abandonez totul şi să…

27 aprilie

Mi-au spus aseară, pe cînd scriam în jurnal, Mihailovici a murit.

Am făcut noapte albă. Şi Ralston a rămas treaz, pierzîndu-şi pînă şi pofta de mîncare: astăzi şi-a lăsat nemîncată jumătate din porţie.

Nu cunosc starea sufletească a celorlalţi. Prin difuzor. Ramsey ne îndeamnă să ne păstrăm calmul. Zice că a fost o nenorocire, un incident banal şi întîmplător.

Cine-l crede? Pînă şi Ralston o fi avînd îndoielile lui: reconstituirea întîmplărilor privind moartea lui Mihailovici nu convinge pe nimeni. Ramsey susţine că omul s-a simţit rău şi că, ameţind, s-a rostogolit pe povârniş. L-au găsit ţeapăn – după cît timp? – cu robinetul tubului de oxigen în poziţia închis. Ramsey spune că întrerupătorul s-o fi răsucit în cădere.

Iată-ne lămuriţi. Explicaţia lui Ramsey e demnă de luat în seamă şi, de altfel, e singura raţională. Nimeni nu va pune, desigur, la îndoială declaraţiile oficiale, cel puţin pe faţă; Mihailovici a fost găsit intr-adevăr la baza povîrnişului, iar robinetul oxigenului era intr-adevăr închis. Dar de ce a leşinat, înainte de a se rostogoli? A, i s-a făcut rău. Poate că Ramsey nu cunoaşte natura acelui rău. Sau poate că da, pînă şi Ramsey ar putea fi antrenat într-o experienţă de felul celei prin care am trecut eu în sera hidroponică. Iar ceva asemănător trebuie să li se fi întîmplat lui Bergeron şi Goldwin, cei doi aflaţi sub observaţie în izolator.

Sîntem abia la începutul dramei. Dar acesta-i un spectacol în care nu vreau să rămîn spectator. Vreau un rol de prim-plan şi cu siguranţă nu vor decide alţii pentru mine. Eu voi fi actorul principal, protagonistul.

29 aprilie

Ştiam. Mai devreme sau mai tîrziu urma să mi se întîmple şi fără să intru în seră. Nu mi-a fost frică. Acum treaba asta nu mă mai impresionează. Îmi mişc mîinile docil, ascultător, fac aceleaşi gesturi de cinci, zece ori, fără să mă opun, execut totul cu naturaleţe.

Ieri fenomenul a durat toată după-amiaza, continuînd şi după ce Ralston a revenit sub cupolă. La început era destul să apară cineva pe neaşteptate şi imediat mintea mi se elibera. Acum nu, acum sînt stăpînit şi în prezenţa altuia. Ieri, de exemplu, schimbam locul obiectelor fără nici un motiv, între ideea de a face o anumită mişcare şi aplicarea ei în practică nu apărea pauza necesară gîndirii. În fine, gesturile îmi erau sugerate, ca impuse dinafară.

– Ce-i cu tine? a întrebat Ralston surprins. Parcă ai fi posedat!

Cleştele care îmi strîngea creierul a slăbit puţin, o fărîmă de conştiinţă s-a eliberat brusc şi, astfel, i-am putut răspunde, am putut minţi.

– Un pic de exerciţiu fizic nu strică.

Dar nu eram una cu acela din mine care vorbea. Ca să-l împiedic pe Ralston să intre la bănuieli, am început să fluier. Şi chiar şi atunci mi-am simţit eul dedublat într-un mod ambiguu.

Conştiinţa e nimicul nimicului. Nu-mi mai aparţin, scriu în jurnal, mă văd pe mine însumi scriind în jurnal, mă gîndesc că mă văd pe mine însumi scriind în jurnal, mă… Nimic.

Toate astea au un nume: paranoia, mania persecuţiei. Sau poate că-i ceva şi mai rău? Poate-i un început de schizofrenie.

30 aprilie

Coordonatorul Ramsey se află in încurcătură. A încercat să-l înlocuiască pe Mihailovici cu Ferenc Bitto, dar ungurul nu s-a descurcat. O fi Bitto un geniu al mecanicii, însă la centrala de energie e nevoie de un fizician nuclear, şurubelniţa şi cheia franceză nu-s de ajuns. Şi uite-aşa, Ramsey şi-a amintit de mine. A aşteptat, trei zile, dar în cele din urmă a trebuit să se adreseze subsemnatului. Eu sînt jolly-jokerul expediţiei, pot interpreta toate rolurile, chiar şi pe cel al lui Ramsey, cu o competenţă încă mult superioară.

Acum mă aflu la centrala de triaj, singur, şi trebuie s-o supraveghez douăzeci şi patru de ore din douăzeci şi patru.

– Încearcă să te descurci, doctor Bridges, mi-a spus Ramsey cu voce stinsă. Îmi dau seama că va fi greu singur, dar nu-mi pot permite să-ţi asigur un tovarăş de echipă. Goldwin şi Bergeron sînt deja la izolator…

– Ce-au păţit? am întrebat imediat.

– Au făcut febră. I-am izolat din pură precauţie.

O imperceptibilă clipire a genelor mi-a dat de înţeles că minţea. Dar asta n-are importanţă.

În urmă cu vreo zece zile, m-ar fi înnebunit chiar şi numai gîndul de a rămîne singur. Acum, în schimb, îmi pare un mare noroc. Am scăpat de porcul ăla de Ralston, Mă pot mişca, pot face ce vreau fără să mă controleze nimeni. Îmi pot scrie fără grijă jurnalul, pot să-l las nepăzit. Sînt singur, ca Dumnezeu. Şi tot ca Dumnezeu pot judeca, pot rîde… Pot condamna.

2 mai

Am auzit vocile. Era plin castelul de ele. Apa din şanţ, de sub podul mobil, avea un murmur funebru. Porţile se deschideau singure, în mod misterios. Eu înaintam în lungul coridorului fără capăt.

O sală imensă. Goală. Şi o masă cu o sută de candelabre. Eu eram oaspetele de onoare. Servitori nevăzuţi mînuiau tacîmurile şi turnau în pahare.

Apoi scena s-a schimbat. Vocile persistau, dar nu mai era castelul. Tapiserii şi covoare, armuri şi trofee de vînătoare… totul dispăruse.

Mergeam, cumplit de obosit. Galeriile erau umede, reci, din pereţi se prelingeau picături de sînge. La capăt mă aştepta unchiul Ernest. Surîdea, chemîndu-mă la el prinlr-un gest uşor şi lent, făcut cu o mînă extraordinar de albă.

Harold! Termină cu prostiile astea. A fost un vis, doar un vis.

Da, însă vocile acelea sînt încă aici, în capul meu, nu mă părăsesc nici o clipă. Am spus: eu nu-mi aparţin, e cineva aici, lîngă mine, care mă controlează, oare aşteaptă momentul potrivit să mă determine să fac un gest ireparabil.

3 mai

Anna şi Philip: arivism şi obtuzitate.

Anna şi Philip: vanitate şi oportunism.

Anna şi Philip: minciună şi ipocrizie.

Harold Bridges: Marele Exclus.

4 mai

Să vedem. Zici că te-au ales pe tine fiindcă eşti subiectul cel mai potrivit. Spui că odată, la teatru, un iluzionist te-a hipnotizat şi te-a determinat, în faţa tuturor, să faci lucruri incredibile. Şi spui că stăpînul invizibil care te constrînge acum să acţionezi o face cu viclenie şi inteligenţă subtilă, aproape lăsîndu-ţi senzaţia de libertate, ca să nu intri la bănuieli.

Să vedem. Dacă ai vrea, ai mai putea găsi o explicaţie raţională. Nici nu e chiar atît de greu: la urma urmei, în obsesia ta nu e nimic ocult.

Să vedem. Într-o zi ai apucat rastelul cu eprubete şi l-ai făcut ţăndări. Spui că cineva te-a constrîns s-o faci, o prezenţă invizibilă care îţi conducea mîna, care te obliga să distrugi. Fii atent. Harold! întotdeauna ai considerat inutile verificările acelea legate de microorganisme. Cînd ai izbit eprubetele de podea şi le-ai călcat în picioare, considerai că astfel îţi realizezi o aspiraţie reprimată.

Nu-i aşa? Ah, dacă ai fi putut face lucrul acela în faţa lui Ramsey! Cîtă furie şi patimă, cîtă ură n-ai fi implicat în acţiunea ta. Iar prezenţa invizibilă? Ia mai termină, nu era nimeni lîngă tine, pe cînd înăuntru, înăuntru nu aveai decît eul tău nemăsurat şi îngîmfat, orgoliul frustrat care cerea în mod autoritar să fie satisfăcut indiferent cum, chiar şi printr-o răzvrătire simbolică.

Îţi aminteşti cînd ai oprit motorul bazinelor hidroponice? Şi în împrejurarea aceea gestul tău nechibzuit avea drept scop împlinirea unei dorinţe. Proiectul tău privind ciclul biologic închis. Fireşte! Centrul de cercetări a spus nu proiectului tău, preferînd *Chlorella elipsoirea* în cultură deschisă. Iar tu ai spus nu Centrului de cercetări, oprind motorul.

Harold, nebun orb ce eşti! De ce nu-ţi faci examenul de conştiinţă? De ce nu admiţi că eşti obosit, cu nervii chinuiţi, cu moralul la pămînt?

Ai hotărît să distrugi baza. Un gest măreţ, de acord. Şi uşor de îndeplinit: e destul să legi cablul de înaltă tensiune la conducta principală a rezervorului de oxigen. Dar de ce vrei s-o faci? Spui că n-ai încotro, că e un ordin de la care nu te poţi sustrage, un ordin ce vine de la prezenţele invizibile.

Harold, tu ştii să te minţi chiar şi pe tine însuţi. Nu-i nimeni aici, pe Marte, galeriile sînt pustii, aceasta e o lume fără viaţă,

numai vînt şi nisip, ger şi singurătate. Ştii bine că Ramsey nu te-a minţit, cei doi din izolator au febră şi atîta tot, ştii bine că Mihailovici a murit dintr-o întîmplare nefericită şi că numai fantezia ta bolnavă ţi-a trimis gîndul la…

Inima ta e un cuib de ranchiună. În ciuda fisurilor şi a bombării, betonul şi polistirenul rezistă. Iar asta te nemulţumeşte. Ţi-ar conveni ca nici a treia expediţie să nu reuşească, fiindcă nu vrei ca Ramsey să rămînă în istorie cu titlul de cuceritor al planetei Marte. Îl urăşti pe Ramsey, cu o ură profundă şi ruşinoasă. Şi-i urăşti pe toţi cei de la Centrul de cercetări pentru că ţi-au respins proiectele, pentru că i-au încredinţat lui Ramsey şi nu ţie sarcina de coordonator. Te crezi un geniu, Harold. Un geniu neînţeles.

Vrei să distrugi baza. Fii atent, geniule, fii atent! Nu există duşmani invizibili, duşmanul invizibil eşti tu, cu nebuneasca ta sete de glorie, cu eul tău umilit şi batjocorit. Termină, Harold. Dacă o vei face, înseamnă că tu ai vrut-o. Nu încerca să te sustragi responsabilităţilor, povestea cu fantasmele care te stăpînesc e ridicolă.

O să mori şi tu.

Nu-ţi pasă? La şcoală, copil fiind, cînd colegii îţi făceau o nedreptate, aranjai lucrurile în aşa fel încît toată clasa să fie pedepsită. O, ştiai atît de bine să te sacrifici! Nici atunci nu-ţi păsa, era destul să ştii că şi ceilalţi, toţi ceilalţi, vor fi pedepsiţi.

Iar acum? Acum ai un motiv în plus să te frămînţi. Tu nu vrei să te întorci acasă, Harold Bridges. Ţi-e teamă că soţia nu te mai aşteaptă, ţi-e teamă că o s-o găseşti cu Philip.

5 mai – *ziua încheierii conturilor*

Un sfredel foarte fin îmi perforează nervii şi toarnă în mine valuri de chinuitoare voluptate. Ceea ce mi se întîmplă e frumos, dionisiac. Din cînd în cînd mi se pare că o miraculoasă seninătate mă aşteaptă dincolo de prag. Restul e vulgaritate, nedreptate, cuvinte şi subterfugii jalnice.

Adineaori am racordat cablul la depozitul de oxigen. Lamberti a făcut o grimasă cînd i-am spus că trebuie să verific instalaţia magaziei. Apoi a ridicat din umeri şi m-a lăsat singur. Am înlocuit o rezistenţă. Am pus în loc una foarte groasă, care nu s-ar putea topi la variaţia curentului.

Pe cînd făceam această operaţie, mă gîndeam că totul era o glumă.

Ce puneam eu la cale era o probă. Voiam să-mi demonstrez mie însumi că viaţa tuturor e în mîinile mele, treabă pentru care ajungea să introduc în instalaţie un dispozitiv de doi bani. Dar era ca şi cum ai ochi cu o armă descărcată sau ai trage salve pe scenă, cînd se joacă o piesă, cu un subiect potrivit.

E doar o probă, continuam să-mi repet, doar o probă, o probă din care să văd dacă lucrul e posibil. Şi totuşi, făceam toate gesturile necesare, executam planul pînă în cele mai mici detalii.

Într-o jumătate de oră am meşterit întrerupătorul. O altă jumătate de oră ca să deviez cablul şi să-l racordez la cel de înaltă tensiune.

Şi acum totul e gata. E suficient să apăs pe buton, aici, pe masa mea.

Adăposturile sînt legate între ele şi cu centrala. Ar trebui să ia foc totul, dar nu sînt sigur de asta. Singurul lucru de care sînt sigur este că rezervorul de oxigen va sări în aer. Supravieţuitorii – dacă vor fi – vor mai rezista cel mult şaisprezece ore, cu buteliile de urgenţă. Iar peste douăzeci şi cinci de zile, cînd astronava de aprovizionare se va aşeza pe acest nisip rece ca un mormînt, va găsi numai moloz şi cadavre. Inclusiv al meu.

Cu siguranţă, voi muri primul, pe loc. Dar asta nu mă îngrozeşte.

Un singur lucru aş vrea să înţeleg. Cine mă împinge s-o fac? Nebunia mea, sau…

În mine, o voce urlă cu toată puterea: Nu face asta, Harold! Nu face! Dar mii de alte voci se zbat in timpane, şoareci care rîcîie în vizuina craniului. O să mor primul. Şi împreună cu mine vor muri treizeci şi trei de păduchi, şi o sută şi o mie şi un milion de vise, tot universul a ceea ce putea fi, dar n-a fost.

Nu voi mai şti.

Nimeni nu va mai şti.

Mîna mea aşteaptă ultimul impuls implacabil.

Şah dublu

Elena, i-am spus ieri, Elena să nu facem prostii. Şi m-am repezit la fereastră, voiam să văd dacă nu cumva vreunul din blocul de vizavi ne spiona, am lăsat jaluzelele, am tras storurile furios. Ai înnebunit, i-am zis, chiar vrei să te vadă? Iar ea: să nu exagerăm, era un reflex, şi-apoi nu se uita nimeni. Elena e foarte prudentă, nu era cazul s-o dojenesc. Elena ştie ce trebuie să facă, n-a riscat niciodată inutil, nu s-ar purtat nicicînd în chip uşuratic. Să nu exagerăm, a spus, nimeni nu se uita, şi totuşi, putea fi cineva, dincolo de ferestre mereu e cineva dispus să-şi vîre nasul, delatorii, lupii nesăţioşi, anonimi, eminenţe cenuşii care zilnic merg la lucru poate că-n şalopetă de mecanic, în cămaşă de serie sau purtînd chipiul măturătorului, în sfîrşit, cei care poate că-s şefi; N-ar trebui.

Eu n-ar trebui, astăzi îmi plesneşte capul, parcă am un sfredel în stomac, mă deranjează lumina de afară, mă deranjează lumina din cameră, lumina ieşită din cadranele lui Mark-5, n-ar trebui cu mintea aiurea şi cu frînturi de imagini, mînia, cînd am tras storurile iar ea a început să rîdă, să nu exagerăm, să nu fim ridicoli, ce contează, dar cartea poştală albastră a sosit totuşi, nu-i deloc o glumă cartea poştală şi cînd a văzut-o Elena a pălit, a început să tremure şi a pregătit prînzul dar n-am mîncat, am rămas fără grai cu coatele pe masă pînă cînd eu am luat cana şi paharele şi vesela am izbit totul de perete, şi ea care încerca să mă liniştească, şi ea spunînd că poate povestea cu cărţile poştale nu-i decît o înscenare ordinară, că poate-i vorba de un simplu control, numai ca să-mi dea curaj, un control enigmatic, de acord, dar ce ştim noi despre asta, noi nu facem parte din înalta pătură conducătoare, în sfîrşit, n-ar trebu.

Mark a început mutînd ca de obicei doi paşi pionul damei, mi-e greaţă, oricum azi n-ar trebui să joc... Cum îl chema pe artistul ăla? Cezanne. Cezanne a pictat chiar şi în ziua cînd i-a murit mama. Mi-e greaţă, şi apoi, chiar dacă aş avea cutezanţa lui Niemzovici, calmul olimpian al lui Capablanca, previziunea lui Andersen şi agresivitatea lui Steinitz, stăpînirea de sine a lui Lasker sau Botvinnik, talentul lui Alehin, şi chiar dacă aş dispune de geniul strălucit al lui Morphy şi al tuturor marilor campioni din

trecut, robotul ăsta asasin ar învinge în mai puţin de patruzeci de mutări.

E un dinamometru, care îmi măsoară zilnic tîmpenia. Elena ieşi? Prostii, iar apoi i-am zis, doar n-ai de gînd să ieşi îmbrăcată aşa, vezi bine că nu, nătărăule, ce contează, Mark a început cu pionul damei, chiar dacă ar fi ales deschiderea engleză lucrurile nu s-ar fi schimbat prea mult, în sfîrşit partida a început acum o jumătate de oră, nu ştiu de ce m-am apucat să joc, n-aş fi crezut vreodată că o voi face după cele întîmplate la amiază cu creierul plesnindu-mi cu spaimele şi aşa mai departe, fiindcă lucrul cel grav s-a produs astăzi şi totuşi în scăfîrlie întîmplările de ieri sînt cele ce persistă ca şi cum totul ar fi început chiar ieri, Elena şi uite-aşa Elena ieri la un moment dat a spus ei bine ce contează de ce ţi-e teamă ştii că sînt cu capul pe umeri şi apoi a zis dezbracă-mă, scoate rochia asta de pe mine şi stai aici pînă-mi fac toaleta, ai să vezi cum mă aranjez.

Nu. Nu i-a trebuit decît puţin ca să se sluţească a deschis cutia de alabastru şi creioane şi vopsele flacoane totul în fugă într-o clipită o mască mă privea din oglindă iar apoi banda elastică strînsă cumplit ca să-i turtească sînii, pantofii cu tocul scurt, ochelari, şi pardesiul larg în talie o înscenare pentru cei de-afară cu ochii scrutători vînători de femei pentru ei pentru alţii, Elena i-am spus, Elena, întoarce-te cît poţi mai repede, rămîi afară numai cît e necesar nici un minut în plus iar în pragul casei i-am cerut să-şi răsucească puţin ciorapii astfel încît ţesătura dinadins întoarsă să-i urîţească linia piciorului am privit-o în ochi i-am atins arcul sprîncenelor deformat de o trăsătură grosolană cu creionul dermatograf nasul umflat de nişte mici inele de cauciuc vîrîte în nări buzele transformate în două linii de carmin intens am sărutat-o pe pata violetă întinsă de la jumătatea obrazului pînă aproape de lobul urechii o membrană de plastic rigid pe care Elena nu uita niciodată să şi-o aplice înainte de a ieşi, ea a surîs, un rânjet, dacă n-ar fi fost acea licărire de duioşie care i-a apărut deodată în priviri Elena, Elena întoarce-te repede, ajunge, pentru Dumnezeu, să terminăm, nu mai vreau să mă gîndesc la soţia mea, la cartea poştală albastră sosită cu poşta pneumatică de ora unsprezece, o convocare, greşeli ce se plătesc, ştiu, indiferenţa mea e numai aparentă, însă rămîne faptul că acum o jumătate de oră l-am pus în funcţiune pe Mark-5, am avut atîta putere, l-am programat pentru joc cu avantajul primei mutări iar acum stau aici ca şi cum aş vrea să înşel timpul, bufonule, e 32 decembrie, o zi care nu există, care n-ar

trebui să existe, joacă, mai joacă şah, dar verdictul pornit în cursă de mult ţi-a sosit, de ce te temi multă vreme nu scapi niciodată, niciodată, în mod precis.

Şi deci, deci astăzi, Mark a deschis cu pionul damei. Întocmai. Dar de data asta n-am răspuns cu apărarea indiană, nu vreau ca Mark să mă desfiinţeze după toate regulile, mai bine să încerc o cale insolită, poate că maşinile nu cunosc istoria, aşa că am împins şi eu pionul după străvechiul obicei iar apoi cînd Mark a ieşit cu calul în f3 eu am înaintat cu pionul un pas, în e6, poate o mutare nesigură, Mark şi-a pus în mişcare angrenajele cu un veritabil grohăit de plăcere, a răspuns imediat, inscripţia s-a aprins înainte de a trece obişnuitele zece secunde, eu i-am luat nebunul din poziţia de plecare şi l-am pus pe pătratul al cincilea socotind de la calul regelui, cum voia el, dar acum sînt în impas; mă agit fără rost, îmi rod unghiile, şi mă deranjează lumina, inexplicabila linişte de jos din stradă, de parcă ar fi murit cu toţii, mă deranjează lumina ce licăreşte pe panourile acestei maşini imbatabile, aerul bîzîitul blestemele care mi se învălmăşesc în craniu, ajunge, pentru Dumneze, sînt un imbecil, un imbecil emerit, ar fi mai bine să iau o măciucă şi să fac bucăţi totul.

Totul. Dar mai întîi ar trebui să cercetez, să lămuresc cum şi de ce, să stabilesc adevăratele instanţe, motivaţiile. Eu sînt calm, sînt stăpînul gardurilor mele, pot să le îndrept încotro vreau, pot ţine treze imaginile, le pot goni pe cele care îmi zdrobesc sufletul. Dacă vreau, pot să-mi închipui că nu există decît tabla asta de şah… Pînă una-alta, mutarea nebunului în g5 îmi pare *stumperzug,* o mişcare neghioabă, nedemnă de un aparat atît de costisitor, însă nu-i pentru prima oară că Mark se dedă la astfel de glume, pare că joacă distrat şi în fond elaborează în ascuns combinaţii care pe neaşteptate împroaşcă venin. Niciodată nu trebuie să ai încredere. Acum, de pildă, mişcarea cea mai potrivită (Elena) îmi pare a fi (Elena) înaintarea în f6, îmi pare în sfîrşit, îmi pare în sfîrşit că procedînd astfel împiedic acţiunea nebunului şi îl blochez, Elena, în h4 sau, Elena Elena, în lungul diagonalei de plecare.

Elena. Azi, cînd s-a repetat scena machiajului şi banda elastică şi ciorapii şi tocurile joase, un monstru ţopăind în jos pe scări, a plecat, cretinule a plecat, cartea poştală indica adresa, o stradă din al optsprezecelea arondisment, cel puţin de o sută de ori oi fi trecut pe acolo şi nu ştiam, eu nu ştiam, au chemat-o acolo, într-unul din cele cincizeci de blocuri toate la fel, două mii de apartamente, poate că-i un birou şi mai sînt şi alte femei, un

fel de dispensar, sau poate că-i ca un salon larg cu mătăsuri şi catifele, unde le pun să se dezbrace, privesc pe o fereastruică şi aleg…

Nu-i adevărat.

Săptămîna trecută colegul meu de birou a spus că nimic nu-i adevărat, a spus că pe nevastă-sa au convocat-o deja de treisprezece ori şi aproape întotdeauna au trimis-o înapoi imediat, o singură dată au ţinut-o trei sau patru ore, dar nicicînd nu s-a întîmplat nimic, chiar nimic, mai erau cinci-şase femei şi la un moment dat s-a servit ceai cu biscuiţi, nu era dispensar, era un fel de salon. Însă nu-i adevărat că le pun să se dezbrace, e un control de rutină, din cînd în cînd sînt chemate femeile căsătorite, aproape întotdeauna cele căsătorite, şi aici poate că are dreptate celălalt coleg, cel eu părul roşu, cînd spune că după părerea lui e un cabinet medical şi femeile sînt sterilizate, el crede că în ceai au un praf care împiedică zămislirea copiilor, în sfîrşit ceea ce fac acolo e un control al naşterilor fiindcă am ajuns să fim şapte miliarde şi nu se mai poate continua aşa, nu mai e loc. Însă povestea asta merge doar pînă la un punct, eu ştiu femei care au rămas însărcinate imediat după convocare, poate pentru că nu întotdeauna controlul are efect, şi-apoi mai este ceva, le cheamă des pe cele mai tinere, pe cele mal frumoase, le ştiu eu placa. De fapt Elena s-a temut întotdeauna, numai astăzi a încercat să minimalizeze, n-o să se întîmple nimic, termină cu prostiile astea, va fi o chestie de un sfert de oră, bineînţeles, cine spune ceva, uite, la înaintarea în f 6 Mark a răspuns retrăgîndu-şi nebunul, indică f 4. Şefii ştiu exact ce vor, de altfel nimeni n-a ridicat vreodată obiecţii, eu fac aşa, duc nebunul în d 6, dacă fac controale un motiv trebuie totuşi să aibă, şi intr-adevăr există, nerodule, nerod ca nimeni altul, motivul e cel pe care-l presupunem cu toţii, acum stai blînd, gîndeşte-te să muţi piesele, şahul se joacă pe o suprafaţă pătrată numită tablă de şah (acum beau) împărţită în şaizeci şi patru de pătrăţele, treizeci şi două albe şi treizeci şi două negre, numite căsuţe, piesele sînt Regele, Dama… Piesele sînt Regele, Dama, Turnul, Calul şi Nebunul. Şi pionii. Adică infanteria. Jocul e o luptă în care fiecare adversar încearcă să-l facă prizonier pe regele celuilalt. Imbecilule.

Elena a ieşit, tu bei, nu s-a întîmplat nimic dar deocamdată ea nu vine e tîrziu de-acum e plecată e acolo ca să dea socoteală toate precauţiile au fost inutile cineva a ghicit femeia frumoasă sub grămada de zdrenţe bea dobitocule bea iar dacă Mark se retrage în g 3 termină odată cu nebunul ăla, pocneşte-l în frunte.

Aşa, ne-am înţeles că imediat ce va fi liberă o să telefoneze. Stai liniştit, mi-a spus, astea-s ţicneli, nu-i nevoie să spargi farfuriile de perete. În momentul acela am deschis sticla de gin, am început să beau.

Cretina. Cretină ce eşti, dacă nu crezi de ce ieşi mereu cu masca aia pe faţă, iar ea a plîns puţin şi-apoi a zis: aşa, fiindcă tu eşti un copil înfricoşat de bau-bau, tu crezi în basme, ei bine, fac aşa cum vrei tu, nimeni nu ţi-o ia pe mămica, iar din uşă a încercat să zîmbească, micul monstru ţopăia în josul scărilor, acum te-au descoperit e zadarnic du-te aşa cum eşti mie nu-mi pasă şi am dat fuga înăuntru mi-am umplut a treia oară paharul gin peste tot pe masă pe podele curgea pe halatul meu de casă senzaţie de rece în creier ca acum mai mult decît acum în tot corpul pînă cînd ea s-a întors după mai puţin de o jumătate de minut şi a zis nu mă lăsa să plec aşa spune ceva şi mutra asta nu face mutra asta dacă nu mă mişc au să vină să mă ia, şi va fi sfîrşitul, atunci mi-a lipsit curajul, am spus: bine, îndată ce te lasă liberă telefonează, da sînt liniştit acum sînt şi eu calm, du-te: n-o să se întîmple nimic.

Şahul se joacă pe o suprafaţă pătrată care se numeşte tablă de şah, împărţită în şaizeci şi patru de pătrăţele, numite căsuţe. Piesele sînt Regele, Dama, Turnul. Calul, Nebunul şi Pionii. Jocul e cîştigat atunci cînd reuşeşti să dai şah-mat, aşadar atunci cînd ajungi să faci prizonier regele advers. Imediat după rege, piesa cea mai importantă e dama, Acesteia, jucătorul trebuie să-i acorde o atenţie deosebită: în prima parte a partidei nu e niciodată bine să muţi dama pentru că piesele ce i se opun, aflate toate în joc, ar putea s-o împresoare cu uşurinţă. Precauţia nu va fi nicicînd exagerată, cu atît mai mult cu cît capturarea damei poate reprezenta dintr-o dată obiectivul atacurilor adverse.

Asta-i teoria, un fragment din ea. Mai e apoi analiza jocului deschis şi a jocului închis. Gambitul. Şi contragambitul. Iar apoi vasta şi inepuizabila teorie a deschiderilor, studiul finalurilor, haosul, tabla de şah care acum pare o bucată de stofă cadrilată, haina unui uriaş, spinarea se înalţă şi mai-mai că se arcuieşte ca un animal fornăitor şi tropăitor, acum lumina-i stinsă. Acum. Clădirea e fără viaţă, evacuată, au dispărut cu toţii, iar pe stradă vehiculele circulă anemic, o înlănţuire de sunete surde, labe de pisică, două sau trei dîre de lumină se răsfiră în sus printre jaluzelele ferestrei, turn regină piesele cu căpăţîni lucioase, strunjite, par măciuliile unor pătuţuri de fier (s-a terminat cu ele,

nu le mai fabrică) de-acum fibrele artificiale au invadat universul, mesele maşinile tronurile de closet tacîmurile hainele scuipătorii, Îmi amintesc.

Trei ani? Nu ştiu, atunci m-am născut pentru memorie, mai în urmă nu reuşesc să pătrund, îmi amintesc pătuţul cu îngrăditură din cînepă împletită acoperit de o cuvertură cu ciucuri, din lînă (chestia aia pe care cîndva o făceau oile), de acord, încă de pe atunci lumea era sfîrşită, cîteva fărîme rămase în încăpăţînarea patetică a bătrînilor, ca nişte relicve, iar apoi, prin dispariţia ultimilor inşi care le-ar mai fi putut respecta, întreg templul s-a năruit sub potop, totul s-a dus! cascade de masă plastică, de la ziare la pavajul străzilor batistele igienice scrisorile de dragoste, pînă şi piesele de şah.

Am stins lumina, fiindcă în penumbră mă concentrez mai bine. Acum tabla de şah îmi pare un peisaj nocturn văzut de sus, îmi amintesc... Aici poate că mă înşel, e o amăgire să confuzi amintirile cu imaginile apărute la limita dintre veghe şi vis, nu ştiu, revăd valea, veşmîntul negru al cîmpiei presărate cu licurici scăpărători, mă oprisem în marginea rîpei, profilat pe culmile înalte ale colinelor, ce ştiam eu despre lume şl despre viaţă, ce ştiam, eram vîrît în cochilia în care viitorul pare un cîmp cu miracole, dar mai taci, nătărăule, lanurile de grîu şi pădurile nu mai există, încetează, aici nu-s decît schelete de oţel derivate mecanice şi labirinturi de plastic vitrificat, iar ea a mai spus: îndată ce scap îţi telefonez. Pfff! Nu-i deloc uşor să încasezi nişte scatoalce, în g 3, fireşte, Mark a dorit să-şi instaleze nebunul în g 3, iar eu i-am dat la cap, nebunul începea să mă plictisească, un schimb, cînd sînt nervos lichidez piesele ca să fie mai puţine şi să judec mai bine, Mark a revenit cu pionul turnului şi eu mi-am trimis calul regelui să ia aer, în e 7, lumini aici dedesubt, acolo, lumini îndepărtate: bunăoară, eu n-am văzut niciodată un cal, un cal adevărat. Nici chiar atunci cînd trăiam între dealuri, iar la căderea nopţii mama îmi arăta valea întinsă aprinzîndu-se ca o tablă de şah, sau mergeam pe cîmp ori pe lîngă garduri, peste tot unde era verde, în fine, iarba am văzut-o, pe aceea da, am reuşit să descopăr la timp iarba adevărată şi plantele adevărate, acoperişul casei se sprijinea pe două grinzi de brad plantele agăţătoare şi o grădină de zarzavat în spatele casei, adică o bucată de pămînt pe care puteai s-o cultivi, erau mulţi care făceau aşa ceva înainte ca maşinile să dărâme totul, case şi şuri, pînă şi dealul a fost netezit, mai am în minte zgomotul ce învolbura aerul, îl umplea de vaiere, iar acum iată luminile, iată

zbîrniitul, Mark îşi scoate şi el calul, pe cel de lîngă damă, îl vrea în d 2, un burete, ar trebui ca prin creier să mi se răsucească un burete care să şteargă totul, in felul acesta peste o oră (sau două? sau poate…) cînd Elena va intra în cameră.

Ah, ea se va întoarce ca şi cum nimic nu s-ar fi petrecut, înainte de a-i da drumul nemernicii îi spală creierul, şterg din memorie toată scîrboşenia, amintirea a tot ce se întîmplă în cele două ore de şedere acolo, ştiu, se întorc acasă ca nişte îngeraşi, colegul meu de birou e un imbecil, de treisprezece ori i-au suflat nevasta, iar el continuă să spună că nu-i nimic adevărat, că-i vorba de un simplu control, şi Elena va spune la fel, nu s-a întîmplat nimic, o formalitate, iar tu încearcă, încearcă deci cît de cît dacă reuşeşti, să te prefaci că n-ai habar de nimic, ar trebui ca toţi să fie la curent, toţi să cunoască istoria, trecutul, ce-au făcut mişeii din toate timpurile, tâlharii, asasinii, profitorii, e de ajuns să iei o carte şi s-o răsfoieşti la întîmplare…

„Tu crezi că-i vorba de sterilizare?“

„Poate. Sîntem şapte miliarde, nu se mai poate continua aşa, nu mai este loc.”

„Înseamnă că nu-i un salon unde le dezbracă şi apoi…”

„Nu. După mine, e un fel de dispensar.”

Şi cărţi, erau şi cărţi, bătrînul avea o mulţime şi, odată mort, nepoţii i le-au dus jos în pivniţă, printre mobile uzate praf excremente de pisică şi de şobolani. Nimeni n-avea grija acelui loc, cobora din cînd în cînd vreunul să ducă alte lucruri inutile, uneori uşa rămînea deschisă şi atunci, împreună cu toţi ceilalţi, mă strecuram înăuntru ţinîndu-mi respiraţia, muţi căci balaurul stă acolo după dulap, împroaşcă venin din ochi iar răsuflarea lui îngheaţă, tăceţi, iar în întuneric careva îşi dădea drumul, imita şuieratul, apoi se aprindea lumina, şobolanii o zbugheau în ungherele întunecoase ale pivniţei, începea distracţia, sau bătălia de după mormanele de cărţi şi mesele ciuruite de cari, grămezi de mobile, pagini, smulgeam cu sutele aşa în joacă şi într-o zi Papè Satan, Papè Satan pleacă de-acolo cu cartea în buzunar, nu era întreagă lipseau primele treizeci şi trei de pagini, cartea Infernului, o poveste ciudată despre lumea de dincolo cu gheaţă şi foc şi furci şi mulţimi de osîndiţi la chinuri înfiorătoare, îmi amintesc, în ziua aceea am înţeles începutul şi sfîrşitul, ce-i istoria, întreaga procesiune indescriptibilă a spiritelor prin timp, bufniţe şi cristale, şi încă o carte, apoi alta, am învăţat curînd să

cobor singur, le răsfoiam în umezeală mucegai aer stătut, le duceam acasă pe cele mai arătoase, exemplare legate, le ascundeam în adîncul vreunui sertar, cheia, şi aceea ascunsă cu locul schimbat din vreme în vreme, era acolo Ruy Lopez, călugăr şahist, autorul tratatului din care copil fiind am învăţat primele mişcări, primele sclipiri ale fanteziei fiorii primelor dueluri ale logicii, *de aqui se manifesta no ser ian bueno guardar el peon del Rey con el Cabalio de la Dama,* Isuse îl ştiu pe dinafară pe Ruy Lopez, toate variantele din secolul şaisprezece pînă în secolul douăzeci, Polerio şi il Calabrese, Gustavo del Rid, şcoala lui Philidor, şi alţii, mulţi alţii, bătrînul avea o grămadă, juca singur, un biet bătrîn ramolit şi căzut, singur în faţa tablei de şah, atunci nu existau alde Mark. erai obligat să-ţi cauţi drept adversar un idiot *par tuo* ori să joci împotriva ta, dedublat, urmînd regulile din cărţi, *no ser lan bueno l'Arfil del Rey*, o ştiu pe de rost, iar canalia asta de Mark–5 nu deschide niciodată cu pionul regelui, întotdeauna cu cel al damei iar dacă o fac eu răspunde mereu printr-o siciliană sau printr-un joc de margine, o escrocherie, îţi vine să-l faci să-şi înghită cei o sută de mii de volţi, să-l transformi într-o cutie fumegîndă, scîntei şi sfîrîieli, mort, de cenuşă.

Da, era plin de cărţi acolo, jos. Mi-o amintesc pe aceea cu magnaţi, episcopi-conţi şi iobagi, ridicai puntea şi nimeni nu mai putea intra, un imens şanţ plin cu apă, iar înăuntru unul rindeluia unul cosea altul ardea vase de lut, şi modela fierul, toţi pentru unul şi acel unul pentru sine, o regulă simplă, cu înjunghiaţi şi cădelniţe şi binecuvîntări dar cît ce-ţi luai nevastă el se prezenta imediat şi…

Poate că din povestea asta s-au născut toate consecinţele, o legendă, primul cetăţean, baronetul dintr-o stemă cu tauri şi şerpi, iată, dediţeii de cîmp striviţi de copita murdară, insultă şi ruşine, nu contează dacă alte cărţi susţin contrariul, sigur, anii trec şi pînă şi barbarul se mai ciopleşte, vechi autori afirmă că în scurtă vreme dreptul primei nopţi n-a mai fost pretins şi că stăpînul se mulţumea să-şi vîre un picior în patul miresei, în prezenţa tuturor invitaţilor veniţi cu daruri, asta spun cărţile, şi era vremea urii autentice, cunoşteai numele stăpînului tău, puteai să-l ucizi noaptea în somn, să-i întinzi o cursă, să dai foc la castel, iar apoi, chiar şi mai tîrziu, am văzut mereu chipul tiranului, preotului bancherului, într-o răscoală ştiam pe cine aveam de spintecat, nu ca azi, nu ca acum, aici nu ştii cine guvernează, cine face legea, cine se ascunde îndărătul munţilor

de bani care strivesc lumea, nu ştim absolut nimic şi roata merge uniform, se spune că-i mai bine să nu ştii cine-s conducătorii fiindcă aşa totul alunecă mai drept, da, pînă şi o superbombă de-aş avea în mîini ar fi inutilă, nu ştiu nici măcar unde-i sediul guvernului, nimeni nu ştie. Nimic.

Nimic. Acum şi dama e afară, am împins-o în căsuţa a treia de unde era raza de acţiune mărită, acum e aproape şapte, acum e tîrziu. Sticla de gin e pe jumătate goală, mi se învârteşte capul pătratele tablei de şah nu stau pe loc tremură şi se încalecă jos în stradă calcă mii de labe de pisică zgomote din cînd în cînd jeturi de lumină care se desfac în evantai şi vin să lingă fereastra aici e linişte un ciorchine un ciur cu găuri încurcate ai înnebunit? Acum să nu exagerăm, era reflexul, nu ştiu, poate era mai bine să nu mut dama, poate era mai bine să-i las lui Mark iniţiativa, să-i ghicesc intenţiile mai întîi şi după aceea să iau o hotărîre, bestia, Mark mută în e4, mă atacă pe centru şi îşi eliberează nebunul, n-am de ales, capturarea pionului e necesară iar dacă ia cu calul cu atît mai rău pentru el fiindcă atunci îi dau şah la rege şi-i distrug aripa stingă, acum beau, uită-te la sticla asta, îmi alunecă din mînă se face ţăndări lichidul se împrăştie pe jos, cioburile, acum e limpede că au reţinut-o circulaţia nu intră în discuţie, şi-apoi am rămas înţeleşi că imediat ce scapă. Elena n-a făcut-o, n-a telefonat, nu vreau să mă uit la ceas, nu vreau e inutil; bloc dispensar precum într-un birou, ei trimit cartea poştală, înăuntru un salon poate-i ca un salon cu mătăsuri şi catifea le invită să stea se uită printr-o ferestruică şi aleg. Nu vreau. Acum deschid o altă sticlă iar între timp Mark ia într-adevăr cu calul şi-mi periclitează dama. Aici maşina greşeşte.

Dau şah în b4, orice ar face Mark pionul din b2 l-am cîştigat. Nu înţeleg. O manevră indirectă şi s-a prins în ea prosteşte; asta mă face să devin bănuitor, poate… Nu, poate greşesc, trebuie să mai termin cu ideea că maşinile sînt perfecţiunea întruchipată, trebuie să mă conving că şi Mark–5 poate greşi, are sub carcasă zeci de mii de circuite. Ia sa ne gîndim, i-au introdus în scheme o grămadă de partide, dar numai o parte din cele efectiv jucabile, cele mai logice, cele conforme cu spiritul jocului, să ne închipuim însă un nebun, nu, mai bine un farsor care în deschidere face o mişcare aiurită, ori insolită, o mişcare neprevăzută în program, cum reacţionează maşina, nu poate ceda, selectorii se blochează şi automatul intră în derută, va trebui să avanseze pas cu pas încrezîndu-se în propria sa capacitate de previziune, şi nu s-a

spus, la naiba, nu s-a spus că această capacitate a sa ar fi superioară capacităţii mele, acum îmi fac iluzii, însă dacă stai să te gîndeşti ar putea fi chiar aşa, fără să mai socotim că uneori (dar rar, foarte rar), în sfîrşit uneori aşa-zisa eroare medie cvadratică de filtraj îl tîmpeşte pînă şi pe calculatorul electronic cel mai înzestrat, ar fi întradevăr frumos să-l iau la poceală pe Mark, să-l imbecilizez, să-i închid regele într-un colţ şi să-l execut…

Nimic. E şapte şi un sfert.

Va spune:

„Nu s-a întîmplat nimic, un simplu control.”

„Dar dacă…”

Va spune:

„Nu, nu s-a întîmplat nimic.”

„Mărturisire neverificabilă.”

„N-ai încredere în mine?”

„Nu pot: o trăsătură de burete peste memoria ta şi…”

„Nici o ştersătură cu buretele, te asigur.”

„Tocmai de asta nu mă poţi asigura.”

Şi o clipă va fi linişte, Elena va avea în ochi o licărire ambiguă o seînteiere indescifrabilă un surîs goana amintirilor în lungul unor culoare kilometrice viaţa meschina viaţă iar în cameră o să se audă un murmur vag de lucruri ce se sting un ecou uşor apoi un sunet de scoică marină timpul îngheţat în jurul unui nod al furiei.

Apoi Elena va spune:

„Prin urmare?“

„Prin urmare nimic. Totul e ca înainte, şi totul s-a schimbat. Totul e ca înainte, dar din ce era al nostru, din ce era cu adevărat al nostru, n-a mai rămas nici o fărîmă, nici un firicel.”

Aşa. Cuvinte rostite de mii de ori în dialoguri ipotetice. Elena ştie. Elena a presimţit întotdeauna, iar în zilele ce urmează va fi ca un orb rătăcit într-un labirint de încăperi fără ieşire.

Să joci, să joci mereu. În fiecare zi.

Să continui în acelaşi fel, cu toată atenţia, un mod ca oricare altul de a-ţi îneca suferinţa, să bei şi să joci, concentrat din cale-afară, aproape ca individul ăla, Pascal mi se pare, care torturat de o durere de dinţi şi-a petrecut noaptea studiind cicloida, nu mai simţea nimic, acum înţeleg, acum îmi dau seama, lumea e inatacabilă, o sferă compactă de metal presărată cu schije, pot lovi ca un nebun şi mereu îmi voi zdreli

mîinile, cretin ce sînt, nu trebuia să-mi vîr în casă cufărul ăsta plin de siguranţe care clipeşte din ochi şi zumzăie şi zvîcneşte seamănă prea mult cu fiara ce stă la pîndă afară, model în miniatură al unui univers obscen, ăsta-i motivul. Elena, ăsta e, gin, pentru Dumnezeu, acum înţeleg că niciodată nu m-am distrat, am jucat mereu cu sufletul la gură teama suferinţa o sfidare de-aş putea măcar o dată să rup lanţul să ies la larg şi să respir ar fi de ajuns. O dată.

O singură dată să înving campionul, libertatea de-o clipă ar da un sens tuturor şaradelor cifrelor rebusurilor legilor fără nume din această lume stupidă m-aş putea justifica pe mine însumi şi pe alţii şi toată munca inutilă pierderea de timp şi toată fierăria aceea a servomecanismelor, automatizarea automatizării, ca şi cum n-aş şti că la birou atribuţiile mele de control reprezintă un alibi pretextul pentru a mă ţine ocupat nu-i nimic nu-i absolut nimic sîntem fiinţe inutile Elena inutile dar să presupunem iată pentru un moment – Mark a parat şahul împingînd pionul în c3 – să presupunem că în seara asta va învinge creierul meu, înţeleg, pionul pe care-l iau acum in b2 e un avantaj cu totul relativ, dar să presupunem că din această poziţie va rezulta un avantaj ulterior, ştiu eu, încă un pion, iar Mark n-o să reziste: schimbînd toate piesele aş cîştiga în cele din urmă. Maşina umilită, înfrîntă, demascată.

Da, prea sînt multe lucruri care-mi răscolesc sîngele, înjosirea, şapte şi jumătate, n-am vrut, Elena n-am vrut să mă uit la ceas, a fost un gest reflex, necugetat, nu mai sînt copil, nu cred in minuni e tîrziu mintea mă lasă ochii îmi ard totul e ca o vârtelniţă, Elena am spus, ieri, Elena, ieri, şi alaltăieri şi răsalaltăieri, mereu, de cînd sîntem împreună, de mii de ori, de mii de ori am văzut micul monstru coborînd scările şi de mii de ori coşmarul s-a risipit la întoarcerea sa, o despuiam de toate artificiile acelea dezgustătoare, în sfîrşit, seară de seară numai a mea, lumini, zumzet, e şapte şi jumătate, încă nu ştiu cit de mare e infernul zilelor ce vor urma, în d2, vrea calul în d2, mă aşteptam la asta, execut, intră în funcţiune oscilatorul roşu. Nu înţeleg, poate ştecherul piesei n-a ajuns la terminalele de contact, îndes calul pînă la capăt dar oscilatorul rămîne aprins, înscrisul de pe ecran n-a dispărut, Cfd2. Cum de-am greşit; iau calul, îl pun din nou în c4 şi-l mut în d2 pe cel din f3, Mark tresare înregistrând, ochiul roşu se stinge şi se aprinde cel verde, e în regulă, putem merge mai departe, o clipă mi s-a părut că… Destul, pentru Dumnezeu, risc să înnebunesc aici ce-mi trece

prin cap maşinile nu rid capcana am căzut în capcană nu trebuia să las dama prea expusă nu trebuia următoarea mişcare a lui Mark e c4. Elena nu s-a întors. Acum timpul nu mai contează o jumătate de oră-o oră şi toţi oamenii ăia pe care nu-i cunosc mă prefac că-i cunosc fiindcă nimeni nu vorbeşte n-aveam încredere unii în alţii sur]suri de moluscă fiecare îşi cloceşte neliniştea în străfundul sufletului însă fiecare ar putea să joace comedia ar putea răspîndi zvonuri liniştitoare ar putea fi un şef unul dintre laşii care conduc din umbră controlează totul distracţiile, leafa, ce anume trebuia să mănînci şi cum trebuie să suporţi ofensele toţi scuipaţii din farfurie. Plecată, Elena-i plecată. Ar putea chiar s-o omoare o perforaţie în cartelă, anunţul laconic, controlul poate, iscălitura distrată a unui funcţionar. Elena e tîrziu, întreg blocul se năruie peste mine Elena, Elena.

Nu în a3. A treia căsuţă ar însemna văduvia mea, mai bine în b6, poate am găsit portiţa de scăpare dar bestia mă aştepta la strîmtoare, sare în a patra pe linia nebunului, Elena aleargă în c6, aceeaşi gloabă dementă se aruncă şi dă şah la rege, soaţa nu-i pierdută, iau calul cu pionul, acum am în faţă zece secunde de chin. Elena, zece secunde şi sentinţa va hurui prin circuite cu un zgomot

infernal, uite-l, ca un vultur se năpusteşte nebunul în căsuţa a cincea, leagă soţ şi soţie în acelaşi destin, Elena adio. Iau în b5 dar calul celălalt dă şah dublu, în minte şi-n inimă. Sfîrşitul.

Mîinile sprijinite pe carcasa lui Mark–5. Metal cald încă, palmele pe carcasă beznă şi linişte, adineaori (cînd a sunat videofonul). Am rămas nemişcat, n-am avut puterea să-ţi vorbesc, să-ţi aud vocea, Elena, să-ţi văd Thasca pe ecran, nu, şobolani şi limbrici, un puţ fetid plin cu obscenităţi ce nu pot fi numite, am rămas nemişcat, ţiuituri, elitre învîrtejite în gol elitre de libelulă înnebunită, acum mă gîndesc la tine şi văd acum te văd fantomă ce cutreieri străzile, o carapace de tăcere pe care nimeni n-o va mai putea sparge, şi paşii, pavajul, mărginirea sonoră fără răspuns, de ce, spune-mi, de ce? Tu dai colţul poate te opreşti o clipă, e greu, aproape imposibil să-ţi urmăresc imaginea, umbli sufocată prin sticlă prin mulţime feţele rînjetele viclene şi sus printre turlele de oţel poate încă o frântură de cer e inutil e inutil să priveşti prin fumul spărturilor, pînă şi cerul e mort, nu mai sînt decît ziduri şi pieţe şi solitudini, punţi năruite, catedrale în care praful a înghiţit sunetul oricărui cuvînt, Elena, ascultă Elena, ai să ajungi curînd, încă un bulevard douăzeci de blocuri nimic, pocnetul scurt şi mînios al porţii, o să urci scările,

frântă, sfîrşită, cheia, uşa care se deschide, lumina din vestibul vei intra aici, în camera asta.

Dar nu vom mai avea, Elena, nu vom mai găsi curajul, niciodată nu-l vom mai găsi.

PARTIDA (Lasker-Delmar, 1910)

1. d4; 2. Cf3, e6; 3. Ng5, f6; 4. Nf4, Nd6; 5. Ng3, N:g3; 6. h:g, Ce7; 7. Cbd2, Dd6; 8. e4, d:e; 9. C:e4, Db4 şah; 10. c3, D1:b2; 11. C f d 2 , Db6; 12. Ce4, Dc6; 13. Ccd6 şah, c:d; 14. Nb5, D:b5; 15. C:d6 şah şi cîştigă.

Un tren numit evaziune

Unul din lucrurile care-l enervau cumplit pe René Lafitte era zbîrnîitul telefonului cînd îşi făcea siesta de după-amiază. Iar în momentul acela, fără îndoială, telefonul suna. René îşi reproşă că nu luase receptorul din furcă înainte de a se întinde în pat; ori să fi acoperit aparatul cu o pernă grea.

Rămase să-şi privească degetele mari de la picioare, care se agitau caraghios prin ciorapi. Trebuia să se hotărască. Aruncă pe noptieră cartea şi se ridică să răspundă. Era şeful.

– Bine, zise Lafitte. Vin imediat. Da, imediat. Doar mă îmbrac şi vin.

Puse din nou receptorul în furcă şi înjură fără nici o reţinere. Apoi, pufăind zgomotos, îşi trase pantofii şi dădu fuga la baie să-şi înviorეze gîtul transpirat.

Se îmbrăcă în cîteva clipe.

„Uşurel, îşi spuse, cine mă pune să alerg aşa? Îşi aprinse o ţigară şi se privi în oglindă. Apoi privirea îi alunecă spre noptieră, unde pusese cartea. O luă, răsfoi în grabă filele, cu o senzaţie de oboseală, de deprimare, în cele din urmă o închise furios. Titlul era destul de sugestiv: *Universuri paralele,* tratînd foarte limpede despre posibila existenţă a unor lumi aflate pe alte planuri dimensionale.

Nu-i venea să iasă pe căldura aceea, dar comisarul Lafergue nu era omul dispus să respecte somnul sau siesta subalternilor săi.

Trebuia să plece şi gata. Chiar şi numai pentru a da de urma vreunui mucos fugit de acasă ori a veşnicei bogătaşe adultere, dispărută cu amantul. Cel puţin acestea erau sarcinile pe care i le încredinţa şeful. René Lafitte se specializase în arta de a găsi.

Pînza de păianjen a vieţii îi apăru în toată dezgustătoarea şi inacceptabila ei realitate. Se văzu din nou întins pe pat, cu cartea în mînă, imaginîndu-şi concentrat lumi perfecte şi intangibile: Un fel de evadare, de acord, dar fără nimic copilăresc sau egocentric. Apoi a zbîrnîit telefonul: o trezire bruscă şi dureroasă, o revenire rapidă la realitatea cenuşie şi banală de zi cu zi.

Strivi ţigara în ceşcuţa de cafea şi ieşi.

Afară, simţi parcă o lovitură puternică în ceafă: albeaţa îngrozitoare şi orbitoare a zidurilor bătute de soare îi tortura

pupilele, aerul încins se ridica deasupra asfaltului, mişcîndu-se într-un haotic furnicar de vibraţii moleculare. Îşi simţea cămaşa lipită de spate şi de piept, cravata îi strîngea venele gîtului ca un laţ. Toată îmbrăcămintea îi părea o menghină, un fel de corset metalic. Mai ales ciorapii. Şi-i simţea deja uzi leoarcă şi mototoliţi sub tălpile picioarelor umflate.

Mergea şi înjura. „Să mă facă să ies pe căldura asta, să mă smulgă din pat la două după-amiază…" Dorinţa de a se scălda în mare îl asaltă pe neaşteptate şi cu violenţă. Să înoate în larg, asta ar fi vrut. O scufundare în spuma apei, mîngîierea prelungă şi ezitantă a valurilor legănătoare, iar apoi… beţia aerului sărat, pe cînd stai întins în barca pneumatică.

Intră într-un bar. Colţul era răcoros, în penumbră, iar berea de la gheaţă. „Doar mă îmbrac şi vin", îi spusese comisarului Laforgue. „N-are decît să crape!" murmură ca pentru el. Bău jumătate din bere dintr-o suflare, iar restul îl sorbi pe îndelete, înghiţind puţin cîte puţin, fumînd şi căscînd.

Ajunse la birou cu o întîrziere de trei sferturi de oră faţă de timpul prevăzut. Laforgue îşi pierduse răbdarea.

– Şezi, îl pofti cu o voce aproape aspră.

– Ei, cui i-a venit rîndul să dispară? întrebă Lafitte, aşezîndu-se.

Comisarul îşi vîrî creionul în ureche şi începu să-l răsucească de parcă ar fi fost mînerul unei maşinuţe de măcinat cafea.

– De data asta e vorba de ceva important, spuse.

– Un ministru?

– Nu, nu.

– Atunci un miliardar.

– Nu, Lafitte. E vorba de un tren.

– Un… ce?

– Un tren! scandă Laforgue, arătîndu-şi dinţii de aur.

Lafitte holbă ochii.

– Ascultă, şefule. Înainte de a urca am intrat într-un bar şi am băut o bere. Una singură.

– În regulă, Lafitte, nu eşti beat. Numai că trenul 102, plecat, din Orleans azi-dimineaţă la 7,15 cu destinaţia Nantes, a dispărut.

Lafitte începu să rîdă.

– Termină! porunci Laforgue cu un glas răguşit. Îţi spun că a dispărut. Cel puţin aici, la Nantes, n-a ajuns.

– S-o fi oprit pe traseu.

Nici vorbă. Calea ferată e liberă.

– Şefule, zise Lafitte, controlîndu-şi vocea. Nu dezlegăm şarade, nu-i aşa? Spui că trenul n-a ajuns aici, la Nantes. Pe de altă parte, susţii că pe traseu nu s-a oprit. Există o singură explicaţie: trenul acela n-a mai plecat din Orleans.

Roger Laforgue îşi descheie cămaşa şi îşi şterse gîtul cu batista,

– Nici vorbă, repetă. A plecat la 7,15 ca în toate dimineţile. La 9,30 s-a oprit în Tours, a lăsat acolo două vagoane şi a pornit spre Angers la 10,50 fix. A fost văzut trecînd prin faţa cantonului de la kilometrul 137, pe lîngă St. Georges, apoi a dispărut.

Lafitte nu spuse nimic. Aprinse o ţigară cu gesturi încete, studiate, şi aşteptă ca şeful să continue.

– Aici a dispărut, între kilometrul 137 şi 140. Cantonierul de la 140 spune că nu l-a văzut trecînd. Prin urmare, cercetările trebuie făcute de-a lungul celor trei kilometri de cale ferată…

– Cercetări? Vorbeşti despre un tren de parcă ar fi o cutie de chibrituri. Îţi dai seama? N-o să mă trimiţi să caut un tren prin tufişuri ori pe sub traversele şinelor!

– De acord, Lafitte. Cazul e monstruos şi ţine de noi numai în sensul unei prime investigaţii. Ai să faci o constatare la faţa locului, apoi vom redacta raportul obişnuit. Bătaia de cap e pentru cei de la Ministerul de Interne, sau pentru Inspectoratul Căilor Ferate. Pe noi ne priveşte doar pînă la un punct.

După o jumătate de oră, însoţit de sergentul Close, René Lafitte pleca în direcţia St. Georges la bordul unei maşini de mare viteză.

Close se lamenta:

– De ce nu au de gînd să facă cercetările cei din Angers? Mi se pare că St. Georges e în departamentul Maine-et-Loire… Ce legătură avem noi, cei de lîngă Atlantic!…

– Trenul era aşteptat la Nantes, explică Lafitte. Şi, din păcate, primele cercetări trebuie să le facem noi.

Drumul se desfăşura albăstrui, în lungul Loirei, printre culturi bogate de viţă-de-vie şi porumb. Soarele ardea necruţător, geamurile maşinii erau coborîte, iar aerul încins intra înăuntru sporindu-le mai degrabă indispoziţia în loc să-i răcorească.

– Domnule locotenent, horcăi Close descheindu-şi cămaşa la gît, de ce nu coborîm să bem ceva?

Se opriră la răspîntia din Ancenis, sub un umbrar.

– Era un tren de persoane? întrebă Close, afundîndu-şi mustăţile în spuma de bere.

– În parte. Trenul 102 avea doar două vagoane de călători. Restul era mărfar.

– Ce transporta?

– Nimic important. Şeful mi-a dat toate amănuntele: un vagon de ţigări străine, biblioteca unui marchiz care pleacă în vilegiatură pe Belle-Ile şi piersici, zece vagoane de piersici.

Şi a dispărut! făcu Close, vizibil neîncrezător. La naiba, pare o poveste de groază, ba chiar un roman ştiinţifico-fantastic…

Close nu citise niciodată asemenea cărţi. Era un gen pe care nu-l preţuia deloc, însă ştia că Lafitte se dădea în vînt după el. Ca să se pună bine cu şeful lui, Close se prefăcea că-l interesează şi aducea vorba ori de cîte ori se ivea ocazia. Numai că întotdeauna se dovedea inoportun şi o făcea cu atîta incompetenţă, încît îl enerva pe Lafitte în loc să-i facă plăcere.

– Dar dacă l-au dezintegrat marţienii?

Lafitte îl fulgeră cu o privire lungă şi piezişă. Close înţelese imediat că spusese o prostie.

– Lăsînd deoparte gluma, continuă el cu intenţia s-o dreagă, dumneavoastră ce credeţi, domnule locotenent?

– Ascultă, Close, nu ştiu mai mult decît tine. Şi acum să mergem acolo. Lăsăm maşina la canton şi facem o plimbărică de trei kilometri pe calea ferată. Apoi mai bem o bere şi ne întoarcem. Ce-ai vrea să facem? Dacă trenul nu-i, nu-i! O să scriem în raport că linia e liberă şi, pentru noi, afacerea s-a încheiat.

Cantonierul de la 137 era un bătrînel uscăţiv, ca o scoabă, cu favoriţi cărunţi pînă la mijlocul obrajilor, Îl chema Jean Duguerre şi se jură pe toţi sfinţii că văzuse trenul trecînd la timp, ca de obicei.

Urcară din nou în maşină. Peste trei minute erau la kilometrul 140. Găinile se împrăştiară bătînd din aripi la intrarea maşinii în curte. Le ieşi înainte o femeie scundă, cu părul de culoarea cînepii.

– Paul! strigă ea. A venit poliţia!

Paul Delorme, cantonierul, era bun de gură.

– Pe aici n-a trecut! dădu asigurări înainte de a fi întrebat.

Sub şopron era o masă ţărănească, avînd picioarele înfipte în pămînt. Lafitte se aşeză, ştergîndu-şi sudoarea. Paul se întoarse spre soţie:

– Trimite-o pe Claudine să aducă de băut pentru domni.

– Claudine nu-i aici, răspunse femeia. A luat bicicleta acum o oră şi s-a dus la plimbare.

– Pe căldura asta? Fiică-mea a înnebunit!

Femeia dădu din umeri şi se îndepărtă, ca să se întoarcă în scurtă vreme cu o cană plină eu vin rece.

– Sînt în pragul pensiei, zise Paul Delorme. Treizeci şi nouă de ani de serviciu. O grămadă, nu-i aşa? Ei bine, nu mi s-a mai întîmplat niciodată una că asta.

Lafitte i-o tăie scurt.

– Cantonierul de la 137 susţine că a văzut trenul trecînd la ora obişnuită.

– Ştiu, făcu Paul trăgîndu-se de ureche. Dacă vreţi să aflaţi una bună, v-o spun eu: am auzit zgomotul, clar, nu putea fi confundat. Iar apoi, linişte. Mi-am zis: s-o fi oprit, cineva o fi tras semnalul de alarmă şi trenul s-a oprit. Â trecut o jumătate de oră: nimic. Atunci m-am hotărît să ies, căci la bariera patru sau cinci şoferi apăsau pe claxoane ca nebunii. Ei, trece sau nu trece? m-a întrebat unul din ei, un înfumurat. Altul s-a luat de mine, de parcă eu aş fi fost şeful căilor ferate. În sfîrşit, a fost zarvă mare, urlau cu toţii să ridic bariera. Am luat bicicleta fetei şi am dat o fugă pînă la celălalt canton, la Jean Duguerre. Nici urmă de tren! Ce puteam face? Mă întorc înapoi şi găsesc un şir de maşini care te înspăimînta…

– Spune-mi, îl întrerupse Lafitte, nu se putea întâmpla ca trenul să fi trecut şi dumneata să nu fi băgat de seamă?

Paul înălţă capul, indignat.

– Ascultă, spuse. În dimineaţa asta Jean şi cu mine am telefonat la Angers ca să vedem cum facem. S-au pus pe rîs. Ştii ce mi-au spus? Să-mi cumpăr alţi ochelari. A trebuit să spun da, domnule, pentru că şefilor aşa le spui, chiar şi atunci cînd te insultă. Dar de voi, poliţaii, puţin îmi pasă. Nu vă permit sa vă închipuiţi asemenea lucruri! Un tren nu-i o muscă, nu-mi putea trece neobservat pe sub nas. Şi mai erau şi şoferii… Au văzut şi ei că trenul n-a trecut.

Lafitte îşi apucă rădăcina nasului, pufnind nemulţumit.

– Să mergem, Close, zise şi se ridică. Povestea asta cu trenul dispărut pare o glumă bună.

Urcară iarăşi în maşină.

– Ce facem? întrebă şoferul după vreo doi kilometri. Ne întoarcem acasă?

Lafitte înjură.

– Cum îl văd pe şef, îi şi spun vreo două! declară el. Să mă smulgă din pat pentru o tîmpenie ca asta…

– Domnule locotenent, insistă Close. N-ar fi mai bine să aruncăm o privire?

– Unde s-o aruncăm?

– Păi… în lungul căii ferate, aşa, din conştiinţă.

Lafitte opri maşina şi se sprijini de volan, pufnind:

– Tu crezi în povestea asta cu trenul?

– Nu, spuse Close. Cineva a urzit scenariul ăsta ca să se distreze pe seama poliţiei.

– Exact, conveni Lafitte. Nu există altă explicaţie. Oricum, hai să aruncăm o privire, aşa, din conştiinţă.

Coborîră panta şi traversară şinele. De-a lungul căii ferate era o potecă mărginită de o fîşie semănată cu porumb des. Dincolo de fîşie se întindeau, cît vedeai cu ochii, vii şi pomi fructiferi..

O vreme merseră pe potecă. Soarele era încă sus, plantele şi pietrele păreau scufundate într-o atmosferă somnolentă.

– Gata! exclamă Lafitte, oprindu-se la umbra unui salcîm. Începem să fim caraghioşi.

Se aşezară pe o grămadă de balustre albe din beton armat şi îşi aprinseră ţigările. Dincolo de îngrăditură, la vreo treizeci de metri, un ţăran şi un cal care trăgea grapa.

– Încercăm? întrebă Close.

– Încearcă.

Close fluieră. Ţăranul întoarse capul, iar Close îi făcu semn. Omul veni în fugă, tîrîndu-şi picioarele prin pămîntul moale. Era un retardat, fără îndoială. Stătea acolo, nemişcat, cu mîinile sprijinite de îngrăditură, cu ochii mijiţi şi gura băloasă.

– Erai pe aici azi-dimineaţă?

– Eram, eram! răspunse ţăranul şi se puse pe rîs.

– Lasă-Î în pace, zise Lafitte. Pierzi vremea degeaba.

– Umblaţi după tren, nu-i aşa?

Lafitte sări în picioare şi se repezi la îngrăditură.

– Tu ce ştii despre tren? L-ai văzut cumva trecînd?

– A pierit chiar cînd trecea pe-aci, prin faţa mea.

Close şi Lafitte se priviră o clipă, deconcertaţi,

– Aşa-i trebuie, chiar aşa! bombănea retardatul. Nu pot să sufăr maşinile, motoarele… Nişte drăcovenii. Vedeţi cîmpul ăsta? Nici urmă de tractor! Cu mîna mea îl sap.

Îşi strînse pumnul şi îşi îndoi braţul, să i se vadă muşchii.

– Vorbeşte-ne despre tren, spuse Lafitte.

– A pierit, repetă ţăranul, rînjind. Şi bine a făcut! Întîi a pierit locomotiva, uite-aşa! şi făcu un gest de parcă ar fi pălmuit aerul. După aceea primul vagon, apoi al doilea… A pierit tot, vagon după vagon.

– Cum adică a pierit?

– Cum v-am spus. Trenul mergea şi aerul înghiţea vagoanele unul după altul.

– Hm! bombăni Close.

– Acu' am treabă, zise prostănacul. Şi se îndepărtă în fugă, tîrîndu-şi picioarele.

Close şi Lafitte îşi continuară mersul pe poteca. La vreo sută de metri mai încolo, calea ferată o cotea spre stînga. Văzură bicicleta imediat după curbă. Era proptită de un tufiş, înclinată la patruzeci şi cinci de grade. O bicicletă de damă.

Trebuie să fie bicicleta fetei lui Paul Delorme, cantonierul, spuse Close. Pariez pe o bere că fetişcana e cu vreun flăcău pe aici pe undeva.

Lîngă bicicletă gardul era distrus, parcă lovit de nişte pietroaie. O spărtură, iar dincolo de ea piersicii încărcaţi cu fructe galbene, coapte.

Close dădu la o parte porumbul zdrobit şi trecu dincolo.

– Close, strigă Lafitte venind lîngă îngrăditură. Unde eşti, Close?

Tăcere. Mireasmă pătrunzătoare de fructe, de iarbă strivită. Zumzet de insecte în zăpuşeala năucitoare de iulie.

– Close! chemă din nou Lafitte.

Close dispăruse. Lafitte simţi cum în clipa aceea se condensau toate absurdităţile zilei. Înţelese că explicaţia se afla acolo, imediat după îngrăditura prin care trecuse Close şi care… Simţi un gol în stomac pe cînd trecea şi el, un vuiet în timpane ca atunci cînd o sută de clopote sună toate odată, o zguduitură în tot corpul, violentă şi copleşitoare.

Close era acolo, pe brînci. Dar calea ferată nu mai era. Nu era nici îngrăditura, nici pomii fructiferi. Cîmpia netedă şi însorită din St. Georges dispăruse. Jur-împrejur, peisajul avea o frumuseţe primordială şi sălbatică. Piscuri foarte înalte, chei abrupte şi adînci, despicînd pereţii de stîncă albăstruie, povîrnişuri care-ţi tăiau respiraţia. Jos, în vale, se întindea cîmpia verde şi roditoare, cu lungi pete de verdeaţă mai întunecată.

– Dumnezeule! exclamă Close, ridicîndu-se. Unde ne aflăm, domnule locotenent?

Lafitte privea năuc în jur, fără să poată scoate o vorbă. Se aflau pe o fîşie de pămînt stîncos, compactă şi netedă, largă abia de cîţiva metri, însă foarte lungă, un fel de limbă de lavă gri-argintie, înconjuraţi de stînci ascuţite şi sticloase, aproape translucide. Mai ales cerul îţi inspira groază: roşu-sîngeriu de la un orizont la altul, presărat cu puncte scăpărătoare şi multicolore, ca în nişte pînze ale pictorilor modernişti.

Înaintară cîţiva paşi, dînd ocol unui enorm bloc de piatră irizată.

– Priveşte! strigă Close.

Dincolo de cîmpia verde se zărea un oraş de o frumuseţe nemaivăzută. Unele clădiri păreau din sticlă, erau strălucitoare, cu linii arhitectonice foarte îndrăzneţe; altele aveau opalescenţa ambrei ori a perlei. Erau palate de un roşu-rubiniu, turnuri de culoarea malahitului şi cupole, cupole enorme de cobalt, de smarald viu, de peruzea; şi jasp, şi porfir; şi pereţi ciclopici din safir, ocru violent, tonalităţi aproape muzicale. O imagine de vis, înspăimîntătoare şi odihnitoare în acelaşi timp.

În centrul oraşului se ridica o construcţie extrem de înaltă, cilindrică, avînd o largă platformă deasupra. De-a lungul pereţilor netezi se desfăşura o spirală de geamuri portocalii. Părea un şurub, un şurub monstruos şi superb. Cerul era brăzdat de săgeţi argintii, rapide şi silenţioase. Din cînd în cînd cobora pe platformă cîte o navă, altele se desprindeau şi urcau în mare viteză, pierzîndu-se curînd în roiul din înălţimi.

Era o linişte vătuită, aproape palpabilă.

Un rîs strident, de femeie, rupse pe neaşteptate tăcerea. O găsiră pe fată după o stîncă albăstruie, stînd aşezată pe marginea prăpastiei. Privea înainte şi rîdea, rîdea în prostie, pradă unei necontrolate crize de isterie.

Lafitte se lăsă în genunchi lîngă ea. Fata nu părea să-şi fi dat seama de prezenţa lor, continua să rîdâ privind în gol, cu o expresie de absolută inconştienţă.

Lafitte îi trase o palmă. Fata nu mai rîse şi se uită la el.

– Te cheamă Claudine, nu-i aşa?

Claudine aruncă în jur priviri îngrozite.

– Cum ai ajuns aici? întrebă Lafitte.

Claudine nu putea să explice. Mergea cu bicicleta pe lîngă calea ferată, văzuse o ramură cu piersici coapte, atîrnînd dincolo de îngrăditură, şi se oprise.

– M-am sprijinit de îngrăditură, zise, şi am întins mîna. Apoi nu mai ştiu, gardul a făcut *pîrr* şi am căzut în livadă. Cînd m-am

ridicat, eram aici, în locul ăsta înfiorător pe care nu l-am mai văzut niciodată…

Între timp Close, mergînd de-a buşilea, ajunse pe buza prăpastiei. Privi in jos, apoi îi făcu semn lui Lafitte.

– Trenul, spuse. Uite-l acolo, jos.

Văzu şi Lafitte trenul, la vreo două sute de metri sub ei, strivit, cu vagoanele răsucite de parcă ar fi fost din staniol. „Ce dezastru!“ gîndi, acoperindu-şi ochii. „Au murit cu toţii pe loc.“

– Unde sîntem, domnule locotenent? smiorcăi Close.

Repetă întrebarea de nenumărate ori. Claudine plîngea acum înăbuşit, pe cînd Lafitte îşi strîngea nervos bărbia între degete, fără să scoată un cuvînt. Trecură cîteva minute apoi Lafitte vorbi:

– Chiar în aceste zile citeam o carte. O carte ciudată şi fascinantă despre universurile paralele, care există în acelaşi timp cu al nostru. Ascultaţi aici, o să spuneţi că am înnebunit, dar nu-i decît o singură explicaţie…

– Unde sîntem, domnule locotenent? continua Close, de data asta îngrozit de-a binelea.

– Nu ştiu, spuse Lafitte cît se poate de calm. Poate în viitor, ori poate într-un trecut din cale-afară de îndepărtat. Sau poate nimic din toate acestea. După datele experienţei, există un singur univers, cel în care ne-am născut şi am crescut, cel cunoscut de noi toţi. Dar cine spune că nu mai sînt şi altele? Mii, milioane de alte universuri! Cel pe care îl vedeţi în jur ar putea fi unul din atîtea altele posibile.

Şi cum am ajuns aici? De ce nu mai există calea ferată, îngrăditura, cîmpia şi toate celelalte?

Nu ştiu, Close. Lasă-mă să mă gîndesc. S-o fi întîmplat vreun accident, ceva neobişnuit, ceva ce se întâmplă foarte rar. Cartea vorbea de nişte distorsiuni posibile în continuitatea spaţio-temporală. Între lumea asta şi a noastră s-a deschis o spărtură, trenul a trecut prin spărtura aceea şi a ajuns… acolo jos. Apoi calea de comunicare s-a mutat pe potecă, în apropierea gardului. Noi trei am trecut prin ea şi…

– Ce tot vorbiţi, domnule locotenent!

– Pur şi simplu încerc să găsesc o explicaţie. Cum explici tu faptul că trenul e acolo?

Close ridică din umeri.

– Vreau să mă întorc înapoi, zise.

– Şi eu, spuse fata. Dacă am ajuns aici trecînd printr-o spărtură, ar trebui să ne putem şi întoarce…

– De ce nu? observă Lafitte. Trebuie doar să găsim spărtura. Nu-i ceva ce se vede.

– O s-o găsim, dădu Close asigurări.

Cu braţele întinse, începu să umble prin jur, urmînd un drum în spirală. Claudine îl ajuta să caute. Lafitte rămase însă aşezat, cu umerii sprijiniţi de stîncă. Se uita la cei doi care se mişcau cînd bîjbîind, cînd cu braţele ţepene şi întinse, ca nişte somnambuli. Îi veni să rîdâ. Aruncă o privire în fundul văii, unde oraşul strălucea într-un incendiu de culori halucinante, apoi, captivat, rămase să urmărească evoluţiile aparatelor care săgetau sclipind în lumina orbitoare a cerului.

Deodată, Claudine călcă greşit şi se prăvăli într-o spărtură. Lafitte apăru pe margine şi văzu corpul fetei, nemişcat, întins într-un cotlon. Doar o clipă îi trebui pînă să ajungă acolo. În lunga ei alunecare, Claudine se lovise la cap şi zăcea fără cunoştinţă.

– Hai, Close! strigă. Coboară şi ajută-mă.

– Nu mă bateţi la cap, domnule locotenent, bombăni Close. Eu am altă treabă!

Lafitte o luă pe fată în spinare şi urcă chinuit. Ajunse sus gîfîind, cu mîna dreaptă şi genunchii juliţi.

Close îşi ieşise din minţi. Rătăcea ca un nebun în stînga şi-n dreapta, căutarea lui nu mai avea nimic melodic. Ocupat cum era s-o îngrijească pe fată, Lafitte nu-l învrednicea nici măcar cu o privire.

– Uite-o! strigă deodată Close, cu vocea de nerecunoscut. Veniţi, domnule locotenent, e aici!

Lafitte abia îşi ridică ochii. Îl văzu pe Close din spate, dispărînd şi reapărînd apoi, întors cu faţa, în intervalul unei singure secunde.

– E aici, domnule locotenent. Am văzut calea ferată, şi viile, şi îngrăditura!

Lafitte privea fix pletele blonde ale fetei. Glasul lui Close i se părea obositor, insuportabil.

– Priviţi! strigă Close. Acum spărtura se vede.

Într-adevăr. Pe sol se ivise un semicerc subţire, verzui, nu mai larg de patru metri; abia se distingea. Ba chiar erau momente cînd nu se observa deloc, dispărea şi reapărea ca o imagine neîncadrată perfect în obiectiv.

– Cerule! exclamă Close. Trecerea se micşorează!

Close nu se înşela, haloul verzui se restrângea mereu.

Începu să strige din toate puterile:

– Repede, domnule locotenent! Să plecăm odată, mai înainte ca spărtura să se închidă de tot.

Lafitte zîmbea. Ţinea capul Claudinei pe genunchi şi din cînd în cînd arunca o privire spre orizont. Vocea lui Close părea că ajunge la el din depărtări imense.

– Veniţi încoace, repeta el mereu. Grăbiţi-vă pînă nu-i prea tîrziu.

– Nu vin, Close.

– Isuse! Aţi înnebunit?

– Da, Close, am înnebunit. Prefer să rămîn aici.

Close îl privi speriat.

– M-am săturat de viaţa stupidă pe care am dus-o pînă acum. Am stricat un chintal de pantofi tot urmărind pe unii şi pe alţii. Sînt plictisit, dezgustat. M-am săturat de Nantes, de putoarea sardelelor şi a peştelui uscat. M-am săturat de şef, de toţi, chiar şi de tine, Close, de vorbăria ta prostească… Cineva a scris că lumea noastră e cea mai bună dintre toate lumile posibile. Eu nu cred asta. Close. Cea pe care o vezi în jurul nostru e, fără îndoială, mai frumoasă şi mai bună…

– Mai bună? De unde ştiţi? Poate că-i plină de monştri, neprimitoare şi imposibilă.

Arătă spre oraşul de dincolo de pădurile din vale.

– Au să vă ucidă imediat ce cădeţi în mîinile lor…

– Se poate, dar eu sînt de altă părere. Cine a construit un oraş atît de frumos şi de armonios nu poate fi mînat de instincte rele… Rămîn, Close. Iar fata rămîne cu mine!

– Dar fata nu vrea. Vrea să se întoarcă acasă. N-o poţi obliga.

– Va rămîne aici, spuse Lafitte. Am s-o reţin lîngă mine. Şi în mod precis n-o să fii tu cel care mă împiedică.

– Nebunule! îl ocări Close. Nebun şi orb ce eşti!

Îi întoarse spatele.

– Adio, zise şi dispăru.

Dacă ar mai fi zăbovit o clipă, Close n-ar fi reuşit să treacă dincolo. Lafitte văzu calea de comunicaţie micşorîndu-se rapid, semicercul adunîndu-se într-o palidă flăcăruie verde care se stinse brusc, cu un pocnet sec, asemănător cu o bătaie din palme.

Lafitte suspină adînc. Se gîndi la viaţa ce-l aştepta, la necunoscutul aflat în faţă, gata să-l nimicească ori să-l înalţe, şi simţi un lung fior de emoţie străbătîndu-i corpul.

Îi mîngîie Claudinei părul. Fata îşi reveni, se uită în jur şi tresări cînd se văzu în braţele bărbatului.

– Vino, spuse Lafitte. Să coborîm. Ai vrut o piersică, de asta eşti aici, nu-i aşa?

Claudine încuviinţă.

– Atunci haide, repetă Lafitte. E un tren plin cu piersici, acolo jos.

În aşteptarea cargoului

Era slab. de statură potrivită, purta o haină din piele sintetică şi avea părul alb-argintiu. Un ins ca atîţia alţii, la urma urmei. Dar aerul acela rătăcit, de fals ingenuu, şi felul prevăzător în care se învîrtea printre mese, aruncînd încoace şi încolo priviri distrate, şi totuşi atente şi pătrunzătoare, nu lăsau loc îndoielii. Era un *swindler,* figura tipică de potlogar şi de pierde-vară ce nu lipseşte din sălile de aşteptare ale gărilor şi astroporturilor din întreaga lume.

De obicei, în schimbul cîtorva foi de credit îţi oferă vechi ceasuri cu cuarţ, sau monede ieşite din uz, pietricele din Deneb IV, ori fluturi marmoraţi din Capella. Uneori îţi propun felurite jocuri de cărţi, şarade ciudate, pescuite din repertoriul enigmistic de acum o sută de ani. Şi cu toţii au o tactică învăluitoare, care se desfăşoară gradat, cu mare risipă de cuvinte şi atacuri la început discrete, apoi tot mai făţişe.

Swindler-ul meu, însă, nu şi-a pierdut timpul cu introduceri. M-a cercetat o jumătate de minut şi s-a apropiat fără ezitare de masa mea.

– Dacă-mi daţi o bere, vă povestesc o întîmplare interesantă, mi-a spus. Şi a adăugat imediat: O poveste incredibilă, dar adevărată, mi s-a întîmplat mie însumi…

Am rămas nemişcat, sau poate că… nu ştiu, poate fără să vreau am schiţat un gest, ori mi-a scăpat o clipire din ochi, interpretată prompt de omul meu drept un semn de încuviinţare. Cert e că, înainte ca eu să-mi dau seama, el se şi aşezase, iar chelnerul tocmai sosea cu un aer complice, aducînd un pahar cu bere înspumată.

Căzusem în cursă. De altfel, cargoul pe care-l aşteptam avea o întîrziere de aproape o oră, iar televizorul-brăţară îmi transmitea obişnuitele „cutremure japoneze”. Am împăturit pliantul cu informaţii de bursă şi mi-am împins deoparte cronometrul.

Swindler-ul m-a asaltat imediat.

– Mă numesc Klaus D’Onofrio. Povestea mea s-a petrecut demult, în anul 2093…

La început, istorisirea nu avea nimic bizar. D’Onofrio vorbea degajat, cu cuvinte fireşti, dovedind siguranţă şi obişnuinţă pînă

şi în folosirea termenilor ştiinţifici cei mai subtili. Dar relatarea lui, poate tocmai fiindcă era prea logică, coerentă şi absolut previzibilă, rămînea cu totul neinteresantă. Era obişnuita poveste citită ori ascultată în sute de rapoarte şi reportaje, toate la fel, sau deosebite cel mult prin cîteva amănunte de mică importanţă.

Timp de cinci ani Klaus D'Onofrio se aflase la bordul navei de explorări *Silver Arrow,* avînd de împlinit însărcinări de însemnătate secundară: bucătar, electrician, animator, mecanic şi intendent.

– Pe scurt, a ţinut să precizeze D'Onofrio, eram cel mai important membru al echipajului, jolly-jockerul care la nevoie îl putea înlocui pe pilot, pe medic, pe responsabilul cu comunicaţiile şi – de ce nu? – chiar pe comandant. Toţi membrii unei unităţi de explorare sînt interşanjabili, dar eu eram cel mai interşanjabil dintre toţi ceilalţi, înţelegeţi? În '98 existau peste două mii de planete explorate, însă noi, cei de pe *Silver Arrow,* am fost primii care ne-am aventurat dincolo de Centura lui von Tauler. Atîta doar că şi în partea cealaltă a Centurii universul arăta la fel. Am vizitat vreo şase planete, toate identice, semănînd ca nişte picături de apă cu sute şi sute altele vizitate pînă la acea dată de alte unităţi de explorare. Aşa că atunci cînd am descins pe K–128, în Sectorul Albastru, nu ne-am mirat deloc s-o găsim atît de stupid asemănătoare cu toate celelalte.

– Şi apoi? l-am îndemnat, ca să-l oblig să fie mai concret.

– Nimic, a răspuns el evaziv şi a tras din paharul cu bere o sorbitură zdravănă. Ne-am instalat baza în jurul unui luminiş, cu astronava în centru, şi ne-am îndepărtat, patru dintre noi, pentru o primă recunoaştere: eu, comandantul, biologul şi psihotehnicianul, ştiţi doar, cel ce măsoară nivelul inteligenţei printr-o serie întreagă de teste, unul mai prostesc decît altul. După trei ore de mers prin desişuri, am întîlnit o ceată de făpturi autohtone. Erau nişte animale păroase, cu ceva peste un metru înălţime, avînd poziţie verticală, ochi frontali, şase degete la mîna stîngă şi şapte la dreapta. La picioare, chiar invers; un caz bizar de asimetrie compensată. Detectoarele noastre nu ne-au indicat nici un pericol. Atunci Mac Lure, biologul, folosindu-se de un biscuit, a încercat să captureze un exemplar şi a reuşit s-o facă în mai puţin de un minut. Animalul n-a dat nici cel mai mic semn de teamă, nici chiar în clipa cînd, apucîndu-l de ceafă, l-am vîrît în cuşca montată din vergelele de aluminiu pe care le scosesem din sac. Avea păr moale şi, spre deosebire de celelalte, o pată albă în mijlocul frunţii.

„Să vedem acuma cum te descurci a spus Horwitz, psihotehnicianul. Turma nu se împrăştiase. Rămînea în jurul nostru, la şase-şapte metri distanţă, mîncînd nişte boabe galbene ce atîrnau din tufişuri. Horwitz s-a dus să culeagă o mînă de fructe şi, întorcîndu-se, le-a pus lîngă cuşcă, la o depărtare unde prizonierul nu le putea atinge nici chiar cu braţele întinse.

Horwitz a luat atunci o vergea de aluminiu şi a pus-o alături de cuşcă. O vreme nu s-a petrecut nimic. Apoi animalul a apucat vergeaua şi folosind-o ca pe o greblă, a reuşit, prin lovituri precise, să tragă boabele aproape de el.

Satisfăcut, Horwitz dicta informaţii în aparatul său de înregistrat, purtat la încheietura mîinii. Mac Lure, eu şi comandantul ne uitam plictisiţi la animalul care mînca în linişte. Apoi Horwitz a mai cules un pumn de boabe. De data asta le-a pus la o distanţă de două ori mai mare, însă a pregătit pentru prizonier două vergele şi un fir de nylon. Am rămas o jumătate de oră să privim şi nu s-a întîmplat nimic, absolut nimic. Animalul se uita la boabe, la cele două vergele şi la fir, cu ochii lui umezi şi galbeni, plini de o inocentă stupoare. Nepăsător, a făcut de vreo două ori turul cuştii, apoi s-a oprit, a închis ochii şi a rămas aşa, ca adormit.

„Nu-i nimic de făcut, a zis Horwitz. Şi dacă am sta aici un an întreg, animalul ăsta n-ar reuşi în vecii vecilor să rezolve problema.“ Horwitz era un cretin. A murit acum doi ani, fie-i ţărîna uşoară şi amintirea binecuvîntată. Dar cît a trăit a fost mereu un cretin. „Părerea mea, i-am spus, e că fiinţa asta nu face nimic pentru simplul motiv că nu-i e foame, a mîncat destul…

S-a strâmbat nemulţumit şi şi-a clătinat de două-trei ori căpăţîna. „Pentru mine e un R–4“, a zis. Voia să spună că, în ochii lui, creatura aceea făcea parte din stadiul al patrulea al clasei de dezvoltare R, un nivel destul de scăzut, cum ar fi, să zicem, cel al marmotelor şi al dihorilor de pe Pămînt. Între timp, Mac Lure îşi umpluse rucsacul cu frunze şi fructe, îşi făcuse rost şi de o probă de apă pentru analize, de la un izvor ce ţîşnea prin apropiere. „Eu sînt gata“, a spus. „Şi eu’”, ne-a asigurat Horwitz. Comandantul a făcut vreo cîteva endolastre, ştiţi, fotografiile acelea speciale care înregistrează pînă şi structura intimă, metabolismul oricărui organism viu, apoi a dat din umeri, sugerînd să ne întoarcem.

Aşa că am demontat cuşca şi am lăsat liber animalul, care a ajuns îndată la ceata lui. Iar ceata, fără urmă de teamă, s-a ţinut

după noi pe tot drumul de întoarcere. Cînd am ajuns la bază, soarele era încă sus. Ceilalţi membri ai echipajului stăteau afară, întinşi pe rogojini, bucurîndu-se de răcoarea după-amiezii. Printre ei mai erau şi alte fiinţe de-ale locului, umblînd inofensive prin luminiş, ori alergînd unele după altele, ca nişte căţeluşi, în jurul suporturilor telescopice ale astronavei. Doctoriţa Almquist ar fi vrut să ia cu sine un astfel de animal, dar comandantul i-a reamintit pe un ton aspru că regulamentul nu permitea. În cîteva minute ne aflam cu toţii la bord, iar eu m-am apropiat de ecranul rămas în legătură cu exteriorul, să mai arunc o privire. Făpturile se grupaseră în mijlocul luminişului, de unde se uitau în direcţia noastră cu ochii lor galbeni, extrem de luminoşi. Erau acolo, perfect nemişcate. Cînd, însă, comandantul a dat ordinul de plecare şi *Silver Arrow* s-a zguduit zdravăn în efortul său de a decola, am observat tocmai la timp, înainte ca imaginea să se tulbure, o agitaţie frenetică în mulţimea aceea de creaturi păroase, voltije, salturi şi ţopăieli. Băteau din palme ca maimuţele. *Silver Arrow* era pe punctul de a părăsi planeta şi nu încăpea îndoială că adunătura aceea de afară saluta evenimentul ca pe o eliberare.

Klaus D'Onofrio şi-a trecut dosul palmei peste buze. Mă privea de jos în sus, cu aerul viclean al pisicii care e gata să pună laba pe canar.

– Asta-i tot? am întrebat cu o voce cît se poate de ironică.

D'Onofrio nu şi-a pierdut cumpătul. S-a scotocit prin buzunare, ca şi cum şi-ar fi căutat ţigările. În loc de asta, a scos un teanc de hîrtii uzate şi îngălbenite. Le-a răsfoit meticulos, a ales un cupon albăstrui şi l-a împins în mijlocul mesei.

– Aici sînt datele, a spus. Dacă doriţi, puteţi consulta arhivele Centrului de cercetări spaţiale şi să controlaţi dosarul privitor la planeta K–128.

Nu i-am luat în seamă vorbele şi nici cuponul albastru.

– Asta-i tot? am repetat, de data aceasta cu o undă de plictiseală în glas. Povestea dumitale e cît se poate de banală, un copil ar fi putut născoci ceva mai ca lumea…

– Nu-i vina mea, s-a scuzat D'Onofrio. Ce am spus pînă acum e versiunea oficială, cea depusă în arhive. Dar dacă-mi mai daţi o bere, vă povestesc adevărul, vă spun cum s-au petrecut cu adevărat lucrurile şi cum am reuşit să plecăm teferi de pe planetă, după o experienţă halucinantă.

Fără voie, m-am pomenit zîmbind. Ticălosul îşi cunoştea bine rolul, repeta un scenariu cine ştie de cîte ori interpretat, dar o făcea în mod politicos şi, în ciuda unor ieşiri puţin cam histrionice, ori poate tocmai din cauza acelora, reuşea să devină simpatic. M-am uitat la ceas: mai era o jumătate de oră pînă la sosirea cargoului, fără să pun la socoteală timpul pe care urma să-l pierd cu formalităţile vamale.

– Sînt numai urechi, l-am asigurat pe cînd chelnerul sosea cu a doua bere.

D'Onofrio şi-a pus cartonaşul albastru la loc, în buzunar. Apoi a desfăcut pachetul cu ţigări, a scos trei şi le-a aşezat, în poziţie verticală, în mijlocul mesei.

– Să facem un pas îndărăt, a spus, şi să ne întoarcem la momentul de dinaintea decolării. Uite, eu şi comandantul, împreună cu Mac Lure şi cu Horwitz, sîntem pe poteca ce duce la bază, cu creaturile indigene care aproape că ne servesc drept ştafetă. Mă urmăriţi? Ei bine, ajungem în luminiş şi–i găsim pe camarazii noştri acolo, întinşi pe rogojini, cum am mai spus. Atîta doar că nu stăteau acolo ca să se bucure de boarea după-amiezii. Păreau beţi şi prostiţi, cuprinşi parcă de o somnolenţă datorată hipnozei. Dar un altul era lucrul absurd şi inacceptabil: în mijlocul poieniţei se aflau *trei* astronave, pricepeţi? Trei *Silver Arrow,* ori mai bine zis *Silver Arrow* a noastră în triplu exemplar.

D'Onofrio arătă cu bărbia cele trei ţigări din mijlocul mesei.

– Erau aşezate aşa, preciză el, ca în vârfurile unui închipuit triunghi echilateral.

– O halucinaţie provocată, presupun.

– Nici vorbă! m-a asigurat D Onofrio. Astronavele erau reale, toate trei construite dintr-un aliaj rezistent pe bază de titan. Însă două dintre ele erau false…

L-am privit uluit. Uitasem pentru o clipă că un *swindler* trăieşte din palavre şi din jocuri de cuvinte, dar acum D'Onofrio exagera.

– O farsă a sillienilor, a precizat după o lungă pauză.

– A cui?

– O, scuzaţi-mă! K–128 era o planetă neînsemnată şi Horwitz, găsindu-i pe indigeni un pic cam nătărăi, o botezaseră în glumă Silly. Însă acum îşi dădea şi el seama că lucrurile stăteau puţintel altfel. Dincolo de capacităţile lor telepatice şi telecinetice, sillienii ştiau să dubleze numărul obiectelor, să-l tripleze şi chiar să-l însutească, puteau pînă şi să creeze unele noi, din senin, din nimic. Şi pe dinăuntru cele trei astronave erau

perfect identice, pînă la cel mai mic amănunt. Îţi venea să înnebuneşti, puteţi să mă credeţi. „Asta nu-i o problemă pe care s-o rezolvăm aici”, a spus comandantul. „Cea mai bună soluţie e să împărţim echipajul în trei grupuri şi să plecăm imediat cu toate trei astronavele. O să dezlegăm misterul mai tîrziu, cînd vom fi la o distanţă rezonabilă de planeta asta de farsori.”

Aşa că am început să-i luăm la palme pe colegii noştri adormiţi şi, după o oră bună de masaje cervicale şi cîteva injecţii stimulatoare pentru sistemul nervos, am reuşit să-i punem în picioare. Între timp, sillienii ţopăiau în jurul nostru şi priveau curioşi, dar fără să ne facă greutăţi. Apoi, pe cînd se învîrtea printre rogojini, printre scăunelele pliante şi sticlele goale de Cristal Cola, Mac Lure a observat un obiect ciudat, aşezat pe sol. Părea o maşină mare de rîşnit cafea, un aparat din cele pe care le vezi dincolo de tejgheaua barului, cu o pîlnie de plastic transparent deasupra.

„Da’ ăsta ce-o mai fi?“ a strigat Horwitz. Comandantul a aruncat şi el o privire spre obiect, a rămas o clipă perplex, apoi, ca întotdeauna, a dat din umeri. „Să nu pierdem vremea”, a spus. Alcătuise deja grupurile şi se pregătea să dea ordinul de urcare la bord, cînd un sillian a ieşit din ceată, venind spre noi cu paşi hotărîţi. Era cel cu pata albă în mijlocul frunţii, cel pe care îl ţinuseră în cuşcă.

„ATENŢIUNE! ATENŢIUNE!“ Vocea străinului îmi răsuna în cap cu un huruit infernal şi nu folosea la nimic să-ţi acoperi urechile: din gura aceea nu ieşea o vorbă, vocea ni se forma direct în creier, clară şi de netăgăduit…

D’Onofrio vorbea acum aproape gîfîit şi lăsa să se vadă o oarecare neplăcere. A desfăcut din nou pachetul cu ţigări şi şi-a aprins una, cu gesturi nervoase.

– Să spun mai departe?

– Bineînţeles! Ce-a zis străinul?

– A spus că ne citise gîndurile şi că decizia noastră era nechibzuită. A spus că materia din care construiseră cele două astronave era instabilă şi că, după mai puţin de un parsec, s-ar anihila cu consecinţe, evident, mortale pentru două treimi din echipajul nostru. Aşa că îl sfătuia pe comandant şi pe noi toţi să examinăm cu mai multă grijă problema, pentru a găsi o soluţie mai potrivită.

În clipa aceea comandantul şi-a ieşit din fire. A scos pistolul-laser şi a strigat: „Dacă nu faceţi să dispară cele două astronave false, vă las scrum pe toţi! Un fel de rîs a explodat în capetele

tuturor. „Armele voastre sînt blocate deocamdată”, a spus străinul. „Cerule! a răbufnit comandantul. Ce vreţi de la noi?“

„Vrem să vă supunem unui test”, a răspuns sillianul. „Vrem să vedem dacă sînteţi destul de inteligenţi încît să aflaţi care dintre cele trei astronave e a voastră, singura cu care puteţi pleca teferi de pe planeta noastră.” A adăugat o informaţie importantă. „Duplicatele, ne-a spus, sînt făcute din materie instabilă a cărei greutate e cu 13 la mie mai mică decît cea a materiei reale.” Apoi s-a apropiat de rîşniţa de cafea. „Ăsta e un cîntar electronic pe care l-am pregătit anume pentru voi. Pentru că avem treisprezece degete, sistemul nostru de numeraţie e în baza treisprezece, dar cântarul poate fi folosit şi în parametrii voştri decimali şi e reglat astfel încît să reproducă toate condiţiile ce stau la temelia sistemului vostru de măsură. Cu ajutorul acestui cîntar veţi putea rezolva problema, însă el poate fi folosit o singură dată. După prima cîntărire se va dezintegra. Cîntarele pe care le aveţi la bord sînt toate blocate, şi nici computerul nu funcţionează deocamdată. Repet: puteţi întrebuinţa *acest* cîntar o singură dată. Aveţi o jumătate de oră la dispoziţie, după care, dacă n-o folosiţi, vom face să dispară cântarul, iar vouă n-o să vă rămînă decît să vă supuneţi riscului de unu din trei.”

D’Onofrio şi-a trecut mîna prin părul argintiu. Şi-a sorbit berea, apoi a spus:

– De data asta în cuşcă eram noi, stăpîniţi de panică. Şi totuşi, credeţi-mă, problema era exterm de simplă, ca şi cum ai lega cu un fir de nylon două vergele. Dumneavoastră ce-aţi fi făcut?

Întrebarea nu era retorică. D’Onofrio voia într-adevăr să ştie cum aş fi rezolvat eu problema. Povestioara lui caraghioasă, confuză şi plină de prostii neverosimile, era doar o introducere, pretextul necesar spre a mă putea supune unui test de abilitate mintală. Cu siguranţă, omul meu era un exaltat, unul dintre pasionaţii de concursuri „cine ştie cîştigă“ ori de enigmatică, şi care au ideea fixă de a-şi sufoca aproapele cu ghicitorile lor drăceşti.

– Dumneavoastră ce aţi fi făcut? a repetat nerăbdător, pe cînd desena cu degetul, prin aer, un cerc în jurul celor trei ţigări înălţate în mijlocul mesei.

Mi-am desfăcut braţele, dezarmat, însă am încercat totuşi să răspund.

– M-aş fi uitat dedesubt, am spus fără pic de convingere.

– Unde dedesubt?

– Sub astronave. Dacă luminişul era, cum presupun, cu iarbă, locul de sub adevărata *Silver Arrow* ar fi trebuit să fie pirjolit…

D’Onofrio a început să rîdă.

– Aţi rămas la începuturile astronauticii, a apreciat el pe un ton indiferent. De peste un secol nu se mai foloseşte combustibil chimic sau nuclear, ci numai forţa magnetică a cîmpului gravitaţional. Cînd astronavele aterizează, se aşază aşa, uşoare ca nişte porumbei, şi nu pîrjolesc absolut nimic, aţi înţeles?

Am mai încercat ceva:

– Ia să vedem, poate aş fi construit o balanţă rudimentară, cu ajutorul unei bare şi a unui ax central, iar cu ea aş fi măsurat şi confruntat greutatea mai multor obiecte, false sau reale, oricum să fi fost, pînă…

– Aiureli! m-a întrerupt D’Onofrio. Întîi, nu aveam timp să construim aşa-zisa balanţă. În al doilea rînd, ea ar fi fost oricum inutilizabilă: lipsa de precizie a instrumentului ne-ar fi împiedicat să înregistrăm diferenţe de greutate de ordinul 13 la 1000. Nici vorbă, ne trebuia un cîntar precis, ca acela pe care ni-l pregătiseră sillienii şi pe care nu aveam totuşi voie să-l folosim decît o singură dată. Cum aţi fi procedat?

M-am uitat la ceas.

– Mă predau, am spus ridicînd în glumă mîinile. Poate, că problema n-are soluţie, ori poate că e vorba de un simplu joc de cuvinte. Rezolvă dumneata încurcătura, iar eu îţi mai dau o bere. Dar repede: cargoul meu trebuie să sosească.

D’Onofrio s-a uitat în jur cu un aer de vagă suspiciune, m-a privit ţintă în ochi, apoi şi-a coborît privirea spre cele trei ţigări şi, cu voce scăzută, şi-a reluat povestea.

– Ne dăduseră o jumătate de oră, iar o jumătate de oră nu era mult, destul însă ca să ajungi în culmea disperării. Fiecare voia să-şi dea părerea, să sugereze, să respingă, să discute, rezultatul fiind sporirea haosului şi deruta totală. Vă rog să mă credeţi, în jumătatea aceea de oră mi-a fost dat să înregistrez cea mai bogată şi mai pestriţă colecţie de măgării din cîte am putut asculta vreodată. Comandantul se tîmpise de tot, şedea lîngă ,,rîşniţa de cafea” şi bombănea printre dinţi. Horwitz albise ca un mort, şi toţi ceilalţi se învîrteau pe-acolo zăpăciţi. Doar Mac Lure, biologul, părea să fie încă normal. L-am tras deoparte şi i-am spus că găsisem soluţia.

Mac Lure m-a privit de parcă aş fi fost arhanghelul Gavril. L-am întrebat dacă aveam apă distilată la bord. A încuviinţat.

„Atunci e simplu, am spus. Luăm un litru de apă distilată din laboratorul primei astronave şi doi litri de la cea de-a doua, vărsăm totul în pîlnia cîntarului şi vedem cît trage. Dacă lipsesc 13 grame din 3000, adevărata *Silver Arrow* va fi a doua, dacă lipsesc 26 va fi prima, iar dacă lipsesc 39, astronava veritabilă va fi a treia.”

O vreme, care mi s-a părut cumplit de lungă, Mac Lure m-a tot fixat cu o expresie tîmpă. Apoi, încetul cu încetul, faţa i s-a destins într-un zîmbet radios. A exclamat: „Minunat! Eşti un geniu” M-a îmbrăţişat în culmea exaltării, aplicîndu-mi în mijlocul frunţii un sărut ţocăit. „Du-te şi adu apa, i-am spus, pînă atunci eu îl anunţ pe comandant.”

D’Onofrio a luat cele trei ţigări şi le-a vîrît la loc în pachet.

– Asta-i tot, a zis cu o prefăcută nepăsare. Cum vi se pare?

– Ingenios, într-adevăr, am recunoscut eu. O soluţie originală pentru o problemă aparent nerezolvabilă. Felicitări!

Şi am adăugat ironic:

– Presupun că ai primit o diplomă de onoare.

– Nici vorbă de aşa ceva! Mac Lure a efectuat cîntărirea şi balanţa înregistra 2961 grame. Prin urmare, adevărata *Silver Arrow,* a noastră, era a treia, fără putinţă de greşeală. Ne-am repezit la rampa de acces, dar, din patru salturi, sillianul ne-a întrecut pe toţi, ajungînd în faţa trapei de la intrare. Rînd pe rînd, pe măsură ce fiecare dintre noi trecea pragul, el îşi trecea cele treisprezece degete peste fruntea pămînteanului şi peste ceafă. Părea o formă de salut, însă, de fapt, prin atingerea aceea, ne ştergea din minte toate datele privitoare la experiment. Aşa că ne-am întors convinşi că planeta K–128 e o planetă din clasa R–4. Aşa am şi înregistrat-o, nemaiavind habar cum stăteau lucrurile în realitate. Asta-i tot, domnule.

Se ridicase şi era gata să plece.

– Ei, un moment! l-am oprit. E aici o contradicţie. Dacă v-au şters toată întîmplarea din memorie, cum de îţi aminteşti atît de bine chiar şi amănuntele?

D’Onofrio a ridicat din sprîncene, apoi a schiţat un surîs ostenit.

– Nu-i nici o contradicţie, m-a asigurat. Eu am urcat la bord ultimul. Poate că între timp sillianului îi obosiseră degetele şi nu mi-a putut face destul de bine masajul, sau oricum, n-a reuşit să-l facă perfect. Cert e că amintirea felului cum s-au desfăşurat în realitate lucrurile mi-a revenit abia acum doi ani, pe neaşteptate, după ce m-am pensionat. Puţin cam prea tîrziu pentru ca pe baza

mărturiei mele unice şi întîrziate să mai poată fi modificat raportul acela din îndepărtatul an 2098, ori măcar să se programeze o nouă explorare. Fără să mai pun la socoteală riscul de a fi internat în vreo clinică. E mai bine să-mi văd de treabă, nu credeţi? Ori să vorbesc aşa, în glumă, cum am făcut cu dumneavoastră. Vă rog să mă scuzaţi.

A ridicat puţin o mînă, şi-a mişcat degetele salutînd şmechereşte şi s-a îndepărtat cu paşi vătuiţi, ca să dispară în mulţimea de dincolo de fereastră.

– Un tip inofensiv, spunea chelnerul pe cînd ştergea masa cu o cîrpă. Am văzut că v-a făcut şi dumneavoastră jocul cu cele trei astronave, ideea lui fixă. Noi, cei de aici, îl lăsăm în pace, cel puţin atîta vreme cît nu deranjează pe nimeni cu povestioarele lui, treabă care se întîmplă destul de rar şi numai dacă a băut cumva un pahar în plus. Dar e om de omenie şi se ţine încă bine. În tinereţe a fost într-adevăr navigator cu grad inferior la bordul unei rachete de explorare, apoi a trecut în servicii sedentare şi acum îşi rumegă pensia, preocupat mereu de enigme şi şarade. Sper că nu v-a deranjat…

– Nici gînd, l-am asigurat cu bunăvoinţă. Ne-am întreţinut în mod plăcut.

Chiar în clipa aceea, din toate difuzoarele astroportului, o voce agitată şi vibrantă declanşa alarma generală: o flotă de 169 de astronave cu structură, necunoscută şi provenind din Sectorul Albastru trecuse prin Centura lui von Tauler, îndreptîndu-se cu o viteză înspăimântătoare spre sistemul nostru solar. Nu mai era nici timp să te gîndeşti că 169 e un multiplu al lui 13, număr perfect rotund, aşa cum e pentru noi cifra 100; pe astroport se şi instala camuflajul, iar din depărtare venea ecoul primelor explozii terifiante.

Curioşii

– Ia-mă cu tine, Hur, spunea întruna tînărul Kolboe. Ştiu că ţi-ai instalat pe navă un ecran nou, uriaş, pe care se pot vedea şi cele mai mici amănunte…

Hur nu-l asculta. Înainta cu paşi mari şi sprinteni peste întinderea marelui port spaţial. Nedescurajat, Kolboe mărşăluia mărunt şi repede pe lîngă el.

– Mi-ai promis, Hur. De ce te faci acum că ai uitat? N-o să te încurc, ai să vezi, o să stau cuminte deoparte.

Hur nu se lăsa convins.

– Altă dată, Kolboe. Călătoria care mă aşteaptă nu-i de tine. Voi lipsi mai mult…

– Cu atît mai bine. N-am nimic de făcut.

– Ar putea fi un drum periculos…

– Îmi plac pericolele la nebunie. Te rog, lasă-mă să vin.

– Nu, spuse Hur exasperat. Şterge-o!

Ajunseseră lîngă cosmonavă, Kolboe îl apucă de un braţ şi mai încercă o dată:

– Ia-mă cu tine, te rog!

Avea o voce disperată, plină de o mie de dorinţe neîmplinite. Hur se întoarse cu gîndul înapoi, în timp. Se văzu din nou tînăr, entuziast, pierzîndu-şi vremea pe lîngă astroporturi, mereu preocupat să găsească pe cineva dispus să-l ia cu el, în spaţiu. Mai tîrziu şi-a putut permite o navă care să fie numai a lui, înzestrată cu instrumente din cele mai precise şi mai moderne. Dar înainte de a o avea, de cîte ori nu implorase tot aşa ca tînărul acela care îi stătea alături!

Kolboe continua să-l strîngă de braţ. Hur cedă dintr-o dată.

– Bine, spuse. Urcă. Dar să nu-ţi treacă prin minte să-mi ceri să te las să pilotezi. Ne-am înţeles?

Era pentru prima dată cînd Kolboe se avînta dincolo de al Treilea Prag. Cosmonava se deplasa de la o stea la cealaltă cu o viteză uluitoare. Ţintuit lîngă hublou, Kolboe observa cum aspectul spaţiului se modifica dintr-o clipă în alta.

– Unde ne ducem? întrebă cu nelinişte.

– Dincolo de al Cincilea Prag.

– Nimeni n-a ajuns atît de departe, zise Kolboe.

– Eu am făcut-o, mărturisi Hur. Chiar de mai multe ori.

– Ah! Ai găsit ceva interesant?
– Prea puţin. Asta-i o zonă săracă în stele şi, în plus, planetele sînt înconjurate de o pătură groasă de nori prin care teleobiectivul meu nu poate străbate.
– De cîte ori ai debarcat?
– De mai multe ori. Dar asta s-a întîmplat cu un timp în urmă, cînd era mai tînăr. M-am convins că planetele acelea seamănă toate între ele, foarte rar sînt locuite şi numai în cazuri excepţionale întîlneşti forme de viaţă ajunse pe o treaptă de evoluţie ce merită să fie cercetată.
– Iar dincolo de al Şaselea Prag ce-i?
– Nimic, Kolboe. Dincolo de al Şaselea Prag viaţa abia urmează să apară, sau poate că nu va apărea niciodată. S-ar părea că specia noastră e cea mai evoluată din toată Galaxia…
Kolboe tăcea. Răsfoise doar o parte din marea carte a universului. Hur, însă, o citise aproape în întregime. Mai rămăseseră însemnările de pe margini; îi rămăseseră fărîmele, ultimele picături, şi asupra acestora se arunca acum cu lăcomie, în vana tentativă de a-şi potoli o sete de nestins.
În mijlocul sălii de navigaţie, marele ecran sferic era luminat. Hur urmărea nerăbdător mişcarea de rotaţie a sferei care, asemeni unui ochi imens, scruta străfundul abiselor siderale.
– Priveşte! strigă pe neaşteptate Kolboe. O astronavă!
Hur reglă teleobiectivul.
– Nimic interesant, spuse pe cînd cerceta imaginea. Am mai întîlnit nave de acest tip.
– Cine sînt? întrebă Kolboe, neputînd să-şi ştăpînească emoţia care-l cuprindea.
– Ţi-am spus că nu-i nimic interesant.
Trase îndărăt teleobiectivul şi adăugă:
– Ai răbdare. Îndată ce trecem de al Cincilea Prag, ai să-ţi poţi satisface curiozitatea. În ultima mea călătorie am observat prin zona aceea unele deplasări…
Hur se îndepărtă de ecran ca să controleze nişte instrumente, dar un strigăt al lui Kolboe îl făcu să se întoarcă imediat.
– Altă astronavă! zise Kolboe, arătînd spre ecran.
Hur se pregăti să manevreze teleobiectivul.
– Pare să fie sferică, spuse, şi destul de rapidă.
– Ce tip de navigaţie?
– Electromagnetică, fără îndoială

Hur formă ecranul de invizibilitate şi acţionă antirevelatorul de masă. Apoi, printr-o manevră impecabilă, modifică ruta şi porni cu astronava în urmărire. Nu-i trebuiră decît puţine secunde pentru a ajunge lîngă nava sferică.

– Acum o să deviem liniile de forţă ale cîmpului lor magnetic. Vor fi obligaţi să încetinească. După asta vom spori treptat intensitatea cîmpului contrar, pînă îi oprim de tot.

De ce treptat? întrebă Kolboe. Nu-i putem opri dintr-o dată?

– Sistemul lor de navigaţie e destul de primitiv, explică Hur. S-ar putea să nici nu aibă vreun dispozitiv automat care să-i protejeze de efectul unor decelerări puternice. Într-un asemenea caz, oprirea bruscă le-ar provoca moartea.

– Vreau să văd cum arată, spuse Kolboe.

Hur apăsă pe buton şi marele ecran circular din centrul sălii de navigaţie se lumină brusc. Linii şerpuite, frînte, zumzete, pete roşietice şi tremurătoare care creşteau rapid şi se risipeau la fel de iute. Apoi nebulozitatea ecranului dispăru încetul cu încetul. Acum motoarele se vedeau clar, se distingeau ţevăria, circuitele şi complexele antigravitaţionale ale astronavei sferice. Hur continuă să acţioneze grăbit pe claviatura ecranului, pînă reuşi să prindă încăperile de locuit.

Kolboe simţi o undă de repulsie trecîndu-i prin tot corpul.

– Au trei ochi, observă cu dezgust. Uită-te la ei, Hur. Uită-te la mîinile lor: sînt prevăzute cu membrane şi au şapte degete…

Hur privi cu atenţie. Aveau pielea verde, stropită cu galben şi negru. În dreptul gîtului, două pungi transparente palpitau ritmic, cînd umflate, cînd zbîrcite, iar ochii le erau sîngerii, unul frontal şi doi parietali.

Echipajul era destul de numeros. Hur reuşi să numere vreo treizeci şi cinci de membri, şi încă pe atîţia în încăperile de sus, aflaţi în repaus complet.

– Nu vorbesc, zise Kolboe. Poate că între ei comunică prin telepatie.

– Nu cred. Stau aşa, liniştiţi, pentru că aparatele lor nu reuşesc să ne înregistreze prezenţa. Ia să vedem cum reacţionează la micşorarea vitezei.

Mîinile lui Hur se descurcau excelent în sistemul complicat al comenzilor.

– Nu pierde contactul, spuse. Surprinde-le reacţia.

Aşteptară cu răbdare.

– Par pe jumătate adormiţi, constată Kolboe. Şi-au pierdut deja două treimi din viteză, însă arată de parcă n-ar fi băgat de

seamă. Dispozitivul lor contra efectelor decelerării funcţionează destul de bine…

Deodată, din difuzor ieşi un urlet ascuţit. Creatura care şedea în faţa pupitrului de comandă se ridicase şi acum gesticula cuprinsă de panică. Celelalte o înconjurară degrabă.

Hur şi Kolboe auziră un şir de sunete neînţelese, cînd joase şi guturale, cînd stridente.

– Dă drumul aparatului de înregistrat, sugeră Hur. Mai tîrziu vom încerca să descifrăm limbajul.

– Priveşte în mijlocul grupului, spuse Kolboe. Cel în şalopetă roşie trebuie să fie comandantul…

Văzură o mulţime de lumini ce se aprindeau şi se stingeau. Ceilalţi, care se odihneau în încăperile de deasupra, se năpustiră jos, chemaţi de bună seamă printr-un semnal de alarmă. Nenumărate mîini cu şapte degete prinseră să cerceteze dispozitivele şi circuitele astronavei. Fierberea era generală, nici un membru al echipajului nu rămînea deoparte.

Mi-e milă de ei, murmură Hur urmărindu-le sforţările, dar pe de altă parte nu pot să nu-i admir. Să se aventureze în spaţiu cu un vehicul atît de primitiv! Eu n-aş avea curajul, şi nici măcar tu, Kolboe, care de obicei eşti îndrăzneţ şi nu ţii seama de pericol. Ar trebui să ne întoarcem în urmă cu cinci sute de generaţii ca să găsim în specia noastră vreunul capabil de atîta…

– Ajunge! strigă deodată Kolboe. Nu le mai suport vocile şi înfăţişarea. Îmi vine să-i fac praf.

– Potoleşte-te! îi porunci Hur. Eşti impulsiv ca toţi tinerii. Să nu uiţi niciodată că viaţa e sacră. Trebuie respectată în toate manifestările ei infinite. Acum, că ne-am satisfăcut curiozitatea, o să-i lăsăm să plece, aşa cum am făcut întotdeauna.

Terminînd de mîncat, Hur adună încet resturile şi ambalajele ce nu le mai foloseau la nimic. Apoi se apropie de un orificiu circular, larg, îl deschise şi aruncă rămăşiţele acolo. Era o maşinărie care anihila materia. Hur apăsă o manetă, aşteptă cîteva clipe, apoi răsuci un buton. Se auzi un zbîrnîit uşor, un declic sec, metalic, urmat de bubuitul nervos al unei flăcări. Hur ridică din nou maneta.

– Ce facem? întrebă Kolboe. Mergem mai departe?

Opriseră din drum o duzină de astronave, apoi le lăsaseră să plece, şi Hur se simţea obosit. Numeroase imagini şi creaturi stranii se perindaseră pe ecran, înregistrate pe o grămadă de bobine magnetice. Însă, pe măsură ce înaintau spre exterior,

întîlneau forme de viaţă tot mai puţin inteligente, în vehicule spaţiale din ce în ce mai rudimentare.

Cosmonava lui Hur tocmai despica spaţiul la limitele celui de-al Şaselea Prag. Roiuri de meteoriţi, uriaşe stele roşii şi pitice albe alunecau dincolo de hublou, pierzîndu-se în neant; mii de ani lumină erau parcurşi în cîteva clipe datorită distorsiunilor spaţio-temporale pe care nava le producea în înaintarea ei.

Hur se pregătea să schimbe ruta.

– Mi-e teamă că prin părţile astea călătoria interstelară încă nu se cunoaşte. Mai bine să ne întoarcem.

Micşoră sensibil viteza şi intră în continuumul normal, cu trei dimensiuni.

Tocmai atunci zări Kolboe pe ecran micul punct luminos care călătorea eu o viteză inferioară vitezei luminii, încit, dacă Hur n-ar fi încetinit ca să schimbe traseul, ecranul nici nu l-ar fi înregistrat.

– Hai să ne apropiem, propuse Kolboe.

Hur începu să rîdă.

– Dă-i pace, spuse. Nu merită osteneala.

Dar Kolboe insistă şi Hur îi făcu pe plac în cele din urmă.

Era un vehicul de dimensiuni neînsemnate. Hur nu mai văzuse niciodată o astronavă atît de minusculă.

– Uită-te la ea! zise uimit. Ar putea intra întreagă în ecranul meu, în mărime naturală!

Să pornim aparatul, spuse Kolboe. Vreau să-i văd interiorul.

Hur începu să apese claviatura. Dar oricît îşi ascuţeau privirea, nu reuşeau să distingă ce avea mica astronavă înăuntru.

– E fără echipaj, aprecie Hur. E automată. Trebuie să fie vreo sondă spaţială, condusă de un pilot automat.

– Vreau să văd ce-i înăuntru, insistă Kolboe.

– Atunci nu-i decît o soluţie, răspunse Hur. S-o aducem aici şi s-o deschidem. Mă tem însă că n-ai să găseşti decît prea puţine lucruri demne de interes.

– Mă duc s-o iau, spuse Kolboe punîndu-şi costumul de astronaut.

Se întoarse curînd ţinînd în braţe minuscula astronavă. Era cu puţin mai lungă decît masa de bord. Hur aplică pe fuselaj un aparat extrem de sensibil.

– Presiunea din interior e aproape la fel cu cea a mediului nostru. O putem deschide.

Cu o pensetă electromagnetică, deschise trapa de la intrare. Îşi vîrî în astronavă mîna răsucită şi scoase de acolo două făpturi mici, care nu-i ajungeau nici pînă la jumătatea braţului.

Kolboe îşi reţinu cu greu o strîmbătură de dezgust.

– Numai doi ochi şi două braţe, spuse. Ăştia sînt şi mai respingători decît ceilalţi. Pune-i jos, nu ţi-e scârbă să-i ţii în mînă?

– Nu vorbi prostii, făcu Hur. Sînt artificiali. Nu vezi cît sînt de ţepeni şi cum reflectă lumina? Au o strălucire metalică. Şi apoi, priveşte! Sînt perfect identici. În toate amănuntele. Ăştia-s făcuţi în serie!

– Automate! suspină Kolboe. Dar atunci de ce le-au făcut aşa de imperfecte, de ce au numai două braţe?

– Orice specie inteligentă îşi construieşte automatele după chipul şi asemănarea ei, ar trebui s-o ştii. Păcat că mecanismele din astronava asta minusculă au fost grav avariate. Mi-ar fi plăcut să le văd în mişcare, să aflu cum funcţionau. Numai că în timpul opririi, circuitele li s-au deteriorat şi nu mi se pare că e cazul să le reparăm.

– Cine ştie unde trebuia să ajungă nava! murmură Kolboe.

– Nu prea departe de aici, asta e sigur. Ar trebui făcute nişte calcule destul de complicate ca să aflăm ţinta precisă. Iar după ce cunoaştem destinaţia, am putea repara astronava, punînd-o din nou pe traseu. Dacă ar fi vorba să salvez o viaţă, fie şi a celei mai dezgustătoare făpturi din lume, m-aş apuca de lucru cu bucurie. Dar pentru două automate, crede-mă că nu merită să pierzi vremea.

– Adevărat, acceptă Kolboe. Şi adăugă: Pe ăştia îi păstrăm?

– Dacă vrei, păstrează-i. Cu puţină răbdare i-ai putea repune în funcţiune, făcîndu-i să meargă. Însă, cu toate acestea, n-ar fi decît nişte jucării grosolane şi imperfecte.

– Ai dreptate, admise şi de data aceasta Kolboe. Mai bine să aruncăm totul afară.

– Nesocotit ca întotdeauna, îl certă Hur. Cînd ai să înveţi că deşeurile, chiar cele de mici dimensiuni, nu se abandonează la întîmplare? Ia deschide mai bine uşiţa anihilatorului.

Kolboe făcu întocmai. Cu cele opt braţe ale sale, zdravene şi păroase, Hur ridică astronava şi o aruncă prin deschizătură, apoi se întoarse la masă şi apucă cele două automate argintii. Pe cînd le azvîrlea în anihilator, ochii lui compuşi, cinci la număr, învăluiră micile mecanisme într-o privire mulţumită.

Kolboe închise şi răsuci maneta. Se auzi alunecarea platformei mobile care transporta deşeurile în camera de anihilare. Hur apăsă butonul. Un şuierat, o pocnitură, apoi pîrîiturile seci ale flăcării mistuitoare.

– Ne întoarcem, spuse Hur ridicînd maneta. Începe să-mi fie dor de casă.

Bărbatul îşi suflecă mînecile cămăşii, apoi se aşeză la masă, dinaintea unei farfurii aburinde.

– Citeşte-mi ziarul, ceru, răsucit spre soţie. Astăzi n-am avut nici măcar o clipă liberă ca să arunc o privire la ultimele ştiri.

Haina îi era agăţată de spătarul scaunului de alături; ziarul, împăturit în opt, ieşea din buzunar. Femeia îl luă şi-l desfăcu pe masă.

Ochii îi alergau de la o coloană la alta, căutînd ştirile mai importante. Mormăia titlurile cu jumătate de voce, pe tonul obosit şi plictisit al şcolarului obligat să repete lecţia. Fereastra era deschisă. De afară se auzeau toată forfota şi zgomotele atenuate ale unei după-amieze tîrzii: plînsul unui copil, jos în curte, zăngănitul vaselor strecurată prin uşile întredeschise ale caselor învecinate, şuierul înăbuşit al maşinii de cosit iarbă pe răzoarele din jur.

– Ei, ce spune ziarul? întrebă bărbatul între două sorbituri.

– Aceleaşi poveşti, bombăni femeia. Se prevede o scumpire a energiei atomice începînd de luna viitoare.

– Porcii! Ce mai zice?

– Sateliţii lui Jupiter vor autonomie administrativă, dar Guvernele Reunite le-au respins cererea…

– Inutil. Mai curînd sau mai tîrziu tot vor reuşi s-o obţină. Aşa s-a întîmplat şi cu Marte, şi cu Venus.

Femeia continua să răsfoiască ziarul. Descoperi un titlu pe trei coloane şi citi:

– Eşecul misiunii „Sidereus“. Declaraţia oficială a Ministerului pentru cercetări spaţiale.

– Să le fie de bine! exclamă soţul. Au aşteptat cinci ani pînă să recunoască oficial.

– Cinci ani?

– Da. Întoarcerea lui „Sidereus“ era prevăzută pentru 2095.

Înghiţi îndelung din bere şi îmbucă o tartină.

– O bandă de incompetenţi, bombăni. Ce-şi închipuiau căpoşii ăia de la Minister? Dacă ar fi după mine, i-aş vîrî pe toţi într-o rachetă şi i-aş expedia în ceruri.

Ridicase tonul şi vocea îi era acum plină de ură nestăpânită.

– Potoleşte-te, Oliver, spuse femeia. Să nu începi iar cu obişnuitele tale ocări. Eşti gata oricînd să protestezi împotriva tuturor.

– Ţine-ţi gura tu! izbucni bărbatul. Am spus că sînt incompetenţi. Să trimită o navă în jurul stelei Alfa Centauri! De necrezut. Şi nimeni n-a zis nimic, nimeni nu s-a opus, au aprobat cu toţii, în unanimitate. Se înţelege că atîta vreme cît există nebuni dispuşi să plece şi atîta vreme cît dintre cetăţenii contribuabili numai Oliver Driscoll are curajul să protesteze, tîmpeniile astea vor fi tot mai frecvente…

Îi smulse din mînă ziarul şi începu să citească articolul cu glas scăzut, tulburat, împodobind sfîrşitul fiecărui paragraf cu înjurături cumplite.

– Termină, Oliver. Nu înţeleg de ce te afectează atîta!

– Taci! Tu nu-ţi poţi aminti, te mai jucai cu păpuşa, iar eu aveam doar optsprezece ani cînd au plecat Daniel şi Robert O'Sea. În noaptea aceea n-am dormit, mă gîndeam, mă tot gîndeam. Şi la fel şi-n nopţile următoare. Era destul să ajung la întuneric, că imediat mi-i închipuiam pe ăia doi închişi în habitaclu. Uite, îmi spuneam, acum trebuie să fi ieşit din sistemul solar. Curînd au să pună în funcţiune pilotul automat, apoi or să apese pe buton şi moartea aparentă coboară peste ei. Gaz, gaz cataleptic, gaz pe săturate. Cine ştie cîtă vreme au zăcut aşa, inerţi, ţepeni ca nişte cadavre, cu patină argintie pe chip…

– Argintie? Ce tot spui, Oliver?

– Da, argintie. Cînd se răceşte gazul care provoacă letargia, se transformă în cristale minuscule care ţi se de pun pe faţă.

Dădu din cap de două-trei ori şi continuă:

– A fost o nebunie. Să laşi două vieţi umane în grija unui complex automat de peste şase sute de mii de elemente! Şase sute de mii, înţelegi? Nimeni n-o să ştie vreodată ce anume n-a funcţionat. Poate că nu s-a declanşat dispozitivul care trebuia să-i trezească lîngă Alfa Centauri, iar astronava s-a strivit de cine ştie ce planetă. Oribil!

Chiar spre mijlocul paginii era o fotografie. înfăţişa doi tineri în costume de protecţie, de o frumuseţe aparte, avînd trăsături perfecte, de Apollo.

– Daniel şi Robert O'Sea…, oftă bărbatul citind explicaţia.

Femeia îşi întinse gîtul ca să se uite la fotografie.

– Care din ei e Daniel? Cel din dreapta sau cel din stînga?

– Cine să ştie?! răspunse soţul. Nici chiar mama lor nu i-ar putea deosebi. Erau gemeni, semănau ca două picături de apă.

Ultimul adevăr

Zerk şi kud. În jurul nostru nu se văd decît aceşti zerk şi kud, monştri albi şi monştri roşii care alunecă sprinten pe cărările fiinţei.

E cam greu de stabilit, acum, condiţia iniţială. Originile sînt extrem de îndepărtate, a trecut prea mult timp, iar în leagănul gîndirii mele se adăpostesc, numai păreri.

Dovezi *a posteriori* nu există. Cine ştie! Poate cîndva existau, dar au fost distruse. Distruse ori tăinuite. Eu n-am la îndemînă decît presupuneri. Ipoteze, ipoteze şi iarăşi ipoteze. Nimic sigur, nici un punct de sprijin pentru piramidele ideilor mele.

Hortz spune că matematica poate face minuni. Nu neg. Însă matematica e o creaţie a spiritului nostru, postulatele şi concluziile sale constituie un lucru „în sine” valabil „pentru sine”, un sistem mental complet desprins de realitate. Hortz mă asigură de contrariu, dar ce valoare au vorbele lui Hortz? Frazele lui ar putea fi chintesenţa adevărului, ori cea mai solemnă mistificare din cîte au existat vreodată.

Bătrînul ăsta cu ochi de metal cenuşiu, vicleanul care sporovăieşte folosind, adesea, cuvinte pentru mine lipsite de sens, îmi pare uneori complet nebun. Sau poate că eu, etern prizonier al propriei mele minţi, stau închis într-un labirint de idei, fără nici o posibilitate de a-l părăsi.

Să vedem. Hortz e nebun. Există vreun criteriu de stabilire a adevărului din această afirmaţie? Aici gîndurile mi se încurcă. Ca să ajung la un temei în ce priveşte valabilitatea modului meu de gîndire, ca să pronunţ fie şi un simplu „da“ ori „nu“, eu nu pot decît să mă încred în forţa autocritică a gîndirii însăşi. Un cerc vicios perfect! Un joc lipsit de sens, în care oricine s-ar putea situa în centrul sistemului, pretinzînd că întreaga realitate gravitează în jurul său.

Cîteodată mă întreb dacă aceste canale, dacă aceste rîuri şi alveole lichide, pline de tăcere şi spaimă, sînt reale. Mă închid în ambarcaţiunea mea cu reacţie acustică şi apăs pe butonul de pornire, convins că mecanismul electronic îmi va conduce bărcuţa la destinaţie. Alunec prin lichidul spaţial cu o viteză dementă, vrînd parcă să-l sfidez. Trăiesc? Ori e un vis? Sînt momente cînd singura realitate indiscutabilă este acest vîrtej de

numere şi de formule care, luminoase, îmi saltă prin minte necontenit.

Hortz se mulţumeşte să zîmbească. Poate că nici el nu cunoaşte adevărul, îl macină şi pe el îndoiala, încît bîjbîie printr-un creuzet cu întrebări fără răspuns.

Logica.

– Logica e mama tuturor ştiinţelor, afirmă Hortz.

Cu focul ochilor lui cenuşii, îmi face impresia că ar vrea să prefacă universul în cenuşă.

– Ascultă-mă, spune el pocnind din degete într-un fel caraghios. Dacă raţiunea izbuteşte să se elibereze de legătura ei cu simţurile, ajunge la rezultate uluitoare, Gîndeşte-te la teoria hiperspaţiilor, la numerele infinite de diverse tipuri, cardinale şi ordinale, ia aminte la teoria grupurilor abstracte, la teoria operatorilor funcţionali, la logicile plurivalente…

Aceeaşi poveste. O poveste pe care o cunosc cuvînt cu cuvînt. Hortz nu-i decît o palidă fantasmă. Cînd îşi expune, cu voce rece şi detaşată, pentru a nu ştiu cîta oară teoria, nu-mi pot reţine, ca de obicei, un ciudat sentiment de nelinişte. Mă uit la închipuirea aceea de om care stă înaintea mea şi tremur, nu văd decît lumina cenuşie din ochii lui de bătrîn gata-gata să se destrame.

Hortz e un mare matematician. În schimb, eu sînt doar un învăţăcel, poate cel mai bun din ultima promoţie, dar nu mai mult decît un învăţăcel. Teama respectuoasă mă încearcă puternic. Nu numai asta mă face, însă, să mă simt stînjenit. Mai degrabă ceea ce afirmă Hortz, blestemata aceea de teorie, atît de simplă în fond că pînă şi un copil ar putea s-o accepte integral, deşi apoi s-ar scandaliza din pricina concluziilor implicite. Prin ea, Hortz ne asigură că în întreaga teorie a numerelor nu se va putea descoperi niciodată un sistem alcătuit dintr-un număr finit de propoziţii, *închis în sine,* adică astfel încît, pornindu-se de la ele, să se ajungă mereu la alte propoziţii deja cunoscute. Aici e totul. Am analizat de nenumărate ori demonstraţia, cu zadarnica şi înfumurata speranţă de a găsi în ea un punct slab. Acum o ştiu pe de rost. Teorema e inatacabilă. Dar concluziile ce derivă din ea conduc spre o poziţie filozofică înfiorătoare.

Dacă matematica e inepuizabilă – şi în definitiv Hortz tocmai lucrul acesta l-a demonstrat – atunci înseamnă că realitatea noastră sensibilă şi raţională e infinită, înseamnă că universul pe care-l cunoaştem nu-i unicul, ci unul dintre infinitele

universuri simultane, toate existînd realmente. Asta, însă, Hortz nu mi-a spus-o. Frazele sale, de obicei limpezi şi coerente, la un moment dat devin nebuloase, incerte şi am impresia că bătrînul vrea să rîdâ de mine.

– Ascultă aici, urmează el cu vocea lui stridentă. Încearcă să te gîndeşti la teoria spaţiului-timp conjugată cu aceea a entităţilor matematice infinite…

Mereu aceleaşi cuvinte. Pare că vrea să facă aluzie la ceva, dar se opreşte imediat, se întoarce îndărăt şi repetă fraza, o dată, de două, de zeci de ori, într-o monotonie plictisitoare.

Poate că nu ştie nici el ce să spună, poate că-i e frică să rostească un adevăr crud şi idiot… Ori poate… Nu ştiu, cînd mă fixează cu ochii săi pătrunzători şi îşi întrerupe expunerea în pragul revelaţiei, mai-mai că-l suspectez c-o face intenţionat. Cine ştie! Poate că Hortz vrea ca eu să fac descoperirea, de unul singur.

Krull mi-e prieten. Deseori mă amuz, punîndu-i întrebări încuietoare. Fac cu el ce face Hortz cu mine.

Dar există o diferenţă; eu aş vorbi întruna cu Hortz, uitînd de toate, pe cînd Krull oboseşte de la o vreme şi schimbă subiectul.

Deunăzi eram în sectorul B–412. Krull avea la el un convertizor parabolic, îl ţinea deschis şi privea.

– După tine, ce sînt liniile alea negre care se mişcă de-a lungul ecranului?

– Linii negre, aşa cum ai spus.

– În sfîrşit, cum îţi explici acest fenomen? am întrebat.

– Eh! îmi place să mă uit, doar aşa, la imaginile mişcate încolo şi încoace fără vreo ordine logică. N-am de gînd să-mi zdrobesc creierul în căutarea unei explicaţii. Cei care au încercat la ce rezultat au ajuns? La nimic! Ştim doar că, dacă porneşti convertizorul, imediat apar imagini pe ecran. Eu însă nu simt nevoia să mă întreb ce reprezintă imaginile şi din ce se formează. Atîta ştiu, că-mi plac şi că vederea lor îmi linişteşte mintea…

– Eşti ciudat, Krull. Ba chiar enervant.

– Nici vorbă! Tu eşti enervant. Eu gîndesc ca toţi ceilalţi, nu mă interesează cauza lucrurilor. Şi tu erai aşa, mai demult. Apoi ai început să-l vizitezi pe bătrînul maniac şi, de atunci, îţi tot pui întrebări. O să înnebuneşti şi tu, ca Hortz.

Era cît pe ce să ne certăm serios. În definitiv, Krull nu greşeşte chiar de tot. Problemele pe care mi le-am pus după discuţiile cu Hortz n-au sens. Şi totuşi, nu pot să nu mi le pun, îmi zumzăie în ţeastă fără contenire.

De pildă, cînd Hortz susţine că universul e în expansiune, foloseşte o metaforă, sau o imagine conceptuală ce corespunde realităţii? Hortz afirmă că oamenii de ştiinţă din generaţia de dinaintea lui au măsurat universul. Dimensiunile de atunci apar inferioare celor actuale. E vorba de o expansiune continuă.

– Întotdeauna a fost aşa? l-am întrebat pe Hortz.

– Întotdeauna.

– Dar trebuie să fi existat şi un început!

– Poate. Fenomenul s-a observat pentru prima oară în urmă cu aproximativ două sute de generaţii, absolut din întâmplare. Dar e posibil să fi început chiar mai înainte, a trecut prea mult timp şi nu mai sîntem în măsură să stabilim lucrul ăsta. Problema creşterii temperaturii, în schimb, e mai puţin complicată. Avem date sigure că fenomenul e de dată recentă. Eram născut cînd Hortz şi alţi Bătrîni avuseseră ocazia să înregistreze primele semne. În stadiul actual se pare că temperatura nu mai suferă modificări, însă cineva avansează deja ipoteza – datele nu sînt încă destul de sigure – că procesul invers e pe cale de a se naşte.

Despre lucrurile acestea pot discuta numai cu Hortz. Cu Krull şi cu ceilalţi e aproape imposibil. Păcat că Hortz acceptă doar din cînd în cînd să mă vadă. Mereu are treabă. Nu de puţine ori îmi trimite vorbă să vin, eu dau fuga, iar apoi, în ultimul moment, se scuză ca nu poate să se ocupe de mine, din pricina unor lucrări neaşteptate.

– Rămîne pentru altă dată, spune cu vocea lui stridentă.

Eu mă închid din nou în locuinţă, căzut pe gînduri. Dacă vine Krull să mă invite să ieşim, aproape întotdeauna refuz. De la o vreme încoace, distracţiile preferate de el au ajuns să mă dezguste; m-am săturat de imaginile din sectorul B–412, şi pînă şi spectacolul monştrilor kud şi zerk, adesea încleştaţi într-o luptă mortală, e prea frecvent ca să mă mai intereseze.

– Şezi, mă invită Hortz, strîmbîndu-şi buzele într-un rînjet ironic ce nu promite nimic bun. Ce-ai făcut în toată vremea asta?

– Nimic. M-am gîndit. Vezi, Hortz, sînt o mulţime de probleme pe care nu reuşesc să le încadrez…

El izbucneşte în rîs. Apoi, deodată, buzele se strîng, fruntea i se umple de creţuri.

– Băiatul meu, zice pe un ton plin de blîndeţe, eşti prea inteligent.

Aproape că roşesc la compliment. Dar îmi dau seama imediat că, prin acele cuvinte, Hortz intenţionase să-mi facă un reproş. Mă priveşte drept în ochi, iar ochii îi devin tot mai severi, mai cercetători.

– Astăzi vreau să te examinez ca lumea. E vorba de un experiment important. Ascultă-mă cu atenţie. Va trebui să răspunzi la întrebările mele cu maximă sinceritate.

Mă simt stînjenit. Hortz e altfel azi, se poartă cu totul diferit, ca pînă acum. Mă simt de parcă aş fi jucat cu el, întotdeauna, un joc aparent absurd, un joc care abia astăzi lasă să i se întrezărească rostul adevărat.

– Aşadar, continuă Hortz, între timp te-ai gîndit mult, nu-i aşa? Legat de teoremă, presupun.

– Am meditat şi la alte probleme, însă toate legate, mai mult sau mai puţin, de teoremă.

Ochii lui Hortz au o sclipire sinistră.

– Crezi că i-ai, înţeles pe deplin semnificaţia?

– O, formulare matematică e cît se poate de limpede, n-am întîmpinat nici o dificultate, dar consecinţele implicite mă sperie…

– Mai departe.

– Trebuie să spun adevărul?

– Sigur că da, trebuie să-mi spui tot ce-ai gîndit, concluziile la care ai ajuns.

– Bine. M-am gîndit că, dacă teorema e adevărată, dacă-i adevărat că matematica reprezintă un sistem infinit, în sensul că mintea noastră nu-l va putea pătrunde şi poseda în întregime niciodată, atunci înseamnă că…

– Ei, haide!

Înseamnă că… Hortz! Eu nu cred că universul e finit, închis în el însuşi,

– Nu? E absurd ceea ce susţii. Calculele şi nenumărate experienţe dovedesc contrariul. Dacă te laşi dus de curent şi ai răbdare să aştepţi, ajungi, mai devreme sau mai tîrziu, să te întorci în punctul de plecare. Cineva a făcut-o…

– Da, cineva a făcut-o însă n-a mers în linie dreaptă…

– Stai, fiule. încearcă să raţionezi; linia dreaptă e o abstracţiune, realitatea ei e numai ideală.

– Numai ideală, de acord. Însă aici e vorba de altceva, Hortz, dacă teorema e corectă… În sfîrşit, universul nostru nu-i

tot universul, ci doar o parte. E cu neputinţă să nu fie aşa. Iar acum mă întreb: ce se află dincolo de marginile lui? E un gînd pe care nu izbutesc sâ mi-l alung din minte. îmi produce ameţeli.

Hortz îmi pune o mîna pe umăr:

– De ce te laşi tulburat de o idee care are doar valoare de ipoteză?

– Nu e doar ipoteză. Teorema spune că ideea unei realităţi existente dincolo de hotarele lumii noastre nu-i absurdă, nici contradictorie. Aş putea rămîne liniştit, gîndindu-mă că nu tot ce este posibil ar fi în mod necesar şi existent. Dar eu am dovezi, Hortz!

– Dovezi? Ce fel de dovezi, băiete?

– Că dincolo de universul nostru se întinde alt univers.

Hortz închide ochii şi îşi trece degetele peste tîmple, cu un gest obosit.

– Să auzim, zice el netulburat. Vorbeşte deschis, nu-ţi fie teamă să-ţi dezvălui gîndul.

– Ai spus întotdeauna că universul nostru e în continuă expansiune, nu-i aşa?

– Da, universul e în continuă expansiune.

– Asta înseamnă că, pe măsură ce trece timpul, universul ocupă un spaţiu tot mai mare.

Hortz încuviinţează.

– Bine. în acest punct concluzia este evidentă. În momentul acesta există, în afara lumii noastre, spaţiul ce va fi umplut mîine de acea parte din univers care astăzi e numai potenţială. Spaţiul care există dincolo de limite nu-i un nimic. Hortz, spaţiul e deja ceva, spaţiul e…

– Încetează!

Mă uit la el, prostit. Eu sînt convins de ceea ce afirm: aş rămîne la părerea mea chiar dacă Hortz m-ar lua la palme, chiar dacă el ar vrea să susţină contrariul toată viaţa.

Ochii lui îmi scormonesc sufletul, îndelung: şi-a dat seama că judecata mea este de neclintit. Aşa că spune:

– În ordine, băiete. De multă vreme aştept să-mi ţii teoria asta. Ai înţeles perfect. E adevărat, dincolo de universul nostru, alte şi alte universuri se extind spre infinit.

Examenul a durat foarte mult. Hortz m-a zăpăcit cu întrebările lui lansate în tir continuu. A vrut să-mi cunoască părerea în legătură cu teoria înţepenirii limitelor. Cîndva limitele erau elastice, deloc rigide. Cîndva, cu multă vreme în urmă. Ştim

cu toţii că universul nostru are o formă tubulară Sau, mai bine-zis, e o reţea extrem de complicată de canale cu secţiune circulară, ai căror pereţi se întăresc progresiv. Dincolo de pereţi e neantul; aşa gîndesc ceilalţi. Dar eu nu sînt de părerea asta şi nici Hortz, nici alţi cîţiva – Bătrini – ale căror cunoştinţe mă depăşesc cu mult.

Am mai spus-o: sînt un învăţăcel silitor. Nu demult am avut o iluminare neaşteptată. N-am putut să nu pun în relaţie două fapte: întărirea progresivă a limitelor şi creşterea continuă a populaţiei. Pentru mine fenomenul e cît se poate de limpede. Noi sîntem aceia care, cu metabolismul nostru, cu navele noastre cu reacţie acustică… mii, milioane de vibraţii care, în timp, au provocat acest deconcertant fenomen.

– Ai ghicit şi de data asta, mi-a zis Hortz aproape cu ciudă. Limitele lumii noastre se înţepenesc în funcţie de o progresie ce tinde spre infinit. Mai curînd sau mai tîrziu, lumea va pieri. Ar înceta să mai pulseze chiar şi fără noi, dar e sigur că prezenţa noastră aici contribuie la grăbirea finalului.

După aceea a vrut să ştie ce gîndesc în legătură cu problema originilor. I-am spus. Pentru mine teoria evoluţiei e o legendă. Nu-i adevărat că specia noastră îşi are obîrşia în oceanul călduţ, şi continuu mişcător, care se scurge la nesfîrşit şi fără motiv. Nu-i adevărat. Noi nu sîntem ca monştrii zerk şi kud. Noi avem nevoie de oxigen, avem nevoie de fier şi de calciu ca să ne construim navele, avem nevoie de atîtea şi atîtea materii prime pe care le extragem de elementul lichid ce alcătuieşte lumea noastră. Avem nevoie de lumină, dar, ca să vedem, trebuie să folosim dispozitive artificiale. Teoria adaptării progresive e o insultă adusă inteligenţei mele. Aş accepta-o dacă s-ar dovedi într-o manieră de necontestat că încă de la început existau în afara lichidului nostru ambiant condiţiile de bază pentru adaptarea suferită de noi. Însă nu e aşa. Locuinţele noastre, oazele mecanice în care stăm, fabricile, centrele de producţie agricolă, magazinele, într-un cuvînt lumea unde trăim şi ne reproducem… Totul… Totul e prea artificial. Noi înşine ne-am creat ambianţa în care trăim. Ea n-a existat aprioric, în afara noastră, gata să ne primească. Aşa că teoria evoluţiei e o absurditate.

Am spus toate acestea aproape plîngînd de furie. Hortz a fost cît se poate de amabil şi răbdător.

– Du-te! mi-a poruncit apoi, fără să mă privească.

Dar în prag m-a reţinut. Avea o privire gînditoare şi melancolică, privirea unuia care de multă vreme coace în suflet gînduri incomunicabile.

– Nu-i destul să refuzi o teorie. Evoluţia e un mit, de acord. Însă tu… Tu, care nu accepţi învăţătura oficială, ai poate ceva mai bun în care să crezi?

N-am ştiut ce să-i răspund. Hortz îmi cere prea mult. Nu-i e de ajuns c-am intuit faptul că teoriile oficiale nu pot fi susţinute?

– Du-te, a spus încă o dată. Întoarce-te la tine, am să te chem din nou mai tîrziu.

S-a întîmplat pe neaşteptate. Într-un interval de timp foarte scurt, universul s-a transformat într-un complex static. Nu se mai mişcă nimic, materia nu se mai scurge, mişcarea a încetat cu totul.

Krull şi-a ieşit din minţi. Şi ceilalţi sînt nervoşi şi iritabili: se agită necontenit, se adună în grupuri numeroase, să discute. Oameni care nu şi-ar fi pus niciodată vreo întrebare şi care acum, în faţa primului „de ce“, se simt dezorientaţi.

Eu ştiu. De multă vreme îmi simţeam toată fiinţa răscolită de teama nebună a concluziei. Eu ştiu, sau măcar cred că ştiu. A început sfîrşitul lumii. Ceilalţi poate că nu observă încă, nu înţeleg încă, deoarece nu şi-au exersat niciodată mintea. Dar e sfîrşitul, sfîrşitul sigur, cît se poate de clar.

Universul şi-a încetat pulsaţiile, temperatura scade în mod impresionant. Fluidul viu şi palpitant ce curgea necontenit e acum inerent, începe să devină mai dens, în anumite locuri s-a încreţit ca un strat compact de rocă, iar kud şi zerk, monştrii albi şi roşii care ţîşneau plini de forţă vitală, acum se răsucesc greoi şi cu încetineală în vîrtejurile leneşe ale unei realităţi pe cale de a se solidifica.

Krull pare nebun. De trei ori s-a dus în sectorul B– 412. De trei ori s-a întors cu teama întipărită pe faţă. Convertizorul său parabolic pare să aibă circuitele defecte. Nu mai funcţionează. Nici o imagine nu apare pe ecran. Jos, în puţurile adînci din sectorul K–51, materia stagnează. La C–715 totul e închis. O imensă bulă de acid se coagulează fără motiv. Se nasc monştri noi, cresc văzînd cu ochii, atacă materia în punctele unde s-a solidificat şi o pulverizează. E frig, un frig care-ţi îngheaţă respiraţia şi te sileşte să te gîndeşti la moarte.

M-am dus la Hortz cît am putut de repede. Nu l-am găsit. Nimeni n-a putut să-mi spună cînd se întoarce. I-am rugat să-mi dea o explicaţie.

– Nu ştim nimic. Hortz a ieşit împreună cu membrii cei mai vechi ai comisiei de control. Încearcă mai tîrziu.

Am rătăcit încoace şi încolo, fără o ţintă precisă, evitînd mulţimea şi drumurile prea umblate. Am încălcat de mai multe ori dispoziţiile stării de urgenţă, apucînd-o pe trasee interzise traficului. Am vrut să văd cu ochii mei. Galeriile periferice sînt blocate cu miile, pereţi masivi şi spongioşi, de duritatea metalului, se înalţă acolo unde înainte materia curgea fluidă şi în viteză.

De ce? De ce s-a oprit totul? Hortz nu prevăzuse asta, s-a mărginit să spună că universul se stinge încet, însă vorbea întotdeauna de un sfîrşit aflat foarte departe în timp, atît de departe încît mii de generaţii ar mai fi putut trăi liniştit şi prosper. Dar poate că Hortz minţea, poate ştia prea bine că sfîrşitul lumii era iminent.

Am un nod, aici, în minte, şi nu izbutesc să-l dezleg. Temperatura. Instrumentele noastre au înregistrat la început o creştere constantă, apoi dintr-o dată, o scădere precipitată. De ce? De ce oare, de data asta, legea minimelor variaţii n-a mai fost respectată?

Asta-i a cincea încercare. Holul imens al Centrului de control e plin pînă la refuz de lume devenită dintr-o dată curioasă, oameni veniţi aici cu speranţa de a vorbi personal cu vreunul dintre Bătrîni. Proşti, orbi înfricoşaţi care nădăjduiesc într-o minune, care încă nu se resemnează cu sfîrşitul.

Moartea nu mă sperie. Dar nu vreau să mor fără să ştiu. Nu vreau să fiu anesteziat, vreau să fiu informat, între mine şi adevăr mai e acum doar un perete subţire pe care l-aş străpunge cu uşurinţă, numai să am la dispoziţie un pic de timp şi destulă linişte, încît să pot reflecta. Aşa, însă, nu-i cu putinţă. Doar Hortz mi-ar fi de ajutor ca să trec de ultimul obstacol.

Hortz. Stă închis acolo cam de multă vreme, împreună cu ceilalţi Bătrîni. Cu siguranţă analizează datele adunate în rondul lor de inspecţie. O operaţie făcută numai din scrupul; e destul să arunci o privire afară ca să înţelegi că nu există nici cea mai mică speranţă, că universul nostru e condamnat.

Încă o dată îmi deschid drum prin mulţime. Încerc să vorbesc cu funcţionarul aflat de serviciu, la intrare. Am mai

încercat de patru ori şi tot de patru ori a revenit scuturîndu-şi capul în semn de negare. Dar acum, îndată ce-mi întoarce spatele ca să intre în cabina de comunicaţie, mă strecor de-a lungul coridorului lateral şi încep să urc, alergînd, scările ce duc spre sala de şedinţe. E pustie, cu toate luminile stinse. Atunci, ca nebun, mă apuc să deschid uşă după uşă. Nu-i nimeni, sălile sînt goale, părăsite. Au fugit? Imposibil, cu mulţimea aceea blocînd ieşirile. Trebuie să fi urcat la etajul superior, să se fi retras în apartamentele lor. Da, sigur ea da! De ce să semeni panica în rîndul populaţiei printr-un comunicat catastrofic? Doar puţin mai este. E preferabil să nu spui umic, să-l laşi pe fiecare să interpreteze fenomenul după un criteriu personal şi după bietele sale cunoştinţe.

În jur e un fel de linişte ca de gînduri stinse, pereţii sînt reci, lumina, la fel de rece, aminteşte de imobilitatea morţii.

Împing uşa batantă fără să mai cer permisiunea. Hortz e în fundul încăperii, într-un jilţ lipit de perete.

M-a văzut. Îmi aruncă o privire, nu ştiu dacă de reproş sau de bunăvoinţă. S-ar părea că prezenţa mea acolo nu-l miră. Perplex, mă opresc la o oarecare distanţă, în vreme ce el continuă să-şi ţină capul între mîini, nemişcat.

– Apropie-te, îmi spune.

De data asta vocea lui nu e stridentă, e joasă şi profundă, răsună cu ecou dintr-un perete în altul.

– Ştiam că ai să vii.

În momentul acesta aş vrea să am o oglindă. Îmi simt pielea feţei contractată ca într-un spasm, cred că arăt îngrozitor, Hortz mă fixează mai departe, pare capabil să-mi citească gîndul.

– Da, s-a terminat, murmură scandînd silabele. Nu mai e nici o posibilitate de salvare…

– Hortz! Ştiai! Tu ştiai?

– Nu, catastrofa m-a luat şi pe mine prin surprindere. O prevăzusem, dar nu atît de devreme. Ţi-e frică?

Fac semn că nu.

– Vreau să ştiu adevărul, Hortz. Vreau dezlegarea tuturor misterelor.

– A tuturor? Cu neputinţă. Cunoştinţele mele nu sînt absolute, mintea mi se învîrteşte de miile de întrebări rămase încă fără răspuns.

Hortz se ridică şi vine lingă mine. Mă ia de braţ şi începem să ne plimbăm încoace şi încolo prin încăperea aceea largă. Arată spre bolta aflată la mare înălţime şi întreabă:

– Ştii ce este în realitate clădirea asta imensă?

Îi sorb cuvintele de pe buze.

– O maşină. Dar dacă îţi închipui că a fost construită aici, în acest univers, te înşeli. Noi n-am fi reuşit să facem aşa ceva, băiete. Mai sînt multe asemenea maşini uriaşe, plasate ici-colo, în punctele strategice ale lumii noastre absurde, şi totuşi atît de naturală…

Se opreşte o clipă, vrînd parcă să studieze schimbarea de expresie produsă pe chipul meu de cuvintele sale, apoi continuă:

– În urmă cu mai mult de trei sute de generaţii, la bordul acestor maşini miraculoase, strămoşii noştri şi-au abandonat universul, venind să se stabilească aici. Nu cunosc motivele care i-au silit să plece, poate era doar o simplă călătorie de explorare, ori poate că au ajuns prin locurile acestea din întîmplare, iar apoi n-au mai avut cum să se întoarcă.

– De unde ştii toate astea?

– Adevărul pe care ţi-l dezvălui e o tradiţie a Bătrânilor. A ajuns la mine transmis din generaţie în generaţie. Există şi documente care ar dovedi, cu siguranţă, afirmaţiile mele. Însă în stadiul actual al cunoştinţelor noastre ele sînt indescifrabile, ori lipsite de semnificaţie…

– Cum se poate aşa ceva?

– Cultura noastră e în decadenţă. Astăzi nu mai sîntem în măsură să apreciem dimensiunile şi semnificaţia acelui colosal experiment. Tradiţia se bazează pe o axiomă, după care spaţiul şi timpul sînt relative şi infinite. Consecinţa e un număr infinit de universuri, unul într-altul, unul lîngă altul, unul înainte şi celălalt după el, totuşi coexistente. Strămoşii noştri au găsit modalitatea de a trece din unul in altul…

Se plimbă mai departe cu capul plecat, cu mintea plină de imagini haotice.

– Era frumoasă lumea strămoşilor noştri?

– Eu am văzut-o, fiule. Dar nu ţi-aş putea spune dacă era frumoasă.

– Ai văzut-o? Hortz, nu înţeleg…

– Am văzut-o pe un ecran special care poate recepţiona, mărite, imaginile imprimate pe o bandă din material sintetic… Sînt imagini incomprehensibile, foarte asemănătoare celor ce se obţin cu un convertizor parabolic.

Hortz îmi vorbeşte îndelung despre lumea noastră de origine, dar cînd îi cer să-mi mărturisească ultimul adevăr, şovăie.

– Ştii tu care e cea mai dificilă ştiinţă?

Trebuie să fie nebun ca să-mi pună o întrebare atît de copilărească.

– Hortz! Ce-i cu întrebarea asta banală? Toată lumea ştie că ştiinţa supremă e medicina...

– Nu-i adevărat, fiule. Studiul medicinei nu întîmpină greutăţi mai mari decît al altor discipline.

– Dar atunci de ce este monopolul unui grup atît de restrâns?

– Pentru că lămureşte natura fiinţei şi conduce la adevărul ultim, adevărul pe care numai puţini îl pot afla fără să-i cuprindă nebunia.

Se apropie de un dulap încorporat în perete şi scoate din el un obiect cu o formă stranie.

– E un microscop, spune, întinzîndu-mi-l.

– Un... ce?

– Un microscop. Poţi vedea cu el lucrurile mici, chiar şi pe cele atît de mici încît nu pot fi percepute nici de ochiul cel mai ager.

– Ăsta-i un instrument folosit de cei ce studiază medicina?

– Da. Dacă vrei să te lămureşti în legătură cu natura lumii de-acum moarte, în care am trăit timp de trei sute de generaţii, uită-te înăuntru.

Răsucesc ciudatul obiect între mîinile mele tremurătoare.

Hortz mă învaţă rapid funcţionarea microscopului, apoi mă însoţeşte pînă la uşă.

– Acum du-te, spune cu un glas potolit. Vreau să-mi petrec în linişte puţina vreme care ne-a mai rămas.

Nebunia a explodat cu forţa a mii de cataclisme. Asta-i sfîrşitul, adevăratul sfîrşit. Canale şi conducte astupate, solidificate, am văzut navele rămase prizoniere în fluidul devenit mai întîi mîl dens şi greu, apoi rocă dură. Am văzut pereţii metalici îndoindu-se în menghina implacabilă a materiei solide ce avansează din toate părţile.

Adineauri am auzit trosnind şi tavanul locuinţei mele. Poate că Hortz e deja mort. Poate că e mort şi Krull, sus în B–412, mort fără să ştie ce erau imaginile acelea stranii care se mişcau pe ecranul convertizorului său parabolic.

Am rămas izolaţi cu toţii. Ziduri zgrunţuroase şi compacte ne împiedică orice deplasare. Toate căile de comunicaţie sînt

întrerupte. Poate că eu sînt singura fiinţă care mai trăieşte, iar sfîrşitul o să mă ajungă şi pe mine dintr-o clipă în alta.

Nu mi-e teamă. Pentru că ştiu ce s-a întîmplat şi ce urmează să se întîmple. Ştiu totul, ştiu că există timpuri infinite, spaţii infinite, universuri infinite care ocupă simultan acelaşi spaţiu, cunosc adevăratele cauze ale înţepenirii limiteJor, cauza sfîrşitului lumii, al *acestei* lumi. Noi sîntem cauza, noi sîntem asasinii universului nostru.

Nu mi-e teamă. Cel puţin aşa mi se pare. Nici măcar adineauri, cînd ultimul nod al misterului mi s-a dezlegat în minte, însoţit de o cumplită şi dureroasă sfîşiere, nici măcar atunci nu mi-a fost teamă. Am încercat şi încerc şi acum un ciudat sentiment de neputinţă, o impresie de meschinărie.

Microscopul. Ce instrument minunat! Puţini au putut privi dincolo de jocul lentilelor sale. Iar cine a privit a descoperit adevărul ultim, îngrozitor, a aflat ce *anume* este lumea.

Pereţii trosnesc iarăşi, în tavan s-a deschis o crăpătură, iar pentru o clipă lampa n-a mai luminat încăperea. Înainte ca lumina să se stingă de tot, vreau să mă mai uit, vreau să-mi mai iau o picătură de sînge şi s-o examinez; încă o dată la microscop.

Mi-am apropiat de-acum ochiul de ocular: ca prin hubloul ambarcaţiunii mele, îi văd pe zerk şi pe kud alunecînd în viteză, văd monştrii roşii şi albi din sîngele meu, identici cu monştrii din universul meu care acum, în chiar acest moment, a încetat să mai existe.

Extras din „Saturday Evening Post”, din „Times” (Londra), din „Messaggero“ (Roma, 9 februarie 1962) şi din nenumărate alte cotidiene:

MORT LA UNSPREZECE ANI DE SENILITATE AVANSATA

Watsonville, 8 februarie

Arthur Balidoy, în vîrstă de unsprezece ani, a murit din cauza unui proces de senilitate avansată. Cazul acestui băiat, mai degrabă unic decît rar în istoria medicinii, i-a adus la exasperare pe sute de medici specialişti. Micul Arthur a murit cu faţa brăzdată de riduri, ca a unui bă*trîn, şi cu corpul secătuit, ajuns la treisprezece kilograme. Autopsia cadavrului, al cărei rezultat a fost trimis la Centrul de cercetări al Universităţii Stanford, confirmă* că *decesul a avut drept cauză ateroscleroza.*

Dublura psihosomatică

„Non, mon petit, dit M. Darbédat
en secouant la tête, ces choses-là sorit
impossibles.“
JEAN-PAUL SARTRE. *LA CHAMURE*

O ţigară turtită, mai lungă decît una normală. Fără s-o aprindă, Amanda o răsuceşte între degetele nervoase, îi aspiră mirosul, o lasă din cînd în cînd să cadă în mînecă largă a halatului, ca s-o scoată imediat de acolo cu gesturi nerăbdătoare.

Soţul ei e în cealaltă cameră. John nu-i permite să fumeze hipnofen. Avuseseră o discuţie violentă ultima dată cînd o surprinsese fumînd, mai bine-zis o ceartă în regulă, terminată cu promisiunea că nu va recădea niciodată în viciu.

Dar Amanda nu poate să renunţe. Îi place prea mult visul cu ochii deschişi, reveria neînfrînată, aventura în care eşti protagonist şi spectator în acelaşi timp. E ceea ce-ţi poate oferi hipnofenul. Aprinzi o ţigară, în semiîntuneric, dinaintea unui perete alb şi după cîteva fumuri peretele se umple de imagini, cele pe care le vrei tu. Poţi să-ţi dirijezi visul spre obiectele cele mai încîntătoare, să-l conduci pe un traseu prestabilit, ori să hotărăşti din aproape în aproape ce ai vrea să se întîmple. Totul se desfăşoară după dorinţele tale, o dată, de două ori, de zece ori, pînă cînd acţiunea hipnofenului slăbeşte şi ţesătura visului dispare încetul cu încetul.

Amanda nu trăieşte decît pentru asta.

Cînd aude paşii lui John în holişor, ascunde repede ţigara între paginile revistei pe care o aruncă apoi cu falsă nepăsare pe măsuţă.

John deschide uşa. Amanda nu se mişcă.

– Mă duc pînă la Edith.

Cîteva clipe John rămîne nemişcat în prag, apoi înaintează, dă ocol fotoliului şi se opreşte în faţa femeii.

– Tu ai fost ieri, nu-i aşa?

Amanda încuviinţează din cap. Ia de pe măsuţă o mică pilă flexibilă şi începe să şi-o treacă uşor în jurul unghiilor.

– Cum ai găsit-o? întrebă John. Aseară nu mi-ai spus nimic, şi nici astăzi, la masă, n-ai vorbit. Îţi pare că merge spre bine?

Amanda abia îşi înalţă privirea.

– Termină, John! Ştii bine că sora ta nu poate merge spre bine. O să înnebunească de tot dacă nu-i vor lua jucăria aia…

– Taci! o întrerupse John.

– Bine, tac.

– Te-am întrebat numai dacă era mai bine.

– Nu, răspunse Amanda cu o voce dură, nici un pic.

El începe să umble încoace şi încolo pe lîngă fotoliu, cu paşi lenţi, cu mîinile la spate.

– Azi-dimineaţă am vorbit cu doctorul Schuppe.

Mişcarea ritmică a pilei se opreşte subit.

– Cred că ai făcut o prostie, apreciază Amanda. Între altele, doctorul Schuppe nu-i psihiatru.

– Ştiu, admite John cu asprime. Dar poate să-şi dea o părere.

Amanda ridică din umeri şi, cum John a amuţit, întrebă pe un ton de indiferenţă voită:

– Ei bine, ce ţi-a spus doctorul Schuppe?

– La început n-a vrut să mă creadă. A spus că nu ştie cît ar da ca să-l vadă numai o clipă pe Victor.

Amanda îşi înalţă brusc capul.

– John! strigă şi glasul îi e plin de indignare. Nu-i mai spune aşa, te rog. Nu juca şi tu comedia, ca soră-ta.

John deschide gura şi îşi trece, stînjenit, degetele peste obraji.

– De acord, zice sec. Îi spun aşa fără să vreau. În orice caz, doctorul Schuppe m-a sfătuit să nu intervenim, deocamdată e mai bine ca Edith să rămînă cu iluzia ei, cel puţin pînă cînd…

– Pînă cînd va fi nebună de tot, trage Amanda concluzia.

John îşi loveşte de două-trei ori cu pumnul în palma deschisă.

– Ce pot să fac? suspină el dezolat. La urma urmei, e vorba de sora mea. Ar putea să se sinucidă dacă i-l luăm. De fapt, sînt sigur că s-ar sinucide. Tu nu vrei să pricepi că pentru ea Victor era totul şi că… Uf! Nu mai înţeleg nimic, povestea asta începe să mă calce pe nervi.

Amanda se lasă să alunece puţin pe spătarul fotoliului, întinzîndu-şi un picior ca să-şi privească vîrful pantofului.

– Edith e bolnavă, spune ea. Tu eşti cel care nu pricepe. Ai observat cît e de palidă? Nu iese niciodată, stă tot timpul închisă în casă şi nu-l părăseşte o clipă. Şi apoi mai e ceva: Edith nu doreşte să fie vizitată.

– Aşa-i. Şi eu mi-am dat seama. Stai acolo şi nu trece o jumătate de oră că ea şi începe să se enerveze şi să caşte. Aş vrea să intru în studioul lui… ăsta… Hm, aş vrea să vorbesc şi eu cu el, în mod firesc. Nu-s în stare, Amanda.

– Te cred. Şi-apoi, casa aceea e atît de întunecoasă acum, cu jaluzelele mereu lăsate şi cu draperiile roşii şi grele, vechi, mereu trase.

– Da, admite John cu glas scăzut. Şi muzica… Toată ziua îşi pune să cînte nişte muzică veche, de două sau trei secole. Debussy şi Strawinski. Nimic altceva nu iese din aparatul stereo. Debussy, Strawinski şi Beethoven. Să înnebuneşti, nu alta!

– Lui Victor îi plăcea foarte mult, spune Amanda.

Pune pila pe masă, îşi îndepărtează mîinile, şi le studiază, mutîndu-şi imperceptibil privirea de la una la alta ca şi cum ar vrea să compare lungimea degetelor.

– Da, îi plăcea foarte mult. Şi acum îi place mult.

– Nu vorbi prostii! strigă Amanda. Apoi, deodată, o umflă rîsul: Vorbeşti de parcă paiaţa aia ar putea gusta muzica!

– Ascultă-mă, Amanda. Ştiu că-i un lucru şocant, dar l-am văzut cu ochii mei dînd din cap şi bătînd ritmul cu degetele. Pare adevărat, Amanda. Pare într-adevăr Victor.

– Ai face bine să nu mai pui piciorul în casa aia, îi aruncă femeia printre dinţi, ţîşnind în picioare. O să înnebuneşti şi tu!

Ridicîndu-se, a lovit măsuţa cu genunchii. Revista cade jos, iar ţigara cu hipnofen se rostogoleşte dintre pagini, pe covor.

John o ridică şi se face palid. Tace. Dă din cap, cîntăreşte ţigara în palmă, îşi strînge degetele mai-mai s-o distrugă, apoi o pune cu delicateţe pe măsuţă. Iarăşi tăcere. John stă acum întors cu spatele.

– Ei şi? Nu sta acolo ca un par împlîntat, îl sfidează Amanda cu mîinile în şolduri. Dacă ai de gînd să-mi faci scena obişnuită, fă-o repede.

El înghite în sec.

– Mi-ai promis, Amanda.

– Că n-am să mai fumez hipnofen?

Tonul e acum dispreţuitor, provocator.

– Nu mi-am ţinut niciodată promisiunea. Şi n-am nici o intenţie să termin…

– Ai să te ruinezi, Amanda.

– Aceeaşi placă! Mai bine fumează şi tu un pic, din cînd în cînd, în loc să stai mut în fiecare seară, cu o mutră ţeapănă ca piatra.

– Aiurezi! Nu înţelegi că, pe măsură ce avansezi în viciu, realitatea devine tot mai insipidă. Dacă aşa merg lucrurile, o să-ţi pierzi cheful de a mai trăi…

– Cheful de a trăi! Te-ai întrebat vreodată de ce se ocupă unii să fumeze hipnofen? Răspunde! Tu confunzi cauza cu efectul, John. Cînd începi, o faci pentru că tocmai cheful de a trăi ţi-a dispărut de mult, şi pentru că totul e tern, monoton, lipsit de sens…

– Te rog, o imploră John. Ce faci tu e indecent. De acord, poate că uneori te-am neglijat, poate m-am schimbat. Dar şi tu te-ai schimbat. Ei bine, eu nu fac o tragedie din asta. Nu m-apucă disperarea. Însă tu, tu n-ai pic de voinţă dacă te laşi atît de uşor în voia acestei plăceri artificiale.

Amanda îşi pierde cumpătul.

– Puteai să păstrezi cuvintele ăstea pentru soră-ta.

– Amanda!

– Prin urmare, după tine, să fumezi hiponfen e o ruşine. Se poate. E… un paradis artificial, cum ai spus tu. Dar Edith? Edith nu face mai rău?

– Nu vorbi prostii!

– Nu-s prostii. Edith face mai rău.

Amanda dă ocol camerei de două-trei ori, legănîndu-se pe călcîie, apoi se opreşte dinaintea lui John, afişînd pentru ochii lui neliniştiţi o expresie enigmatică.

– John, cum crezi că-şi petrec timpul?

– Ei, cum! Ascultă muzică.

– Da, da. Şi după aceea?

– După aceea, discută. Ştii bine că Victor vorbeşte.

– Nu-i spune Victor! strigă Amanda cu o voce isterică.

Efortul o obligă să facă o pauză lungă, se sileşte să-şi revină, apoi glasul îi devine blînd, cîntat la modul ironic:

– Aşadar ascultă muzică şi vorbesc. Nu crezi că ar putea face şi altceva.

– Poate… Mă gîndesc că între anumite limite el ştie să joace şi poker, ori şah…

– Nu fi atît de naiv, John. Am spus *altceva,* am spus *alt* ceva. Pricepi?

John întoarce capul, dezgustat.

– Fii atentă, Amanda! întreci măsura.

– Ea mi-a spus! declară femeia, triumfătoare.

– Minţi! Nu putea să-ţi spună un asemenea lucru.

– Şi totuşi e aşa.

– Poate aşa ai înţeles tu…

– Deloc. Să fie limpede, Edith nu mi s-a confesat de-a dreptul, dar eu am înţeles foarte bine. Ieri. Am înţeles din cîteva aluzii pe care numai noi, femeile, le pricepem… Eu aş muri mai degrabă, decît să-l las pe monstrul ăla să mă atingă.

– Te rog! repetă John, aproape implorînd. Nu mai spune enormităţi. Edith e profund tulburată. Avea un soţ, l-a pierdut şi nu se poate resemna. O să înnebunească în faţa unei fotografii.

– Nu-i fotografie, îl contrazice Amanda, rostind cuvintele apăsat. Ce ţine Edith în casă nu seamănă deloc cu o fotografie.

– În regulă, nu-i fotografie! pufneşte John. E un automat, o cutie cu angrenaje, de acord. O dublură somatică, spune-i cum vrei, însă pentru ea este Victor, pricepi?

– Am mai vorbit despre asta de o sută de ori. Tu eşti cea cu conştiinţă murdară, Amanda, din cauza hipnofenului pe care-l fumezi, şi acum nu găseşti altceva mai bun de făcut decît s-o calomniezi pe sora mea.

Amanda ridică din umeri şi se îndreptă spre fereastră.

– Lasă-mă singur, zice cu o voce şuierătoare, ai reuşit să-mi strici ziua. Pleacă!

O pauză lungă, apoi paşi stinşi pe mochetă, şi uşa care se închide cu un zgomot furios.

Amanda rămîne puţin lîngă geam. Simte tavanul vibrînd uşor: e John, pe terasă, pornind elijetul. Femeia trage draperia şi, prin polarplexul ferestrei, priveşte fuzelajul argintiu, ridicat în aer şi îndepărtîndu-se în viteză.

John s-a schimbat. Hotărît, nu mai e cel de odinioară. Arţăgos, închis, aspru în purtări şi la vorbă. Poate că şi ea s-a schimbat, poate că de asta John n-o mai iubeşte. Cine-i de vină? El? Ea? Întîmplările? Mintea i se rătăceşte.

Amanda are o inimă prea slabă ca să spere că va cuceri lumea, o lume absurdă în care la treizeci şi cinci de ani trebuie să ieşi la pensie, într-o casă plină de mecanisme ce te servesc, nu te lasă să mişti un deget, şi unde nu ai nimic, absolut nimic de făcut. Cum, cum să-ţi omori timpul? Cum să nu pieri în oceanul acela siropos de indolenţă şi de monotonie! Nu există distracţie care după o oră sau după un minut să nu devină plictisitoare, neinteresantă.

Doamna trebuie să-şi găsească un hobby, i-a sfătuit cîndva doctorul Schuppe. Pe ea o apucase rîsul: hobby-urile nu sînt decît o prefăcătorie nevinovată, un paleativ. Un hobby? Dar lumea întreagă nu-i altceva decît un gigantic şi ridicol hobby. Milioane

de poeţi, de pictori, milioane şi milioane de campioni sportivi, de colecţionari, de diletanţi în ştiinţă, milioane de interpreţi, de jucători de bridge: o bolgie de comedianţi care se prefac că-i interesează ceva ca să nu-i apuce nebunia.

Doctorul Schuppe n-a înţeles niciodată nimic. Ceea ce simte ea e o lipsă de dragoste, o dorinţă chinuitoare de a-şi justifica propria viaţă, de a distruge gratuitatea, de a simţi cum cineva are neapărată nevoie de ea,

Amanda se întoarce la fotoliu, potriveşte înclinarea spătarului, se aşază şi îşi întinde picioarele pe perniţa escamotabilă. Şi se gîndeşte că, poate, Edith e fericită. O clipă, parcă şi-ar dori dereglarea mintală ce macină viaţa cumnatei sale.

Ţigara cu hipnofen e pe măsuţă. Stă acolo, la îndemînă. Amanda o mîngîie cu privirea. John nu-i aici acum, o poate aprinde, poate fuma liniştită.

Memoria se adînceşte în trecut, un salt de cincisprezece ani, pînă la momentul cînd l-a cunoscut pe John. Era în vara anului 2138, vară lungă şi fericită. Îi plăcea să se plimbe pe plaja pustie din Port Nelson, îi plăcea să alerge pînă la extenuare în lungul ţărmului, zăpăcită de soare şi de miresmele marine.

Amanda trage adînc în piept, cu sete. Pe perete apare marea, iar fotoliul se face tot mai moale, tot mai maleabil. Acum valurile vin pînă lîngă ea, înspumate, se sparg de lespezile spongioase, din piatră ponce. Simte nisipul cald sub tălpi, un zvîcnet tineresc biciuindu-i sîngele în beţia alergării şi apoi… John, vocea răguşită şi gîfîitoare a lui John care aleargă după ea. Camera nu mai există, peretele a dispărut. Amanda se scufundă în albastru, un univers de un albastru luminos şi sonor. Mîna lui John o cuprinde pe după umeri, o mînă calmă, puternică. Şi amîndoi se răstoarnă în nisip.

Marea îşi rostogolea pietricelele, neobosită.

Edith locuieşte pe lîngă Virden, la cincizeci de mile de New Brandon. Stă într-o casă mare, cu o linie arhitectonică uşor demodată, ceva care te face să te gîndeşti la bătrînul Le Corbusier. Faţada sudică a clădirii e întreruptă de un întins acoperiş din fixlit, mai sînt apoi grupuri ovale, mesteceni, alei presărate cu piatră de pavaj albăstruie, fin mărunţită. Toate acestea amintesc oarecum de staţiunile de odihnă construite la sfîrşitul secolului trecut.

John zboară acum peste linia Transcanadianului. De la Virden deviază uşor spre stînga. Albă şi roşie, casa lui Edith se ridică la vreo două mile mai încolo, pe graniţa dintre provinciile Manitoba şi Saskatchewan.

Îi deschide chiar Edith. John o urmează în salon şi se aşază lîngă ea, pe divan. Edith zîmbeşte. John îi ia o mînă într-ale sale şi o mîngîie.

– Edith..., începe el.

Dar nu ştie ce să spună. Aşa că vorbeşte despre timp, despre frig, despre zăpada care va cădea în curînd.

– Da, zice Edith. Lui Victor îi place zăpada. Dar noi, oricum, n-o să ieşim.

John o studiază cu atenţie. Edith are privirea limpede, foarte mobilă. N-are o căutătură ştearsă şi goală, de nebună.

– Aşa-i că te simţi bine? i se adresează ca unei fetiţe. Dacă ai nevoie de ceva, spune-mi...

– O, nu, mă simt excelent! răspunse Edith, aranjîndu-şi cu mîna liberă coafura. După care adaugă: Şi Victor e bine. Nu mă întrebi niciodată cum se simte Victor.

John tuşeşte uşor.

– Ai dreptate, Edith. Cum se simte Victor?

Pe faţa femeii apare o lumină neaşteptată.

– Foarte bine, John.

Vocea ei e acum un tril zglobiu, o cascadă de unde melodioase şi blînde.

– Ah, John, vino să-l vezi. E dincolo, în studio. Victor s-ar bucura să stea de vorbă cu tine.

Mereu se întîmplă aşa, de fiecare dată cînd se duce s-o vadă. La un moment dat îi face invitaţia aceea absurdă şi imposibil de evitat, de a sta de vorbă cu Victor, de a da mîna cu Victor, de a juca jalnica şi inutila comedie.

– Numai două minute, acceptă el în silă.

Studioul lui Victor e în fundul coridorului.

– Vic, spune Edith intrînd. Ia te uită cine a venit!

Un ins întors cu spatele, înalt, masiv, se răsuceşte cu încetineală. Ţine un obiect straniu în mîini, John nu reuşeşte să-l distingă prea bine.

– Ce mai faci, Victor?

Cuvintele i-au ieşit greu, fără intonaţie, de nerecunoscut.

Victor pune obiectul pe masă şi întinde o mînă deschisă. John simte palma caldă, însă uscată. El, dimpotrivă, are mîna transpirată de emoţie. Observă că Victor, imediat după ce şi-o

retrage pe a lui, şi-o şterge de pantaloni. Un amănunt descumpănitor, pe care John încearcă să nu-l ia în seamă.

– Ce lucrezi, Victor? întrebă, arătînd obiectul de pe masă.

– Nimic…

Victor ia din nou obiectul în mînă. E un fel de colac minuscul, din plastic.

– Ce-i ăsta? întrebă John.

– Un *doughnut.* În geometrie, un tor…

– Vic se ocupă de topologie, intervine Edith.

Pe masă mai sînt şi alte lucruri.

– Asta e butelia lui Klein, zice Edith. Iar asta... Vic, explică-i tu ce-i asta!

Edith a ridicat un lung inel răsucit, o bandă de hîrtie cu capetele lipite între ele, dar întoarse. Victor i-l ia din mînă cu delicateţe, apoi apucă un foarfece şi începe să taie banda pe toată lungimea ei, paralel cu marginile.

– Este suprafaţa unilaterală a lui Mobius, spune el.

La sfîrşitul operaţiei, cu toate că păruseră două inele separate, John vede apărînd unul singur, lat numai pe jumătate de cum fusese înainte, dar de două ori mai lung.

Victor zîmbeşte. John se uită încurcat la fîşia aceea lungă, de hîrtie. Scamatoria l-a făcut să se simtă prost, nu faţă de Edith, ci faţă de… Pentru Dumnezeu, îşi zice în sinea lui, încep să iau prea în serios toate astea.

Cercetează locul. Şemineul e aprins, s-a făcut cam prea cald.

– De ce l-ai aprins? întrebă, întorcîndu-se spre Edith.

– S-a stricat instalaţia termică?

– Nu, dar căminul e mai intim. Aşa-i place lui Victor.

Edith se apropie de foc, se apleacă, apucă o bardă scurtă, foarte subţire, şi despică în două un butuc, lovindu-l de pietrele şemineului.

– Ascultă, Edith. Ce-ai spune să ne întoarcem în salon? Eu…

Aruncă o privire spre Victor şi, fără să-şi dea seama, coboară vocea:

– Trebuie să-ţi vorbesc, Edith.

Îndată ce sînt din nou singuri, John izbucneşte.

– Edith, nu mai poţi continua aşa!

Tăcere. Privirea femeii se pierde într-un punct nedefinit de pe perete.

– Pînă la urmă ai să înnebuneşti, se precipită John. Tu îi vorbeşti, îi zîmbeşti, te porţi cu ăla de parcă ar fi… Edith! De ce

nu vrei să pricepi? Soţul tău a murit. Cît crezi că o să mai poţi merge aşa înainte? Victor a murit, înţelegi? A murit!

Edith nici nu clipeşte. Se ridică, se apropie de o mobilă şi apasă nişte butoane pe un panou alb. Rămîne aşa, întoarsă cu spatele, în timp ce muzica iese din invizibilele aparate stereofonice şi se împrăştie în toată casa.

– Victor n-a murit, spune buimacă.

John vine lîngă ea, îi pune braţul pe după talie.

– Ascultă-mă, Edith. Trebuie să ai încredere în mine, sînt fratele tău…

– Victor n-a murit.

– Ascultă, cunosc un medic bun. Dacă ai fi de acord…

Edith se desprinse brusc.

– Nu sînt încă nebună, spune ea. Încă nu.

– Lasă, nu-i vorba de asta. Amanda şi cu mine ne ducem în fiecare lună la consultaţie. Dacă eşti de acord, merg să-l aduc pe doctorul Schuppe. În mai puţin de o oră sînt înapoi.

– Încă nu sînt nebună, repetă Edith.

Apasă pe un alt buton şi intensitatea muzicii creşte.

– Dă mai încet, cere John cu un gest nervos.

– Nu. E uvertura din *Coriolan,* bucata preferată a lui Victor.

– Termină! strigă John ajuns la exasperare. Pot să ştiu pentru cine ai pus muzica asta? Pentru tine sau pentru el? Tu ai pornit aparatul şi pentru el, ca şi cum el ar fi în măsură să aprecieze….

– E ca şi cum ar fi în măsură.

– Da, ca şi cum ar fi în măsură! Bate ritmul cu mîna şi cu piciorul, dar în cazul lui asta-i o reacţie electronică. El nu simte, Edith, n-are suflet, nu înţelegi?

Edith îşi destinde faţa într-un surîs larg şi ambiguu,

– Ştiu, nu-i decît un robot. Dar sînt fericită şi aşa.

Un rîs cristalin îi iese din gîtlej, o explozie repede transformată într-o serie de gîlgîituri stridente şi forţate.

– Eşti un prost, John. Auzi muzica asta? Tu eşti cel care nu pricepe. Dacă Victor ar fi fost compozitor, mi-aş petrece tot restul vieţii scufundată în amintire, legată în continuare de el prin creaţiile lui. John! Victor era om de ştiinţă. Dincolo, în cameră, este opera sa, creatura sa. Un automat, ştiu, o grămadă de siguranţe şi de fire. Dar l-a făcut Victor, dîndu-i trăsăturile lui, vocea şi gesturile, amintirile lui…

Se întrerupe. Îşi împreunează degetele, şi le răsuceşte încet.

– Tu, tu nu poţi şti ce simt cînd îl văd citind, cînd scrie, cînd îmi dau seama că învaţă…

John înlemneşte.

– Învaţă?

– Da, învaţă. Acum ştie lucruri pe care înainte nu le ştia, pe care nici Victor nu le ştia.

– Vorbeşti aiurea, Edith. Vrei să te amăgeşti că-i aşa şi încerci să te convingi pe tine însăţi. Ştii bine că roboţii nu învaţă, nu pot să înveţe.

– N-ai dreptate.

– Ei bine, n-am dreptate. Însă pînă la urmă tu o să te îmbolnăveşti grav. Într-o bună zi o să te pomeneşti convinsă că robotul acela e chiar Victor.

– Deja s-a întîmplat, spune Edith ca pentru sine, şi se întîmplă tot mai des, în fiecare zi, în fiecare oră. E atît de uşor să confunzi realitatea cu iluzia, tot mai uşor, mereu mai uşor… O să înnebunesc, ştiu. Dar nu mi-e frică de nebunie, o doresc...

Nu te simţi bine, Edith. Lasă-mă să chem doctorul!

– N-ar avea nici un rost, eu nu vreau să mă vindec.

Prin ochi îi trece o lumină neaşteptată, rău prevestitoare, şi se retrage imediat lîngă perete, ca pentru a se apăra.

– Tu vrei să mi-l iei pe Victor! spune. Ştiu că vrei să mi-l iei…

– Linişteşte-te, Edith. Vreau numai să te laşi consultată.

Acum Edith plînge în hohote.

– N-ai să încerci să mi-l iei, nu-i aşa?

– Nu, îţi promit. Iar acum lasă-mă să plec. Peste o oră sînt înapoi cu doctorul Schuppe.

Victor e încă la masă, taie altă fîşie de hîrtie. Edith stă lîngă şemineu.

– Vic, îl strigă femeia, cu voce scăzută.

Victor abia de ridică privirea. Lucrează mai departe cu foarfecele.

– Vic! îl cheamă iarăşi Edith. Vino şi stai aici, lîngă foc.

Victor se desparte în silă de obiectele lui, se apropie, apoi se lasă să cadă pe divan. Se uită amîndoi la flacăra roşie care ţîşneşte din butucul înmiresmat. Femeia începe să vorbească.

– Ţii minte, Vic, vara lui ’41?

– Cum să nu! Eram în Parcul Quetico din Ontario. Îţi plăcea să pescuieşti.

– Da. Eu pescuiam şi tu te bronzai.

Edith zîmbeşte. Se apropie mai mult de el, mai-mai că se sprijină de umărul lui.

– Îţi aminteşti de Muzeul din Toronto? Tu îmi arătai basoreliefurile Progresului, care decorau cîndva gara centrală din Montreal, înainte de a fi demolată. Erai atît de vesel în ziua aceea! Îţi aminteşti, Vic? Stăteai acolo, sub basoreliefuri şi vorbeai, vorbeai… Era toamna lui ’44.

– A lui ’43, o corectează Victor.

Edith zîmbeşte iarăşi.

– Voiam să văd dacă îţi aminteşti şi tu exact.

Mai discută amîndoi o bună bucată de vreme. Apoi vocea femeii devine mai slabă, o dulce toropeală îi moleşeşte membrele, iar în mintea ei se face haos. Realitate, vis, halucinaţie, trecut şi prezent: o tulburătoare convieţuire de imagini, un carusel de emoţii necontrolate.

Vocea lui, insinuantă şi profundă, o face să tresară.

– Vor să mă ducă de aici, nu-i aşa?

Edith încremeneşte, Victor nu s-a mişcat, se uită la butucul aprins din cămin.

– Încă nu, rosteşte Edith dintr-o suflare. Încă nu.

Apoi îşi întoarce şi ea privirile spre limbile roşii ale flăcării trosnitoare.

Doctorului Schuppe elijetul îi produce rău la stomac.

– Domnule Rawling, îi repetă întruna în vreme ce John conduce aparatul spre Virden. Vă asigur, domnule Rawling, că dacă m-am pus pe drum e numai ca să văd robotul…

Dedesubt, Transcanadianul: o fîşie lungă de oţel lucitor, care şerpuieşte prin păduri. Suspendate pe perne de aer la douăzeci de centimetri deasupra solului, enorme mijloace de transport înaintează pe patru benzi, cu viteze uluitoare.

– Cine l-a reactivat? întrebă doctorul Schuppe.

– Cum?

– Robotul. Cine l-a reactivat?

John trece pe comandă automată.

– Poate chiar Edith, nu ştiu. Poate a chemat vreun expert în cibernetică. Ştiu doar că într-o zi am intrat în studio şi l-am văzut înaintea mea, semănînd ca două picături cu Victor.

Doctorul Schuppe rămîne perplex. Îşi ţine în permanenţă o mînă apăsată pe stomac, iar pe cealaltă şi-o trece din cînd în cînd prin bărbuţa ascuţită.

E chiar ca noi? întreabă după o vreme.

– Poftim?

– Robotul. Mi-aţi spus că pare un om adevărat, din carne şi oase.

– O, asta v-o pot garanta. E copia exactă a lui Victor, sosia lui: ochii, părul, cutele de pe obraji, chiar şi negul de pe gît…. E întocmai ca Victor.

Medicul clatină din cap, neconvins întru totul. Îşi aminteşte că în urmă cu opt sau zece luni citise un articol lung în *New Canadian Journal of Research,* relatare vagă, nu prea clară pentru cei ce nu erau amatori serioşi ai roboticii. într-un fel oarecare, Victor Curwood făcuse din tehnica galvanoplastiei un asociat al producţiei de surogate epiteliale. Dar mai era ceva. În articol se vorbea despre o bobină engramică, ceva care teoretic ar fi putut reproduce cu o deplină fidelitate creierul unui om, cu toate amintirile sale, cu ideile, cu obişnuinţele… În sfîrşit, Curwood susţinea posibilitatea de a construi o dublură psihosomatică. Fireşte, Comisia Guvernamentală de Control blocase proiectul, îl oprise pe Victor să-şi continue cercetările. Nimeni, însă, nu putea bănui că el dăduse deja viaţă unui exemplar cît se poate de reuşit, luîndu-se ca model pe sine însuşi, şi că-l ţinea, dezactivat, în pivniţă, la adăpost de privirile indiscrete.

– Ăsta zic şi eu cap! murmură doctorul Schuppe în barbă. Cumnatul dumitale. Un tip genial, vreau să zic.

– A, da, admise John, chiar mai mult. Cine ştie ce ar mai fi născocit din capul ăla dacă nu…

– Un moment. Acum îmi amintesc: o fost o catastrofă aeriană, nu-i aşa?

– Da, a murit carbonizat în propriul său elijet.

Schuppe tace acum, chircit în fotoliu, cu răsuflarea tăiată.

– Vă avertizez, doctore. Ar fi bine să nu arătaţi un interes excesiv pentru robot. Lăsaţi-o pe Edith să ne invite în studio, după ce o s-o consultaţi.

– În regulă.

– Credeţi că hipnofenul i-ar folosi surorii mele?

– Cred că nu. Hipnofenul e o evadare. Sora dumitale, însă, trebuie să accepte moartea soţului ei. După cîte mi-aţi spus, e foarte ataşată de simulacrul acela. Am să fiu franc, domnule Rawling. Eu nu-s specialist în boli nervoase. Dar după părerea mea… În sfîrşit, dacă voi considera necesară o internare, am s-o spun fără prea multe ocolişuri. Oricum, veţi putea să vă adresaţi oricînd altcuiva.

Au ajuns. John aterizează uşor pe terasa pavilionului din faţa casei lui Edith. Peste un minut bat la uşă.

Ferestrele sînt închise, toate draperiile lăsate. Casa pare părăsită, însă muzica se strecoară printre jaluzele, înconjurând clădirea ca o vrajă.

– Cum aşa? întrebă uluit doctorul Schuppe. Nu-i nimeni acasă?

John bate mai tare, îndelung.

– Edith! Deschide, Edith, sînt John.

Se aude un vag zgomot de paşi în spatele uşii, un fîşîit pe lemn, ca şi, cum nişte mîini ar pipăi pe lângă zăvor.

– Edith! Ştiu că eşti acolo, deschide!

Rîsul înalt şi cristalin al lui Edith răsună dincolo de tăbliile uşii.

– Nu, John. Nu-ţi deschid. Ai venit să mi-l iei pe Victor, să-l distrugi…

– Deschide, Edith. Îţi spun să deschizi.

Ca un nebun, începe să lovească uşa eu pumnii şi cu picioarele. O izbitură zdravănă cu umărul,, încă una. Dar uşa rezistă.

– Stai, zice doctorul Schuppe. Acum deschide.

Mai întîi se aude ţipătul ascuţit al femeii, apoi uşa se răsuceşte încet în ţîţîni şi Victor apare în prag,. Doi ochi duri, ameninţători. O figură impunătoare,, maiestuoasă şi neclintită ca o statuie. În mîna dreaptă, întinsă, robotul strînge mînerul unui revolver termic.

– Mi-am dat seama cînd mi-a strîns mîna, povesteşte John. Imediat după aceea şi-a şters-o de pantaloni.

Victor făcea întotdeauna aşa, nu putea suferi mîinile transpirate.

– Da, dar sentimentul de dezgust de care a fost cuprins robotul nu era doar o reacţie mecanică…

– Vrei să spui că are o conştiinţă, ca noi?

– Nu ştiu, Amanda. Cîteodată îmi vine să cred că-i chiar aşa. Şi doctorul Schuppe e uluit. Misterele ciberneticii sînt adînci, pricepi? Ascultă-mă, roboţi sînt cu miile, e destul să te uiţi în jur; şoferii, cei ce stau după tejghelele magazinelor, pedagogii, minerii: şi aşa mai departe. Însă e vorba de marionete cu aspect mai mult ori mai puţin omenesc, îi recunoşti de la distanţă. Şi apoi, pune-i într-o situaţie ce nu le-a fost programată în schemă, că imediat se opresc. Dar robotul lui Victor, nu: judecă şi decide.

Edith spunea că învaţă, că acum ştie lucruri pe care nici Victor nu le ştia. Aici poate că soră-mea exagerează, poate că Edith se înşală. Să admitem totuşi că-i aşa. Ştii ce înseamnă asta? Schuppe mi-a umflat capul ca pe o minge, a început să-mi ţină discursuri filozofice despre eul care iniţial nu există şi se formează încetul cu încetul, prin obişnuinţă, prin repetare etc. Zice că şi la noi e tot aşa, dar eu nu cred. I-am şi spus-o. El s-a pornit pe rîs. A spus că în mine mai sînt rămăşiţe de dogmatism religios. Apoi a adăugat: ceea ce contează e faptul că robotul acţionează *ca şi cum*: Ca şi cum, ca şi cum, ca şi cum! Cred că a repetat de o sută de ori pe cînd mergeam la poliţie.

– Un lucru nu reuşesc să pricep, declară Amanda.

– Ce anume?

– Mă întreb dacă robotul ştie că e robot.

– Şi eu i-am pus doctorului Schuppe întrebarea asta.

– Şi ce-a spus?

– A spus că-i o întrebare lipsită de sens. Drace, cum să stai de vorbă cu omul ăla care tot timpul îşi scarpină bărbuţa şi rosteşte *ca şi cum!* El susţine că automatul ar fi dobîndit instinctul de conservare, ori, mai bine-zis, e ca şi cum l-ar fi dobîndit. Iar în privinţa asta nu pot să nu-i dau dreptate. Dacă i-ai fi văzut ochii, Amanda, cînd a apărut în prag cu pistolul în mînă! Era gata să facă orice, numai să… numai să supravieţuiască.

– Da, dar n-a tras.

– Schuppe zice că n-a făcut-o fiindcă nici Victor n-ar fi făcut-o.

– Cu siguranţă. Şi dacă Victor te-ar fi urît?

– Nu ştiu, Amanda. Probabil că m-ar fi făcut cenuşă. Un lucru e sigur: el *ştie* că-i sînt numărate orele, *ştie* că vrem să-l eliminăm şi şi-a luat măsuri.

– Poate că Edith l-a împins la una ca asta.

– Nu. Înainte de a deschide uşa, Edith a ţipat. Nu există nici o îndoială: automatul ăla nu-i un servomecanism, ci acţionează după capul său; e ceva ce nu se poate controla. Oricum, au înconjurat de-acum casa.

– Crezi că Edith e în pericol?

– Deocamdată, nu. În mod precis Victor n-o ura.

Amanda începe să rîdă.

– Ştiu că-i norocoasă soră-ta! Mai întîi Victor, un bărbat care stîrnea admiraţie peste tot, o iubire capabilă să dea sens vieţii ei… Şi acum robotul. Un robot îndrăgostit care o copleşeşte cu grijă si atenţii.

Rîsul ei trădează suferinţă, însă John nu-şi dă seama.

Sună telefonul. John apasă pe buton şi pe ecran apare imaginea unui bărbat în uniformă.

Bună ziua, domnule Rawling. Sînt sergentul Hawk. Maiorul a hotărît să forţăm usa, dar vrea să fiţi şi dumneavoastră de faţă.

– Nu răspunde nimeni din casă?

– Nu, domnule. Linişte absolută de cîteva ore. Trebuie că robotul o fi decuplat legăturile cu exteriorul: nici la telefon nu răspunde nimeni.

– Înţeleg. Spuneţi-i maiorului că vin îndată.

Amanda încă mai rîde. Nemişcat, John o priveşte pieziş.

– Nu sta împlîntat acolo, îi spune Amanda pe un ton strident. Dacă lipseşti tu, epilogul nu se mai joacă. Soră-ta o să rămînă văduvă pentru a doua oară, dar de data asta nu vor mai fi funeralii!

Ajuns la casa lui Edith, John găseşte cîte un om plasat în dosul fiecărui tufiş.

– Nu mai pot! se plînge maiorul Derek. Muzica aia… îmi plesneşte capul. Trebuie să se fi întîmplat ceva acolo, înăuntru. De trei ore nu mai schimbă înregistrarea.

– Vreţi să spuneţi că de trei zile, domnule maior. Au trecut mai mult de trei zile de cînd Edith a blocat aparatul la uvertura din *Coriolan.*

Maiorul se uită la ceas.

– O să forţez broasca, spune el. Oamenii mei vor face la fel la uşa de serviciu şi la ferestre. Îl atacăm din mai multe părţi odată.

– Domnule maior, se bîlbîie John. Sora mea…

– Staţi liniştit. Vă fac semn cînd să intraţi.

John se întoarce cu spatele la clădire, pe cînd maiorul o porneşte într-acolo. Se aude un bîzîit uşor, apoi altul, sfîrîitul metalului topit, apoi muzica izbucnind din casă mai intensă, violentă, ea şi cum pînă atunci ar fi fost comprimată înăuntru. John îşi duce mîinile la urechi, timpul pare îngheţat, străin de pulsul ritmic al arterelor.

În cele din urmă, cineva apare în prag. E sergentul Hawk, care îi face semn să vină. Traversează grădina în fugă, intrarea, coridorul, şi se năpusteşte în studio.

Edith e acolo, pe divan, frumoasă şi palidă, cu capul căzut în piept. Ţine strîns în mînă fiola cu otravă.

E frumoasă Edith în halatul ei purpuriu, cu trăsăturile feţei destinse aproape senine. Victor stă lîngă ea, îndoit şi inert, cu capul zdrobit, culcat în poala ei.

John se apropie. Învelişul epidermic şi ţesutul plastic sînt sfîşiate pînă la gît, iar din despicătura adîncă şi neagră iese un vălmăşag de fire, John vede nenumăraţi conductori coloraţi, miriade de rezistenţe minuscule şi de tranzistori, o mulţime de mici bobine sclipitoare.

Se sprijină de şemineu, doborît.

– S-ar părea că l-a lovit pe la spate, vorbeşte maiorul. Cu asta.

Şi arată barda de lîngă cămin.

John îşi lasă capul în jos. Edith ştia că au să i-l ia, că au să i-l distrugă…

– A preferat s-o facă ea însăşi, spune. Cu mîinile ei.

Încă mai cîntă muzica aceea insuportabilă, biciuitoare. Se revarsă peste obiecte, peste mobile, umple casa, se strecoară prin ţesătura gîndurilor şi umple creierul, înfometată, ca un monstru avid.

Maiorul Derek se apropie de panoul instalaţiei stereo. Apasă pe un buton. Ultima notă, spartă, rămîne parcă suspendată în aer. O clipă.

Atunci, în ciuda rumorii, a zgomotului de paşi şi de voci, în casă se lasă o tăcere desăvîrşită.

Gesturi îndepărtate

Copilul se sculă şi se apropie de uşa camerei sale. Mai înainte, însă, pe acel scurt traseu, fu asaltat de diverse semne, presărate pe mantia întunericului şi atârnate între un perete şi altul ca pe nişte fire de păianjen. În momentul acela, copilul nu-şi dădu seama ce erau. Le simţea peste tot, aripi de libelulă, răsuflări de mici balauri prin păr, pe palmele mînuţelor cu care bîjbîia prin aer în căutarea unui sprijin, să nu cadă.

Era atît de uşor că abia atingea locul pe unde trecea, şi îl simţea solid, dar altfel, greu de recunoscut. Şi totuşi, camera nu se schimbase… Abia distingea obiectele, cam îngrămădite, cam fără formă, patul din care se ridicase transpirat şi buimac, şi cupola, susţinută de nişte straturi de aer în blîndă vibraţie, avînd în centru ecranul reglat să redea o succesiune de perspective mereu schimbate: un artificiu, un joc hipnotic menit să-l ţină cuminte şi să-l adoarmă.

Îi trezise vocea. Asta se mai întîmplase de multe ori şi, de la o vreme, se repeta tot mai des. Vocea te răscolea şi îţi umplea pieptul, ca o formă consistentă care venea şi pleca, se stingea, însă nu pentru mult timp. Apoi, pe neaşteptate, părea întocmai ca o pasăre ce plonjează pe aripile ei mari şi rămîne nemişcată, dar de fapt tu îi simţi prezenţa pretutindeni, se tîreşte, îşi piguleşte penele, se învîrteşte de colo-colo, înaintează odată cu tine, aproape căţărîndu-ţi-se în cîrcă, să te conducă. Atunci înţelegi că *el* te aşteaptă, că nu trebuie să-l laşi să aştepte, că vrea să te duci la el cît mai repede. Aşa că te duci, supus şi înfricoşat şi prudent. Fiindcă ţi-a venit rîndul, copile.

Nu-i era frică. Mai degrabă… voia să fie fericit.

În cele din urmă vocea deveni sunet şi cuvînt. E ca o mîngîiere:

– Curaj!

Copilul zîmbi abia schiţat, fără să-şi deschidă buzele. Ştia, fireşte. Era chemarea tatălui, dar trebuiau să aibă grijă să nu fie descoperiţi împreună, altfel femeia ar fi dat fuga ţipînd şi bâtînd aerul eu mîinile tremurătoare, de teamă. Ea dormea, însă nopţile ei pline de abur şi de regrete erau agitate şi, adesea, ca nişte cîini credincioşi, coşmarele zoreau s-o trezească.

– Vino, spuse vocea, săltînd prin meandrele întunericului. Ori poate ţi-e frică? Nu, ştiu prea bine. Nu ţi-e frică de mine.

Copilul se opri, atent la orice foşnet, închipuindu-şi că dintr-o clipă în alta nişte paşi vătuiţi ar putea pune capăt jocului.

– Doarme, îl linişti vocea. Dar trebuie să te grăbeşti, nu putem avea încredere în ea.

Iată, mîinile copilului zăboveau acum ca pe o cortină aspră, căutînd neliniştit ceea ce tatăl îi sugera cu obişnuita lui afecţiune. Atinse iarăşi uşa, o rîcîi, întîi mişcîndu-şi degetele ca pe o claviatură, apoi tot mai grăbit, dînd frîu liber unor arzătoare dorinţe neîmplinite.

Tatăl era acolo, gata să-i arate drumul. Să-l sprijine. De pe acum se simţea însă obosit, biată larvă neînstare să spargă gogoaşa, uşa care-l despărţea de lume.

Mîinile îi căzură iarăşi în lungul corpului. Stătu aşa, înţepenit lîngă barieră, pe cînd o boare de vînt îi răcorea tîmplele asudate.

O văzu pe femeie. Harfă de zîmbet îi era gura obosită, şi se răsucea în somnul calm acum, din moment ce ştia uşa bine încuiată, adăpostind odoare niciodată atinse de mîini străine. O viziune interioară, imagine palidă alcătuită din impulsuri şi din intuiţii. Şi totuşi, simţi că pe femeia aceea o ura, cel puţin atunci. Chiar dacă era mama lui.

– Curaj, repetă vocea. Trebuie să ai încredere şi-o să ieşi. Ce-i o uşă? Noi doi am umblat mult împreună. Nu ne putem opri. Eu sînt aici…

– Ne jucăm? întrebă copilul.

– Da. Am pregătit totul. O să reuşeşti, numai să închizi ochii şi să ai încredere în mine.

Mai trecuse prin asemenea momente. Puţine erau urmele îngropate, frînturi de amintire şi aşchii de lumină, imponderabilitatea şi suavitatea unor peisaje pe care nici măcar ecranul cupolei nu i le putea oferi. Tatăl său îl chema şi de fiecare dată îl voia mai curajos cînd trecea dincolo de uşă şi mai hotărît pe traseu. Un tată minunat, putea face un milion de lucruri, învingea obstacole şi naviga prin spaţii într-o clipită. Dar nu intra niciodată în cameră, întotdeauna îi cerea lui să treacă bariera. Un fel de ceremonial, prin urmare, mereu acelaşi, ca să-i sporească siguranţa şi puterea.

Aplecat înainte, copilul închise ochii. Imediat îl atinse, ca de obicei, forţa unei vrăji afectuoase.

Doar un fior. Şi uşa rămase în spatele lui.

Respiră mai uşor. Coridorul o cotea şi, în fund, se sfîrşea prin două camere aşezate faţă în faţă. În cea din dreapta dormea femeia, mama lui. Copilul nădăjduia că doarme cu adevărat şi

începu să se mişte cu încetineala unui animal care-şi ascunde rana sîngerîndă.

– Ajută-mă! imploră.

Însă era singur, tatăl îl voia curajos şi puternic, aşa că nu răspundea.

O auzi pe femeie gemînd în somn. Atunci îşi luă avînt şi se azvîrli în penumbra încăperii din stînga, ţinîndu-şi respiraţia. Apoi îşi împreună palmele şi le strînse, vrînd parcă să adune picături de forţă. Se uita la cilindrul verzui din nişa strâmtă şi foarte înaltă a peretelui din faţă. Emana o vagă lumină fluorescentă. Deodată, lumina tremură, cilindrul îşi reduse dimensiunile şi dispăru, culisînd vertical prin deschiderea apărută în pardoseală, în vreme ce o porţiune din perete prinse să alunece, în tăcere.

Mama lui urma să apară în prag dintr-o clipă în alta, cu figura obosită şi bolnavă, preocupată totuşi de verificări febrile. Copilul nu ezită. Plonjînd, se lăsă să cadă în beznă.

Jos, în măruntaiele clădirii, unde nici măcar roboţii nu mergeau niciodată, în imensul decor de forme şi frînturi metalice, dezolant ca un pustiu de sare.

– Prinde-mă! cerea o sferă săltăreaţă, mare şi păroasă. Curaj, prinde-mă!

În jur, lîncezeala şi bubuitul ritmic al imenselor maşini. La mijloc, spirale şi întortocheri de neînţeles. Mai încolo, enigmatice obiecte cenuşii, îndepărtate, împietrite.

Maşini, sclavi aflaţi într-o vioaie funcţionare de o mie sau de zece mii de ani, pentru bunăstarea constructorilor lor. Acum, toate ascultau de ea, cea de sus. Mama lui. Timpul s-a scurs dincolo de memorie, fără ca vreunul, cineva de acolo, să fi fost dispus să-i ţină socoteala. Şi totuşi, scormonind în cavităţile trecutului, copilul îşi amintea. Mai bine zis, îşi imagina. Clipe nebune şi sublime. Tatăl său, mama sa, tineri, sorbindu-se din ochi, gata să jure pe vlăstarul lor, pe fericirea ce urma să vină, ca şi cum destinul ar fi fost o cometă trecătoare care se întoarce după multă vreme, dar se întoarce neapărat, punctuală, spre bucuria tuturor.

– Hai, prinde-mă!

Era ca o minge mare, de culoarea putregaiului, o piatră rotundă, ori poate ovoidală. Iar în fundal, copaci şi stînci. Şi mai încolo, ceva care clipea şi se mişca întruna, ceva imens, albastru ca privirile mamei lui.

Nu, coletul ăla vorbitor ascunde o păcăleală. Aşa cum păcăleală era şi fundalul albastru, stîncile şi vegetaţia care-şi

schimba discret culoarea dincolo de spiralele gîfîitoare şi de enormele bobine înfăşurate.

Coletul păros sălta mai departe, copilul îl urma, însă prudent, menţinîndu-se la o distanţă liniştitoare.

– Gata, izbucni arătarea în cele din urmă, rostogolindu-se orgolios prin nisip. Nu-s deloc jucăria ta. Vă cunosc eu pe voi, copiii, chiar dacă-s de neam prost şi, prin urmare, nu mă dau în vînt cu amabilităţile. Curaj, apropie-te şi uită-te bine la mine. Îmi vezi perişorii? Îi poţi vedea peste tot, mă acoperă în întregime. Ei bine, văd cu fiecare din ei, şi încă mai bine decît oricine, putem paria!

– Eu… Eu îl caut pe tata, se bîlbîi copilul, privind în jur, mereu atent însă la *obiectul* care îi vorbea.

– Tatăl tău? rîse coletul, apoi adăugă posac: Aici nu sînt tătici, dacă nu cumva te referi la tipii ăia caraghioşi care saltă cu viteza de numai un *gor* şi jumătate. Am halit unul adineaori, unul care-mi stătea în drum în loc să se dea respectuos la o parte. Era mare şi scorţos, un munte de muşchi şi de oase zdravene, şi totuşi l-am înghiţit într-o clipă, aproape că l-am digerat.

Coletul mai făcu o serie de salturi ritmice, apoi păru că se opreşte. De fapt, se dilata văzînd cu ochii.

– Şi acum, pleacă! porunci pe un ton încărcat de furie. Pînă nu mi se face iarăşi foame.

Copilul zăbovea, îngîndurat.

– Cară-te, repetă coletul, umflîndu-se şi mai mult. Dacă nu cumva ai ceva sugestii interesante pentru masă…

– Îl caut pe tata, şi gata! zise copilul, reţinîndu-şi cu greu lacrimile. Dar cred câ ştiu.

Coletul se miră:

– Ce faci? Plîngi?

Copilul îşi înălţă capul cu o zvîcnire de mîndrie.

– Nu plîng, spuse el.

Se uita ţintă la sfera păroasă care nu se mai dilata, se mişca acum parcă înduioşată.

– Să auzim, spuse sfera şi fiecare perişor îi vibra de plăcere. Am făcut vreo greşeală? Am exagerat cumva? Dar ţie nu ţi-a fost frică, aşa-i?

– Acum sînt sigur de mine, anunţă copilul. Nu mă tem de nimic, şi dacă mă crezi un prost pentru că era să plîng… Să ştii că-s aşa cum vrei tu să fiu, mă străduiesc, vreau să zic. De data asta te-am recunoscut, n-a fost greu.

– Da, n-a fost greu… O glumă, admise tatăl, păstrîndu-şi aspectul de sferă informă şi păroasă, dar avînd acum vocea uşor de recunoscut. Ai fost grozav. Dar te aşteaptă alte încercări şi va trebui să le înfrunţi pe toate. Apoi o să vină şi ultima pe care eu am ratat-o, însă ţie îţi va pecetlui izbînda. În vederea acestei probe te-am pregătit şi te-am învăţat cît era de datoria mea s-o fac. O să fie greu, băieţaş. Dar tu vei reuşi, iar eu o să fiu fericit, pentru că tu eşti din carnea şi din gîndul meu, în triumful tău va fi un pic de loc şi pentru bătrînul tău tată…

Se contractă de nostalgie, apoi urmă pe alt ton:

– Ei, întoarce-te o clipă.

Copilul se întoarse pe cînd izbucni o pocnitură şi un fulger orbitor şterse din scenă copacii, stîncile, albastrul din fundal. Răsucindu-se iarăşi, descoperi doar încîlcitura de spirale şi maşini, într-o imagine lividă, ca de acvariu. Şi pe tatăl său, în uniformă.

Era frumos. Copilul nu se îndoise niciodată de asta. Îi admiră coiful cu sclipiri roşietice, epoleţii şi nasturii lucitori, gradele de culoarea purpurei şi centura de care atîrnau armele. Îi admiră cizmele înalte pînă pe coapse, din metal uşor şi flexibil, mănuşile cu aspect de siliciu ieşind din mînecile ample şi bufante. Dar mai ales ochii, mîndri şi nespus de blînzi, linia bărbătească a buzelor din care se revărsa o nesfîrşită tandreţe.

Se simţeau bine împreună. Şi se jucau: războinicul de fier şi copilul plăpînd care pluteşte şi se leagănă pe undele viitorului.

Aşa arăta tatăl. El îşi întrebă băiatul:

– Ai văzut marea?

Însă copilul nu pricepe. Atunci tatăl ridică mîna înmănuşată în metal şi imită mişcarea valurilor.

– Acolo, în fundul scenei, explică el. Ţi-a plăcut?

– Mult! suspină băiatul cufundat în amintire. Aceea era marea?

– Ei, nu ca pe Pămînt, unde locuiam cu toţii cîndva. Nu ştiu cine spunea că-i oglinda răsturnată a Imensităţii. Iar lumea se îmbulzea acolo, mulţi visau pe ţărmurile ei, şi aşa s-au născut poeme şi cîntece şi legende. Mulţi au luptat şi-au murit traversînd-o, mai înainte chiar ca pulberea să fi acoperit scheletele sirenelor, lăsîndu-le în uitare…

– Tu ai văzut-o? îl întrerupse copilul.

– Da, eu mi-am imaginat-o. Ştiu să călătoresc în timp, am să te învăţ arta asta minunată, o să poţi coborî astfel pînă în zorii lumii, sau ceea ce era lumea înainte ca o scurtă nebunie să-i fi

nimicit amintirea. Aşa că vei înţelege de ce nici chiar după ce-am ajuns între nişte orizonturi curate, departe de murdărie, n-a mai fost posibilă o altă mare pentru noi. O uitaserăm. Oricum, era prea tîrziu. Ce-ai văzut tu nu era decît o baltă sclipitoare, o apă mare, desigur, însă nu ca pe Pămînt. Iar acum, să mergem. Ţi-am pregătit o surpriză, dacă nu chiar o mie de surprize.

Tatăl făcu stînga-mprejur, preocupat. Printre maşinile acelea enorme şi reci, căută cutia neagră, un lucru important, fiindcă fără ea nici jocurile importante nu erau cu putinţă.

Mai întîi avea loc o ceremonie cam complicată, constînd din întrebări şi răspunsuri, rugăminţi şi îndemnuri legate de Forţă. Copilul fremăta, nerăbdător, dar tatăl era neînduplecat în ce priveşte respectarea ritualului. Apoi începeau.

Copilul cerea un soare, o planetă verde şi albastră, sau roşie ca seminţele de magnolie. Tatăl apăsa pe cutia neagră şi planeta era acolo, tangibilă, concretă, puteai ajunge la ea trecînd într-o secundă peste abisurile spaţiului şi timpului. Băiatul cerea vulcani şi prăpăstii, şi pe dată solul era despicat de fisuri ameţitoare, iar un cerc de cratere începeau să erupă. El zbura prin aer ca un pui de vultur, avîndu-şi tatăl pe urme, şi întindea înfrigurat palmele printre cascadele de pietre incandescente. Ar fi vrut să le adune pe toate, şi nu frigeau, îi atingeau palmele ca nişte picături de sînge, rubine îngheţate în tăcerea plutitoare.

Un spectacol îl urma pe celălalt, forme de vegetaţie absurde, sori dubli, de un galben viu ca penele canarilor, sau dispuşi în rozetă. Gigantice dueluri aveau loc între galaxii încleştate, iar astronava îi purta printre roiuri de focuri încinse, ori prin spaţii siderale unde nimeni nu ajunsese vreodată şi unde se spune că poţi rămîne în derivă o veşnicie, însoţit doar de propria-ţi teamă.

Apoi tatăl acţionă asupra cutiei negre şi coborîră pe planetă. Planeta morţii. Diverşi monştri alergau spre ei urlînd, dar îndată îi puneau pe fugă, împrăştiindu-i. Iar copilul rîdea şi aproape că-i era milă de ei, mai că-i venea să ceară să învingă şi ei măcar o dată, fiindcă oricît de oribile înfăţişări ar fi luat, oricît de numeroşi să fi fost şi cu oricîtă viclenie s-ar fi apropiat, întîlnirea se sfîrşea de fiecare dată cu înfrîngerea lor, se retrăgeau într-o caraghioasă dezordine.

Tatăl îşi clătina capul, satisfăcut. Urmărea cu interes îndemînarea fiului, întrebîndu-l de unde avea curajul acela.

– Sînt fiul tău, spunea copilul, iar monştrii nu-s decît închipuiri.

Şi din nou tatăl, abia schimbîndu-şi tonul vocii:

– Dar noi? Şi noi sîntem închipuiri?

Copilul îşi ciupea bărbia, prefăcîndu-se că se gîndeşte profund. Renunţa repede.

– Nu ştiu. Îmi ceri prea mult.

Tatăl dădea din cap mai departe.

– O să afli.

Şi iarăşi acţionă asupra cutiei negre.

– Poţi s-o arunci, spuse copilul Acum înţeleg şi simt. Văd şi fără cutie.

Războinicul îşi ridică băiatul şi, emoţionat, îl strînse la pieptul încins de armură.

– De acord, să presupunem că n-ar exista cutia. Poate că monştrii nu erau decît nişte imagini. Eu însumi i-am învins unul cîte unul, ori pe toţi odată, dacă vrei. Dar ultimul… Ultimul, băieţaş, e pentru tine!

– Eu sînt gata.

Şi astfel, după ce traversară un deşert de piatră ponce şi licheni, ajunseră într-un oraş cu case înclinate, dispuse în ghirlandă: o crizantemă rece sub parabola coborîtoare a cerului.

– Aici, zise tatăl

Copilul încuviinţă. Se uita la siluetele clădirilor dărîmate şi înnegrite de fum, călugări reuniţi într-un conciliabul ce nu admitea intruşi. Într-adevăr, clădirile erau tăcute, cu toate că stăteau înclinate una spre cealaltă.

– Aici este, repetă tatăl.

În aer plutea o ameninţare, ceva aparţinînd trecutului, dar care încă persista. Oraşul era pustiu şi, totuşi, copilul ca printr-un ecou cu mii de rezonanţe, auzi mulţimea necunoscută îmbulzindu-se şi precipitîndu-se pe străzi, apoi strigătul şi ceva, ca o lovitură de pumn abătută năprasnic peste grămada de trupuri strivite. Aşa muriseră toţi. Iar cel care-i ucisese era încă prezent şi treaz. Acum mai mult ca oricînd.

– Un monstru, lămuri tatăl. Cel care m-a învins. Ultimul.

Un vînt cald netezea colbul. Copilul simţi un nod în gît; greutatea înspăimîntătoare a luptei, pentru care poate că nu era destul de pregătit, căzu pe umerii săi diafani şi pentru o clipă îl năpădi teama. Căută refugiu în vorbele tatălui.

– Eram patru: Nogoio, Kramm, Olveira şi eu. Olveira era mereu cu gîndul la fete, Kramm la băutură şi fumat, iar Nogoio, un asiatic, îşi făcea vînt cu evantaiul lui japonez.

– Dar tu? întrebă copilul cu o urmă de maliţie în glasul său cristalin.

– Eu… Eu mă gîndeam la soţia mea şi la cel ce urma să se nască. Poate că doar frămîntarea aceea îmi dădea un sens vieţii, chiar dacă nu lăsam să se vadă.

„Aer respirabil”, a spus Olveira cînd am descins prin aceste meleaguri. „Hai să agăţăm nişte fete!” Kramm a destupat o sticlă, declarând că vrea să-şi dezmorţească picioarele, simţea nevoia să fumeze afară. Eu nu voiam, mă gîndeam la mama copilului meu şi nu voiam, aşteptam veşti despre ei, şi era o zi ca oricare alta, iar planeta era şi ea una obişnuită, cunoşteam de acum sute. Am spus că era mai bine să ne continuăm drumul, şi pentru că deodată am avut certitudinea abisului negru ce ne înconjoară şi acum. Dar Nogoio a votat împotrivă, văzuse copacii şi voia să-şi întindă un hamac în care să se răsfeţe puţin cu evantaiul…

Aşa că mi-am pus uniforma şi am ieşit cu ei. Mi-au încredinţat Fulguratorul şi m-a cuprins dintr-o dată furia cînd le-am văzut veselia aceea plină de încredere. Am simţit că ameţesc, mi se învîrtea capul. Apoi am zărit oraşul, ăsta pe care-l priveşti. Olveira îşi freca mîinile „Dacă e vreo damă cît de cît prezentabilă, o găsesc în mod precis” spunea.

Nu mă simţeam bine şi voiam să-i trec arma lui Nogoio, întrucît Kramm era ameţit şi continua să bea, repetînd că trăgătorul ales eram eu, iar în caz de nevoie trebuia să mă descurc. În fond, arma era atît de puternică încît ar fi putut dezintegra un întreg sistem planetar, înţelegi? Era suficient să apeşi pe un buton şi zece sau douăzeci de planete săreau de pe orbită, în ţăndări, ca nişte bile de ghips.

Încurajat, copilul rîdea.

Dar apoi… Chiar pe cînd încercam să risipesc norul îngheţat care ameninţa oraşul, pe cînd îmi spuneam că suflul morţii era o închipuire a minţii mele aţîţate, a apărut Ucigaşul. „O fată, zicea Olveira, mi-ar ajunge o fată, numai una.“ Au fost ultimele cuvinte rostite de el. Ultimele pe care le-am auzit în viaţa mea de om. Fiindcă văpaia din o mie de sori a calcinat planeta. Într-o clipă.

Îşi privea tatăl, siluetă roşcată profilată pe negrul fumuriu al zidurilor, şi poate din cauza asta nu lăsa umbră. Ori cel puţin aşa i se părea, dar lucrul nu mai avea importanţă atunci.

Şi deodată, ca şi cum tatăl ar fi acţionat în ascuns asupra cutiei negre, Olveira apăru la capătul ulicioarei. Venea, scund şi ridicol, legănîndu-şi capul mare şi parcă mult prea greu, ca şi

cum ar fi dorit să scape de el. De-a dreptul caraghios, bătaia de joc a destinului, pe jumătate pitic, pe jumătate maimuţă, cu picioare subţiri şi strîmbe, de spiiiduş vlăguit.

Cinste ţie, spuse el şi, cu gesturi iuţi, îşi scutură fluturii de colb din coama stufoasă. Văd că ai reuşit. Cine ar fi crezut aşa ceva, în afară de tatăl tău! Uită-te bine la mine, copile. Regele craniilor, cuib de săruturi şi cretă pentru mînuţele tale, e gata să plesnească, iar suportul lui a obosit. Înţelegi?

– Olveira…, interveni tatăl.

– Ssst! Tu, Maestrul Trăgător, n-ai dreptul să vorbeşti. Cînd paharul lui Kramm a alunecat şi s-a spart, eu n-am scos nici măcar un ţipăt şi aveam dreptul, nu?

– Ăsta, zise tatăl, e prietenul meu.

– Categoric. Pînă la sfîrşitul secolelor.

Se întoarse spre copil, îi înălţă capul, trăgîndu-l de bărbie.

– Ştii ce-mi chinuie răsuflarea şi somnul, ce mă face să înnebunesc? Un gînd înfipt ca un cui în capul ăsta mare al meu. Eu sînt tot eu, înţelegi? *Acelaşi,* ca şi cum nimic nu s-ar fi întîmplat.

– Olveira, spuse iarăşi tatăl. E numai pentru copil, pentru fiul meu. Îndată va veni Ucigaşul, deja l-am evocat. Dar de data asta epilogul o să fie altul, n-o să murim pentru a doua oară şi poate că o să fie şi loc, şi iubire, şi viaţă pentru toţi. Copilul e pregătit…

– El?

Olveira izbucni într-un rîs dezlănţuit.

– L-am învăţat totul, ca să nu repete greşelile noastre, greşeala mea. L-am învăţat curajul.

– Ah! suspină Olveira. Şi tu crezi că acum curajul o să-ţi salveze copilul, pe noi, întregul oraş?

– Asta l-am învăţat. .

– Ei, ia să ne uităm un pic la mucos. Hm…

– O să reuşească, asigură tatăl.

– E timid, observă Olveira, însă pe un ton mîngîietor. Ascultă, eu n-am nimic cu tine, dar arăţi ca un pui speriat.

– Eu sînt gata, spuse copilul. Daţi-mi arma, n-am să greşesc ţinta.

Urcară pe terasa de piatră, urmînd o rampă cu trepte lungi. Clădirile adunate parcă în sobor de călugări zăceau în magma deşeurilor negre şi gălbui, iar o uşoară vibraţie moleculară se simţea lîngă ţemplu, vizuina monstrului care se răsucea prin somnul lui letargic, gata totuşi să ţîşnească la primul semn.

– De acolo vine, arătă tatăl cu braţul întins.

– Eu mă plasez în spate, zise Olveira. Ca să fiu sincer, ăsta era locul lui Kramm, dar nu cred că va protesta.

– Iar eu stăteam în faţa lui Nogoio, declară tatăl şi se trase deoparte, cedînd copilului vechiul său loc. Ţine Fulguratorul, ştii cum se foloseşte.

– Ei, micuţule, te rog să nu faci ca taică-tău. Fără ezitare.

– Îţi trebuie curaj, zise tatăl. Eu am şovăit.

– Mda, presimţirea, spuse aproape cu reproş Olveira. Ei, să nu ne mai gîndim la asta.

Scutură înciudat cutia neagră pînă cînd pe terasă apărură dulciuri, băuturi şi nectar.

– Şi tu te joci? se interesă copilul.

– Tot timpul s-a jucat, interveni tatăl. S-a jucat ca un copil lacom şi încăpăţînat.

– Pentru vremurile vieţii mele! suspină Olveira şi bău. Apoi se şterse la gură cu dosul palmei, adăugînd: Cînd o să se tîrască afară dintre pietroaie, să nu-mi spuneţi nimic.

Copilul pipăia arma. Trase cu coada ochiului spre tatăl său, după care îşi aţinti privirea în zare.

– Eşti cel mai bun tată din lume, şopti fără să-şi mişte vreun muşchi.

– O să ne mai jucăm, promise războinicul. Îndată ce iese, apeşi pe butonul ăla roşu. Îl vei vedea zvîrcolindu-se şi arzînd, apoi o să fim salvaţi cu toţii.

Ciuguleau dulciuri, iar Olveira sorbea satisfăcut din băutură, cu capul său mare aplecat puţin pe umăr.

– Ne-am distrat, spuse tatăl. Şi suspină, scoţîndu-şi mănuşile, coiful. La ce-aş fi fost bun fără fiul meu? N-am izbutit să-l cunosc, n-a fost cu putinţă, dar sînt acum lîngă el şi îi spun poveşti, legende, şi ne jucăm.

Îşi puse din nou mîna pe creştetul copilului.

– Vezi ce puţin înseamnă moartea? Imaginile sînt viaţă, şi nu întotdeauna se leagă de vrajă ori de magie. Cîteodată, dacă doreşti asta într-adevăr, devin reale, consistente, libere, în afara oricărei contingenţe. Atunci cutreieră spaţiul şi timpul chiar şi desprinse de tine, *rămîn* cînd tu nu mai eşti. Iar în acel miracol tu înţelegi că ai creat viitorul…

– Am fost curajos? întrebă copilul.

Arma era caldă încă în mîinile lui, iar din cumplitul Ucigaş surprins într-un salt inutil, rămăsese numai o dîră neagră, de materie arsă.

Olveira şi tatăl încuviinţară.

– Mama nu înţelege, spuse copilul gînditor. Poate că ar trebui să mai stai de vorbă cu ea.

– Mama e obosită, zise tatăl. Şi apoi, mamele nu se pricep la asemenea lucruri. Pretind, în schimb, să se păstreze neschimbată camera cuiva care nu s-a mai născut, care urma să vină pe lume, dar se întâmplă ceva şi nu se mai nasc alţi copii. Şi totuşi, mamele nu ştiu, adîncul trupului lor e plin de căldură, dă viaţă şi îşi iubeşte creatura… O dragoste turbată şi tenace, însă cine îşi poate imagina iubirea tatălui!

Copilul asculta. Şi era convins că e viu. Se trezea ca dintr-un somn lung, învăţa secretele stelelor şi trăia, prin tatăl său, cel echipat cu minunata uniformă din piele şi metal.

– Ne jucăm? întrebă.

Pătruns de căldura tinereţii sale virile, tatăl anunţă:

– În curînd o să vină prima iubire. O meriţi.

– Te invidiez, spuse Olveira. Alege-ţi o blondă, băiete.

– Prima iubire? se miră copilul.

– Un joc, îl linişti tatăl. Vei avea nevoie de sfaturile mele, dar după aceea o să-ţi placă.

– Nu mă îndoiesc, zise Olveira.

Copilul pricepu că creştea şi, o clipă, dar o clipă lungă de tot, îl cuprinse nostalgia.

Moartea unui agent secret

Au trecut patru sute de ani de cînd Marte şi Terra nu mai izbutesc să se înţeleagă, şi anume de cînd coloniştii planetei roşii, în urma unei lupte îndelungate şi duze, şi-au proclamat independenţa politică.

Marte e acum o lume înfloritoare, în plină dezvoltare, o planetă extrem de bogată în resurse naturale, unde o rasă tînără şi puternică visează să se lanseze în operaţia de cucerire a întregului sistem Solar;

Iată motivul pentru care pe Terra mişună spionii. Peste tot stau ascunşi spioni marţieni, prin birouri, după tejghelele marilor magazine, în fabrici şi laboratoare, în armată. Nu se poate face chiar nimic: dacă-l arestezi pe unul, vin o sută în locul lui, mai şireţi, mai organizaţi, mai periculoşi.

Răul e inevitabil. De altfel, şi Marte e plin de spioni de-ai Pămîntului, la fel de vicleni, la fel de bine organizaţi. Se dă o luptă surdă, cu schimburi dure de lovituri, in climatul celui mai istovitor şi mai obsedant război rece din istoria omenirii.

Gregory Barnes ieşi din astroportul Noului Washington la orele 15 fix. Se opri cîteva clipe, indecis, sub acoperişul enorm. Trebuia să se prezinte la colonelul Lunigan pe la nouăsprezece, pentru raportul de rutină. Gregory îşi spuse că mai avea timp să se bărbierească, să facă un duş şi să se odihnească vreo două ore.

Chemă un elitaxi. De fapt, îl găsi aşteptînd, nu era nevoie să mai facă semne.

– V-ar deranja dacă v-aţi aşeza în faţă? întrebă şofe-ul. Am recondiţionat scaunele şi vopseaua e încă proaspătă.

Gregory se aşeză alături de el. Se simţea obosit, nervos: optsprezece ore de zbor cu racheta nu sînt un fleac, chiar dacă de la bord nu lipseşte confortul. Cu degetele bătu darabana pe valijoară, apoi trase cu coada ochiului la şofer. Un tip comun. Ochi ageri, bărbie proeminentă, mîini mari şi nu prea curate ieşind din mînecile unei haine de piele sintetică, poate puţin cam mică pentru talia sa. Făcea parte din categoria şoferilor vorbăreţi, o adevărată calamitate pentru pasagerii taciturni.

Începu să vorbească despre vreme, dar Gregory nu se antrenă. Încercă apoi cu sportul. Gregory se ţinu tare. După care şoferul puse întrebarea:

– Cum merg treburile acolo, sus? Reuşim să evităm războiul?

Gregory tresări. Alarmat, se apucă să-l studieze din nou pe şofer, însă îşi dădu seama imediat că suspiciunile sale erau neîntemeiate. Ieşise din astroport la orele cincisprezece fix, iar şoferii care staţionează sub copertină ştiu pe dinafară orarul tuturor rachetelor şi direcţia din care vin. Nu-i era greu să ghicească prompt că el venea de pe Venus.

– Presupun că aţi şters-o englezeşte, continuă şoferul, rîzînd pe sub mustăţi. Aşa-i că nu greşesc?

Gregory privi afară, dedesubt. Clădirile şi grădinile din New Washington se întindeau cît vedeai cu ochii, sub lumina caldă a după-amiezii. Şoferul trecuse comanda pilotului automat şi zîmbea mai departe, nemişcat, cu braţele încrucişate. Gregory îşi duse la buze o ţigară.

– Situaţia nu e clară, zise, dar mi se pare că momentul retragerii e încă departe...

Se scotoci prin buzunare după chibrituri. Şoferul se întinse spre el cu bricheta automată, apăsă cu degetul mare şi un norişor gălbui, înţepător, îi ţîşni lui Gregory în plină figură. O clipă, atîta cît să se gîndească: „Sînt pierdut!“ şi se răsturnă pe scaun, leşinat.

În Rada de Cristal de pe Venus s-a lăsat noaptea. Coloniştii dorm. Oameni care muncesc din greu toată ziua, luptînd cu potrivnicia mediului înconjurător, într-o climă ce te oboseşte cumplit şi-ţi toceşte reflexele.

E grea viaţa pe Venus. Pămîntenii s-au hotărît să colonizeze planeta numai în urma dezordinilor sociale provocate de creşterea tot mai accelerată a populaţiei. Marte îşi închisese frontierele. Trebuia găsită o altă soluţie, alte resurse de exploatat, altă rezervă de hrană pentru milioane şi milioane de fiinţe.

Şi în Rada de Cristal sînt spioni. Agenţi din serviciile secrete, marţian şi pămîntean, ţes de multă vreme o pînză deasă de intrigi: pe tabla de şah a războiului care ar putea izbucni dintr-un moment în altul, Venus reprezintă un pătrat deosebit de important.

Coloniştii ştiu asta. Însă, din cauza sacrificiilor, a privaţiunilor şi a oboselii, nu au timp să se gîndeasеă la situaţie. Ei dorm. În tăcerea nopţii umede şi calde, Rada de Cristal e o îngrămădire cenuşie de conştiinţe amorţite, copleşite de linişte.

Pe pămînt, la o distanţă de milioane şi milioane de kilometri, Gregory Barnes se pregăteşte să petreacă noaptea cea mai halucinantă din întreaga sa viaţă.

Camera era sărăcăcioasă, aproape lipsită de mobilier, cu tencuiala căzută. Primul lucru observat: tencuiala căzută. Şi se surprinse gîndindu-se la ciudăţenia redeşteptării, la faptul că descoperise mai întîi amănuntele şi nu ansamblul lucrurilor care-l înconjurau.

Stătea aşezat. Încercă să-şi mişte picioarele, dar nu reuşi; totuşi, ştia precis că nu era legat. Încăperea n-avea ferestre, poate că se afla într-o pivniţă: petele verzui de pe pereţi şi crăpăturile îi confirmau presupunerea. Cineva stătea în spatele lui. Îi simţea prezenţa din pricina unor mici zgomote confuze, un continuu tîrşîit de paşi şi o respiraţie grea, sufocată, ca a unui astmatic.

Urmă o apăsare pe spătarul scaunului, imprimând acestuia o mişcare de rotaţie care-l făcu să se răsucească pe jumătate. Omul clipi de două-trei ori. În faţa lui se afla un birou, iar la birou şedea un bărbat cu faţa rigidă, impasibilă.

Un altul stătea alături, în picioare. Nu era şoferul de elitaxi. Era scund, slab, cu ochii mici, galbeni, foarte mobili şi îl fixa încruntîndu-şi întruna sprâncenele.

Bărbatul aşezat făcu un semn imperceptibil cu capul. La acel semn, omul cel scund şi slab veni lîngă Gregory cu paşi elastici şi legănaţi. Îl apucă de bărbie, delicat, silindu-l să-şi ridice faţa. În ochii lui, Gregory văzu o licărire de răutate şi de sadism.

Slăbănogul ţâşni ca un arc: îi trase lui Gregory o palmă zdravănă peste obrazul stîng. În aceeaşi clipă simţi în gură gustul dulceag al sîngelui. O mînă îl apucă de păr, silindu-l să-şi ridice iarăşi faţa; încă o lovitură, cumplită, dată cu şi mai multă forţă.

– Ei? zise slăbănogul cu o voce aspră şi plină de ironie. începem interogatoriul, maior Barnes?

Era un glas de coşmar, unul dintre acelea care pînă şi în vis îţi face pielea să se încreţească. Gregory Barnes înălţă cu greu o mînă, şi-o trecu peste obrazul lovit, îşi şterse sîngele de pe buza despicată şi scuipă pe jos.

– Nu mă cheamă Barnes, spuse.

Încercă să fie cît putea mai natural, adăugînd în tonul vocii sale puţină uimire şi surpriză.

– Mă cheamă Edmond Brooks şi sînt inginer electronist la Silver and Bauer Company.

– Nici vorbă, îl întrerupse glasul şfichiuitor ca o lovitură de bici. Eşti maiorul Gregory Barnes din serviciul secret.

O uşă se deschise, lăsînd la vedere o femeie de vreo treizeci de ani, blondă platinată.

– Pregătesc injecţia? întrebă pe un ton de totală indiferenţă.

Bărbatul care şedea la birou încuviinţă. Blonda ieşi, iar după cîteva momente se întoarse cu o seringă şi un tampon de vată.

Îi dezgoli braţul. Gregory aruncă o privire la ceasul-brăţară: arăta orele 19,45 din ziua de 27 aprilie 2843. Prin urmare, trecuseră numai vreo şase ore de la sosirea lui pe astroportul din New Washington.

Pasiv, lăsă ca femeia să-i introducă în venă serul adevărului şi între timp se gîndea. Cine puteau fi indivizii aceia şi de unde ştiau că era un agent din serviciul secret? Căzuse, fără îndoială, în mîinile agenturii marţiene de spionaj. Şi în mod precis voiau să afle de la el unde fusele ascuns Colectorul.

Se scurseră cîteva minute în care nu se întîmplă nimic interesant. Scundacul se apucase să se plimbe pe lîngă scaun, blonda se trăsese deoparte, în vreme ce bărbatul de la birou fuma în spatele măştii sale impenetrabile.

Individul cel mic şi slab îşi privi ceasul. Aşteptă să treacă alte cîteva minute, apoi se apropie de Gregory.

– Numele?

– Edmond Brooks, v-am spus.

– Mincinosule! aruncă omuleţul, scrîşnind din dinţi.

– Jur că sînt Edmond Brooks. Edmond Brooks, inginer electronist.

– Destul! urlă bărbatul aşezat la birou, apoi se întoarse spre femeie; încearcă şi cu betaphil.

Blonda ieşi. Gregory se strădui să se stăpînească. Ştia că şi betaphilul era inutil: în urmă cu şase luni îl imunizaseră faţă de acel drog, iar rezistenţa la el dura peste doi ani. Totuşi, cînd auzi pomenindu-i-se numele, nu-şi putu reprima o ciudată senzaţie de aversiune. Pentru cine nu era imunizat, betaphilul constituia tortura cea mai insuportabilă, îi făcea să ciripească şi pe cei ce n-aveau nimic de spus. Un drog care deştepta în individ teroarea inconştientă, spaime ascunse şi insondabile, ţîşnind brusc spre a sfîşia nervii nenorocitului.

O dată, în timpul cursului de instruire, avusese ocazia să stea de vorbă cu un medic care, experimental, se supusese de bunăvoie efectelor betaphilului. Asistase atunci la o mărturisire halucinantă. Medicul avea o groază inconştientă de insecte. După injecţie era cît pe ce să înnebunească: gîndaci enormi, de doi-trei metri, îl înconjurau fără scăpare, gata să-l apuce cu cleştii lor, iar în jur plutea o putoare acră de acid formic, mirosul înţepător şi dezgustător al furnicilor strivite.

Gregory îşi spuse că nu era cazul să simuleze o teamă pe care, categoric, n-o putea simţi. Nici dacă ar fi fost cel mai mare actor din lume n-ar fi izbutit să-şi păcălească zbirii. Îşi alcătui, în vremea asta, un alt plan de apărare,

Cînd reintră blonda, Gregory îşi luă un aer descumpănit şi speriat.

– Ce faceţi?! strigă, încercînd să se sustragă de la injecţie.

Îl sili pe omuleţ să-i ardă două palme. După care, supus, o lăsă pe femeie să-şi termine treaba.

Omuleţul îşi aprinse şi el o ţigară. Blonda se aşeză mai la o parte, privindu-şi unghiile. Timpul trecea, o succesiune de clipe în echilibru deasupra unui abis de nelinişte.

Slăbănogul se mişcă, se învîrti de două ori pe lîngă scaunul lui Gregory, apoi bombăni:

– E inutil, betaphilul nu-şi face efectul. Era de aşteptat.

Îşi sprijini mîinile pe birou şi spuse:

– Prin urmare? îmi pare că-i limpede. Dacă betaphilul n-are efect, înseamnă că ăsta-i sigur din serviciul secret. Ce fac? îl prelucrez mai departe?

Bărbatul de la birou pufni.

– Cheamă-l pe Steve, ceru el, apoi se scărpina după ureche.

Omuleţul se duse pînă în pragul uşii, făcu un semn şi Steve intră. Era un zdrahon înalt şi spătos, de peste o sută de kilograme, cu părul lins şi tenul măsliniu. Avea mîini enorme. Gregory privi cercetător mîinile lui Steve şi simţi un gol în stomac,

– Mă duc să îmbuc ceva, spuse omuleţul. Continuă tu. Steve zîmbi. Gregory îi văzu dinţii albi, foarte regulaţi, un maxilar puternic care strîngea ţigara de parcă ar fi mîncat-o.

Se aplecă asupra lui, suflîndu-i fumul în nas. Apoi îşi începu interogatoriul.

– Cum te numeşti?

Gregory ridică din umeri.

– Nu face pe prostul, îi spuse Steve.

Şi zâmbi. Cu un gest energic, îi smulse un smoc de păr. Rămase cîteva clipe aşa, nemişcat, examinînd în lumină smocul. Apoi îl suflă din paimâ şi îşi frecă degetele.

– Chiar trebuie să repet întrebarea?

– Ajunge! strigă Gregory. Mă numesc Brooks, am spus-o de vreo zece ori. Actele mele sînt în regula...

– Sînt false. Numele tău adevărat e Gregory Barnes.

Gregory îşi scutură capul cu putere.

– Ascultă aici, idiotule! Acum trei zile erai pe Venus, în Rada de Cristal. Un agent de-al nostru te-a reperat şi te-a urmărit, apoi ţi-a pierdut urma. Ştim prea bine care era sarcina ta: să instalezi Colectorul.

– Nu-i adevărat! Nici măcar nu ştiu ce-i ăla Colector...

– Nu, zău? Poate că schimbarea aerului ţi-a tulburat puţin memoria. Ascultă-mă bine, tîrîtură. Vrei să facem o presupunere? Da? Bravo. Atunci, să admitem pentru moment că nu vrei să ne spui unde e Colectorul. Ştii foarte bine ce-o să facem cu tine...

– Îmi închipui. O să mă lichidaţi. Dar nu pot să vă spun ce nu ştiu.

– Asta o s-o vedem.

Steve îşi trase un scaun şi se aşeză în faţa lui Gregory, foarte aproape. Îi luă o mînă într-ale sale, aproape cu duioşie.

– S-o luăm de la capăt. Cum te cheamă?

– Edmond Brooks!

Degetele groase şi noduroase ale lui Steve strînseră mîna lui Gregory ca într-o menghină. Încet, policele fu îndoit spre spate. Omul simţi o durere cumplită, un şoc în tot antebraţul. Degetul trosni.

– Cum ai spus că te cheamă?

– Brooks!

Trosni şi arătătorul. Apoi veni rîndul mijlociului, dar încă o dată Gregory susţinu că-l chema Brooks. Atunci Steve îşi scoase ţigara aprinsă din gură şi i-o strivi în ureche.

Corpul lui Gregory se îndoi ca un arc, ţîşni asemeni unui resort comprimat şi căzu, rostogolindu-se pe podea. Ţipă o dată, de două ori, după care primi o lovitură de picior în stomac, iar urletul de durere îi gîlgîi sufocat în fundul gîtlejului.

Steve îl apuca de haine. Se simţi săltat, tavanul şi pereţii se învîrteau înspăimîntător, contururile obiectelor apăreau estompate. Apoi totul se linişti, ca apa unei mlaştini. Steve îl aşezase din nou pe scaun, în mijlocul camerei.

Îşi aprinsese altă ţigară şi trăgea cu nesaţ din ea. După care scutură scrumul. Gregory nu mai văzu altceva. Vîrtejul gîndurilor se opri brusc, ochii săi, magnetizaţi, fixau roşul jarului care se apropia încet, se apropia…

Mai înainte ca Steve să-i pună iarăşi întrebarea, Gregory făcu un gest vag, ca pentru a opri ameninţarea.

– Mă numesc Gregory Barnes, spuse dintr-o răsuflare, Steve zîmbi.

– În regulă, Gregory, zise, în regulă. Faci progrese.

Un Colector nu ocupă prea mult loc. Ar putea intra cu uşurinţă într-o cutie cu latura de un metru şi jumătate. Dar eficienţa sa este incomparabilă. Ecranul magnetic pe care-l produce are puterea de-a bloca o întreagă flotilă de astronave; le poate obliga să înconjoare planeta, împiedicîndu-le să debarce.

Un cub de mecanisme, de rezistenţe şi de tranzistori. O excelentă armă defensiva, infailibilă. Cu condiţia să nu fie sabotată.

– Maior Barnes!

Un puţ adinc de vată neagră, lumini sinistre, ca luciul unei lame de oţel. Apoi o cîmpie devastată, acoperită cu zăpadă murdară, gheaţă vînătă, arbori despuiaţi şi ţepeni ca nişte mîini scheletice,

– Maior Barnes!

Din adîncuri, venea din adâncuri, amară ca o remuşcare, o voce solemnă ca o dojană pentru păcate străvechi. Ceva îl trăgea în sus, îl smulgea din întunericul calm, din matca paşnică a nefiinţei.

– Maior Barnes!

Unde, unde îl tîrau? Nu voia, nu voia să-i fie tulhurată liniştea. Bule roşii şi albastre tremurau pe vălul negru al tăcerii, vocea despica acum creierul, străpungea nervii cu ace subţiri de gheaţă, degete încîrligate de vrăjitoare îi sfîşiau sufletul. Se înălţa încet spre viaţă, dureroasa condiţie a terorii şi chinului.

Deschise ochii… Nu era Steve. Steve şedea deoparte. Deasupra lui era Nick, bărbatul cel mic şi slab.

Ţinea în mînă un pahar. Gregory simţea o sete infernală. iar cînd Nick îi apropie paharul de buze, bău cu lăcomie. Regretă însă imediat.

– Ce era? întrebă cu voce tremurată. Ce mi-aţi dat să beau? Aia nu era apă!

Nick începu să rîdă. Se ridică şi Steve şi veni lîngă el. Omul de la birou fuma întruna, impasibil. Femeia cea blondă lipsea.

– Bine ai spus, făcu Steve. Nu era apă.

– Ce era? urlă Gregory, dar nu primi răspuns.

Nu trecu un minut că-l şi cuprinse o greaţă violentă. Începu să tremure şi să se opintească, sub efectul unor sughiţuri nestăpînite.

Steve rîdea.

– De ce te forţezi? întrebă ironic. Ascultă-mă pe mine băiete. Vomează! Hai, curaj, vomează, curăţă-ţi bine stomacul.

Gregory îşi întoarse capul într-o parte. Corpul i se zgudui violent şi împroşcă din el în mai multe reprize.

– De ce? întrebă printre gemete. De ce era nevoie de asta?

Uşa se deschise şi blonda veni în mijlocul camerei. Ţinea în mînă alt pahar pe care i-l dădu lui Steve. Era un lichid dens, gălbui, părea lapte prins.

– Bea! porunci Steve, împingîndu-i paharul sub nas.

Gregory simţi o duhoare putredă, de ouă stricate. Strîmbă din nas şi îşi strînse ochii, trăgîndu-se îndărăt.

– Bea! repetă Steve.

– Am vomat deja, imploră Gregory. Nu mai am nimic în stomac.

– Bine, bine. Dar asta nu-i pentru vomat.

Gregory încerca să cîştige timp. Valuri de căldură îl asaltau din ce în ce mai des. Ce era porcăria aia pe care voiau să-l facă s-o bea? Încă vreun mijloc de a-l tortura, de a-i înfrînge rezistenţa, ori ceva menit , să-l determine să ciripească împotriva voinţei lui?

– Ar fi mai bine să-l legăm, propuse Nick.

Dar Steve părea sigur de sine.

– Nu-i nevoie, zise. Fă-l tu să înghită chestia asta, eu îl ţin nemişcat.

Îi trecu paharul lui Nick, veni în spatele lui Gregory şi-i imobiliză braţele. Nick îl prinse de nas, obligîndu-l să respire pe gură, apoi, calculînd perfect momentul, îi turnă lichidul pe gîtlej.

– Să nu încerci să-l dai afară! spuse el. N-o să reuşeşti, s-a şi lipit de pereţii stomacului.

Steve slăbi strînsoarea. Gregory îşi trecu dosul palmei peste buzele murdare.

– Porcilor! strigă. Porci blestemaţi!

Femeia cea blondă ieşise, bărbatul de la birou fuma ţigară după ţigară.

Cel care vorbi fu Steve:
– Ştii ce era chestia aia galbenă pe care ai băut-o?
Gregory îşi duse o mînă în dreptul stomacului şi clătină din cap.
– Ouă de broască ţestoasă, explică Steve. O papară babană făcută din ouă de broască ţestoasă.
Şi adăugă:
– Nu-ţi face griji, nu-i otrăvitoare.
– Atunci? De ce mi-aţi umplut stomacul cu ele?
– O să pricepi îndată.
Uşa se deschise din nou şi blonda intră cu un vas mare de sticlă în mîini. Înăuntru era ceva, însă Gregory nu reuşi să-şi dea seama ce anume. Apoi femeia puse vasul pe birou. Atunci Gregory văzu: în vas era un şarpe, un şarpe mic care se mişca pe fund, se răsucea şi şuiera, sălta ca un peşte ajuns pe uscat.
Steve apucă vasul cu amîndouă mîinile şi-l aduse chiar lîngă ochii lui Gregory.
– Uită-te la el, îl îndemnă. Ştii ce-i ăsta?
Gregory îşi holbă privirile. Avea o profundă aversiune faţă de reptile, iar cea care se zvîrcolea în vas îi stîrnea un dezgust cu totul aparte. Şarpele nu era mai lung de cincisprezece centimetri şi poate mai subţire decît degetul cel mic, o succesiune sinuoasă de inele galbene şi negre. Avea pielea poroasă, cu granule, ca a melcului. Şi tot ca la melci spatele era cilindric, în vreme ce partea ventrală arăta mai degrabă plată, prevăzută cu o grămadă de ventuze minuscule. Ochii lipseau. Gura, foarte largă în comparaţie cu capul îngust şi ascuţit, se deschidea şi se închidea necontenit.
– Ăsta-i un *sung-water.* vorbi Nick încet. În natură trăieşte prin mlaştinile venusiene.
Gregory îşi întoarse privirea.
– Nu-i veninos, adăugă Steve cu un glas unsuros şi fals-binevoitor. E numai flămînd.
Gregory închise ochii şi îşi lăsă capul în piept. Însă Nick îl apucă de păr.
Încearcă, spuse el, încearcă să-ţi imaginezi ce-o să facă acum acest *sung-water…*
În capul lui Gregory se vînzoleau imagini terifiante, încă o dată o văzu pe femeia cea blondă ieşind şi intrînd în încăpere cu nişte obiecte stranii pe care le aşeză pe birou. Steve îi dădu paharul gol.
– Prepară încă un pic, zise. Repede!

Gregory nu înţelegea.

– Îţi lipseşte fantezia şi imaginaţia, aprecie Steve, Chiar, nu ghiceşti ce te aşteaptă?

Nu, nu reuşea să ghicească. Ori poate că groaza de a intui adevărul îi întuneca mintea, retezîndu-i orice posibilitate de a înţelege.

Tocmai atunci blonda intră iarăşi în încăpere şi-i întinse lui Steve paharul. Steve ridică de pe vas capacul.

– Ia priveşte! spuse el.

Şi turnă în vas cîteva picături din lichidul gălbui.

– Lui *sung-water* ii plac ouăle de broască ţestoasă. Uită-te bine, Gregory. E orb, dar mirosul lichidului e foarte puternic. Priveşte cu cît nesaţ îl suge!

Şarpele.se aruncase cu gura deschisă asupra picăturilor galbene, le sorbise într-o clipă; apoi, ca o lipitoare, îşi lipise burta de sticla vasului, ca să sugă cu ventuzele ultimii stropi de lichid.

Gregory lăsă să-i scape un geamăt; un fior prelung îi trecu prin tot corpul, de la ceafă pînă la călcâie. Sudoarea îi era rece. Apoi, vasul de sticlă păru că se balansează ca un pendul pe dinaintea ochilor săi buimăciţi. Uluit, privea fix rotunjimile recipientului, pe care-l văzu pentru prima oară ca pe o pungă palpitantă, moale şi caldă. Un stomac. Stomacul lui.

Vocea lui Steve ajunse la el ca o lovitură de ciomag, fatală ca o sentinţă fără drept de apel:

– Ai înţeles, Gregory? Da, văd că ţi-ai dat seama. Acum ştii de ce am adus aici un *sung-water.*

Tortura e o suferinţă în doi. Întotdeauna. Cu atît mai mult atunci cînd recurgi la ea ca să smulgi o informaţie, într-un asemenea caz, ura şi ticăloşia au un rol secundar, pur exterior, fiindcă sacralitatea durerii stabileşte în scurtă vreme un raport de stimă reciprocă între cel ce provoacă suferinţa şi cel ce o suportă.

Mai bine să mori. Doamne, de ce nu avea otravă la îndemîna? O otravă cu acţiune rapidă, pe care s-o înghită încă şi mai rapid, mai înainte ca ăia să-l poată împiedica, înainte ca diabolica perspectivă de a se trezi cu şarpele în stomac să se împlinească.

Steve şedea în faţa lui. Îşi făcea de lucru cu o sondă lungă de plastic, şi-o trecea dintr-o mîna în cealaltă, nervos.

– Pentru ultima oară, Gregory. Vrem să ştim unde e Colectorul.

– Nu ştiu, gemu el dezolat. Nu ştiu…

Vocea îi era ostenită, resemnată. Ultimele bastioane cădeau, capitularea era foarte aproape. Fusese o iluzie să creadă că va rezista. Fracturi, luxaţii, lovituri şi arsuri: pe toate le suportase. Dar şarpele, nu. Numai cînd se uita la stîrpitura aceea galbenă şi neagră care se zvîrcolea în vas, simţea că înnebuneşte de greaţă.

Se făcuse de-acum ora şase dimineaţa. Dacă ar mai fi putut rezista douăsprezece ore! Gregory ştia că în ziua de 28 aprilie Colectorul urma să fie mutat. Cînd, la Rada de Cristal, instalase dispozitivul în subsolurile Biroului de Imigraţie, colonelul Horbiger spusese limpede: “Îl ţinem aici pînă în după-amiaza zilei de 28 aprilie, apoi îl transportăm într-un loc mai sigur”. Îşi amintea perfect cum Horbiger, adăpostindu-se îndărătul secretului militar, nu precizase locul acela.

– Gregory!

Şi vocea lui Steve era obosită.

– Să punem punct, Gregory. Colectorul l-ai instalat tu, asta ai admis-o. Spui că la Rada de Cristal te-au legat la ochi şi te-au urcat într-un elijet. Cît a durat călătoria?

– Nu-mi amintesc. O oră, sau poate două…

– Şi apoi? Unde aţi aterizat?

– Nu ştiu, v-am spus, Cînd mi-au dezlegat ochii, mă aflam într-un subsol, un fel de grotă. Colectorul era acolo, eu am pus releele şi am reglat panoul…

– Da, Gregory. Şi asta ai mai spus-o. Apoi ţi-au pus din nou legătura şi te-au adus înapoi la Rada de Cristal, de unde ai luat Interplanetarul în direcţia Terra.

Steve îşi arătă dinţii albi, foarte regulaţi.

– Minţi! şuieră el. Nu cred o iotă din ce spui. Adevărul e că nu te-au legat la ochi, Gregory. Spune-ne unde-i Colectorul şi te lăsăm liber.

Gregory înghiţi în sec.

– Ce mai aşteptăm? interveni Nick. Ăsta ascunde adevărul în stomac. Ai să vezi cum acest *sung-water* îl face să vorbească…

Steve pufni. Bărbatul de la birou îşi înclină capul într-un semn abia perceptibil. Atunci Steve se ridică în picioare şi-l lovi năprasnic pe Gregory în maxilar.

Capul îi căzu în piept ca la o păpuşă stricată, dar nu-şi pierdu cu totul simţirea. Îi mai rămăsese un strop de conştiinţă

şi, cu ochii întredeschişi, fără puterea de a-şi mai mişca vreun muşchi, îi văzu pe Steve şi pe Nick ocupîndu-se de sondă. Văzu cum o umezeau pe dinăuntru cu acelaşi lichid galben şi puturos pe care fusese silit să-l înghită adineaori. Steve mîzgăli şi orificiul în formă de pîlnie al sondei, apoi ridică de pe vasul de sticlă capacul şi apucă şarpele cu o pensetă minusculă.

NU! OPRIŢI-VĂ, VA SPUN TOTUL! Nu-şi auzi sunetul glasului. Cuvintele i se sparseră în creier ca nişte balonaşe de lumină, strigătul îi rămăsese în fundul gîtlejului. Lumea nu mai era acum decît un imens furnicar în care mişunau mici creaturi stupide. Văzu un picior enorm călcînd peste ciorchinele acela de microbi cu o furie demonică. Puţin îi păsa, în acel moment era gata să condamne întreg universul ca să evite o singură clipă de suferinţă personală. Încercă iarăşi să vorbească, însă vocea îi rămînea ca înfiptă în beregată.

Cineva îl apucă de umeri, o mînă transpirată îl strînse de bărbie, silindu-l să-şi ridice faţa. Simţi sonda apăsîndu-i cerul gurii, apoi coborînd prin esofag ca un cocoloş de gelatină. Zadarnic se zbătu cînd îşi dădu seama că şarpele cobora prin tubul de plastic. La început nu simţi nimic. Apoi stomacul său o luă razna: un inel de piatră, tăios Ca o lamă, se dilata şi se contracta în el ritmic.

Neomenesc, un urlet îi ieşi din gîtlej. Steve îşi trecu o mînă peste fruntea asudată şi îl apucă de haine.

– Ascultă-mă, Gregory. Bestia e în stomacul tău. Poate trăi acolo chiar şi patru zile, pînă să-l atace sucurile gastrice. Şi ştii de ce? Simplu: mlaştinile de pe Venus sînt bogate în acid clorhidric, micul *sung-water* o să creadă că s-a întors acasă. Gîndeşte-te, Gregory: patru zile! Vei avea timp să înnebuneşti de o sută de ori. În curînd, după ce şarpele termină de supt lichidul, o să începi să dansezi. Pentru că o să ţi se lipească de pereţii stomacului şi-o să sugă, o să tot sugă… Ai să-i simţi muşcăturile cumplite ca nişte pumnale.

Gregory căzu grămadă pe podea. Zăcu o clipă, gîfîind, apoi începu să se rostogolească dintr-un perete în altul. Acum nu mai urla. Îşi ţinea dinţii strînşi, iar din gura uşor întredeschisă îi ieşea un geamăt slab, o horcăială gîlgîită, sufocată.

La un moment dat corpul i se răsuci, articulaţiile i se întindeau şi se adunau ea într-o criză de epilepsie. Îşi înălţă capul şi-l lăsă să cadă cu putere pe podea.

– Opreşte-l! îi ceru Nick lui Steve. Dacă-şi mai izbeşte capul aşa, o să-şi piardă cunoştinţa.

Steve se repezi la el. Lui Steve îi curgeau şiroaie de sudoare. Şi tremura. Celuilalt, lui Nick, începură să-i clănţăne dinţii. Chiar şi bărbatul de la birou, pînă atunci impasibil, înţepenise şi strîngea din pumni.

– Gregory, spuse Steve trăgîndu-l în sus, în genunchi. Încăpăţînat prost ce eşti! Vorbeşte! Dacă ne spui unde-i Colectorul, îţi golim stomacul. Nu poţi voma şarpele, Gregory. E nevoie de sondă ca să-l scoţi afară!

Stătea acolo, în genunchi, ca un muribund care-şi aşteaptă lovitura de graţie. Toată fiinţa sa se renega. Tîmplele i se zbăteau cu furie, scîrba şi durerea îl copleşeau, pe cînd înlăuntrul său creştea o nevoie absurdă, nevoia irealizabilă de *a fi un altul,* oricine altul, dar nu el însuşi.

Nu era decît un stomac, optzeci de kilograme de stomac dureros. Ridică braţele într-un gest jalnic, implorator. Atunci Steve se sperie şi se trase înapoi pînă atinse peretele cu spatele. Gregory se tîrî în genunchi, ajunse lîngă el, i se agăţă de haine. Avea ochii ieşiţi din orbite, înroşiţi, îi curgeau bale din gură, toată faţa i se contractase de durere.

– Nu poate vorbi, zise Nick pe cînd se apropia cuprins de tremurături. Cred că vrea să vorbească, dar nu poate: are gîtlejul blocat.

– Aşa-i, acceptă Steve. Adu sonda.

Cu mişcări nervoase şi încurcate, se apucă să mâzgălească iarăşi cu lichid gălbui tubul. Apoi vărsă alt lichid în vasul de sticlă, introduse în el un capăt al sondei şi îi dădu celălalt capăt lui Gregory, care aştepta gemînd, cu gura căscată.

Se scurseră cîteva minute pînă cînd şarpele, atras de mirosul lichidului, să urce prin tub şi să se întoarcă in vas. Steve îşi şterse de haine palmele transpirate. Nick tremura mai departe, omul de la birou îşi strivi ţigara în scrumieră.

Toţi trei stăteau îngrămădiţi pe el, încordaţi de nerăbdarea cu care-i aşteptau confesiunea, pîndind clipa cînd avea să-şi ridice capul.

– Vă spun tot, declară Gregory şi îşi roti ochii prin încăpere. Mă lăsaţi în pace după aceea?

– Da. Spune-ne unde-i Colectorul şi-ţi dăm drumul,

– Nu cred…

– Ai cuvîntul nostru.

Gregory aruncă o privire la ceasul-brăţară. Era ora şapte dimineaţa.

– Mai întîi luaţi vasul de aici. Nu vreau să mai vad şarpele ăla.

Steve făcu un semn: Nick apucă vasul şi ieşi.

– Daţi-mi o hartă a planetei Venus. ceru Gregory.

Marte, regiunea canalelor din nord-vest. Nemişcate pe pistele de lansare, complet echipate şi luminate, două sute de astronave aşteaptă semnalul.

Venus şi Marte sînt în conjuncţie favorabilă. Un semnal, ştirea că a fost dezactivat sau distrus Colectorul, şi cele două sute de astronave se vor înălţa într-o unică şi silenţioasă vîlvătaie.

Trei ore de propulsie accelerată, o descindere netulburată şi lipsită de situaţii imprevizibile, iar ocuparea planetei Venus va fi un fapt împlinit.

– Daţi-mi o hartă a planetei Venus, ceru Gregory. Bărbatul de la birou deschise încet sertarul, scoase harta şi o desfăşură. Apoi îşi aprinse a nu ştiu cîta ţigară.

– Aici e! spuse Gregory, arătând cu degetul. În zona Munţilor Negri. La două mile de rîu se află instalaţiile unei centrale atomice, acum dezafectată. Colectorul e acolo, în subsolul pavilionului principal.

Nu era adevărat. Spunea aşa ca să-şi bată joc de ei. Aproape că-i veni să rîdă cînd îl văzu pe Nick repezindu-se afară din cameră. Imbecililor, v-am dus! gîndi. Se ştia un om terminat. Nick urma să ia imediat legătura cu agenţii marţieni detaşaţi pe Venus. Îi vedea alcătuindu-şi în grabă un plan, trimiţînd în mare secret o echipă de comando în Munţii Negri. Îi vedea scotocind peste tot, întorcînd centrala cu susul în jos. Vor trece ore în şir pînă să-şi dea seama că mărturisirea lui era falsă. Iar răspunsul avea să ajungă abia în cursul serii. Au să mă ucidă diseară, îşi zise. Poate că înainte de asta or să mă mai tortureze puţintel, dar eu nu voi putea mărturisi, nici un şarpe din lume nu mă va putea face să dezvălui ceea ce nu ştiu. Cuvintele lui Horbiger îi reveniră în minte, dătătoare de speranţă: “Vom ţine Colectorul aici, în Radă, pînă în după-amiaza zilei de 28 aprilie, apoi îl transportăm într-un loc mai sigur“.

Bărbatul de la birou se ridică.

– Duceţi-l de aici, ordonă el. Diseară vom şti dacă a spus adevărul.

La orele nouăsprezece fix intrară în cămăruţa unde-l închiseseră. Gregory se ridică în capul oaselor pe saltea şi-i privi pe Steve şi pe Nick cu nişte ochii umflaţi de febră şi de somn.

– Ridică-te, porunci Steve.

Au să-l ducă din nou în camera aceea, în faţa biroului. Au să înceapă iarăşi istoria cu şarpele blestemat. Informaţia lui mincinoasă i-o fi dus la exasperare, de bună seamă.

Dădu să le explice cum stăteau lucrurile. Dacă izbutea să-i convingă că de acum înainte Colectorul era imposibil de găsit, poate ar fi evitat o tortură inutilă. L-ar fi împuşcat în cap, şi cu asta basta.

– Dă-i drumul, zise Steve.

Străbătură un coridor care la capăt o cotea în unghi drept. Apoi nişte trepte. Nick deschise o uşă şi…

Gregory îşi reţinu cu greu o exclamaţie de uimire. În faţa lui se deschidea o pajişte largă, mirosind a fin. Aproape că se făcuse întuneric, pe cer străluceau primele stele.

Pe terenul de lîngă casa aceea rustică şi dărăpănată, un mic elicar stătea gata să decoleze. Gregory o văzu pe femeia cea blondă urcînd la bord. Era şi celălalt acolo, bărbatul cu faţa impasibilă.

– Mişcă! veni ordinul lui Steve. Intră în portbagaj.

Gregory nu pricepea. Îşi bătuse joc de ei, îi păcălise, iar ăia, în loc să-i facă de petrecanie, îl duceau la plimbare.

Ghemuit în portbagaj, pe întuneric, se gîndea. Poate că-l transferau în altă localitate ca să-l interogheze în condiţii mai bune. Cine ştie, poate că fuseseră siliţi să abandoneze casa de ţară, devenita nesigură.

Se înşela. După vreo oră de zbor, elicarul ateriză la marginea unei păduri.

– Ieşi, spuse Steve după ce deschise portiera.

Îşi îndreptă spinarea şi sări jos, pe pămîntul umed.

– Noroc! îi ură Steve. Şterge-o! Du-te drept înainte şi nu întoarce capul.

Au să-l împuşte pe la spate, era sigur. Număra paşii în gînd… Trei, patru, cinci… Şi-i imagina pe Steve ori pe Nick ochind. Pentru Dumnezeu, ce mai aşteptau?

Nu se întîmplă nimic. Motorul elicarului dudui în urcare. Gregory simţi un val de aer călduţ, apoi zgomotul îşi micşoră intensitatea, slăbi, deveni aproape imperceptibil. Plecaseră.

Era cu putinţă? îi păru că visase. Îşi pipăi cele trei degete fracturate, atinse pielea arsă de pe faţă, îşi apăsă cu mîna

stomacul vlăguit, care încă-l mai durea. Nu fusese vis. Dar de ce, de ce nu-l omorîseră? De ce să-l lase după ce-şi bătuse joc de ei?

Cînd ajunse la marea arteră de comunicaţie, se uită la tăbliţele indicatoare: se afla la patruzeci şi cinci de mile de New Washington. Ceasul său arăta orele 20,15, seara zilei de 28 aprilie. Trebuia să se prezinte la colonelul Lunigan şi era deja în întârziere cu mai mult de douăzeci şi patru de ore.

Paşii lui răsunau pe suprafaţa metalică a şoselei, în vreme ce vehicule grele pe pernă de aer treceau în viteză pe lîngă el, împroşcîndu-l cu jeturi de aer fierbinte.

Jos, la răspîntie, se opri. Un autovehicul staţiona dinaintea intrării în magazin. Şoferul, un bătrînel cu mustăţi roşcate, acceptă să-l ia.

Cînd ajunse, în sfîrşit, cu sufletul la gură, acasă la colonelul Lunigan, erau orele 21,30.

– Singurul lucru pe care nu izbutesc să-l pricep, spuse Gregory în încheierea raportului său, e că m-au lăsat să plec.

Ochii colonelului Lunigan îl ţintuiau, pătrunzători şi severi.

– Ai fost foarte abil, Barnes. Şi curajos, aş zice. Arsurile de pe faţă par autentice…

Deschise sertarul biroului şi îndreptă rapid spre el un pistol…

Gregory păli.

– Astăzi la prînz, vorbi Lunigan, centrală atomică din Munţii Negri a sărit în aer.

– Şi ce-i ciudat în asta? Era firesc s-o bombardeze, credeau că acolo-i ascuns Colectorul.

– N-au bombardat-o, spuse Lunigan cu mînie. A explodat dinăuntru, din cauza unui dispozitiv ajuns naiba ştie cum în subteranele pavilionului central. Şi apoi, termină cu povestea asta ridicolă privitoare la informaţia falsă. *Colectorul era cu adevărat ascuns în centrală.* A fost dus acolo îndată ce l-ai pus dumneata la punct.

Gregory se făcu palid ca un mort. Lunigan era un tip care nu glumea niciodată, vorbea serios.

– Numai dumneata, Horbiger şi alţi cîţiva ştiau unde era.

– Nu! Eu nu ştiam. Horbiger mi-a zis că urma să ţină Colectorul în Rada de Cristal pînă în după-amiaza zilei de azi. Intrebaţi-l şi o să vedeţi că va confirma.

– Horbiger e mort. A fost găsit ciuruit de gloanţe lîngă rămăşiţele Colectorului. Dumneata ai trădat. Dumneata, care

aseară nu te-ai prezentat la raport, iar acum vii înaintea mea cu povestioara asta absurdă. Nici un copii nu te-ar crede.

Lunigan avea perfectă dreptate. Nici un copil nu putea crede în… întîmplarea, în faptul acela cu totul şi cu totul improbabil. Îi veni în minte momentul cînd pusese degetul la întâmplare pe harta planetei Venus. Aici, spusese, în regiunea Munţilor Negri. Doamne! Dintre mii şi mii de localităţi o alesese tocmai pe aceea în care fără ştirea lui, transferaseră între timp Colectorul!

Îşi sprijini mîinile pe birou şi se porni pe rîs, hohotind. Şi pistolul colonelului era ridicol, părea o batjocură, o caricatură a morţii, moartea aceea pe care o degustase cu amărăciune de mai multe ori în douăzeci şi patru de ore.

Corpul i se zbuciumă, i se îndoi de rîsul nestâpînit.

– Fii atent! îl preveni Lunigan. Încă un gest şi te-am lichidat. Am ordin să trag fără somaţie.

Să tragă în cine? Într-un mort? Doamne, ce monstruozitate, ce destin absurd şi imposibil! Rîsul său deveni isteric, ochii i se înceţoşară. Lăcrima. Atunci îşi duse o mînă înspre buzunar.

Asta a fost tot. Voia doar să-şi scoată batista: Dar colonelul Lunigan îl avertizase. Nu era Lunigan omul care să rişte să fie luat prin surprindere, iar reflexele sale erau fulgerătoare.

Glontele îl nimeri în plin piept. Gregory tresări, rămase ţeapăn vreo trei secunde, cu trupul în cumpănă; trei secunde de agonie dulce şi înăbuşită, insuficiente pentru a pricepe pînă la capăt ultima glumă pe care i-o rezervase soarta.

Îşi simţi tot sîngele precipitîndu-se în jos, spre picioare, şi căzu ca retezat.

În seara zilei următoare începu războiul.

S de la serpens

Exp. Dr. Fabio Cali&tri
Prim arhivar la
Biblioteca Naţională
Roma

Către Prof. Aurelio Buonaiuti
Rector eminentim al
Universităţii Ştiinţifice
Florenţa

Roma, 26 iulie 1998

Iubite domnule profe&or,

urmare a eruditei &i &-trâlucitei dumneavoa&ţră comunicări ţinută la Roma acum doi ani în cadrul Congresului Internaţional de Exobiologie – în acea împrejurare am fo&t un fel de &ecretar al &ecţiunii italiene – mă adre&ez dv. deoarece vă con&ider, prin competenţa &pecifică şi prin meritele univer&al recuno&cute, per&oana cea mai indicată a-mi a&culta mărturia, ab&olut adevărată &i redactată în deplinătatea facultăţilor mintale.

Veţi ob&erva că în acea&tă dactilogramă a &apte&prezecea literă din alfabetul italian e&te înlocuită sistematic cu &emnul „&“. Motivele ace&tei înlocuiri care în prima clipă v-ar putea părea &tranie &i aiurită vi &e vor limpezi pe tra&eu, numai &ă binevoiţi a parcurge cu răbdare lectura raportului meu.

În urmă cu doi ani, aţi impresionat pe toţi participanţii la congre&, &u&ţinînd cu genială intuiţie că intelegenţele extratere&tre ar putea intra în comunicare cu noi prin intermediul unei proiecţii mentale. Bariera anilor-lumină care ne de&part de ele &-ar depă&i a&tfel într-o clipă, în ciuda po&tulatelor lui Ein&tein, ori poate &pre întărirea lor, căci mintea &capă legilor cărora li &e &upune materia. Dumneavoa&tră aveaţi perfectă dreptate, iubite domnule profe&or. Am &ă &pun chiar mai mult: e&te po&ibilă nu numai comunicarea, ci &i un veritabil tran&fer p&ihic. Eu, cel ,ce vă &crie, am fo&t timp de o lună întreagă receptaculul corporal care a găzduit, contrar voinţei &ale, &upărătoarea prezenţă a unei entităţi &trăine venite dintr-o lume aflată la &ute &i &ute de par&eci depărtare. Vă rog &ă nu rupeţi ace&t raport &i &ă-l citiţi mai departe:

adevărul rămîne mereu acela&i, chiar dacă uneori preferă &ă îmbrace haina ab&urdului.

Totul a început acum o lună, exact în dimineaţa duminicii de 28 iunie 1998, Era ora un&prezece dimineaţa &i mă aflam, ca în toate duminicile, pe tera&a catedralei &an Pietro din Vatican. De multă vreme Roma a ajun& un ora& halucinant, de nelocuit, un infern al automobilelor care &tagnează înnebunite prin meandrele unui trafic unde viteza medie nu reu&e&te, în cel mai bun caz, &ă depă&ea&că doi kilometri pe oră.

Întotdeauna &înt o mulţime de turi&ti &u&, pe tera&ă, la umbra cupolei. Dar în general e vorba de oameni lini&tiţi, nemţi, americani, japonezi, &tînd cuminţi în rînduri, în&oţiţi de ghizi &i avînd cu toţii în dotare binocluri &i aparate de filmat. Nu mă deranjează deloc, poate &i pentru că în momentele acelea &înt prea ab&orbit &ă-mi admir de &u& ora&ul, în &fîrşit al meu, încăpînd într-o &ingură privire.

Ei bine, în duminica de 28 iunie &tăteam ca de obicei &prijinit de parapetul din&pre &ud, cu ochiul fixat pe ni&te îndepărtate profiluri arhitecturale, de-acum familiare: colina Gianicolo, Forul imperial, zgîrie-norii din Eur &i cupolele bi&ericilor avîntate &pre cerul alba&tru, fără nici un nor. Deodată, poate că în urma unei &curte &enzaţii de le&in, am perceput un &unet den& &i vibrant ca atunci cînd, cu un foarfece puternic, tai un cablu metalic. În acela&i moment mi-a explodat ceva în creier. Am căzut pe balu&tradă &i apoi am alunecat jo&, pe le&pezile tera&ei.

Cînd am de&chi& ochii, eram înconjurat de o pădure de picioare. Cineva îmi dădu&e &ă miro& &ăruri de amoniu. Mai multe per&oane &tăteau aplecate a&upra mea &i di&cutau confuz.

– *Der &onne&tich,* &i-a dat părerea o bătrînă doamnă nemţoaică.

– *It i& dizzy &pell,* a încercat &-o corecteze un tînăr cu un evident accent american.

Dar amîndoi &e în&elau, nu era vorba nici de in&olaţie, nici de le&in. Era ceva înăuntru, cu adevărat in&olit. Pentru prima oară în viaţă &imţeam că în cutia mea craniană creierul exi&ta, îi &imţeam prezenţa fizică, materială, aproape palpabilă.

A venit un poliţi&t îmbrăcat în civil &i m-a ajutat &ă mă ridic.

– Vă &imţiţi bine, domnule?

Eu am făcut &emn din cap, ca un boxer zăpăcit de lovituri.

– Vă în&oţe&c, a &pu& poliţi&tul.

M-a luat de braţ &i m-a condu& la a&cen&or. Cînd am ajun& în&ă jo&, în mijlocul nao&ului central, cu toate că îmi tremurau picioarele, l-am convin& că nu mai aveam nevoie de ajutor. Poliţi&tul a ridicat din umeri &i &-a îndepărtat.

Am trecut prin faţa baldachinului lui Bernini. Acolo mi &-a întîmplat încă un lucru de&cumpănitor. Întotdeauna am urît &tilul baroc, poate chiar mai mult decît pe cel gotic, îndrăgo&tit cum &înt de &tilul romantic, pur &i liniar. Ei bine, cele patru coloane care &e înalţă în &pirală, ma&ive, încărcate exce&iv, a&emeni unor mon&truo&i anaconda, în momentul acela mi-au părut chinte&enţe ale perfecţiunii, frumu&eţea în&ă&i, realizată după cele mai armonioa&e &i &ublime forme. Căzut într-o adevărată de&fătare e&tetică, a& fi răma& în faţa baldachinului toată viaţa dacă un nea&teptat îndemn interior nu m-ar fi împin& &pre ie&ire.

În ghirlanda dublului &ir de coloane, piaţa era inundată de &oare. Locuie&c în &patele Ca&telului &an Angelo, la numai un kilometru di&tanţă, tra&eu pe care de obicei îl &trăbat mergînd pe jo&. Dar în ziua aceea, ca &ă ajung la locuinţa mea, m-am gîndit că ar fi mai prudent &ă iau un taxi. Cînt &oţia mea, Livia, m-a văzut, apărînd în pragul ca&ei, n-a reu&it &ă-&i reţină un ţipăt de uimire.

– Ce-ai păţit, Fabio? Ai o faţă de mort.

Ca în toate duminicile, Livia pregăti&e un prînz excelent. Dar în ziua aceea nu m-am atin& de mîncare, îmi &imţeam ochii arzînd de febră şi m-am vîrît imediat în a&ternut. Capul îmi vuia ca un furnicar. Puteam &ă-mi număr circumvoluţiunile creierului, una cîte una, &au mai bine-zis altcineva, dinăuntru, le număra pentru mine, &cotocea pe&te tot, pînă &i în cutele cele mai a&cun&e, în ungherele in&ondabile a căror exi&tenţă pînă atunci nici măcar n-o bănui&em.

După o oră am căzut într-o comă profundă, din care mi-am revenit pe&te trei zile într-un &alon de &pital. Febra di&păru&e aproape bru&c, a&a cum &i veni&e. Îmi reveni&em de&tul de bine, atîta doar că eram puţin &lăbit &i ameţit din pricina acelui furnicar din creier pe care, de atunci încoace îl &imt întruna. Doctorii voiau &ă mă reţină ca &ă mă &upună la cine &tie ce analize, dar eu am &emnat o declaraţie care îi &cutea de orice re&ponsabilitate şi m-am întor& aca&ă.

Chiar în &eara aceea, în &tudioul meu, am început &ă lucrez pentru &trăinul care mi &e cuibări&e în creier. La început

mai puteam &ă mă iluzionez că &înt &tăpîn pe ge&turile &i pe hotărîrile mele. Lua&em din raft volumul întîi din *Enciclopedia Treccani* &i începu&em &-o ră&foie&c metodic, pornind de la prima pagină. De ani lungi cochetez cu ideea de a &crie un &tudiu intitulat *Etimologii &i obiceiuri,* încît la început, ră&foind volumul, mai puteam &ă-mi închipui că făceam o cercetare &i&tematică a etimoanelor mai intere&ante pentru lucrarea pe care îmi propu&e&em &-o redactez. Erau o mulţime de cuvinte care pentru mine nu prezentau nici un intere& etimologic, a&a că a& fi renunţat cu plăcere la ele, trecînd repede mai departe. În&ă &trăinul era cu totul de altă părere, &orbea un cuvînt după altul cu zelul unui neofit, înregi&trînd pînă &i informaţiile marginale &i zăbovind acolo unde &ocotea el că trebuie &ă zăbovea&că.

Citea &i înmagazina cu o viteză medie de douăzeci de pagini pe oră. Din cînd în cînd &imţeam înlăuntrul meu o vibraţie de mulţumire, ceva a&emănător unui &uierat. Capul mă durea &i-mi atîma greu, dar de-acum eram &ubjugat, atent numai la apă&area din ceafă ce revenea mereu &i prin care &trăinul mă anunţa cînd trebuia &ă întorc pagina.

A doua zi – ordinul &trăinului fu&e&e categoric – i-am telefonat directorului bibliotecii ca &ă-i comunic hotărîrea de a-mi lua concediul cu o lună mai devreme. Neavînd habar de nimic, &oţia mea nu era cu nici un chip de acord, &-a înfuriat &i mi-a făcut mutre zile în &ir: era la mijloc hotelul deja reţinut la Viareggio, toată încîlcitura de înţelegeri cu prietenii &i cu rudele cu care ne petrecem vacanţele. Iar hotărârea mea nici măcar nu avea în vedere o &chimbare de dată, ci anula pur &i &implu călătoria.

– &ă te ia naiba cu cartea ta cu tot! a înjurat Livia.

Totu&i, îmi pregătea răbdătoare mîncarea &i nu venea niciodată să mă deranjeze cînd lucram ca un nebun din primele ore ale dimineţii pînă &eara tîrziu.

Mi &e pare că am mai &pu& că &trăinul era un tip metodic. În zece zile a &uflat cele treizeci &i opt de volume ale *Enciclopediei Treccani,* plu& indexele bibliografice &i volumele care aduceau la zi materialul.

– De&ul! am încercat &ă-i &pun dezgu&tat la culme. Am nevoie de odihnă şi de deconectare, &înt obo&it.

Am &imţit în creier un fluierat prelung, pe care l-am interpretat ca pe un &emn de aprobare. A&a că mi-am turnat un pahar de brandy plin, am &co& din raft ca&eta cu &imfonia nr. 1 de Mahler &i am pu&-o în ca&etofonul &tereofonic.

În &eara aceea am de&coperit că &trăinul nu &uporta alcoolul &i mi-am dat &eama că muzica îl îmblînzea, făcîndu-l &ă-&i piardă din autoritate &i din agre&ivitate. Vioara îl hipnotiza – dacă pot &pune a&a. Oboiul îl mole&ea, iar flautul îl făcea docil ca un căţelu&.

– Cine e&ti? l-am întrebat, profitînd prompt de &lăbiciunea lui de moment. De unde vii? Cum ai reu&it &ă te &trecori în mintea mea?

– U&urel, arhivarule. U&urel!

Am dat mai tare ca&etofonul.

– Cine e&ti? am in&i&tat după ce am mai tra& o gură bună de brandy.

– Poţi &ă-mi &pui Ophi&, mi-a zi& &trăinul.

În propria mea minte, vocea lui mi &-a părut bălmăjită, ca de beţiv di&pu& la confidenţe.

– &înt &arpe &i vin de foarte departe. Chiar în clipa a&ta, mii de indivizi din &pecia mea &tau adunaţi la un loc &i &e concentrează mental ca &ă-mi îngăduie mie, celui ale&, prima luare de contact cu civilizaţia voa&tră…

– Dar de unde vii, pentru Dumnezeu!

– De foarte departe, de lîngă &teaua căreia voi îi &puneţi Rigel. Corpul meu de &arpe e acolo, în &tare de animaţie &u&pendată, în&ă mintea mi-e aici, închi&ă în a ta.

– &i cum ai ajun& la noi?

– Ţi-am &pu&, arhivarule. Printr-o proiecţie mentală in&tantanee. Experienţa a reu&it. Dar &ă nu încerci &ă-mi &mulgi informaţii de&pre lumea mea &i de&pre &tiinţa noa&tră. Chiar dacă a& vrea &ă ţi le dau, n-ai fi în &tare &ă le pricepi. Voi &înteţi cam înapoiaţi.

Am răma& un minut &au două &ă-mi &avurez băutura. Apoi l-am întrebat:

– De ce tocmai eu? De ce m-aţi ale& tocmai pe mine pentru experienţa voa&tră?

– A fo&t o pură întîmplare. Puteam &ă nimere&c în creierul unui primitiv din Au&tralia. Gînde&te-te ce pierdere de timp ar fi fo&t! Cu tine ne-a &urî& norocul: e&ti un e&emplar de&tul de reprezentativ al &peciei tale &i, în plu&, cultivat. Mi&iunea mea e&te mult u&urată.

– Ce vreţi de la noi?

– Nimic, arhivarule. Nimic primejdio& pentru voi, oamenii. Vrem numai &ă ne &ati&facem curiozitatea…

– Mi-ai &ecătuit creierul pe cînd eram în comă, apoi ai înghiţit o bibliotecă întreagă. Nu ţi-e de&tul?

– Nu. Mai &înt &i alte lucruri pe care vrem &ă le &tim. Cele &cri&e în cărţi pe care nu le ai în ca&ă. Dar tu, în calitate de prim arhivair, ai acce& liber la Biblioteca Centrală. Mîine ai &ă mă duci la rafturile rezervate.

– Mîine-i duminică, biblioteca e închi&ă.

În momentul acela, în &tudio a intrat neva&stă-mea. A aruncat o privire plină de repro& &pre &ticla de brandy &i a ridicat o &prînceană ca &ă-mi dea de înţele& că muzica mergea prea tare &i o deranja.

– Am vorbit chiar acum cu &oră-mea, mi-a zi& pe un ton a&pru. Ea &-ar bucura dacă mîine după-amiază l-ai duce pe Filippo la grădina zoologică. De mult i-ai promi&.

Era cît pe ce &-o trimit la dracu. În&ă vocea lui Ophi&, dinăuntrul meu, m-a poftit &ă fiu calm. Cu &iguranţă că pe &trăin îl interesa grădina zoologică.

– De acord, m-am pomenit că &pun, aproape fără &ă-mi dau &eama. Mîine am &ă merg cu băiatul la zoo.

&oţia mea &-a uitat la &ticla de brandy. Apoi a zi&:

– Ce faci? Nu vii &ă te culci?

Am făcut &emn că da. Ophi& nu avea nimic împotrivă, ba chiar părea, în &eara aceea, în mod ciudat intere&at de… în &fîrşit, el m-a îndemnat, cu vicleniile lui de mijlocitor rafinat. Am mai băut o jumătate de pahar &i, clătinîndu-mă, m-am du& după neva&tă-mea în dormitor.

Eram beat. Adică eram beţi, eu &i &trăinul. Mi-au venit în minte toate numele cu care odinioară obi&nuiam &ă-mi alint &oţia, cuvinte lip&ite de &en&, pro&tii. Apoi i-am &pu&: „Hai lîngă mine“. &i voiam &ă adaug: „Vreau &ă te &trîng puţin în braţe“. Dar în loc de a&ta, I&u&e Cri&toa&e, am &uierat: „Vreau &ă te înfă&or puţin cu inelele mele“.

În fine, ticălo&ul de &trăin îmi fura &oţia, &au, cel puţin, profita &i el de ea, fără ca eu &ă pot &ă-l împiedic.

A doua zi m-am du& la grădina zoologică împreună cu nepotul meu Filippo, un băieţel de nouă ani care &tie deja ce vrei &i ce nu vrei de&pre animale, chiar &i de&pre cele mai exotice.

Pomene&c vizita la grădina zoologică numai pentru a &ublinia intere&ul enorm dovedit de &trăin atunci cînd am intrat în &ectorul reptilelor, intere& pe care mi l-au arătat, de altfel, &i mie cobrele &i pitonii. Cînd am trecut pe lîngă &erpii ăia, parcă o

de&cărcare electrică i-ar fi trezit brusc din amorţeală, &e ridicau pe coadă &i î&i &coteau limbile bifurcate, extrem de excitaţi.

Ajun&i aproape de cu&tile mu&telidelor, m-am trezit plin de &udoare rece, nu aveam nici un chef &ă merg în&pre ele. Înlăuntrul meu, &i &trăinul &e zvârcolea cuprin& de panică. Dar nepotul voia &ă vadă mangu&tele de aproape.

A fo&s &fîr&itul lumii! îndată ce m-am apropiat împotriva dorinţei mele, cele două exemplare de Herpe&te& edward&i &-au năpu&tit a&upra pla&ei de protecţie ca două furii. Erau pornite împotriva mea, chiţcăiau &i îmi arătau dinţii, &căpărînd din ni&te ochi răi &i injectaţi.

– Haide, haide! mi-a poruncit &trăinul. Pleacă de lîngă be&tiile a&tea!

M-am lini&tit la vreo două &ute de metri mai încolo, lîngă lacul cu lebede. Îmi &tergeam tran&piraţia a&ezat pe o bancă, în vreme ce nepotul meu mînca o îngheţată.

A doua zi, luni, Ophi& m-a tîrît la bibliotecă. Îmi dicta titlurile cărţilor care îi trebuiau – acum &tăpînea o cultură mon&truoa&ă – iar eu mă duceam &ă i le &cot din rafturi &au a&teptam ca vreun funcţionar &îrguincio& &ă mi le pună la di&poziţie. Apoi, cu răbdare, le ră&foiam dă la prima pînă la ultima pagină,

Multe dintre cărţile pe care voia &ă le con&ulte &trăinul îmi erau ab&olut necuno&cute. Altele erau cla&ice, pietre de hotar în evoluţia noa&tră culturală. A zăbovit îndelung a&upra tratatelor de &tiinţe naturale ale lui Uli&&e Aldrovandi &i, evident, &-a oprit cu in&i&tenţă &pecială la capitolele rezervate reptilelor. Apoi a vrut &ă vadă cele &apte&prezece volume, din *Enciclopedia* lui Diderot, publicate în &ecolul al opt&prezecelea, apoi ultima ediţie a dicţionarului *Larou&&e,* apoi operele lui Freud, apoi tratatele lui Adam &mith, Ricardo, Marx şi încă vreo zece economişti. Nu l-a preocupat aproape deloc literatura, în&ă a parcur& totu&i cu mult intere& cîteva pagini de Lovecraft &i ni&te poezii de Garcia Lorca &i de Emily Dickin&on. În &chimb, &tudiile noa&tre de parap&ihologie l-au făcut &ă zîmbea&că – nu &tiu cum a& putea defini altfel &entimentul de îngăduitoare plicti&eală pe care mi l-a comunicat indirect.

În ace&t domeniu, mi-a &î&îit amuzat, &înteţi încă la abecedar. E&te &i fire&c: aţi ţinut &ă dezvoltaţi artele în locul creierului. Vor trece cel puţin zece &ecole, ori poate o &uta, pînă &ă puteţi realiza o proiecţie in&tantanee &i, a&tfel, &ă ne întoarceţi vizita.

A&a au trecut alte zece zile &i eu mă &imţeam la capătul puterilor. A trebuit totu&i – Ophi& învăţa&e între timp limba engleză – &ă-i pun la di&poziţie întreaga *Enciclopedie Britanică.* Bineînţele& că învăţa&e &i &paniola &i germana &i cine &tie cîte alte limbi, dar acum aproape că &o&i&e momentul întoarcerii, mi&iunea lui Ophi& era pe terminate &i nu mai avea răgazul &ă memoreze cele &aptezeci &i două de volume din *E&pa&a* ori cele o &ută &aizeci &i &apte din *Allgemeine Enzyclopädie.* N-a renunţat în&ă la lectura Bibliei în multiplele ei ver&iuni. Apoi a cerut textele a&iro-babiloniene, *Ave&ta,* literatura vedică, *&uttapitaka* lui Buddha, afori&mele lui Confuciu&, Coranul &i o duzină de tratate de i&toria religiilor. În &fîr&it, a cerut o panoramă a artelor figurative din toate timpurile &i m-am văzut a&tfel &ilit &ă-l în&oţesc în dorinţa lui de a viziona mii &i mii de reproduceri fotografice &i de diapozitive, începînd cu Fidia& &i Praxitele&, fre&cele de la Pompei, pictura cretană pe va&e &i eleni&mul tîrziu.

Imaginea lui Laocoon încolăcit de &erpi înfuriaţi era cît pe ce &ă-i provoace un colap&, cam a&a cum &e întîmpla&e cu trei &ăptămîni în urmă la &an Pietro, în faţa baldachinului lui Bernini. Abia &-a uitat la Giotto, Rafael &i la pictori rena&centi&ti, dar Brueghel &i Bo&ch l-au obligat la ni&te zvîrcoliri chinuitoare. I-a privit cu deta&are pe impre&ioni&tii francezi, mai-mai &ă cadă în letargie lîngă Braque, Mati&&l &i Pica&&o, dar &-a aprin& de entuzia&m pentru Modiglani, Kandin&ki, Mondrian &i Diego Rivera, pentru *action painting* a lui Pollock &i pentru pop *art* a lui Andy Warhol &i Rau&chenberg.

În faţa *Pei&ajului cu om &i &arpe* de Pou&&in &trăinul &-a apucat &ă plîngă. L-a emoţionat.

– Ace&t tablou &ublim, mi-a explicat el, mă ră&plăte&te pentru toate răutăţile voa&tre. Aici, cu totul altfel de obicei, &arpele joacă un rol de echilibru în armonia naturii. Cultura voa&tră e&te antiophidiană, pentru voi &arpele, cu puţine excepţii, e&te mereu un &imbol al răului, ceva ce trebuie &trivit &i aruncat. „Vei fi o&îndit &ă te tîră&ti“, &pune &fînta voa&tră &criptură. „Veni-va femeia care îţi va zdrobi capul”, &i a&a mai departe. O &ă fie foarte greu, chiar &i într-un viitor îndepărtat, ca noi, ophidienii, din &i&temul Rigel, &ă ne putem înţelege cu voi, oamenii.

Zadarnic am încercat ceva în apărare.

– În vitrinele farmaciilor noa&tre, i-am &pu&, &e pune emblema lui E&culap, doi &erpi împletiţi…

– La&ă a&ta, arhivarule, &i tu e&ti ca toţi ceilalţi, o mangu&tă dornică &ă-mi înfigă dinţii în creier.

&trăinul era pe plecare.

– Acum &tiu de&tul, a &pus el. Dintr-o clipă în alta a& putea &ă mă de&prind &i &ă mă întorc aca&ă.

– Atunci &înt liber! am exclamat, turnindu-mi un pahar mare de brandy.

M-am du& pentru un moment la ferea&tră: în lumina amiezii, Tibrul curgea ca o panglică de argint pe lîngă Ca&telul &an Angelo în direcţia colinei Gianicolo. De jo& urca o duhoare de cauciuc ar& &i de gaze de e&apament. Un concert de claxoane înnebunite.

Am închi& în grabă ferea&tra.

A& vrea &ă-i &criu imediat profe&orului Buonaiuti &i &ă-l informez în legătură cu ce mi &-a întîmplat. Pot &-o fac?

Ophi& a ridicat din umeri, cel puţin a&a am interpretat eu u&oara cri&pare care mi-a produ& o &curtă vibraţie în creier.

A&a că acum două ore m-am a&ezat la ma&ina de &cri&, un *Olivetti* vechi pe clapele căruia trebuie să love&ti ca nebunul ca &ă &coţi un &cri& cît de cît lizibil, de vină fiind &i banda u&cată pe care nu mă hotără&c o dată &-o &chimb.

Aici a început calvarul. Pentru că imediat ce am bătut litera aceea din alfabet care &eamănă cu un &arpe, &trăinul &-a înfuriat.

N-ai pic de re&pect faţă de mine! a urlat, zgîlţîindu-mi creierul. Love&ti în clapa aia cu răutate &i cu ură, cu un total di&preţ faţă de imaginea mea, faţă de &emnul ce-mi &tilizează alcătuirea fizică. Îţi interzic &ă mai folo&e&ti clapa aceea!

Am pu& altă coală &i mi-am turnat un pahar de brandy. Ophi& era pilit, dar de data a&ta alcoolul îl făcea rău.

– &crie, &crie-ţi raportul, &punea întruna, dar nu te apropia de clapa aia, altfel te omor.

– Bine, am zi& eu împăciuitor. În locul acelei litere am &ă folo&e&c &emnul „&“, chiar dacă lectura va fi ceva mai greoaie.

– De acord, arhivarule. &emnul pe care-l propui în &chimb mă face &ă mă gînde&c la verii no&tri, ophi&aurii de pe Betelgeu&e, cu care nu ne prea înţelegem tocmai din cauza celor două lăbuţe ce-i arată iremediabil inferiori. N-am nimic împotrivă &ă-i love&ti cu degetul tău murdar. Iar acum a&cultă-mă bine, arhivarule. A& putea &ă plec imediat, în&â &înt curio& &ă cite&c tîmpeniile pe care ai &ă le &crii în raport. Fii atent &ă nu gre&e&ti. Dacă mai atingi o dată clapa pe care ţi-am interzis-o,

îţi gîtui coarnele &i te la& ţeapăn pe ma&şina ta de &cri&. Atenţie, că nu glume&c!

Iată-mă la treabă, iubite domnule profe&or. De două ore, concentrat la maximum, îmi &criu raportul &i mă pregăte&c &ă-l închei cu &peranţa că, în ciuda modalităţii la care &înt obligat, va fi totu&i clar &i o &ă-l puteţi înţelege. Dumneavoa&tră hotărîţi dacă e bine &au nu &ă informaţi lumea academică în legătură cu tulburătoarea experienţă în care m-am trezit implicat. Ţineţi &eama de faptul că pentru orice amănunt &i precizare ulterioară vă &tau oricînd la di&poziţie.

Vă rog &ă mă credeţi, al dumneavoa&tră preadevotat Fabio Calis…

Roma, 29 iulie 1998

Stimate domnule profesor Buonaiuti, sînt Livia Bonfoco, văduva lui Fabio Calistri, prim arhivar la Biblioteca Naţională. Soţul meu a fost răpus de un infarct. În urmă cu trei zile, în biroul său, pe cînd se pregătea să termine scrisoarea adresată dumneavoastră şi pe care o anexez prezentei numai pentru a îndeplini ceea ce mi s-a părut că este ultima dorinţă a defunctului,

Asupra conţinutului scrisorii nu intenţionez să mă opresc. Ar putea să vă pară – aşa cum mi-a părut şi mie – fantezistă şi bizară, rod al unei minţi exacerbate.

N-am să vă ascund faptul că în ultima vreme soţul meu trecea printr-o depresiune nervoasă. Simt însă că e de datoria mea să vă informez că diferitele întîmplări descrise de el în scrisoare sînt, după cîte ştiu, absolut conforme cu realitatea. Mă refer la internarea în spital, la vizita în grădina zoologică împreună cu nepotul Filippo, la refugiul pe timp de o lună în consultarea febrilă a cărţilor şi enciclopediilor, chiar şi, vă rog să mă credeţi, la amănuntul intim din seara în care, exercitîndu-şi dreptul conjugal a făcut o confuzie între „braţe” şi „inele”.

Ultima filă era încă în maşina de scris. Semnătura e neterminată, întreruptă acolo unde litera „s“, după o lungă concentrare destinată s-o evite, trebuie să fi scăpat, cred că din cauza oboselii.

O simplă coincidenţă, fireşte. Dar faptul că soţul meu a fost fulgerat chiar în clipa aceea mă nelinişteşte şi mă tulbură.

Să fie o întîmplare? Destinul? Ori mai degrabă ridicola şi absurda răzbunare a unui şarpe beat?

Cu stimă,

Livia Bonfoco, văduva Calistri

Excursie la mare

Să fi fost ora cinci cînd m-a trezit mama, abia se vedea. M-am spălat şi m-am îmbrăcat, am băut cafeaua de malţ super cu biscuiţi vitaminizaţi şi am coborît cu toţii în garaj. Tata ştergea maşina. Am pus în ea lucrurile pentru excursie, uneltele de pescuit, sacoşa cu mîncare. Apoi tata, pornind maşina, a spus: plecăm.

Da' de unde! Ne-a trebuit mai bine de un sfert de oră ca să ieşim din garaj. Maşinile erau una în alta şi garajiştii înjurau, la un moment dat tata s-a făcut verde, şi-a descheiat gulerul de la cămaşă şi a zis: sper că n-aveţi de gînd să mă ţineţi să petrec duminica aici. Iar mama i-a spus, potoleşte-te Ernesto, nu ne goneşte nimeni din urmă.

Mama e răbdătoare. Şi pe diurnul ce ducea la autostradă a încercat mereu să ne împace. Pornise aparatul de radio şi căuta să ne înveselească pe amîndoi cu muzica, dar tata izbucnea la fiecare semafor, calul lui de bătaie îl reprezintă falsificatorii de bonuri, mereu spune că trebuie să fie zeci de mii, asta ar explica de ce se circulă tot aşa de mult, în ciuda turelor fixate şi a restricţiilor.

Tata a fost grozav, a trecut de treizeci şi opt de semafoare într-o oră şi un sfert. Însă după aceea, la postul de pe autostradă, am stat patruzeci de minute. Tata s-a dezbrăcat pînă la maieu, tot nervos, tot gata să izbucnească. S-a calmat numai după ce am trecut de post, cînd a putut băga maşina în viteza a patra. Vezi, fiule, a spus la un moment dat, în lume sînt şmecheri şi proşti, unii care ajung la mare într-o jumătate de oră fiindcă au elicopter şi alţii care trebuie să zacă pe drum, în aceste capcane.

Mama n-a comentat, a schimbat numai lungimea de undă, îi căuta pe Desperados, ăia care cîntă fără instrumente, vîrîndu-şi degetele în nas şi-n gît, dar nu-i găsea, aşa că s-a întors la Languroşi, însă tata a zis termină cu tînguiala aia, atunci mama a micşorat volumul pînă aproape de zero, şi-a pus căştile şi n-a mai spus nimic.

Nu ne-a trebuit mult ca să ajungem la mare. Iadul a început din nou, după ce-am ieşit din pădurea de pini şi a apărut postul de control. Toate semafoarele erau pe verde, dar controlul ţinea mult, se înainta poticnit şi, ca să trecem de cealaltă parte, ne-a trebuit aproape o oră.

Tata a făcut de patru sau cinci ori turul falezei în căutarea unui loc mai puţin aglomerat. Apoi mama şi cu mine ne-am dus, cu bonurile în mînă, să ne aşezăm la coadă la ghişee, pe cînd tata umbla după un spaţiu de parcat maşina.

La zece fix eram pe plajă, în rîndul douăzeci şi patru. M-am dus imediat să văd la ce oră se putea face, baie. La zece şi jumătate, a spus supraveghetorul. Într-adevăr, curînd a fluierat de trei ori ca să anunţe că pot intra in apă cei din rîndurile douăzeci pînă la treizeci. Voiam să înaintez ceva mai în larg, unde era mai puţină lume, dar tata striga la mine să nu mă depărtez. Aşa că am încercat să înot pe lîngă mal: un chin, mereu mă loveam de cîte unul şi pînă la urmă m-am ales cu o zgîrietură pe gît, destul de adîncă. Furios din cale-afară, tata m-a dus la infirmerie.

Apoi ne-am întors sub umbrelă şi împreună cu mama am mîncat saleurile şi floricelele. Tata voia să citească ziarul, a şi încercat, însă a fost nevoit să renunţe din cauza aparatelor de radio.

Eu m-am chinuit să fac plajă, stînd întins. Dar lumea nu stătea o clipă pe loc, cu toţii treceau peste mine. Ochii îmi erau plini de nisip.

Atunci ne-am dus la bar, care era plin pînă la refuz, fiind acolo şi amatorii de jocuri mecanice. Tata ne-a spus să aşteptăm afară, că singur o să se descurce mai bine. Într-adevăr, după un sfert de oră s-a întors cu îngheţată pentru mine şi cu cafea pentru mama, în pahar de carton. M-am oprit puţin în spatele pavilionului unde se afla barul, acolo erau leagănele şi toboganele. Nişte băieţi mai înfipţi voiau să-mi intre în faţă, dar i-am pus la respect. Într-o jumătate de oră m-am dat de trei ori. Apoi mi-am luat de la automat o gumă de mestecat şi, mai tîrziu, o acadea.

Cu un sfert de oră înainte de amiază, tata ne-a făcut semn să ne pregătim. Spera să ajungem printre primii la restaurant ca să prindem o masă la marginea terasei, de unde se vede bine marea, însă mulţi alţii ne-o luaseră înainte, aşa că n-am ajuns decît la o masă din mijloc, de unde marea abia se vedea.

Ciorbă de peşte n-aveau. Mama a rămas descumpănită o vreme şi a trebuit să se mulţumească doar cu obişnuitul pui fript, fără nici un gust. Şi tata a mîncat fără chef, din cînd în cînd se uita la mare lungindu-şi gîtul şi bombănea. Sigur, spunea, cine are barcă cu motor se duce în larg şi se distrează cum îi place, se scaldă, pescuieşte, face plajă, nu-l deranjează nimeni.

Atunci mama a propus să închiriem o barcă, dar toate bărcile erau rezervate de vreo cincisprezece zile. Aşa că tata a zis: hai să mergem în păduricea cu pin, e un bazin cu peşti acolo, contra-cost, ne putem distra fără să riscăm o insolaţie.

La două eram deja îmbrăcaţi. Maşina rămăsese la soare şi înăuntru transpirai chiar şi cu geamurile coborîte. Din fericire, la ora aceea circulaţia nu era intensă, am ajuns la pini într-o clipită.

Tot umblînd şi căutînd, tata a dat peste un locşor cu adevărat liniştit, cu lume puţină, aşa că am avut norocul să ne aşezăm într-un luminiş de douăzeci de metri pătraţi, în întregime al nostru. Mama s-a întins pe salteaua de cauciuc şi a deschis televizorul portativ, tata a încercat să doarmă. Eu, fiindcă mă plictiseam, am dat o raită prin jur, fără să mă îndepărtez prea mult şi fără să intru în vorbă cu ceilalţi băieţi.

Nimic de zis, pădurea de pini e tare frumoasă, copacii-s toţi la fel, terenul e acoperit de ace moi care par nişte vîrfuri de compas. Tata spune că era mult mai frumoasă în urmă cu douăzeci de ani, cînd pinii erau adevăraţi, dar i-a atacat o boală urîtă şi au fost tăiaţi şi înlocuiţi cu unii artificiali. Eu nu văd nici o diferenţă, cei din plastic îmi par mai lucioşi, iar acele lor nu înţeapă.

Pe la trei şi jumătate tata a scos undiţele şi ne-am dus la bazin. Era acolo o grămadă de lume şi stăteam înghesuiţi umăr lîngă umăr, dar cu un pic de răbdare izbuteai totuşi să arunci.

Tata a încercat întîi cu pîine, apoi cu floricele de porumb. Nici o speranţă! Asta şi pentru că momeala nu era bine prinsă, încît cînd tata scotea undiţa găsea mereu cîrligul gol.

A venit un îngrijitor cu şalopetă roşie şi plăcuţă argintie la beretă. Domnul meu, a zis, domnul meu, dacă nu pui vierme, cum vrei ca peştii să muşte?

A ridicat capacul de pe coşul atîrnat la şold, şi-a băgat mîna înăuntru şi a scos o rîmă de vreo şase centimetri. Uite, asta-i momeala, a spus, trebuie s-o fixezi bine în cîrlig, lăsîndu-i un capăt să atîrne, şi peştele o să muşte într-o clipă.

Rîma se mişca într-o parte şi-n alta ca un ştergător de parbriz. Dumneata eşti nebun, a spus tata, eu nu pun mîna pe porcăria aia, mi-e scîrbă.

Aşa că îngrijitorul s-a gîndit să pună el rîma în cîrlig. Tata şi-a vîrît mîna în buzunar şi i-a dat o monedă.

Într-adevăr, peştele a muşcat numaidecît. A urmat un pic de zăpăceală, fiindcă aţa undiţei se încîlcise cu a domnului de alături. Ăsta chiar scosese un ţipăt, crezînd că prinsese el

peştele, dar apoi, cînd aţele s-au descîlcit, a văzut că peştele era al lui tata, s-a făcut vînăt de necaz şi s-a mutat mai încolo.

Mama s-a bucurat foarte tare cînd ne-a văzut întorcîndu-ne cu peştele. A închis televizorul şi ne-a felicitat. Pînă una-alta, tata scotocea prin sacoşa cu mîncare, căuta briceagul cu tirbuşon. Apoi a spintecat peştele, dar cînd să-i scoată maţele a strîmbat din nas. Pînă la urmă, folosindu-se de o lingură, l-a curăţat bine şi l-a spălat cu apă minerală.

Acum facem focul, a spus, o să vedeţi ce frumos va fi. Focul, a zis mama, dar de ce? Ca să prăjim peştele, a explicat tata. Îl prăjim ca străbunii noştri şi ca în natură.

Din cînd în cînd rostea natură, un cuvînt pe care nu-l prea înţeleg. Ah, natura, spunea. Şi îşi freca mîinile. Vreau totul ca în natură, hrană naturală, aer curat, şi vorbea despre nişte oameni îmbrăcaţi în piei de leu, înarmaţi cu arcuri şi săgeţi. Mama rîdea. Focul! Cum ai să faci, Ernesto, cum ai să aprinzi focul? Pentru că nu era nici urmă de vreasc în toată pădurea. Atunci mi-a trecut prin minte să mă duc şi să scotocesc în coşul de gunoi. Căutam beţişoarele de pe care se linsese îngheţata şi, strîngînd vreo treizeci în pumni, i le-am dus bucuros lui tata. Degeaba. Ştiu, nu-i uşor să faci un foc, tata punea hîrtie şi sufla, avea ochii roşii, plini de lacrimi. Dar nu ieşea flacără, doar fum, şi mai şi mirosea urît. Nu fi caraghios Ernesto, a zis mama şi s-a dus să deschidă televizorul. Atunci tata s-a înfuriat, a luat peştele şi l-a zvîrlit cît colo.

Am mîncat conserve. Apoi tata s-a întins şi a fumat o ţigară. Eu am băgat o fisă în distribuitorul automat, am mestecat o gumă şi, cînd nu mai avea nici un gust, am băgat altă fisă. Automatele erau la îndemînă, pe fiecare copac fixaseră cîte unul.

În vremea asta mama se plictisea. Schimba întruna canalele. Mulţi se pregăteau de plecare. Aşa că am strîns şi noi măsuţa pliantă, scaunele şi toate celelalte, am aranjat lucrurile în maşină, care, cum spune tata, e totuşi o maşină bună, pentru că el o curăţă cu grijă şi nu o chinuie ca unii care smulg de manete şi nu dau motorului nici o clipă de răgaz.

Ne-a trebuit o oră şi jumătate ca să străbatem cei doi kilometri ce ne despărţeau de autostradă. Eu stăteam în spate, plantat printre bagaje şi, păzindu-mă să nu fiu văzut – tata spune că toate-s nişte porcării – am mestecat trei gume luate pe furiş de la automat. Mama ţinea televizorul deschis pe genunchi.

Pe parcurs am numărat şaptezeci şi cinci de ciocniri, ca să nu mai vorbesc de tamponări. Cînd am ieşit de pe autostradă era

deja întuneric, tata ar fi vrut s-o ia pe centură, însă căile de acces erau blocate; prin urmare, ca să ajungem acasă a trebuit să trecem prin centru, străbătînd oraşul în viteza întîi şi a doua.

Ne-am văzut acasă pe la ora zece. Mie nu mi-e foame, a zis mama. Tata şi cu mine, în schimb, am mîncat carne din conservă şi o cutie cu mazăre excelentă care conţine multe vitamine. Apoi tata a vrut să afle (de la radio) ultimele ştiri sportive. Rămîne pe altă dată, a spus şi a apăsat pe buton. Mama s-a uitat o vreme la meciul Gargiullo-Palmer, spectacol oferit de Vivarelli and Nieholson Company, dar apoi, întrucît boxul nu-i place (mama preferă concursurile. „Cine ştie cîştigă“ şi serialele istorice) s-a dus să aranjeze dormitorul, bucătăria şi baia, încît familia Anceschi să nu aibă de ce să se plîngă. Mama ţine la lucrurile astea. Colocatarii noştri, însă, nu lasă deloc casa curată, îşi uită lucruri peste tot, o dată am găsit un smoc de păr în chiuvetă şi pînă şi coji de mere şi de caşcaval sub masa din sufragerie. Mama nu, mama întotdeauna e foarte atentă să pună toate lucrurile în dulapurile noastre, nu lasă un ac afară şi o face anume, ca să le dea peste nas şi să priceapă ăia cum trebuie să se poarte persoanele civilizate. În schimb, tata spune că dacă familia Anceschi continuă să se poarte tot aşa, el îi reclamă şi cere să fie evacuaţi, pentru că regulamentul e limpede şi îi dă dreptate lui tata.

Tata are dreptate şi cînd spune că de rezolvarea crizei de locuinţe ar trebui să se ocupe guvernul, şi că, dacă mergem înainte aşa, turele duble nu vor mai fi suficiente, o să fie nevoie de ture triple, ori, cine ştie, poate cvadruple şi-o să ajungem să primim tichete nu numai pentru deplasări, nu numai pentru cinematograf şi pentru excursii, ci şi ca să mergem la toaletă, sau să ne suflăm nasul. Tata zice că totu-i o mizerie, sîntem prea mulţi la număr şi că prea mulţi nesătui caută să tragă spuza pe turta lor. Din cauza asta trebuie să stăm activi tot o săptămînă da şi alta ba. Aici tata exagerează un pic. Pe mine hipnosuspensia nu mă deranjează deloc, cele şapte zile trec într-un minut.

Aşa că la miezul nopţii, cînd au dat drumul la hipnocurent, n-am făcut nazuri, cu atît mai mult cu cît am înţeles că mama şi tata voiau să rămînă singuri. Mi-am pus la loc toate lucrurile, m-am îmbrăcat în pijama şi, în loc să mă vîr în patul în care dorm de obicei – patul acesta, după cîte o săptămînă, trebuie să-l cedez fetiţei lui Anceschi – am deschis dulapul din perete unde sînt aranjate boxele de dormit, ale noastre şi ale celor trei

colocatari. Mi-am spus rugăciunea şi mama m-a sărutat lung, sărutul de sfîrşit de săptămînă. Apoi mi-am pus casca şi am apăsat pe buton. Am adormit pe loc.

Coasta Evei

Cu paşi lenţi şi cadenţaţi, Maica O'Connel începu să urce treptele amvonului. Şi în dimineaţa aceea, ca de fiecare dată, fu silită să se oprească la jumătatea drumului ca să-şi tragă răsuflarea şi toţi cei din biserică îi auziră respiraţia grea, asemeni unui zgomot de foaie, acoperind o clipă scîrţîitul scării solicitate de greutatea corpolentei preotese.

Apoi, trudnic, figura îi apăru în spatele balustradei de lemn lăcuit, ca o ectoplasmă albă şi spumoasă.

– În numele Mamei, al Fiicei şi al Sfîntului lor Spirit, recită Maica O'Connel, făcîndu-şi semnul crucii cu gesturi emfatice.

Ca toţi ceilalţi credincioşi, Julius îşi duse şi el automat mîna la frunte, în mijlocul pieptului, apoi pe un umăr şi pe celălalt, în vreme ce ochii îi rătăceau plini de nelinişte prin biserică, în căutarea lui Gore Lukor: îi dăduse întâlnire la zece fix lîngă coloana cristelniţei, iar Gore nu era dintre cei ce-şi călcau cuvîntul, decît din motive extrem de importante.

Julius încercă să-şi stăpînească tremurul nervos care începea să-l furnice prin tot corpul. Între timp, Maica O'Connel deschise cartea aşezată pe suportul din mijlocul amvonului.

– Cuvîntul Divinei, începu cu o voce solemnă. După ce a creat-o pe femeie după chipul şi asemănarea ei, Divina spuse: „Nu-i bine ca femeia să fie singură; am să-i fac o pereche care. să-i semene“. O făcu pe Eva să se scufunde într-un somn adînc şi, pe cînd Eva dormea, Divina ii luă o coastă, iar în locul ei făcu să crească iarăşi carne. Şi aşa Divina, stăpîna lumii întregi, din coasta luată de la Eva îl plămădi pe bărbat. Atunci Eva zise: „Acesta este os din osul meu şi carne din carnea mea. Acesta se va numai bărbat, pentru că a fost făcut din femeie”.

În biserică se lăsase o tăcere de gheaţă, întreruptă doar ici-colo de cîte o tuse înăbuşită. Încă o dată Maica O'Connel, vulpea bătrînă, îşi ţinea auditoriul în mînă şi era conştientă de lucrul acesta.

– Preaiubiţi credincioşi, se grăbi să spună cu glas care i se făcu dintr-o dată dulce şi convingător. Am amintit astăzi de Geneză fiindcă doresc să pun în adevărata lumină rolul avut de bărbat în creaţiune. Divina l-a făcut pe bărbat dintr-o coastă a Evei ca să arate că Jocul bărbatului este alături de femeie, în aceeaşi demnitate şi respect, pentru că dacă Divina l-ar fi vrut pe

bărbat umilit şi supus femeii, nu l-ar fi plămădit din coastă, ci din picioarele ei…

În naos, cîţiva tuşiră semnificativ. Uitînd de respectul datorat preotesei, un oarecare izbucni într-un rîs zeflemitor, însă Maica O'Connel nu-şi pierdu cumpătul.

– N-am intenţionat să fac spirite, continuă ea cu o voce devenită din nou seacă şi agresivă. Pe zi ce trece, Biserica asistă consternată la uşurinţa şi la suficienţa cu care sînt trataţi bărbaţii în familie, în fabrici, în orice manifestare de viaţă socială. E adevărat că există în Sfînta Scriptură pasaje care, luate *ad litteram,* ar condamna bărbatul la o stare de inferioritate înnăscută, Maicile Bisericii au ştiut să lămurească şi să comenteze cu subtilitate şi înţelepciune, de-a lungul secolelor, punctele controversate, aşa încît astăzi nu mai poate exista nici un dubiu: şi bărbatul are un suflet nemuritor şi bărbatul e o creatură a Divinei, iar ca atare merită tot respectul şi preţuirea noastră de zi cu zi. Nu este oare, bărbatul, îngerul căminului? Nu este oare bărbatul adevărat pivot, axa susţinătoare a familiei, cel care se îngrijeşte de creşterea copiilor şi adesea se sacrifică plin de abnegaţie, oferindu-se ca un ciment providenţial spre înălţarea edificiului social?

Julius simţi în stomac greaţa obişnuită. Se mai uita o dată în jur, căutîndu-l pe prietenul său Gore, aflat deacum într-o îngrijorătoare întârziere.

Între timp, Maica O'Connel îşi începuse dăscăleala finală.

– Ceea ce ne mîhneşte cu adevărat este reacţia neghioabă şi haotică a celor mai fanatici promotori ai mişcării masculiste. Ceea ce ne întristează cu adevărat este să-i vedem pe aceşti vicioşi semănători de discordie, fără îndoială victime ale diavolului, luînd cu asalt adunările populare în căutare de prozeliţi, cu scopul deliberat de a submina ordinea prin agitarea unor confuze probleme existenţiale. Sînt convinsă că adevăraţii bărbaţi, adevăraţii taţi de familie care mă ascultă acum nu vor îngădui niciodată ca buna lor credinţă să fie clătinată de asemenea minciuni sfruntate şi de revendicări care nu numai că nu pot fi susţinute în lumina logicii, dar mai sînt şi blasfemii în ambianţa unei tradiţii multiseculare. Şi totuşi, vreau să vă pun în gardă, preaiubiţi credincioşi: ocoliţi provocările neruşinate, întoarceţi spatele acelora care, fluturînd drapelul unor false libertăţi, încearcă, să vă abată cu orice chip de la calea cea dreaptă. Voi, femeile, să aveţi mereu in minte îngăduinţa şi înţelegerea ce trebuie să vă însoţească fiecare faptă, voi, cele

cărora un plan superior şi divin v-a încredinţat răspunderea sfatului şi a îndrumării. Iar voi, bărbaţii, preaiubiţii mei credincioşi, să nu uitaţi virtutea prin care trebuie să vă remarcaţi, altfel zis modestia, umilinţa, supunerea…

În momentul acela, Julius simţi o atingere pe umăr. Se întoarse brusc şi-l văzu pe Gore în spatele său, fixîndu-l cu o privire ambiguă, aproape insolentă. Fără cuvinte, doar printr-un semn cu capul, Gore îl invită afară din biserică. Era limpede că se grăbea, aşa că Julius ieşi fără să comenteze.

– O predică interesantă, îmi închipui! zise Gore cînd se văzură în curte.

Julius clătină din cap.

– Obişnuita vorbărie. Maica O’Connel îşi incepe predicile într-un fel şi le termină în altul. Întîi plăcinta, apoi ciomagul…

– Bine spui, Julius. Ai folosit o imagine cu adevărat potrivită! Dar acum ascultă noutatea: s-a schimbat programul.

– S-a schimbat?

– Da, adunarea de mîine se devansează, va fi astăzi după-amiază. Donald Kusko, scriitorul, se află în trecere prin oraşul nostru şi spune că-i dispus să ţină o conferinţă. O ocazie grozavă, nu crezi? Trebuie să participăm absolut toţi şi să demonstrăm prin prezenţa noastră masivă că mişcarea e vie şi eficientă…

Julius nu reuşi să-şi ascundă un gest de nemulţumire.

– Dar eu nu pot astăzi! Terence are după-amiază liber, cred că nu vrei să vin la întîlnire cu copiii după mine…

– Ei, lasă! îl îndemnă Gore Lukor împăciuitor. O să-i dai un bacşiş servitorului şi el va fi bucuros să-ţi facă o favoare. Nu poţi lipsi, Julius. Donald Kusko promite nişte dezvăluiri bubuitoare, pricepi?

Aerul era limpede şi luminos, iar bulevardul din faţa bisericii îmbobocise, tot. Vreo douăsprezece rotocare parcaseră la umbra platanilor.

– Hai să bem ceva la Felipe, propuse Gore.

– La Felipe? După cît de indispus mă simt, tu-mi propui un local frecventat de homosexuali?

– Ăştia-s cei mai buni băieţi din lume, i-o tăie scurt Gore Lukor. Educaţi, amabili şi, mai presus de orice, discreţi. În sfîrşit, mai bine la Felipe decît în orice local obişnuit, unde n-am putea scăpa de nelipsitele sîcîieli ale femeilor.

Străbătură bulevardul mărginit de copaci fără să mai scoată o vorbă. Ajunşi la capătul lui, Gore o luă la stînga, urmat de Julius care se ţinea după el fără nici un chef; intră într-o străduţă

oblică, terminată printr-o piaţetă pătrată. Pe o latură a pieţii erau aşezate mese în aer liber, sub o boltă de viţă artificială. Ştearsă, firma localului se vedea ca un arabesc întortocheat prin învălmăşeala de iederă din plastic.

– Ia loc, îl pofti Gore, arătîndu-i o masă liberă.

Se supuse în tăcere, ferindu-se să întîrzie cu privirea pe chipurile dubioase de la celelalte mese. Aşteptă răbdător ca ospătarul sâ vină cu comanda; ridică în lumină paharul cu un aperitiv portocaliu, strălucitor, apoi îl puse cu grijă pe măsuţa din nuiele împletite, fără să bea.

– Ei bine, spuse Julius pe un ton ce voia să pară distrat. Donald Kusko, ăsta, cine-i de fapt?

Ochii de un albastru închis ai lui Gore Lukor îl fixară cu o undă de reproş.

– Presupun că întrebarea ta e pur retorică, zise el după cîteva clipe de tăcere stînjenitoare. Doar n-o să mă faci să cred că nu ştii cine-i Donald Kusko, omul zilei!

– Omul zilei? Numai fiindcă a scris un roman de succes?

– *Coasta lui Adam* e mai mult decît un simplu roman de succes. Da, e mai mult, Julius, mult mai mult… Ştiu că nu l-ai citit încă. Aşa că, dragul meu, trebuie să-mi promiţi că o să-ţi faci cît mai repede timp pentru el.

– Soţia mea mi-a spus ieri acelaşi lucru. O adevărată plăcere, m-a asigurat, satiră subtilă şi spirituală, condusă cu o anumită inteligenţă şi cu gust sigur. Dar nimic mai mult, iar dacă Nora m-a sfătuit s-o citesc, înseamnă că-i o carte neprimejdioasă.

– Soţia ta, ca de altfel majoritatea femeilor, trebuie s-o fi citit superficial. Crede-mă, Julius, *Coasta lui Adam* e o bombă antrenînd alte bombe într-o explozie în lanţ. Ai să vezi. Pentru noi trebuie să reprezinte un fel de manifest al revoluţiei, ghidul nostru, un vademecum catalizator pentru o mai largă cucerire a propriei noastre conştiinţe…

– Felul acela de a vorbi îl enerva cel mai mult pe Julius, iar pe Gore îl apucau destul de des asemenea discursuri cu sens unic, pline de locuri comune şi de fraze făcute, poate repetate după ureche, cu multă însufleţire dar cu puţină convingere.

În sfîrşit, reluă Julius care se grăbea să intre în subiect. Ce vrea acest Donald Kusko? După mine, e un tip care se descurcă, E limpede că vine să-şi facă propagandă la carte: cu cît vinde mai multe exemplare, cu atît ia mai mulţi bani…

Gore sări ca o şopîrlă.

– Termină, Julius! Cu suspiciunile tale nedemne, te porţi ca un defetist. M-am săturat să te tot dădăcesc. Dacă vrei să afli ce eforturi face mişcarea masculină, vino astăzi în localul Cercului. Va avea loc o dezbatere. Şi-o să ia cuvîntul şi Donald Kusko. O să-ţi explice el ce se ascunde dincolo de cartea pe care a scris-o, o carte pe care tu, ca un prostănac, n-ai citit-o încă, dar vrei totuşi să rosteşti sentinţe despre ea.

Julius ridică braţele într-un glumeţ gest de capitulare.

– E aproape amiază, spuse, şi încă n-am făcut cumpărăturile. Să bem şi să plecăm, amice, trebuie să pregătesc prînzul.

Gore îl privi plictisit.

– Nu te reţin, zise cu o voce care se voia indiferentă. Ne vedem după-amiază, la Cerc.

– Am să încerc.

– Promite-mi că vii!

– Am spus că o să încerc.

La piaţa din oraşul vechi cumpără doi peşti de mărime potrivită. Noră se dădea în vînt după peşte, iar el se gîndi cu bucurie la zîmbetul satisfăcut cu care soţia lui avea să-şi întîmpine mîncarea preferată. Julius ar fi vrut să cumpere şi fructe proaspete. Însă primăvara abia începuse şi se găseau numai căpşuni de seră, costînd o avere. Cu mult bun-simţ, opta pentru o cutie de piersici în sirop. Apoi porni pe chei, cu paşi sprinteni.

Îi plăcea să meargă de-a lungul parapetului, să atingă cu mîna liberă pietroaiele încorporate în zid şi care la intervale regulate ieşeau în afară, iar din cînd în cînd să se uite în jos, la apa gălbuie, învolburată pe alocuri ameninţător.

Cheiul era aproape pustiu, în ciuda orei de vîrf. Puţine rotocare treceau pe mijlocul benzii carosabile, sub soarele primăvăratic.

Cînd ajunse în Piaţa Reconstrucţiei, o coti la stînga. Nu avea nici un chef să străbată cartierul oficiilor de afaceri, cu străzile lui mereu pline de femei într-o agitaţie nebună. O luă pe Podul Noii Speranţe şi grăbi pasul, fiindcă în momentul acela clopotul bisericii Sfînta Suzana batea ora douăsprezece.

La ieşirea de pe pod îl văzu pe prostituat.

Era un prostituat de rasă şi stătea rezemat cu coatele de parapetul podului, ţinîndu-şi capul lăsat pe spate în plin soare, cu o ţigară stinsă între buze. Înalt şi voinic, purta pantaloni perfect

mulaţi, centură groasă cu cataramă şi o haină de piele cu franjuri în jurul mînecilor. Mijindu-şi ochii, două crăpături înguste, stătea cu bazinul împins înainte într-o poziţie de o nepăsare neruşinată. Julius fu silit mai-mai să-l atingă, ca să nu coboare de pe trotuarul îngust, pe cînd un miros puternic de levănţică şi de piele îi pătrundea în nări, agresiv.

Un mascul frumos, nimic de zis. Mai curînd ori mai tîrziu, vreun rotocar urma să oprească pe pod şi o femeie de vîrstă mijlocie, în mod precis vreo şefă de rangul întîi sau doi, avea să-l ia la bord pe filfizon şi să-l conducă la masă undeva, într-un locuşor mai puţin frecventat, iar apoi…

Julius simţi un val de roşeaţă urcîndu-i în obraji. Cine ştie dacă Maica O’Connel, cînd predica de la înălţimea amvonului său virtutea supunerii, ţinea cont de umilinţa şi dezgustul pe care le simte bărbatul numai la gîndul că soţia lui se distrează eu altul, fie şi numai dintr-un capriciu trecător.

Se îndepărtă aproape în fugă, urmărit parcă de parfuiftul acela de levănţică şi piele, un parfum violent masculin, vulgar, caracteristic bărbaţilor de stradă.

Acasă, deşi în uşoară întîrziere, pregăti peştii cu cea mai mare grijă. Terence lipsea, se dusese s-o ia pe Tatiana de la şcoală, iar Loris stătea cuminte în camera de joacă. Soţia lui urma să se întoarcă abia peste o oră.

Julius reglă cuptorul la temperatura potrivită, controla masa aranjată de Terence în sufragerie, apoi se cufundă într-un fotoliu din salon, cu cartea lui Donald Kusko în mînă. Nu avea chef de citit, însă îşi dădea seama că, dacă voia să participe la adunarea de după-amiază, era mai mult decît necesar să răsfoiască volumul.

Pe manşetă, cu litere roşii, se prezenta pe scurt subiectul romanului: descinderea într-un infern imaginar, într-o lume răsturnată unde rolul bărbatului şi al femeii se inversau, sexul feminin fiind în chip surprinzător condamnat la starea de supunere. Era acolo şi fotografia autorului, un bărbat de vârstă mijlocie cu privirea ironică şi visătoare, iar dedesubt, textul cu informaţiile biografice şi titlurile cărţilor lui de mai mare succes.

– Sărman idiot! murmură Julius pentru sine. Da, idiot, însă şi un mare şmecher, dovedind că ştie să exploateze frămîntările şi aspiraţiile confuze ale hărbatului frustrat. Nu-i lipseau verva şi spiritul inventiv, nici un oarecare curaj al blasfemiei, din moment ce încă din primul capitol îşi permitea să schimbe pînă şi numele Mamei Cereşti, transformînd-o pe aceasta într-un nebulos Tată

Ceresc, ca şi cum Atotputernicei Divine i s-ar potrivi mai mult calităţile masculine decît cele femeieşti. Din acel pretext axiomatic se desprindea o serie întreagă de sacrilegii: Adam creat înaintea Evei, ispita şarpelui îndreptată nu spre bărbat ci spre femeie, iar apoi… defăimare supremă, sacrificiul pe cruce suferit de un fantomatic Fiu, în locul Fiicei.

Julius se silea să creadă ce citea. Simţea sarcasmul, ironia, jocul satisfăcut al răsturnării absurde şi, totuşi, i se părea că artificiul întrecea limitele bunului simţ, chiar dacă soţia lui îl asigurase de contrariu. Nu-şi permisese niciodată să comenteze afirmaţiile Norei, dar de data asta simţea că nu-i poate da dreptate.

Cînd Tatiana intră în salon, el închise cartea şi-i veni fetei în întîmpinare.

– Cum a fost la şcoală?

– Bine, răspunse fetiţa cu un aer absent.

– Sigur a fost bine?

– Da, am luat notă mare la istorie.

– Du-te şi spală-te pe mîini. Apoi stai puţin eu Lori în camera de joacă. Te rog să fii prietenoasă cu el. Eşti de-acum mărişoară şi-ar trebui să-ţi dai seama cît e de important să fii prietenoasă cu frăţiorul tău. Unde-i Terence?

– În bucătărie, cred.

Julius ieşi din salon şi-l descoperi pe servitor în coridor.

– Bună ziua, domnule. Totul e în regulă, iar peştele pare fript atît cît trebuie. Pot să plec?

– Terence, fă-mi o favoare. Ştiu că astăzi e dupăamiaza ta liberă, însă eu… eu am o obligaţie pe care nu pot s-o amîn nicicum.

Terence ridică din sprîncene, vizibil contrariat. Dar nu spuse nimic. Atunci Julius se grăbi să adauge:

– N-am putea muta pe mîine după-amiaza ta liberă?

Cuprins de o teamă respectuoasa, servitorul bîigui ceva ce Julius nu izbuti să priceapă.

– Ai şi tu o obligaţie, nu-i aşa? Pun pariu că faţă de o fată frumoasă. Observ că de la o vreme dă târcoale pe aici o brunetă în uniforma serviciului de ordine, o şefă de patrulă…

Terence se făcu roşu ca racul. Julius îi întinse o bancnotă.

– Amînă-ţi întîlnirea pe mîine, Terence. Şi fii prudent: femeile din serviciul de ordine sînt aşa cum sînt, mereu în căutare de aventuri… Te aştept la patru, ca de obicei.

Terence luă bancnota şi se retrase cu o plecăciune stîngace.

Din camera de joacă răzbatea un zgomot infernal.

– Ce se întîmplă? strigă Julius deschizînd larg uşa.

Loris plîngea, iar Tatiana părea înnebunită de furie.

– Nu vrea să fie prietenos, se justifică fata arătînd spre fratele ei. Nu vrea să facă ce-i spun!

Atunci Julius, cu răbdare, începu să-l dojenească pe micuţ.

– Ei, haide! şi îl potolea cu sărutări şi mîngîieri. Hai, Loris. Un bărbat adevărat nu se poartă aşa. Dacă aveţi vreo neînţelegere, tu trebuie să cedezi, că eşti băiat, de cîte ori vrei să-ţi mai spun? Şi acum, ca nişte copii cuminţi ce sînteţi pregătiţi-vă pentru prînz, mama trebuie să sosească dintr-o clipă în alta, o să fie obosită şi nu vrea să audă gălăgie, vă rog.

Nora apăru în prag chiar în momentul acela, îmbrăcată în ireproşabila ei şalopetă vede. Julius îi veni în întîmpinare, ea îl sărută fugar, apoi se apecă să ciufulească părul copiilor, un gest ce trăda toată controlata ei duioşie maternă.

– Cu adevărat delicios, comentase Nora la sfîrşitul prînzului.

O umbră de surîs îi apăruse pe faţa obosită. Apoi îşi aprinse o ţigară şi împinse pachetul în mijlocul mesei, să se servească şi el, dar Julius făcu semn că nu viorea. Apoi ea spuse:

– O să mă întorc târziu astă-seară, nu mă aştepta cu cina.

Firma deschidea o sucursală în vechiul cartier al oraşului, căutînd noi debuşeuri, era o reuniune a conducerii şi ea spera să se remarce şi să i se încredinţeze, în sfîrşit, postul pe care-l urmărea de mult.

– O să fie bine, ai să vezi. Soţia ta nu-i o adormită.

Iar el îi adresase, urările de rigoare. Nu prea era el in temă cu problema promovării, însă dacă Nora credea că postul îi era necesar, atunci aşa trebuia să fie, cu nici un chip nu putea lăsa să-i scape ocazia aceea favorabilă.

– Cumpărăm imediat, un rotocar nou, spusese Nora pe un ton triumfal.

Copiii se certau în camera de joacă, într-o prostească şi inutilă tentativă de-a se înţelege între ei.

– Pentru tine mă zbat, îl asigurase Nora. Dar şi penru ei, vreau un viitor sigur pentru toţi. Şi adăugase: Văd
că ai început sa citeşti cartea lui Donald Kusko. Ce părere ai?

Iar el:

Am citit numai cîteva pagini.

Şi îşi duse un deget la tîmplă; bătînd acolo de mai multe ori.

Eu zic că-i nebun de legat. Da, e nebun. însă paradoxurile lui, tocmai pentru că-s absurde, sînt delicioase.

Apoi Nora ieşise la aceeaşi oră, ca în fiecare zi. El reluase lectura cărţii, citind ici-colo cîte un fragment, deranjat întruna de zgomotul ce venea din camera de joacă, în sfîrşit, la patru se întorsese Terence ca să ia în primire
copiii. Iar apoi…

Acum era acolo, aşezat în rîndul întîi, lîngă Gore, în sala cea mare a Cercului şi îi asculta plictisit pe oratorii perindaţi pe scenă, aşteptîndu-l pe Donald Kusko, omul zilei.

Sala era tixită de-a binelea cu grupuri de bărbaţi, mulţi în picioare, înghesuiţi pe culoarele laterale, şi toţi vociferau, băteau din palme, scandînd obişnuitele sloganuri masculiste. Vorbi preşedintele Cercului, iar cînd îşi termină prelegerea fu copleşit de un lung ropot de aplauze. Vorbi vicepreşedintele, în mijlocul unei păduri de gesturi aprobatoare, vorbiră şi alţii, obţinînd şi ei aplauzele adunării. În sfîrşit, pe podium apăru Donald Kusko. În sală se făcu deodată tăcere.

Era un bărbat, plăpînd, palid în lumina reflectoarelor, cu totul diferit de imaginea pusă pe coperţile cărţilor sale. Aerul acela de leu visător aproape că-i dispăruse. Pînă şi vocea, cînd începu cu un dezamăgitor şi previzibil „preaiubiţi prieteni”, părea şovăitoare şi slabă.

– Preaiubiţi prieteni, repetă Donald Kusko cu privirea rătăcind speriată prin întreaga sală. Am fost prezentat ca deţinător al unei revelaţii senzaţionale. E adevărat, mă aflu aici ca să vă fac părtaşi la rezultatele revoluţionare la care a ajuns expediţia condusă de Ştefan Koenig, învăţat cunoscut în întreaga lume, unul dintre puţinii oameni de ştiinţă de sex masculin capabili să pătrundă într-un domeniu ce nouă ne este interzis aproape cu desăvîrşire. Din acea expediţie compusă numai din bărbaţi, cu modestie am făcut parte şi eu, în calitate de reporter. Mă refer la săpăturile deschise la nord de Marele Lac Albastru, sub ruinele unei vechi mănăstiri. Presa a urmărit cu ironie şi dispreţ lucrările expediţiei noastre şi pentru că, intenţionat, am ţinut multă vreme în secret tulburătoarele roade ale cercetărilor noastre. Voiam să fim absolut siguri de adevărul concluziilor, fiind vorba de probe care datează de peste cinci sute de ani, din vremea cînd Marea Catastrofă încă nu se abătuse asupra planetei noastre…

Adunarea îşi ţinea respiraţia, amuţită, toţi aşteptau cu sufletul la gură. Donald Kusko prinse curaj, vocea lui vlăguită sări peste o octavă, devenind aproape răsunătoare.

– Ei bine, preaiubiţi prieteni, dovezile pe care Koenig le-a scos la lumină depun mărturie pentru ceea ce, cu timiditate, noi am bănuit de multă vreme. Prieteni, a fost un timp cînd structura societăţii noastre nu era cea de acum, un timp cînd stăpînirea lumii era apanajul exclusiv al sexului masculin. Astăzi putem susţine în sfîrşit, fără teama unor dezminţiri, că actuala cultură excesiv feministă este o cultură falsă şi artificială, întemeiată pe o grămadă de minciuni sfruntate, născocite cu abilitate într-un interval de mai multe sute de ani ca să ne aducă pe noi la cea mai umilitoare supunere. Ne-au făcut să credem că Newton şi Einstein au fost femei. Ne-au făcut să credem că întreaga ştiinţă, acumulată cu răbdare de-a lungul mileniilor, se datorează geniului feminin, că nivelul foarte înalt atins de specia umană în artă, în ştiinţă, în filozofie ar purta pecetea femeii, surghiunindu-ne pe noi, bărbaţii, în condiţia subalternă şi neproductivă care a fost întotdeauna, cel puţin pînă acum cinci secole, condiţia femeii. Astfel, am, acceptat o *Critică a raţiunii pure* scrisă de Manuela Kant, am acceptat o *Fenomenologie a spiritului,* revăzută şi corectată, având ca autoare pe Georgina Frederica Hegel, am acceptat ca operele cele mai profunde ale minţii să fi fost zămislite de o presupusă şi proclamată creativitate feminină. Care n-a existat niciodată, preaiubiţi prieteni! Descoperirile de la Marele Lac Albastru o spun limpede; toate lucrurile geniale şi sublime create în orice domeniu, începînd din noaptea timpurilor, poartă amprenta inconfundabilă a geniului masculin. Totul, inclusiv religia. În anii Marii Catastrofe, cînd, din păcate, se năştea un băiat la o sută de fete, iar sexul nostru s-a văzut constrâns prin forţa împrejurărilor la o misiune strict reproductivă, femeile au profitat de minoritatea noastră numerică pentru a ne uzurpa drepturile, pentru a răstălmăci şi a manipula istoria, pentru a ne smulge încetul cu încetul puterea. Vechea religie şi-a schimbat sexul, casta preoţească a devenit monopolul exclusiv al femeilor, iar Fiinţa Supremă, Principiul Unic, rădăcina plăsmuită ori veridică a oricărei cugetări umane, s-a văzut silită să ia chip de femeie, simulacru înălţat cu o înşelătoare viclenie drept pilastru transcendental al inferiorităţii noastre declarate, ca şi cum asta ar fi voinţa divină. Se spune că sîntem coasta Evei. De fapt, adevărul e invers: tocmai femeia, după cartea Genezei, a fost făcută dintr-o coastă a lui Adam. Aşa

afirmă Sfintele Scripturi, cele originale, care coboară pînă în zorii civilizaţiei, înainte ca şerpeasca perfidie feminină să fi falsificat pînă şi mitul, legenda. În aşteptarea momentului cînd rezultatele expediţiei Koenig vor intra în mod oficial în domeniul politic, m-am gîndit că n-ar strica să anticipez printr-o modalitate narativă, spirituală şi aparent nepericuloasă, concluziile unei munci colective care, timp de luni întregi, a absorbit energia unui grup de inteligenţe de primă mărime. Prieteni, ce am scris eu în carte nu-i o ficţiune comodă menită să vîneze succesul, ci sfîntul adevăr, extrapolare demnă de crezare dirijată spre adevăratele texte sacre, denunţarea ironică, dar neiertătoare, a enormei mistificări cu care ne confruntăm de cinci secole.

În întreaga sală se stîrni o mişcare de umeri şi capete, unduind necontenit. Apoi, din mulţime se ridică un uragan de aplauze şi ricoşînd dintr-un perete în altul, izbi tavanul de parcă ar fi vrut să-l spargă. Preşedintele Cercului apăru în spatele lui Donald Kusko şi, scuturînd un clopoţel, se străduia să facă linişte.

– Prieteni, spuse în cele din urmă, cînd izbuti să se impună cît de cît. Avem nevoie de o pauză pentru gîndire, prin urmare adunarea îşi întrerupe lucrările timp de o jumătate de oră. Cei ce doresc să participe la dezbateri, cei care au de ridicat obiecţii ori au de pus întrebări lui Donald Kusko, aici de faţă, sînt rugaţi să treacă pe la secretariat şi să se înscrie pe listă. Şedinţa va începe din nou peste exact o jumătate de ceas.

– Ce părere ai? îl întreba insistent Gore Lukor, cu faţa înflăcărată de emoţie. Donald Kusko ştie ce spune, e limpede că n-a venit aici ca să îndruge prostii şi ar trebui să-mi fii recunoscător că am tras de tine ca să auzi în avanpremieră ceea ce peste cîteva zile va fi singurul subiect de discuţie de pe faţa pămîntului. Ce zici de asta?

Împins din spate de mulţimea înghesuită la tejgheaua barului, Julius se chinuia să-şi ţină în echilibru păhărelul cu lichior.

– Eu nu zic nimic, spunea în culmea tulburării. Totul mi se pare atît de ridicol, nemaipomenit de simplu. Da, să ştergi aşa, deodată, cu buretele întreaga istorie oficială este… În sfîrşit, cine ne asigură că Donald Kusko spune adevărul?

– Ia ascultă, băiete! făcu Gore cu un aer semeţ. Tu eşti masculist, ori un tîrîie-fustă?

Julius sorbi licoarea dintr-o înghiţitură.

– Hai să plecăm de aici, propuse el nerăbdător. Să căutăm un loc mai puţin zgomotos.

Gore îl conduse de-a lungul coridorului plin de lume pînă lîngă garderobă, unde nu aştepta nimeni, căci nimeni nu avea de gînd să plece. În sectorul acela era un rînd de scaune sprijinite de perete şi aproape toate libere.

– Linişteşte-te, îl îndemnă Gore, aşezîndu-se şi silindu-şi prietenul să ia loc alături. Aici putem discuta în tihnă. Dă-i drumul.

Julius scutură din cap.

– Totul mi se pare ridicol, repetă el. Ce-ar trebui să facem? Să pretindem femeilor să-şi lase posturile de conducere şi să se apuce mai bine de creşterea copiilor? La urma urmei, ar trebui să inversăm rolurile numai pentru că a venit Donald Kusko să ne spună că bărbatul nu-i făcut din coasta Evei…

În povestea asta religia are o importanţă secundară, încercă să explice Gore Lukor. Contează numai ideea răsturnării. Îţi dai seama? Cîndva comandau bărbaţii…

Cine a zis aşa ceva? Istoria vorbeşte despre Marea Catastrofă, o perioadă obscură, cînd exista riscul ca omenirea să piară. Totuşi, omenirea a supravieţuit. Donald Kusko ne spune că înainte nu era aşa, că femeile au profitat de temporara noastră inferioritate numerică, vreme de cîteva secole, pentru a răsturna ordinea naturală şi divină. Dar dovezile? Unde sînt dovezile?

– Uiţi descoperirile expediţiei?

– O, descoperirile! Cred că întîi ar trebui să le vedem şi să le discutăm. Şi, mai ales, înainte de a proclama victoria, ar trebui să ştim ce spun femeile, care ne sînt mult superioare ca pregătire ştiinţifică.

– Eşti acelaşi pesimist cobitor dintotdeauna, îl certă Gore. Niciodată nu-ţi dai consimţămîntul, niciodată nu te arăţi dispus să colaborezi activ la cauza noastră…

Din fundul coridorului ajunse pînă la ei un zgomot intens de paşi şi de voci, un tropăit devenit curînd asurzitor.

– Să mergem, îl îndemnă Gore, trăgîndu- de braţ. Hai să ascultăm ce mai urmează,

Primul înscris pe listă era un tînăr înalt şi ciolănos, cu vocea ţipătoare, dar care, judecînd cel puţin după introducerea încîlcită, nu prea avea nimic de spus. Poate că urcase pe podium împins mai mult de entuziasm decît de nevoia de a rosti un discurs. Se mulţumi să declame o serie de lozinci ce înflăcărară însă şi mai

mult adunarea, vîrîtă deja bine în priză de cuvîntarea lui Donald Kusko. Acesta din urmă, aşezat lîngă orator, încuviinţa fiecare cuvînt prin mişcări apăsate ale capului, punctând sfîrşitul fiecărui slogan printr-o lovitură de pumn în masă, dată sec şi cu mînie.

Mulţimea părea înnebunită.

– Donald! urlau cei mai înfierbîntaţi. Spune-ne ce trebuie să facem! Să le punem imediat botniţă soţiilor noastre? Să schimbăm inscripţia de pe uşă? Să le tragem o mamă de bătaie şi să le punem în mînă mătura şi cîrpa de praf? Dar la pat? Ce trebuie să facem la pat? Să le lăsăm lor iniţiativa, ca şi pînă acum, ori, în sfîrşit, să le dominăm, să le vîrîm dedesubt o dată pentru totdeauna?

Donald Kusko zîmbea, vizibil satisfăcut. Între timp, pe scenă se perindau alţi vorbitori cu intervenţiile lor dezlînate, alte paie aruncate pe rugul unui incendiu de-acum greu de stăpînit.

În sfîrşit, un omuleţ de vîrstă mijlocie, cu un cap mare năpădit de negi şi presărat cu nişte fire rare de păr cărunt, reuşi să facă linişte, gesticulând ca un apucat.

– Sînt un mascultist moderat, începu el, răsplătit pe loc cu o ploaie de fluierături dezaprobatoare.

– Lăsaţi-l să vorbească, interveni Donald Kusko ridicîndu-se în picioare ca să potolească mulţimea.

Pe furiş, făcea cu ochiul spre public de parcă ar fi spus: “Staţi liniştiţi, pe ăsta îl aranjez eu“.

– Sînt un moderat, repetă omuleţul cu un glas limpede de bariton, şi aş vrea, cu toată cumpănirea, să aduc cîteva obiecţii ilustrului scriitor venit printre noi să sune din trâmbiţa răzvrătirii. Iată, eu am ascultat cu multă atenţie şi intervenţiile ce-au urmat. Trebuie să spun de la bun început că n-am de gînd să-mi exprim nici cea mai mică îndoială în legătură cu rezultatele expediţiei Koenig: sînt pe deplin convins că toată istoria dinaintea Marii Catastrofe a fost scrisă de bărbaţi, de sexul nostru, şi că întreaga istorie de mai tîrziu se bazează pe principii axiomatice falsificate. Doctrinele ezoterice şi Tradiţia, al cărei modest adept sînt, au susţinut întotdeauna acest, adevăr, în ciuda ironiilor, a sarcasmelor ieftine şi a ostracizării violente, venite din partea aşa-zisei ştiinţe oficiale. Prin urmare, cel puţin pentru mine, dezvăluirile lui Donald Kusko sînt vechi şi previzibile. Şi totuşi, aceste dezvăluiri întîmpină entuziasm: cine nu ştia nimic are motive neîndoielnice să aplaude, iar cine ştia deja, ca mine, nu poate decît să se bucure de confirmarea adusă prin descoperirile arheologice. însă problema, iubiţi prieteni masculişti care mă

ascultaţi, e alta. Cîndva comandau bărbaţii, e adevărat. Iar acum, de cinci sute de ani încoace, comandă femeile. Şi asta-i adevărat. Înainte viaţa era un infern pentru femei, acum e un infern pentru bărbaţi. Ei bine, ce ne-a propus ilustrul Donald Kusko? Ne-a propus *sic et simpliciter,* restaurarea drepturilor noastre de odinioară. Şi aţi aplaudat cu toţii. Ne-a propus să schimbăm polul problemei, nu s-o rezolvăm…

Cineva, aflat într-un punct neidentificat al sălii, începu să comenteze: „Bă, ramolitule! Schimbă placa pînă nu-i prea tîrziu, că altfel…” Iar un altul: „Cine i-a dat voie să vorbească, mitocanului?“ De pretutindeni izbucni un cor de ironii şi rîsete. Unii, mai violenţi, îşi părăsiseră scaunele şi urcaseră pe podium, cu pumnii strînşi.

– Lăsaţi-l să vorbească, interveni din nou Donald Kusko.

Fără îndoială, era convins că opozantul se afla la discreţia lui şi avea de gînd să se joace cu el ca pisica cu şoarecele.

Omuleţul aşteptă răbdător să se restabilească liniştea, îşi clătină de două-trei ori capul mare, cu negi care în lumina reflectoarelor aveau nuanţe vineţii, îşi reglă respiraţia şi reluă:

Mişcarea masculistă, cu excepţia fracţiunilor extremiste, n-a luptat niciodată pentru prejudicierea sexului feminin. Obiectivul nostru a fost mereu egalitatea în drepturi. Prea multe profesii ne sînt încă interzise prin lege ori printr-o obişnuinţă înrădăcinată, prea multe sînt umilinţele şl nerecunoştinţele pe care sîntem siliţi să le înfruntăm zi de zi. Dar ţelul nostru nu este, nu trebuie să fie o simplă răsturnare de roluri…

– Cretinule! se auzi un urlet din primele rînduri.

… o răsturnare care ar prelungi, mutîndu-i doar semnul, nedreptatea comisă pînă acum. Trebuie să încercăm, din toate forţele noastre, să ajungem la un echilibru armonios între cele două sexe, trebuie…

Vîndutule! Nemernic, defetist, trădător mizerabil!

Valul de insulte creştea, devenind de nestăpînit. Vorbitorul amuţise, alb la faţă, brusc înspăimîntat. Cu greu, încercă să reia controlul asupra situaţiei, agitîndu-şi braţele într-un gest de bunăvoinţă şi bună înţelegere, însă cei mai înfierbîntaţi urcau deja pe podium. Într-o clipă tăbărîră asupra lui. Donald Kusko nu interveni, se dădu la o parte, întorcîndu-se cu spatele.

– Eu plec, strigă Julius la urechea lui Gore.

– Tocmai acum, cînd începe să devină interesant!

– Nu, iubite prietene, am văzut destul. Pe scenă e linşat un om, nu pricepi?

– Îmi pare că şi-a căutat-o singur.

Ţinîndu-l zdravăn de braţ, Gore îl obliga să stea jos.

– Lasă-mă să plec! insista Julius mînios. Ia mîinile de pe mine, dacă nu vrei să-ţi pocesc mutra!

Ameninţat făţiş, Gore avu o clipă de ezitare. Julius profită de ea ca să se smulgă din strînsoare şi să ţîşnească din rîndul de scaune care îl ţinea prins în cursă. Trebui să dea din coate ca să-şi croiască drum prin mulţimea nebunilor care, ovaţionînd în gura mare, îl împingeau în direcţie opusă. De mai multe ori fu pe punctul de a se da bătut, lăsîndu-se înghiţit de gloată; se mişca prin ea asemeni unui corp străin. Totuşi, scrîşni din dinţi şi, împărţind orbeşte pumni şi palme, reuşi în cele din urmă să ajungă la ieşire.

Era încălzit, leoarcă de sudoare, iar afară, sub boarea răcoroasă a primăverii, nu-şi putu reţine un fior. O mireasmă grea, de mimoze, îl învălui pe cînd străbatea aleea ce ducea spre artera principală. Umblă fără o ţintă precisă, scufundat în mulţime, pînă îi trecu furia.

O nebunie. Fusese o nebunie să se lase tîrît de Gore în bolgia aceea de demenţă. Dar poate că nebunia începuse mai înainte. N-ar fi trebuit să-i permită lui Gore să se insinueze încetul cu încetul în viaţa lui particulară, n-ar fi trebuit să-i facă vreodată confidenţe, să-i împărtăşească frustrările lui de mascul blazat şi dezolat, alimentînd astfel convingerea prietenului său, veşnic în căutare de prozeliţi, că-şi găsise un nou adept. El fusese întotdeauna un timid, un nehotărît. Ori poate, pur şi simplu, un moderat, aproape la fel ca omuleţul ce vorbise la urmă, gata să se lase linşat pentru o teză pe care el, Julius, n-ar fi susţinut-o niciodată în faţa unei haite urlătoare şi ostile. Omuleţul acela avea perfectă dreptate, îşi urmărea visul său, egalitatea în drepturi şi mai ales armonia între cele două sexe, sfîrşitul istovitoarei lupte dintre bărbat şi femeie, o luptă subterană, niciodată recunoscută deschis, invizibilă, dar mereu prezentă la baza oricărei relaţii.

Şi totuşi, era ceva fascinant în revendicările spre care instiga Donald Kusko. Încercă să şi-o închipuie pe Nora prinsă cu prăjitul peştelui, dojenind copiii, preocupată de cumpărături şi de servitori, încercă apoi să se închipuie pe sine la volanul unui rotocar într-o frumoasă şalopetă verde care impune respect, el, şeful, el într-un post de conducere cu mare putere de decizie, la birou, acasă peste tot. Îşi dădu seama că zîmbea, ca un prost:

mulţumire ascunsă, era inutil să tăgăduiască, ceva ameţitor, ispitindu-i şi mintea, şi sufletul.

Mergea pe chei, unde era mai puţină lume. Primele frunze ale platanilor se mişcau în adierea serii, pe fondul unui asfinţit ce incendia cerul cu străluciri de sidef. Obosit, se sprijini de parapet, cu gîndurile învălmăşite în creier. Simţea nevoia să-şi ordoneze ideile, ori mai degrabă simţea nevoia ca altcineva să i le reordoneze. Pentru că era în culmea tulburării şi nu suporta gîndul de a rămîne aşa, fără un punct de sprijin, fără o îndrumare.

În momentul acela clopotele bisericii Sfînta Suzana începură să bată chemări duioase. Răspunseră prompt cele de la Sfînta Elisabeta, cu un sunet care pentru el era mai familiar şi mai captivant.

Julius avu o singură clipă de nesiguranţă, apoi porni hotărît.

– Ascultă-mă bine, fiule, spunea Maica O'Connel cu vocea ei aspră şi convingătoare în acelaşi timp. Mă aflu aici ca să te ajut, cu condiţia să-mi povesteşti din fir-a-păr ce ţi s-a întîmplat. Care-i necazul? Te-ai certat cu soţia?

Julius dădu din cap, în tăcere. Maica O'Connel nu se pierdu cu firea.

Ia să vedem. Ai cedat la vreo ademenire? Poate că vreo femeie a reuşit să-ţi tulbure gîndurile? Te-a şantajat cineva?

Julius avu o zvîcnire.

– Maică, zise pe un ton ce-i trăda toată neliniştea. Am păcătuit grav. Dacă aş fi dat ascultare predicii pe care aţi ţinut-o azi-dimineaţă, acum n-aş fi aici ca să cerşesc un sfat. Am dat însă ascultare unor vorbe care mă tentau, am frecventat un cerc masculist,..

Maica O'Connor tresări.

– Atît de jos ai coborît? Va trebui să accepţi o penitenţă grea, băiete. Păcatul tău e dintre cele mai grave şi cere o grabnică îndreptare. Dar, dacă vrei să fii absolvit, trebuie să-mi promiţi aici şi numaidecît că rupi orice legătură, că niciodată n-ai să mai umbli prin locuri atît de nepotrivite.

Julius îşi mişcă umerii.

– Dacă-i vorba de asta, pot să jur că n-am să mai trec niciodată pragul acelui local, o să mă ţin departe de vînătorii de prozeliţi şi nici măcar n-am să mai citesc cărţile lui Donald Kusko.

– Donald Kusko! exclamă dispreţuitor Maica O'Connel, cu privirea întunecată. Omul acela e creatura diavolului, un

semănător de discordie familială, un instigator ce nesocoteşte obiceiurile sănătoase şi insinuează gustul pentru viciu şi perversiune. Şi mai cu seamă e un mare mincinos.

– Aş vrea să ştiu un lucru, spuse Julius cu o voce pierită. Kusko nu se mulţumeşte să scrie romane fanteziste, acum umblă peste tot şi face cunoscute rezultatele la care ar fi ajuns o expediţie arheologică din care a făcut parte şi el. Susţine că acum cinci sute de ani, înainte de Marea Catastrofă, preoţia era rezervată bărbaţilor, susţine că Sfintele Scripturi, cele adevărate, spuneau exact contrariul a ceea ce spun ele acum…

– Kusko e un şarpe, ar trebui să i se sfârîme capul…

Julius o întrerupse.

– Nu mi-aţi răspuns, Maică. Astăzi, la adunare, un bărbat a fost linşat, a fost bătut la sînge, poate ucis, numai pentru că nu vedea cu ochi buni felul acela de revoluţie pe care îl pregăteşte Kusko. Era un moderat, un învăţat, a rostit cuvinte foarte emoţionante despre armonia şi despre echilibrul dintre sexe. Şi totuşi, raportîndu-se la tradiţie şi la ştiinţele ezoterice, omul acela îi dădea dreptate lui Kusko, sau cel puţin nu spunea că nu are dreptate, măcar în privinţa preistoriei, cînd comandau bărbaţii şi nu femeile.

– Nişte născociri, se grăbi să-l asigure Maica O’Connel. În cel mai bun caz e vorba despre legende, despre doctrine fără nici o bază. Cum poţi crede, fie şi pentru o singură clipă, că învăţătura multiseculară a Bisericii ar fi falsă?

Julius îşi plecă fruntea în semn de pocăinţă.

– Am fost un prost, suspină. Din toată inima mă căiesc de gîndurile mele hulitoare şi de purtarea mea neghioabă. Absolviţi-mă, Maică! Mă grăbesc să mă întorc acasă, să am grijă de copii şi să-mi mulţumesc soţia.

Maica O’Connel îi mai puse cîteva întrebări. Voia să ştie dacă atunci cînd îşi mulţumea soţia respecta poziţia ortodoxă, supusă, voia să ştie dacă, făcîndu-şi datoria conjugală, nu cumva simţise vreodată impulsul demonic de a inversa rolurile, de a lua el iniţiativa, de a se transforma în posesor famelic şi bestial.

Julius dădu de mai multe ori din cap, în semn de negare.

– Bine, mormăi Maica O’Connel, potolită. Să nu uiţi nicicând Sfintele Scripturi, care spun: „Te vei simţi atras cu înfocare spre soaţa ta, dar ea te va supune“.

Urmă o tăcere prelungită, un moment fără sfîrşit în care Julius simţi fizic gravitatea şi mîhnirea păcatelor sale, apoi, în sfîrşit, formula eliberatoare a Maicii O’Connel:

– Te absolv în numele Mamei, al Fiicei şi al Spiritului Sfînt.

Maica O'Connel îl ajută să se ridice, îi mîngîie întîi un umăr, apoi şoldul, apoi pîntecele, în partea de jos, dezmierdîndu-l pe furiş.

– Să mai vii pe la mine, fiule. Te văd slab şi ai nevoie de călăuză. Vino cînd vrei, nu-ţi face griji că mă deranjezi.

Spunea aceasta însoţindu-l afară din sacristia goală şi îl mîngîia, aproape vîrîndu-l sub corpul ei de uriaşă tandră şi învăluitoare. Din mers, mîna i se strecurase între coapsele lui Julius şi căuta, strîngerea… Teribil de excitat, Julius nu-şi putu reţine erecţia.

– Ah, cît eşti de vulnerabil, băiete! Cît eşti de vulnerabil!

Se oprise aproape brusc. Julius simţi pe ureche două buze fierbinţi care suspinau:

– Mai vino, fiule. Pentru mine o să fie o datorie şi o plăcere să te spovedesc. Acum du-te, fugi acasă şi fii un soţ brav.

La capătul bulevardului cu platani îl izbi iarăşi parfumul enervant, de mimoze, venit dinspre piaţeta unde se afla localul lui Felipe. Julius o luă în direcţia cheiului.

Maica O'Connel era un pic cam porcovană, toţi spuneau asta. Dar vorbele ei dinainte, din timpul şi după spovedanie îl împăcaseră cu sine însuşi. Nu putea, de bună seamă, s-o judece pe preoteasă pentru cele cîteva mîngîieri furate. Jurămîntul de castitate pe care ea trebuia să-l respecte prevedea şi ceva abateri de la regulă, nu era cazul să se mire. Lucrul cel mai important era pacea, seninătatea pe care Maica O'Connel izbutise să i le transmită.

Prietenul Gore Lukor, fanaticul, îi apărea acum ca o fantasmă fără consistenţă, o amintire vagă şi îndepărtată. Donald Kusko însuşi, cu aspectul său de leu visător, era o figurină ştearsă agitîndu-se în faţa unei mulţimi de exaltaţi superficiali şi aroganţi. Mai degrabă imaginea omuleţului chel şi bubuos îi apărea înaintea ochilor, ca o fotogramă implacabilă. Privirea lui rătăcită… buza crăpată şi sîngerînd din cauza palmelor, a loviturilor primite de la haita urlătoare… Nu-şi închipuise nicicînd că avea să asiste la un spectacol atît de ruşinos, un adevărat linşaj.

Soarele asfinţise de multişor şi toate luminile oraşului erau aprinse. Julius străbătu Podul Noii Speranţe şi la capătul celălalt dădu peste obişnuitul grup de prostituaţi de noapte, care aşteptau rezemaţi de balustradă. Unul fluieră cînd trecu pe lîngă

ei, vrînd parcă să-l prindă într-un soi de complicitate tacită, alţii se lansară în glume triviale cu scopul de a-i ştirbi demnitatea de bărbat timorat şi cumsecade.

Julius se strecură printre ei, urmărit de parfumul de levănţică şi de piele, un miros insuportabil care-i aducea în minte imagini lascive, de perversiune. Străbătu cu paşi repezi Grădinile Soarelui Vesel, bulevardul Solidarităţii Feminine, traversă Piaţa Concordiei şi urcă, aproape alergînd, la etajul trei al unei clădiri elegante, unde îşi avea locuinţa.

Deschise uşa cu sentimentul de a fi ajuns, în sfîrşit, la adăpost. În cincisprezece secunde îi dădu liber lui Terence – copiii erau deja în pat – aruncă în coşul de gunoi cina pe care i-o pregătise servitorul, îşi turnă o porţie apreciabilă de lichior pe care îl sorbi pe cînd se dezbrăca, pregătindu-se de culcare.

Patul era rece, dar încercă să adoarmă şi pentru că nişte imagini bizare îl împresurau necontenit. Mai tîrziu simţi ca prin vis prezenţa Norei, în picioare, lîngă noptieră.

– Scuză-mă, am întîrziat. Îţi aduc însă o veste bună, Julius. Am primit direcţiunea noii filiale! Acum sînt obosită, sărbătorim mîine evenimentul.

El mormăi prin somn două-trei cuvinte de aprobare. O auzea pe soţia lui scoţîndu-şi şalopeta, frumoasa ei şalopetă verde-smarald – ei da, culoarea tradiţională a celor ce comandă, a celor ce ocupă posturi de răspundere – dar frîntura aceea de gînd nu-l deranjă deloc, dimpotrivă… îi făcea plăcere şi se simţea mulţumit.

Şi chiar atunci, cînd Nora se culcă lîngă el, Julius simţi un ciudat miros de levănţică şi de piele.

Cuprins